

STORTINGET

Dokument 15:16

(2018–2019)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 2251–2357
5.–30. september 2019

Innhold

2251. Fra stortingsrepresentant Kari Kjønås Kjos, vedr. ombudsstillinger, besvart av kommunal- og moderniseringsminister	11
2252. Fra stortingsrepresentant Lene Vågslid, vedr. drosjesentral/løyvehaver med adresse i den aktuelle kommunen, besvart av samferdselsminister	12
2253. Fra stortingsrepresentant Terje Halleland, vedr. grågåsbstanden, besvart av klima- og miljøminister	12
2254. Fra stortingsrepresentant Ketil Kjenseth, vedr. dialysebehandling, besvart av helseminister	14
2255. Fra stortingsrepresentant Sverre Myrli, vedr. ombyggingen av Skarnes stasjon på Kongsvingerbanen, besvart av samferdselsminister	15
2256. Fra stortingsrepresentant Svein Roald Hansen, vedr. brexit, besvart av næringsminister	15
2257. Fra stortingsrepresentant Nils Kristen Sandtrøen, vedr. hundesykdom, besvart av landbruks- og matminister ..	16
2258. Fra stortingsrepresentant Siv Mossleth, vedr. rovviltnemndene, besvart av klima- og miljøminister	16
2259. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. arbeidet med Nasjonal helse- og sykehusplan, besvart av helseminister	17
2260. Fra stortingsrepresentant Stein Erik Lauvås, vedr. enerettsmodellen, besvart av landbruks- og matminister	18
2261. Fra stortingsrepresentant Arne Nævra, vedr. rassikring, besvart av olje- og energiminister	19
2262. Fra stortingsrepresentant Tuva Moflag, vedr. Østfoldbanen, besvart av samferdselsminister	20
2263. Fra stortingsrepresentant Arne Nævra, vedr. bonusordningen for kystruta, besvart av samferdselsminister	21
2264. Fra stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand, vedr. rehabilitering, besvart av helseminister	21
2265. Fra stortingsrepresentant Åslaug Sem-Jacobsen, vedr. fredningsprosess av "Kongens Dam" på Herre i Bamble, Telemark, besvart av klima- og miljøminister	22
2266. Fra stortingsrepresentant Sheida Sangtarash, vedr. tvangsvedtak overfor mennesker med utviklingshemming, besvart av helseminister	23
2267. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. å anlegge et vindkraftverk i et LNF-område, besvart av kommunal- og moderniseringsminister	25
2268. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. Nordic Mining, besvart av næringsminister	26
2269. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. dyr drift OUS, besvart av helseminister	27
2270. Fra stortingsrepresentant Emilie Enger Mehl, vedr. merverdiavgift, besvart av finansminister	28
2271. Fra stortingsrepresentant Ulf Leirstein, vedr. tre år gammel gutt ble adoptert bort til fosterforeldre, besvart av barne- og familieminister	29
2272. Fra stortingsrepresentant Heidi Greni, vedr. tabelloversikt som sammenligner dagens tilskudd til hver kommune (kolonne 8, tabell C-k) med hva hver enkelt kommune vil få av økte midler når tilskuddet innlemmes i rammeoverføringene, besvart av kommunal- og moderniseringsminister	30
2273. Fra stortingsrepresentant Arne Nævra, vedr. jakt på bjørn, besvart av klima- og miljøminister	31
2274. Fra stortingsrepresentant Kirsti Leirtrø, vedr. Rørosbanen, besvart av samferdselsminister	32
2275. Fra stortingsrepresentant Kirsti Leirtrø, vedr. Trønder og Meråkerbanen, besvart av samferdselsminister	33
2276. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. deltakelse i militæroperasjonen i Persiabukta, besvart av statsminister	33
2277. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. døgnkontinuerlig tilstedevakt i anestesi ved Kristiansund sykehus, besvart av helseminister	35
2278. Fra stortingsrepresentant Lise Christoffersen, vedr. arbeidsavklaringspenger, besvart av arbeids- og sosialminister	36
2279. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. barselpoliklinikk, besvart av helseminister	37
2280. Fra stortingsrepresentant Sverre Myrli, vedr. ny t-banetunnel i Oslo, besvart av samferdselsminister	38
2281. Fra stortingsrepresentant Sverre Myrli, vedr. vegprosjektet E16 Eggemoen–Olum i Ringerike og Jevnaker kommuner, besvart av samferdselsminister	39
2282. Fra stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand, vedr. områdegjennomgangen for bygg og eiendom i universitets- og høyskolesektoren, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	39
2283. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. Jernbanesektorens handlingsprogram 2018-2029, besvart av samferdselsminister	40
2284. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. gamle oljeplattformer, besvart av olje- og energiminister	41
2285. Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. fremtiden til Politihøgskolen og KRUS, besvart av justis- og innvandringsminister	42

2286. Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. krav til opphold i Norge for mottakere av sykepenger, besvart av arbeids- og sosialminister	43
2287. Fra stortingsrepresentant Else-May Botten Norderhus, vedr. nedlegging og tilbakeføring av naturområdet rundt Svea gruver, besvart av utenriksminister	43
2288. Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. overføring av ansvar fra Statens vegvesen, besvart av samferdselsminister	44
2289. Fra stortingsrepresentant Emilie Enger Mehl, vedr. frivillige organisasjonene i redningstjenesten, besvart av samfunnssikkerhetsminister	45
2290. Fra stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand, vedr. skjerpede kapitalkrav til de mindre og mellomstore bankene, besvart av finansminister	46
2291. Fra stortingsrepresentant Emilie Enger Mehl, vedr. tiltak mot droneangrep, besvart av justis- og innvandringsminister	47
2292. Fra stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen, vedr. NRKs tilbud, besvart av kultur- og likestillingsminister	48
2293. Fra stortingsrepresentant Else-May Botten Norderhus, vedr. situasjonen etter nedleggelse av Svea gruver, besvart av utenriksminister	49
2294. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. syk 4-åring i Syria, besvart av utenriksminister	50
2295. Fra stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes, vedr. helikopterlandingsplass, besvart av samfunnssikkerhetsminister	51
2296. Fra stortingsrepresentant Sheida Sangtarash, vedr. legekantor, besvart av helseminister	51
2297. Fra stortingsrepresentant Magne Rommetveit, vedr. gjennomsnittsfartsmåling i Bømlafortunellen, besvart av samferdselsminister	53
2298. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. "politisk forfulgt i Rwanda, besvart av justis- og innvandringsminister	53
2299. Fra stortingsrepresentant Heidi Greni, vedr. snøscooterkjøring, besvart av klima- og miljøminister	54
2300. Fra stortingsrepresentant Magne Rommetveit, vedr. domstolstrukturen, besvart av justis- og innvandringsminister	55
2301. Fra stortingsrepresentant Hadia Tajik, vedr. utflytting av leiinga til Arbeidstilsynet frå Stavanger til Bergen, besvart av arbeids- og sosialminister	56
2302. Fra stortingsrepresentant Knut Arild Hareide, vedr. trosfrihet i Pakistan, besvart av utenriksminister	56
2303. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. Blåsjøvegen i Suldal, besvart av olje- og energiminister	57
2304. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. Volda sjukehus, besvart av helseminister	58
2305. Fra stortingsrepresentant Lene Vågslid, vedr. Avdeling Kleivgrend ved Arendal fengsel i Fyresdal og nedleggelse, besvart av justis- og innvandringsminister	60
2306. Fra stortingsrepresentant Lene Vågslid, vedr. utgifter i politiet, besvart av justis- og innvandringsminister	60
2307. Fra stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland, vedr. spordybde, besvart av samferdselsminister	61
2308. Fra stortingsrepresentant Åslaug Sem-Jacobsen, vedr. nødandrop, besvart av justis- og innvandringsminister	62
2309. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. fødselsomsorgen, besvart av helseminister	63
2310. Fra stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol, vedr. utvalg for gjennomgang av BPA-ordningen, besvart av eldre- og folkehelseminister	64
2311. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. Jordandalen i Vestbredden, besvart av utenriksminister	65
2312. Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. oversikt over norske og utenlandske banker, besvart av finansminister	65
2313. Fra stortingsrepresentant Solfrid Lerbrekk, vedr. inkluderingsdugnaden, besvart av arbeids- og sosialminister	70
2314. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. 200-årsjubileet for starten av utvandringa til Amerika, besvart av kultur- og likestillingsminister	71
2315. Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. havvind, besvart av statsminister	71
2316. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. Equinor, besvart av olje- og energiminister	72
2317. Fra stortingsrepresentant Willfred Nordlund, vedr. overvåkningsfly på Evenes, besvart av forsvarsminister	73
2318. Fra stortingsrepresentant Heidi Greni, vedr. lokaldemokratiske ønsker, besvart av kommunal- og moderniseringsminister	74
2319. Fra stortingsrepresentant Kari Henriksen, vedr. revisjon av barneloven, besvart av barne- og familieminister ..	74

2320. Fra stortingsrepresentant Arne Nævra, vedr. yrkestransportloven, besvart av samferdselsminister.....	75
2321. Fra stortingsrepresentant Willfred Nordlund, vedr. overvåkningsflyene på Evenes, besvart av forsvarsminister	76
2322. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. energiklagenemda, besvart av olje- og energiminister	76
2323. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. ROGFAST, besvart av samferdselsminister	77
2324. Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. metodevurdering vedrørende bruk av legemidler ved multippel sklerose (MS), besvart av helseminister.....	77
2325. Fra stortingsrepresentant Terje Aasland, vedr. tolk døvblinde, besvart av arbeids- og sosialminister	78
2326. Fra stortingsrepresentant Nils Kristen Sandtrøen, vedr. vanningsanlegg, besvart av landbruks- og matminister	78
2327. Fra stortingsrepresentant Solfrid Lerbrekk, vedr. pleiepenger etter barnets død, besvart av arbeids- og sosialminister.....	79
2328. Fra stortingsrepresentant Nina Sandberg, vedr. godkjenningsspraksis av utenlandsk helseutdanning, besvart av helseminister	80
2329. Fra stortingsrepresentant Sheida Sangtarash, vedr. legemiddelet Aimovig, besvart av helseminister.....	81
2330. Fra stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland, vedr. Aimovig på blå resept, besvart av helseminister.....	81
2331. Fra stortingsrepresentant Solveig Skaugvoll Foss, vedr. klimaendringene, besvart av klima- og miljøminister....	82
2332. Fra stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol, vedr. beredskapen i Vesterålen, besvart av helseminister	84
2333. Fra stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol, vedr. akuttstusykehus med traumefunksjon, besvart av helseminister ...	84
2334. Fra stortingsrepresentant Lise Christoffersen, vedr. karensperiode AAP, besvart av arbeids- og sosialminister ...	85
2335. Fra stortingsrepresentant Solfrid Lerbrekk, vedr. like praksis i forhold til bosted vedr. arbeidsavklaringspenger, besvart av arbeids- og sosialminister.....	86
2336. Fra stortingsrepresentant Åsunn Lyngedal, vedr. statlig støtte til Bodø som Europeisk kulturhovedstad 2024, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	87
2337. Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. statlige avtaler for hotell- og konferansetjenester, besvart av næringsminister.....	87
2338. Fra stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård, vedr. undervisning om Nordens språk, kultur og samfunn for alle elever i Norge, besvart av kunnskaps- og integreringsminister	88
2339. Fra stortingsrepresentant Arne Nævra, vedr. utbyggingssaker i strandsonen, besvart av klima- og miljøminister	89
2340. Fra stortingsrepresentant Arne Nævra, vedr. kostnadene i prosjektet E6 Åsen – Mære gjennom Levanger kommune, besvart av samferdselsminister	90
2341. Fra stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand, vedr. studieplass, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	91
2342. Fra stortingsrepresentant Siv Mossleth, vedr. innlandshelikopter, besvart av samferdselsminister	92
2343. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. oljeplattformer, besvart av olje- og energiminister	93
2344. Fra stortingsrepresentant Siv Mossleth, vedr. trafikkuulykker, besvart av finansminister	94
2345. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. Aimovig på blå resept for pasienter med kronisk migrene, besvart av helseminister.....	94
2346. Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. Huawei og utbyggingen av 5G-nettet, besvart av justis- og innvandringsminister.....	95
2347. Fra stortingsrepresentant Mathilde Tybring-Gjedde, vedr. private barnehager, besvart av kunnskaps- og integreringsminister	97
2348. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. transportbransjen, besvart av næringsminister	98
2349. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. pelsdyrnæringen, besvart av landbruks- og matminister.....	99
2350. Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. bestemmelser i "Road Alliance", besvart av samferdselsminister.....	100
2351. Fra stortingsrepresentant Tuva Moflag, vedr. forsinkelser på Østfoldbanen, besvart av samferdselsminister	101
2352. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. AL Hol-leiren, besvart av utenriksminister.....	102
2353. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. norsk kvinne i Al-Hol-leiren i Syria, besvart av utenriksminister	103
2354. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. samferdselsprosjekt, besvart av samferdselsminister	103

2355. Fra stortingsrepresentant Kirsti Leirtrø, vedr. bemanningssituasjonen i Statens vegvesen, besvart av samferdselsminister.....	104
2356. Fra stortingsrepresentant Arne Nævra, vedr. Statens Vegvesen, besvart av samferdselsminister.....	105
2357. Fra stortingsrepresentant Øystein Langholm Hansen, vedr. norske arbeidslivsmodellen, besvart av næringsminister.....	105

**Oversikt over spørsmålsstillere og
besvarte spørsmål (2251 - 2357) for sesjonen 2018-2019**

Partibetegnelse:

A Arbeiderpartiet
H Høyre
MDG Miljøpartiet De Grønne
Sp Senterpartiet
Uav Uavhengig representant

FrP Fremskrittspartiet
KrF Kristelig Folkeparti
R Rødt
SV Sosialistisk Venstreparti
V Venstre

Andersen, Karin (SV)	2294, 2298, 2352, 2353
Bastholm, Une (MDG)	2315
Christoffersen, Lise (A)	2278, 2334
Foss, Solveig Skaugvoll (SV)	2331
Fylkesnes, Torgeir Knag (SV)	2295
Gjelsvik, Sigbjørn (Sp)	2285, 2286, 2312, 2346, 2350
Greni, Heidi (Sp)	2272, 2299, 2318
Grung, Ruth (A)	2288, 2324, 2337
Halleland, Terje (FrP)	2253
Haltbrekken, Lars (SV)	2267, 2268, 2283, 2284, 2316
Hansen, Svein Roald (A)	2256
Hansen, Øystein Langholm (A)	2357
Hareide, Knut Arild (KrF)	2302
Henriksen, Kari (A)	2319
Kjenseth, Ketil (V)	2254
Kjerkol, Ingvild (A)	2310, 2332, 2333
Kjos, Kari Kjønnaas (FrP)	2251
Lauvås, Stein Erik (A)	2260
Leirstein, Ulf (Uav)	2271
Leirtrø, Kirsti (A)	2274, 2275, 2355
Lerbrekk, Solfrid (SV)	2313, 2327, 2335
Lyngedal, Åsunn (A)	2336
Mehl, Emilie Enger (Sp)	2270, 2289, 2291
Moflag, Tuva (A)	2262, 2351
Mossleth, Siv (Sp)	2258, 2342, 2344
Moxnes, Bjørnar (R)	2276, 2311, 2322, 2343, 2348
Myrli, Sverre (A)	2255, 2280, 2281
Mørland, Tellef Inge (A)	2307, 2330
Norderhus, Else-May Botten (A)	2287, 2293
Nordlund, Willfred (Sp)	2317, 2321
Nævra, Arne (SV)	2261, 2263, 2273, 2320, 2339, 2340, 2356
Pollestad, Geir (Sp)	2303, 2314, 2323, 2349, 2354
Rommetveit, Magne (A)	2297, 2300
Sandberg, Nina (A)	2328
Sandtrøen, Nils Kristen (A)	2257, 2326
Sangtarash, Sheida (SV)	2266, 2296, 2329
Sem-Jacobsen, Åslaug (Sp)	2265, 2308
Strand, Marit Knutsdatter (Sp)	2264, 2282, 2290, 2341
Tajik, Hadia (A)	2301
Toppe, Kjersti (Sp)	2259, 2269, 2277, 2279, 2304, 2309, 2345
Trettebergstuen, Anette (A)	2292
Tybring-Gjedde, Mathilde (H)	2347
Vågslid, Lene (A)	2252, 2305, 2306

Øvstegård, Freddy André (SV)	2338
Aasland, Terje (A)	2325

STORTINGET

Dokument 15:16

(2018–2019)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

SPØRSMÅL NR. 2251

Innlevert 4. september 2019 av stortingsrepresentant Kari Kjønås Kjos

Besvart 12. september 2019 av kommunal- og moderniseringsminister Monica Mæland

Spørsmål:

Hvis det er slik at den nye kommuneloven ikke åpner for at ombudsstillinger kan unntas fra kommunedirektørens ansvar, vil statsråden vurdere et slikt unntak?

BEGRUNNELSE:

Den nye kommuneloven legger det løpende personalansvaret for den enkelte ansatte direkte til kommunedirektøren, hvis ikke annet følger av lov. Ordninger som går ut på at ansatte ikke skal sortere under kommunedirektørens myndighet, må derfor bygge på en særskilt lovhjemmel. I kommuneloven er det slik særskilt hjemmel for revisor og kontrollutvalgssekretariat. Det er likevel et ønske fra noen kommuner om at ombud skal ligge under politisk ledelse og ikke under rådmannen.

Svar:

Den nye kommuneloven ble vedtatt av Stortinget i juni 2018. Den er ikke trådt i kraft ennå, men mesteparten av loven trer i kraft i forbindelse med at de nyvalgte kommunestyrene og fylkestingene konstituerer seg etter høstens valg.

Jeg ser fram til at loven nå snart trer i kraft. Den skal øke det kommunale selvstyret, og den skal gi kommunene og fylkeskommunene en moderne og tilgjengelig lov, som de skal styre på grunnlag av.

Den nye kommuneloven legger personalansvaret for den enkelte ansatte til kommunedirektøren. Det var bred enighet om dette i utarbeidelsen og vedtakelsen av loven.

Bakgrunnen for bestemmelsen er blant annet at den vil styrke det grunnleggende skillet mellom de folkevalgte og administrasjonen. Det at kommunedirektøren har ansvar for administrasjonen, tilsier at kommunedirektøren også har ansvaret for de som er ansatt i administrasjonen, og for at de rette personene blir ansatt.

Jeg har forståelse for at ombudsstillinger har et annet innhold enn andre stillinger i administrasjonen, og jeg ser at begrunnelsen for lovbestemmelsen ikke er like treffende når det gjelder slike stillinger. Dette er noe jeg vil følge opp og komme tilbake til Stortinget med eventuelle forslag til endringer.

Jeg nevner også at dette er en lovbestemmelse som ikke kan leses isolert, men må ses i sammenheng med at kommunestyret fortsatt vil ha ansvar for arbeidsgiverpolitikken, noe som blant annet gir kommunestyret mulighet til å opprette stillinger.

SPØRSMÅL NR. 2252**Innlevert 4. september 2019 av stortingsrepresentant Lene Vågslid****Besvart 11. september 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

Vil enerettsmodellen i nytt drosjeregulering bety at kun drosjesentral/løyvehaver med adresse i den aktuelle kommunen blir prioritert ved tildeling av enerett, og vil fem års tildeling av enerett sikre økonomisk forutsigbarhet for løyvehavere i de aktuelle kommunene?

BEGRUNNELSE:

I nytt drosjeregulering åpnes det for at fylkeskommunene kan tildele eneretter i kommuner med mindre enn 20.000 innbyggere og befolkningstetthet på mindre enn 80 innbyggere per kvadratkilometer. Det er uavklarte spørsmål rundt denne eneretten. Det som er avklart er at løyvehavere tildelt enerett ikke er sikret å få annen kontraktsskjøring i kommunen. I dag er kontraktsskjøring, som skolekjøring og pasientkjøring, ofte en forutsetning for lønnsomhet i taxinæringen i distriktene. I tillegg blir det lov for andre løyvehavere - uten enerett - å foreta henting i enerettsområdet dersom turen er forhåndsbestilt. Derfor er det usikkert om drosjekjøring med enerett vil være lønnsomt, og fylkeskommunene står da overfor valget «å kjøpe» slike eneretter for å sikre sysselsettingen, eller å la være å tildele dem. Dette skaper ny uklarhet. For eksempel hvis fylkeskommunen må «kjøpe» disse enerettene, vil da kun løyvehavere i den aktuelle kommunen bli tildelt disse løyvene etter anbudsprinsippet. Det kan også tyde på at prispress fra nærliggende kommuner, på grunn av regelen om henting, kan føre til ytterligere økonomiske utfordringer for løyvehavere med enerett.

Svar:

Ved utlysning av ein enerett er det ingen som har førerrett til eneretten.

Ein enerettskontrakt kan ha ei lengd på inntil fem år. I høringsnotatet blei det foreslått ei kontraktslengd på inntil tre år, men departementet bad særskild om høringsinstansane sitt syn på kva som er føremålstenleg lengd av slike kontraktar. Mange høringsinstansar ønskte at det skulle vere høve til å gi kontraktar med ei lengd på inntil fem år. Forslaget blei dermed endra i tråd med høringsinstansane sitt syn.

For marknadsaktørane kan det vere meir attraktivt å delta i ein konkurranse om ein enerett for ein lengre periode, noko som hjelper til å gi betre føreseielegheit og høve til å dekkje investeringane dei har gjort. I tillegg får fylkeskommunane noko mindre administrasjon knytt til tildeling av enerettar. Dette er også bakgrunnen for at departementet var samd med høringsinstansane om å utvide maksimal lengd på kontraktane til fem år.

Når det er sagt vil eg peike på at ein drosjebil normalt vil ha relativt lave investeringskostnader og fleire bruksområde, samanlikna med driftsmiddel i andre bransjar. Eg vil understreke at mykje av bakgrunnen for revideringa av drosjereguleringa var, og er, å leggje til rette for meir velfungerande konkurranse i marknaden. Det var difor viktig å ha ei kontraktslengd som varetek begge desse omsyna. Etter mi vurderinga gir ei kontraktslengd på fem år ein god balanse ved å gi aktørane god økonomisk føreseielegheit samtidig som marknaden ikkje blir stengd for andre aktørar i ein for lang periode.

SPØRSMÅL NR. 2253**Innlevert 4. september 2019 av stortingsrepresentant Terje Halleland****Besvart 17. september 2019 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen****Spørsmål:**

Hva vil statsråden gjøre for å sørge for at lov og verneforskrift knyttet til grågå reflekterer dagens situasjon med

en økende grågåbestand, og blir et dynamisk forvaltningsverktøy for å oppnå bestandsregulering?

BEGRUNNELSE:

I Kvitsøy kommune er det for tiden betydelige problemer knyttet til stor bestand av grågås. De største problemene knytter seg til bønder som opplever både nedtråkking og beiting på gressletter, beitemarker og i åkrer. Dette medfører at verdien av disse områdene både reduseres og forringes.

Dagens verneforskrift som gjelder for grågås på Kvitsøy er fra 1982. Siden den gang har imidlertid grågåsbestanden vokst betraktelig i mange områder i hele Nord-Europa, inkludert Akershus, Østfold og Rogaland i Norge. På Kvitsøy har antallet gått fra null registrerte grågås i 1980, til cirka 650 i 2016, bare i ett av to verneområder (Eime og Heglene). I juli 2018 var det over 1 000 gjess på sjøen øst for Eime.

Flere bønder på Kvitsøy uttrykker bekymring for at økt hyppighet av leverikter hos sau delvis skyldes gjessene. Leverikter finnes i myrlendte områder, og når gjessene snauer beitene tvinges sauen til å beite i myrer. Leverikter hos sau kan som kjent være dødelig.

I verneforskriftens punkt VI 2, står det at bestemmelsene ikke skal være til hinder for «[...] beiting og gjødsling i samsvar med tidligere bruksmåte». Når et stort antall gjess i holmene reduserer beitet og fører til at bøndene må redusere antall husdyr, kan det hevdes at det er til hinder for beiting i samsvar med tidligere bruksmåte.

Videre følger det av verneforskriftens punkt VII 1 at «(f)orvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til kontrollert reduksjon av pattedyr og fugler når dette anses nødvendig for å hindre bestandsmessige misforhold mellom forskjellige arter [...]». De betydelige mengdene av grågås på Kvitsøy kan hevdes å utgjøre et bestandsmessig misforhold.

Eggplukking som tiltak i lokal forvaltningsplan ble foreslått i Nasjonal forvaltningsplan for gjess fra 1996. Det gis imidlertid ikke adgang til eggplukking i verneområder. Eggplukking i verneområder er et nødvendig tiltak for å redusere bestanden av grågås. Andre tiltak, som eggplukking utenfor verneområdene, skadefelling og tidligjakt har ikke ført til bestandsregulerende resultater.

Svar:

Ut fra spørsmålets begrunnelse legger jeg til grunn at det dreier seg om to verneforskrifter i Kvitsøy kommune: forskrift av 7. mai 1982 nr. 839 om fredning for Heglane naturreservat med tilliggende fuglelivsfredning, og forskrift av 7. mai 1982 nr. 838 om fredning for Eime naturreservat med tilliggende fuglelivsfredning. Saken gjelder etter det jeg forstår, særlig et ønske om å få endret verneforskriftene slik at det kan tillates bestandsregulering av grågås gjennom uttak av egg i verneområdene.

Formålet med begge disse verneområdene er "å bevare en viktig sjøfugllokalitet med de plantesamfunn og

dyrearter som naturlig er knyttet til området, særlig utfra hensynet til sjøfuglene og deres hekkeplasser" jf. kapittel III i begge verneforskriftene. Det er fuglelivet som sådan som er vernet i begge områdene, og det er ikke gjort unntak for enkeltarter.

Utvikling og utbygging i kystområder gjør det i dag vanskeligere for sjø- og vannfugler å finne områder med gode levevilkår. Derfor er verneområdene særlig viktig; her skal fuglene ha særskilt beskyttelse. Verneforskriftene er derfor strenge, og de gir i dette tilfellet kun en svært begrenset adgang til kontrollert reduksjon av fugler, jf. begges kapittel VII nr. 1. Denne bestemmelsen åpner imidlertid ikke for uttak av egg. Dette er blant annet slått fast i Miljødirektoratets klagevedtak 16. januar 2019.

Jeg har forståelse for at grågåsbestanden er utfordrende for landbruket. Tiltak for å begrense eller forhindre skade fra grågås bør behandles helhetlig gjennom lokale forvaltningsplaner. I "Forvaltningsplan for gås i Kvitsøy kommune" fra 2015 er det anbefalt å holde holmene som friområder for gjess. Det er vist til at dette kan bidra til å holde bestanden nede på hovedøya og i andre områder. De vernede områdene i Kvitsøy omfatter en del av holmene rundt hovedøya.

Jeg mener det ikke er nødvendig å foreta bestandsregulering av grågås innenfor disse naturreservatene. Disse områdene er opprettet for nettopp å beskytte fuglelivet. Jeg mener derfor at det ikke er riktig nå å starte en prosess for å endre de to verneforskriftene.

SPØRSMÅL NR. 2254**Innlevert 4. september 2019 av stortingsrepresentant Ketil Kjenseth****Besvart 16. september 2019 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

Ved Raufosstun i Vestre Toten kommune står 3 plasser for dialyse stengt tre dager i uka. Flere pasienter med behov for livsnødvendig dialysebehandling i Vest-Oppland opplever mye ekstra transport til Lillehammer.

Hva vil statsråden gjøre for å bedre situasjonen for disse pasientene?

BEGRUNNELSE:

Utviklingen i antall pasienter som trenger akutt, livsnødvendig behandling i form av dialyse er økende. I Oppland har antallet økt fra rundt 10 pasienter årlig i 1990 til over 60 nå. Flertallet av pasientene tilhører Vest-Oppland, hvor det per i dag bare er 3 dialyseplasser - ved Raufosstun. Disse er stengt annenhver dag. Det gjør at pasienter i denne delen av fylket må kjøres tur/retur Lillehammer for dialysebehandling de dagene Raufosstun ikke har tilstrekkelig bemanning.

Gjennomsnittsalderen på pasientene er 67 år og mange av disse kan ikke nyretransplanteres. En stor andel av disse igjen, kan ikke nyttiggjøre seg hjemmedialyse og må leve resten av livet med reise til dialysebehandling 3-4 dager i uka.

Nyreseksjonen ved sykehuset på Lillehammer har 14 dialyseplasser. Seksjonen har i tillegg ansvar for dialysesatelitter ved Nord-Gudbrandsdal lokalmedisinske senter på Otta (6 plasser), Valdres lokalmedisinske senter på Fagernes (5 plasser) og Raufosstun i Vestre Toten kommune (3 plasser).

Til sammen er det 28 dialyseplasser i Oppland. Så langt i 2019 har det vært høy utnyttelse av alle disse plassene.

Raufosstun startet som et prøveprosjekt mellom Vestre Toten kommune, Sykehuset Innlandet og med økonomisk støtte fra Helsedirektoratet i 2010. Fra 2013 ble det et permanent tilbud med tre plasser tre dager i uka, hvor Sykehuset Innlandet har det faglige ansvaret.

Svar:

Antall dialysepasienter i Norge er økende, hovedsakelig på grunn av økende andel eldre, men økningen henger også sammen med økning i livsstilssykdommer som høyt blodtrykk og diabetes. Dialysebehandling tilbys i dag ved sykehus, lokal-/distriktsmedisinske sentra og sykehjem. Dialysebehandling kan også gis som hjemmebehandling, som er den mest kostnadseffektive behandlingen og som

sparer pasienten for belastningen med reise til og fra behandlingsstedet. Dessverre er det ikke alle pasienter som egner seg for dette, men andelen som får hjemmedialyse kan trolig økes. Det er et nasjonalt mål at minst 30 pst. av pasienter med nyresvikt skal få dialysebehandling i hjemmet. I 3. tertial 2018 fikk 22,2 pst. av alle pasienter med kronisk nyresvikt hjemmedialyse.

De fleste pasienter som trenger dialysebehandling i institusjon får dette 3 ganger hver uke.

Helse Sør-Øst har informert meg om at samarbeidssavtalen mellom Vestre Toten kommune og Sykehuset Innlandet HF om dialysetilbudet ved Raufosstunet Helsehus ble inngått i 2012. Bakgrunnen for avtalen var prosjektet «Etablering av hemodialyse på sykehjem og hjemmedialyse i Vestre Toten kommune», et samarbeidsprosjekt mellom Vestre Toten kommune ved helse- og omsorgsavdelingen og Sykehuset Innlandet HF.

Målet med avtalen var å bygge opp et miljø rundt nyresykdom i Vestre Toten kommune og legge til rette for etablering og drift av hemodialyse ved Raufosstunet Helsehus. Målgruppen er pasienter i Vestre Toten kommune. Kommunen har ansvaret for å administrere tilbudet og stille tilgjengelige lokaler, mens Sykehuset Innlandet Lillehammer har det overordnede faglige ansvaret for tilbudet. Nåværende avtale gjelder fram til 31.12.2019.

Helt fra avtalen ble inngått i 2012 har det vært tre dialyseplasser ved Raufosstunet Helsehus med tilbud tre dager i uken, henholdsvis mandag, onsdag og fredag, som passer med at de fleste pasienter som trenger dialysebehandling får dette 3 dager i uken. Tilbudet er stengt om sommeren i forbindelse med ferieavvikling i kommunen. Dialysepasientene får da behandling på Lillehammer sykehus. Sykehuset Innlandet har ikke mottatt ønske fra kommunen om å øke antall plasser. Når samarbeidssavtalen skal evalueres senere i høst, er det relevant å diskutere om det er behov for å øke tilbudet.

SPØRSMÅL NR. 2255**Innlevert 4. september 2019 av stortingsrepresentant Sverre Myrli****Besvart 10. september 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

Forvirringen er stor når det gjelder ombyggingen av Skarnes stasjon på Kongsvingerbanen. Ifølge sentrale representanter fra regjeringspartiene skal den planlagte nye undergangen på stasjonen være ferdig til julehandelen i 2020, mens Bane NOR sier den skal være ferdig mot slutten av 2021.

Når starter anleggsarbeidene for ombygging av Skarnes stasjon, når vil ombyggingen være ferdig og når vil den nye undergangen kunne tas i bruk?

Svar:

Eg viser til spørsmål nr. 2234 frå representanten Nils Kristen Sandtrøen om same sak og gjentek svaret i dette brevet.

Ei ombygging av Skarnes stasjon har vore under planlegging sidan 2009, og er i handlingsprogrammet til jernbanesektoren for perioden 2018-2029 føresett gjennomført innan 2021. Ombygginga er no planlagt fram til godkjent detaljplan. Medio juni i år signerte Jernbanedirektoratet og Bane NOR avtale om å prosjektera ferdig, og dessutan gjennomføra bygginga av stasjonen. Ferdigstilt detaljplan for tiltaket omfattar:

- Etablering av to sideplattformer for å gjera det mogleg med samstundes passasjerutveksling utan trafikale restriksjonar for to 220 meter lange persontog.
  - Etablering av gangkulvert mellom sideplattformane.
- Fristen for å ta i bruk anlegget er i avtalen mellom Jernbanedirektoratet og Bane NOR sett til desember 2021.

SPØRSMÅL NR. 2256**Innlevert 5. september 2019 av stortingsrepresentant Svein Roald Hansen****Besvart 13. september 2019 av næringsminister Torbjørn Røe Isaksen****Spørsmål:**

Er en slik invitasjon til Storbritannia til å bli med i EFTA, diskutert mellom EFTA-ministrene og hva er den norske regjeringens holdning til en eventuell søknad fra Storbritannia om medlemskap i EFTA?

TA-ministrene. Britiske myndigheter har gjentatte ganger sagt at de anser EFTA- og EØS-medlemskap som uaktuelt for Storbritannia. En eventuell britisk forespørsel om EFTA-medlemskap vil måtte bli gjenstand for grundige vurderinger, der det tas utgangspunkt i hva som vil tjene norske interesser.

BEGRUNNELSE:

Den sveitsiske avisen Tagesanzeiger skriver (30.8) at Sveits vil foreslå for Storbritannia at de etter en "no deal" brexit går inn i EFTA. Den sveitsiske handelsministeren, Parmelin og en parlamentarikerdelegasjon vil, ifølge avisen, foreslå dette for britene under et forestående besøk i London i begynnelsen av oktober.

Svar:

Spørsmålet om å invitere Storbritannia inn i EFTA etter en "no deal" brexit har ikke vært diskutert mellom EF-

SPØRSMÅL NR. 2257**Innlevert 5. september 2019 av stortingsrepresentant Nils Kristen Sandtrøen****Besvart 12. september 2019 av landbruks- og matminister Olaug Vervik Bollestad****Spørsmål:**

Mange hundeeiere er nå dypt bekymret etter at det meldes om en dødelig hundesykdom som sprer seg. Mattilsynet advarer hundeeiere mot å la hunden hilse på andre hunder og råder dem til å holde seg borte fra parker og hundejorder. Dette alvorlig for hundene som mister muligheten til å utfolde seg uten å stå i fare for å bli smittet, og det fører til fortvilelse blant mange bekymrede hundeeiere. Ifølge VG foreligger det foreløpig lite informasjon, men veterinærer rapporterer om en alvorlig tilstand som er oppdaget hos flere hunder – særlig i Oslo-området. Mattilsynet sier at de så langt har informasjon som tyder på at syv hunder kan ha dødd av sykdommen.

Hva vil statsråden gjøre for å kartlegge årsaken til at denne farlige sykdommen har oppstått, og hvilke tiltak vil hun sette i gang for å forebygge at sykdommen sprer seg og rammer flere hunder?

Svar:

Veterinærinstituttet og Mattilsynet arbeider i godt samarbeid med NMBU Veterinærhøgskolen og private veterinærklinikker for å finne årsaken til at det har vært mange tilfeller av en akutt mage-tarmsykdom hos hund de siste ukene. De leter fortsatt bredt etter mulige årsaker, som virus, bakterier, sopp og parasitter. Hunder til obduksjon

tas imot etter avtale med Mattilsynet eller Veterinærinstituttet. Alle obduksjoner og andre undersøkelser som gjøres på Veterinærinstituttet for å avklare denne sykdomssituasjonen, er uten kostnader for eieren.

Mattilsynet sendte i samarbeid med Veterinærinstituttet, tidlig ut spørreskjemaer til berørte hundeeiere. I tillegg er det nå sendt ut et omfattende spørreskjema til ca. 2000 veterinærklinikker og privatpraktiserende veterinærer, for å få nærmere kunnskap om tilfeller med blodig diare hos hund etter 1. august i år. Dataene fra disse spørreskjemaene vil bli sammenstilt og vurdert av Veterinærinstituttet, for å se om det finnes fellesnevner hos hundene som er rammet. Dette vil kunne gi indikasjoner på hvor smitten kommer fra og/eller hvordan den har oppstått. Disse indikasjonene vil kunne være med på å angi hvilken retning det videre arbeidet med å finne årsaken til denne sykdommen bør ha.

Det er urovekkende for landets hundeeiere at mange hunder er rammet av en alvorlig tarmsykdom som vi ennå ikke kjenner årsaken til. For å unngå en eventuell spredning av sykdom anbefaler jeg alle hundeeiere å følge de rådene Mattilsynet har lagt ut på sine hjemmesider. Det er ingen indikasjon på at denne sykdommen overføres til mennesker. Mattilsynet og Veterinærinstituttet holder meg oppdatert, og de oppdaterer hjemmesidene sine, etter hvert som de får ny kunnskap.

SPØRSMÅL NR. 2258**Innlevert 5. september 2019 av stortingsrepresentant Siv Mossleth****Besvart 17. september 2019 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen****Spørsmål:**

Etter seks år viser regjeringen en vilje til å styrke det lokale demokratiet, den instruerer fylkesmennene og statlige etater om å komme med færre innsigelser mot lokale avgjørelser. Rovviltforvaltningen skal være mest mulig lokalt forankret. Rovviltnemndene styres av politisk valgte rovviltnemnder som blant annet lager forvaltningsplaner for rovvilt.

Vil denne instruksjonen styrke rovviltnemndenes handlingsrom, vil den avlyse arbeidet med å slå sammen rovviltregioner og vil den virke inn på overstyring av forvaltningsplaner?

BEGRUNNELSE:

Solberg ber staten holde fingrene unna lokale avgjørelser, er overskriften i en rekke aviser 3. 9.19. Bakgrunnen

for denne pressemeldingen er at regjeringa ber fylkesmennene og statlige etater om å komme med færre innsigelser mot lokale avgjørelser.

Svar:

Rovviltforvaltningen i Norge er statlig, både på sentralt og regionalt nivå. Det vil si at alle vedtak fattes av statlige organ, enten det er Fylkesmannen, rovviltnemndene, Miljødirektoratet eller Klima- og miljødepartementet.

I saker etter plan- og bygningsloven fattes de fleste vedtakene av kommuner. I den kommunale arealplanleggingen etter plan- og bygningsloven skal statlige organer gjennom sin deltakelse se til at nasjonale interesser blir ivarettatt. Kommunal- og moderniseringsministeren har understreket hvordan hensynet til lokaldemokratiet skal

vektlegges i de kommunale planprosessene etter plan- og bygningsloven.

Rovviltnemndene er statlige organer, bestående av regionale politikere og representanter oppnevnt av Sametinget i de regioner der tamreininteresser er berørt. Nemndene skal som regionale statlige organer gjennomføre nasjonal rovviltpolitikk i de enkelte rovviltregionene. Nemndenes myndighet og handlingsrom følger i hovedsak av Bernkonvensjonen, naturmangfoldloven, rovviltforskriften, rovviltforlikene av 2004 og 2011 samt flertallsvedtaket om ulv i 2016. Den veiledningen som er gitt om statlige regionale organers rolle og funksjon i den kommunale planleggingen etter plan- og bygningsloven, gjelder ikke den statlige rovviltforvaltningen på regionalt nivå.

SPØRSMÅL NR. 2259

Innlevert 5. september 2019 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 12. september 2019 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

Mener statsråden det er Helse- og omsorgsdepartementets oppgave å legge til rette for nettverksbygging mellom pengesterke aktører på helsefeltet, ønsker statsråden å etablere en praksis der slike aktører kan betale for å få presentert innholdet fra stortingsmeldinger før de legges frem for Stortinget, og hva er ellers hensikten med å arrangere en «tjuvstart» på Nasjonal helse- og sykehusplan som kun er åpen for dem som kan betale inngangsbilletten på flere tusen kroner?

BEGRUNNELSE:

Klassekampen melder 5. september at helseministeren planlegger en «tjuvstart» på arbeidet med Nasjonal helse- og sykehusplan, der inngangsbilletten for å delta ligger på 3750 kroner. I invitasjonen kommer det frem at nettverksbygging er én av hensiktene med konferansen:

«Høsten 2019 kommer ny nasjonal helse- og sykehusplan. Konferansen tjuvstarter arbeidet med den nye planen og vi byr på mange spennende foredrag, nettverk og erfaringsdeling. Du vil også få inspirasjon til det videre arbeidet med den kommende helse- og sykehusplanen.»

Overfor Klassekampen bekrefter helseministerens statssekretær at målet med konferansen er å presentere

«den mer eller mindre ferdige planen, som hun sier skal legges fram før jul». Dermed blir konferansen formodentlig en anledning, for dem som kan betale inngangsbilletten, til å stille spørsmål om og diskutere innholdet i stortingsmeldingen, før den er lagt frem for Stortinget.

Svar:

Jeg vil aller først forsikre representanten Toppe om at denne konferansen ikke skal brukes til å presentere Nasjonal helse- og sykehusplan. Meldingen, med regjeringens andre nasjonale helse- og sykehusplan, skal selvsagt først presenteres for Kongen i Statsråd. Drøfting av det faktiske innholdet i meldingen, og behandlingen i Stortinget, vil på vanlig måte finne sted etter at dette har skjedd. Denne regjeringen involverer Stortinget i utviklingen av spesialisthelsetjenesten, og la derfor Nasjonal helse- og sykehusplan for

2016 - 2019 fram for Stortinget. Regjeringen vil gjøre det samme med Nasjonal helse- og sykehusplan for 2020 - 2023.

Nasjonal helse- og sykehusplan er det overordnede plandokumentet for spesialisthelsetjenesten. Hovedtemaene i denne meldingen er psykisk helsevern, samhandling, prehospitale tjenester, teknologi og kompetanse. Innholdet i meldingen betyr mye for pasienter og

pårørende og har stor innvirkning på spesialisthelsetjenesten, den kommunale helse- og omsorgstjenesten og underliggende etater.

I arbeidet med meldingen har vi, som ved forrige melding, derfor lagt stor vekt på dialog med de som blir berørt. Departementet har blant annet nedsatt to rådgivningsgrupper med pasienter og helsepersonell, for henholdsvis somatikk og psykisk helsevern, som har gitt innspill til meldingen. Det har vært møter med alle landets helseforetak. På flere av disse møtene har også representanter fra kommuner og brukere deltatt. Det har i tillegg vært egne møter med brukerorganisasjonene, pårørende, fagforeninger og profesjonsorganisasjoner. Representanter fra departementet har hatt flere møter med KS og besøkt Sametinget. Helsedirektoratet, Direktoratet for e-helse, de regionale helseforetakene og Folkehelseinstituttet har bidratt i arbeidet. I tillegg har alle som ønsker det vært invitert til å sende inn skriftlige innspill.

Dialogen har gitt oss mange innspill og mange eksempler på godt og innovativt arbeid i helsetjenesten. Det er dette vi nå ønsker å løfte frem på konferansen Klassekampen har omtalt. Formålet er altså ikke å presentere den nye sykehusplanen, men å presentere for et bredere publikum noen av innspillene vi har fått underveis i arbeidet.

Hvis vi skal møte utfordringene i fremtidens helsetjeneste, må vi arbeide på nye måter, vi må samhandle mer, vi må utnytte kompetanse og teknologi bedre. På konferansen setter vi søkelys på dette gjennom gode eksempler og gode innlegg.

Helsesektoren er i kontinuerlig faglig utvikling. Å innhente ny kunnskap og å bidra til å spre den er blant Helse- og omsorgsdepartementets oppgaver. Dialog og innspillmøter med aktører er arbeidsformer som departementet har benyttet i arbeidet med begge sykehusplaner og regjeringens kvalitetsreform for eldre. Hvert år arrangeres dessuten Helsekonferansen som er helseministerens og eldre- og folkehelseministerens konferanse. Dette er en møteplass der gode eksempler fra hele helsetjenesten løftes fram.

Departementet ser at formålet med konferansen er oppfattet ulikt og at noen aktører har reagert negativt på kostnadene deltakelse medfører. Det er en målsetning at flest mulig får mulighet til å overvære konferansen. Foruten mulighet til å delta på konferansen vil den bli gjort tilgjengelig på strømmetjenester. Kortversjon av innleggene vil også bli lagt ut på www.regjeringen.no.

SPØRSMÅL NR. 2260

Innlevert 6. september 2019 av stortingsrepresentant Stein Erik Lauvås

Besvart 12. september 2019 av landbruks- og matminister Olaug Vervik Bollestad

Spørsmål:

På hvilken måte vil statsråden bidra til å gi hestenæringen i Norge bedre rammevilkår og vil statsråden ta i bruk de midler som er nødvendig for å beskytte norske spillerskap og enerettsmodellen ved å for eksempel geoblokke utenlandske spillerskap som til byr spill i Norge i strid med norsk lov, og hvilke andre midler vil statsråden ta i bruk dersom geoblokking ansees uegnet?

BEGRUNNELSE:

Norsk Rikstoto melder om alvorlige bekymringer for hestesporten og hestenæringen i Norge når det nå foreslås spillgrenser i størrelsesorden 20.000 kr pr 30 dager. Det er tidligere blitt gjort tydelig fra hestenæringen at det er store utfordringer blant annet ved at færre velger å eie hest. Dette gjelder ikke bare trav og galopphester men også norske raser som Lyngshest som er i fare for å forsvinne. For

at vi skal holde hestenæringen og hestesporten oppe må det også i denne næringen være rammevilkår som gjør det mulig å ikke bare beholde dagens nivå på næringen men det ligger også betydelige muligheter for å utvikle næringen utover de 16 000 arbeidsplassene som er i næringen i dag. Arbeidsplasser som er svært viktige ikke minst i distriktene. Norsk Rikstoto har fulgt opp spillmeldingen og laget systemer for registrering osv. for spillere og har ellers støttet enerettsmodellen som Stortinget har vedtatt. Omsetningen for Norsk Rikstoto går ned og det er to viktige faktorer som bidrar til dette, delvis er det kravet om registrering og delvis er det utenlandske ulisensierte spillerskap som tilbyr spill på hest i Norge. Tilsammen vil disse faktorene sammen med avgiften som Norsk Rikstoto må betale til staten gi store utfordringer for næringen og sette arbeidsplasser og utviklingen i næringen i fare. Dette har en samlet næring gitt klart uttrykk for gjentatte ganger.

Svar:

Jeg er kjent med de utfordringene for Norsk Rikstoto og norsk hestesport som representanten Lauvås omtaler i begrunnelsen for spørsmålet. Hovedhensynet bak enerettsmodellen er å sikre ansvarlig spill. Totalgrense for tap er et viktig ansvarlighetstiltak for å forebygge uheldig spilleatferd. Det er derfor nedfelt i konsesjonsvilkårene til Norsk Rikstoto at de skal ha etablert en slik grense innen 1. januar 2020. Jeg har nå fått Norsk Rikstotos forslag til håndtering av spørsmålet om tapsgrense og Lotteritilsynets vurdering av dette. Saken er til behandling i departementet, og jeg kan ikke forskuttere konklusjonen.

Regjeringen har satt i verk en rekke tiltak for å styrke enerettsmodellen. Et forslag om å pålegge internettilbydere å opprette såkalt DNS-varsling som et informasjon-

stiltak, vil bli sendt på høring. DNS-varsling innebærer at de som besøker en nettside for et utenlandsk spillerselskap opplyses om at nettsiden inneholder tilbud om pengespill som ikke har tillatelse i Norge. Spilleren kan likevel velge å gå videre til nettsiden og benytte det uregulerte pengespilltilbudet. DNS-varsling vil ha samme informasjonsverdi som blokkering av tilgangen til nettsider, men er et mindre inngripende tiltak.

Et lovforslag for å kunne stanse pengespillreklame i TV-kanaler som sender fra utlandet, har vært på høring i regi av Kulturdepartementet. Forslaget forventes å bli oversendt Stortinget tidlig i 2020.

Det jobbes også med forslag til ny pengespillov som slår sammen dagens tre lover på pengespillfeltet. Loven skal styrke enerettsmodellen.

SPØRSMÅL NR. 2261

Innlevert 6. september 2019 av stortingsrepresentant Arne Nævra

Besvart 16. september 2019 av olje- og energiminister Kjell-Børge Freiberg

Spørsmål:

Tinn kommune har store problemer med å etablere og sikre arealer for næringsformål eller offentlige utbyggingsformål i Rjukan pga. rasfare fra de bratte fjellene rundt.

Har regjeringen midler for å støtte rassikring i viktige utbyggingsområder for kommuner med slik vanskelig topografi som Tinn, og hvis ikke, vil statsråden ta initiativ til at en slik støttemulighet opprettes?

BEGRUNNELSE:

For å utvikle Tinn og Rjukan som lokalsamfunn med samlokalisering av bl.a. helse- og omsorgstjenester, med kommunale eller private omsorgsboliger, slik Regjering også ønsker det, med sin geografi med bratte fjell på begge sider i en relativt trang dal, er det nødvendig med rassikring. For å utvikle næringslivet og skaffe nye arbeidsplasser og virksomheter, trenger de nye arealer. Da er det også behov for rassikring med de kostnader dette medfører. Det virker urimelig at lokalsamfunnet alene må ta slike kostnader, og derfor reise dette seg som problemstilling.

NVE har skjerpet kravene ytterligere (det gjelder både flom og ras), noe som har gjort situasjon enda mer krevende for kommuner som Tinn.

Svar:

NVE mottok søknad fra Tinn kommune i 2015 og ga tilsagn til et tilskudd til skredsikring i form av fanggjerdar over Skriugata i Rjukan for å sikre eksisterende bebyggelse. Tilskuddet var på 7 mill. kroner. NVE har ikke til behandling andre søknader om sikringstiltak fra Tinn kommune.

Rammen for NVEs bistandsordning er beskrevet i Meld. St. 15 (2011-2012) Hvordan leve med farene – om flom og skred. NVE gir bistand enten ved selv å utrede, planlegge og gjennomføre bygging av sikringstiltak eller ved å gi tilskudd til kommunene, som i tilfelle selv utfører tiltaket. Hovedformålet er å hjelpe kommuner faglig og økonomisk med å sikre eksisterende bebyggelse mot flom- og skredskader. I meldingen heter det i kap. 8.4.1.:

"Det er viktig at ordningen ikke undergraver de ansvaret kommunen og utbyggere har for at sikkerheten mot flom og skred ivaretas ved nybygging. Bistand gis derfor ikke til sikring som er en direkte forutsetning for byggetillatelse."

Jeg har forståelse for at det kan være vanskelig å finne egnede områder for utvikling i kommuner med krevende topografi. NVEs bistand til sikring gjelder eksisterende bebyggelse. Ved ny bebyggelse i flom- og skredutsatte områder har tiltakshaver plikt til å gjennomføre sikringstiltak som er nødvendige for å tilfredsstille kravene i byggeteknisk forskrift. Jeg ser det ikke som hensiktsmessig å

innføre en statlig støtteordning for sikringstiltak knyttet til ny utbygging.

SPØRSMÅL NR. 2262

Innlevert 6. september 2019 av stortingsrepresentant Tuva Moflag

Besvart 13. september 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

Kan samferdselsministeren bekrefte at ambisjonsnivået for servicen på Østfoldbanen etter anbudsutsettingen er at det skal "minst like bra som i dag"?

BEGRUNNELSE:

Tidligere denne uken ble det varsel at konkurranseutsettingen av toglinjene på Østfoldbanen skal fremskyndes. I den forbindelse har samferdselsministeren lovet at tilbudet skal være "minst like bra som i dag". Dette er urovekkende nyheter og en hån mot reisende på Østfoldbanen, som har opplevd en lang rekke servicebrudd med innstillinger og forsinkelser i sitt togtilbud.

På spørsmål fra meg for om lag et år siden (15:2317 (2017-2018)), kunne samferdselsministeren bekrefte at det i årets åtte første måneder hadde vært hele 4366 avvik på Østfoldbanen. Etter årets sommerstenging har tilbudet nok en gang vært preget av innstillinger og forsinkelser som følge av en langvarig feil på signalanlegget.

Reisende på Østfoldbanen forventer en kraftig forbedring og økt stabilitet på togtilbudet, status quo er langt fra godt nok.

Svar:

Tentativ pakkeinndeling og framdriftsplan for konkurranseutsetting av persontrafikken i det sentrale austlandssområdet legg til grunn at togtilbudet på Østfoldbanen inngår i trafikkpakke 4 med trafikkstart ved ruteterminskiftet i desember 2022. Tidspunktet er samanfallede med planlagt opning av Follobanen. Når Follobanen tas i bruk, vil det frigjerast kapasitet på Østfoldbanen mellom Ski og Oslo. Det vil være mogleg å auke frekvensen frå 2 til 4 i grunnruta.

Toga sør for Ski (Moss, Mysen og Halden) vil gå via nye Follobanen, noko som gjer at det vil bli plass til å framføre fleire lokaltogsavgangar på Østfoldbanen mellom Ski og Oslo. Reisande mellom Ski og Oslo får fleire avgangar enn

i dag, og reisetida på Follobanen blir redusert frå om lag 20-22 til 11-12 minutt.

Ny driftsmodell med vinnande togoperatør for trafikkpakke 4 etter opning av Follobanen forventast å gje ein betre kvalitet i togtilbodet, med færre forseinkingar og innstillingar som følgje av feil på infrastruktur. Infrastrukturkapasiteten på Østfoldbanen med gjeldande rutetilbod er fullt utnytta og svært sårbar for avvik. Nytt dobbeltspor Oslo-Ski vil gi skilde trasear for lokaltog som stoppar på alle stasjonar og direktetog. Dette skal gi ein mykje meir robust produksjonsplan. Erfaringar frå strekninga Oslo-Lillestrøm med tilsvarande infrastrukturkapasitet gir grunnlag for å tru på dette.

Jernbanedirektoratet vil inneverande haust starta arbeidet med å utarbeida konkurransegrunnlag for trafikkpakke 4. I tidlegare togkonkurransar er det stilt høgare krav til leveransequalität enn i dei direktetildelte trafikktalane direktoratet har. Vidare har tilboda i konkurransane vorte evaluerte på kundehandtering ved avvik.

Jernbanedirektoratet si vurdering er at høgare kapasitet og betre kvalitet på infrastrukturen frå desember 2022, i kombinasjon med betre mekanismar for å sikre god kundekvalitet i konkurranseutsette trafikktalalar, vil gi kundane på Østfoldbanen ein betre kvardag med færre forseinkingar og innstillingar.

SPØRSMÅL NR. 2263**Innlevert 6. september 2019 av stortingsrepresentant Arne Nævra****Besvart 11. september 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

Statsråden svarte meg på et spørsmål 17.12.18 om framdriften for oppfølging av stortingets vedtak 20.12.17 om en miljøbonus for Kyrstruten at en måtte bruke "tilstrekkeleg tid til å gjere ei forsvarleg vurdering av føresetnadane, slik at ein unngår å setje dei inngåtte avtalane eller vedtaket frå ESA i fare. Endeleg avklaring vil kome når desse vurderingane er gjorde". Når det ennå ikke er noen ordning på plass, snart to år seinere, vil mange kalle dette trenering.

Når vil statsråden legge fram et forslag?

Svar:

Som eg viste til i svaret mitt frå 4. januar 2019 er regjeringa oppteken av at det skal vere eit godt sjøtransporttilbod mellom Bergen og Kirkenes. For å sikre betre luftkvalitet og lågare klimagassutslipp langs kysten er det i dei nye avtalane som gjeld frå 2021 for fyrste gong stilt klima- og miljøkrav til leverandørane av tenesta.

Departementet har gjort ei grundig vurdering knytt til moglegheita for gjennomføring av miljøbonus for kyrstruta Bergen - Kirkenes, og vil redegjøre for dette i budsjettproposisjonen for 2020.

SPØRSMÅL NR. 2264**Innlevert 6. september 2019 av stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand****Besvart 16. september 2019 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

Rehabiliteringstilbudet ved avdeling Granheim er i endring.

Hvordan kan sykehuset ved flytting og omlegging av flere avdelinger gjøre gode vurderinger av praktiske og økonomiske konsekvenser for hva slags resultat det vil gi både å bygge ned behandlingstilbud i spesialisthelsetjenesten, og sammenligne med tilbudet i kommunal helsetjeneste, og på bakgrunn av alt dette avklare ny plassering for behandlingstilbudet ved Granheim lungesykehus?

BEGRUNNELSE:

Det er en krevende omlegging av behandlingstilbudet ved Granheim lungesykehus både for pasienter, ansatte, sykehus-ledelse og kommunene som får et større og større ansvar for pasienter de ikke har fasiliteter, kompetanse eller kapasitet til å ta over på nåværende tidspunkt.

Svar:

For å besvare representanten Strands spørsmål har Helse- og omsorgsdepartementet bedt om informasjon fra Helse Sør-Øst RHF.

I sitt svar viser Helse Sør-Øst RHF til

"at det gjennom Regjeringens opptrappingsplan for habilitering og rehabilitering (2017-2019) er bevilget midler til kommunene for å styrke sine rehabiliteringstilbud. Det er også bevilget midler til prosjekter som kommunene har hatt mulighet til å søke om penger til. Sykehuset Innlandet HF opplyser at mange kommuner i opptaksområdet har igangsatt arbeid for å etablere rehabiliteringsplaner og utvikle rehabiliteringstilbud.

Rehabilitering skal være en del av spesialisthelsetjenestens tilbud der det er behov for spesialisert kompetanse for å kartlegge pasientens funksjonsnivå og rehabiliteringsmuligheter og der hvor spesialisert rehabilitering er nødvendig. I tillegg til innsats i tidlig fase etter akutt skade eller sykdom, skal spesialisthelsetjenesten samarbeide med og gi veiledning til kommunen i overføringsfasen fra spesialisthelsetjenesten til kommunen. Dette er viktig for å bidra til at pasienten får et godt rehabiliteringstilbud lokalt, et tilbud som er tilpasset egen funksjonsevne og mulighet til å nyttiggjøre seg rehabiliteringstiltak.

Et hovedmål med rehabilitering er å bidra til at brukeren får økt evne til å mestre hverdagen og delta i samfunnet. Det kan derfor være formålstjenlig at innbyggerne får et tilbud nærmere der de bor og det har over flere år vært et mål å styrke rehabiliteringstjenestene i den kommunale helse- og omsorgstjenesten. Sykehuset Innlandet HF viser til at kols og lungesykdommer er spesifikt nevnt som eksempel på pasientgrupper innen kroniske sykdommer som i større grad bør ivaretas og få sitt tilbud lokalt i kommunen, jf. Nasjonal veileder for habilitering, rehabilitering, individuell plan og koordinator."

Når det gjelder rehabiliteringstilbudet ved Sykehuset Innlandet HF og den pågående vurderingen av tilbudet på Granheim lungesykehus opplyser Helse Sør-Øst RHF:

"Sykehuset Innlandet HF har i dag virksomhet ved et stort antall lokalisasjoner, noe som i mange tilfeller er uhensiktsmessig. Det er et mål for Sykehuset Innlandet HF å samle virksomheten til færre lokalisasjoner og gi pasientene sammenhengende tilbud i sømløse pasientforløp.

Sykehuset Innlandet HF opplyser at det pågår et arbeid for å utvikle rehabiliteringstilbudet for lungesykdommer i tråd med sentrale føringer, jf. blant annet omtale i generell del av dette notatet. Målet er å gi et differensiert døgn-, dag- og poliklinisk rehabiliteringstilbud som på best mulig måte møter pasientenes behov for mestring av egen hverdag og samtidig kunne leve best mulig med sin lungesykdom. God samhandling med kommunene er et viktig element i dette arbeidet.

Å flytte spesialisert lungerehabilitering inn i akuttstusykehus vil bidra til mer samarbeid i overgangen mellom akuttbehandling og rehabilitering, samt sikre god og rask tilgjengelighet for tilsyn og behandling ved eventuelle sykdomsforverring.

Det er gjennomført et arbeid for å vurdere hvordan lungerehabiliteringstilbudet på Granheim kan samlokaliseres med akuttstusykehuset på Lillehammer. Sykehuset Innlandet HF viser til at det er foretatt grundige risikovurderinger knyttet til endringene dette vil medføre for pasienter og ansatte tilknyttet lungerehabilitering. En slik samlokalisering vil medføre flytting av andre virksomheter som i dag benytter lokaler aktuelle for lungerehabiliteringstilbudet. Konsekvensene av dette er under utredning og blir inkludert i den økonomiske beregningen som fortsatt pågår. Når det økonomiske grunnlaget er ferdigstilt, vil Sykehuset Innlandet HF fatte endelig beslutning."

Storingsrepresentant Knutsdatter Strand er i sin begrunnelse opptatt av økte oppgaver for kommunene når

de vanlige rehabiliteringsoppgavene overføres fra spesialisthelsetjenesten.

Helse Sør- Øst RHF viser i sitt svar til at Nasjonal veileder for habilitering, rehabilitering, individuell plan og koordinator sier at rehabiliteringstilbudet til pasienter med kols og kroniske lungesykdommer i større grad bør overtas av kommunene.

For å sikre at endret ansvar for rehabilitering mellom spesialisthelsetjenesten og kommunene ikke svekker pasienttilbudet, er mitt krav til helseregionene at overføring av oppgaver skal skje i nært samarbeid med kommunene. Jeg forutsetter at Helse Sør- Øst sørger for samarbeid mellom Sykehuset Innlandet og aktuelle kommuner for å sikre god samhandling om tilbudet til pasienter med kronisk lungesykdom.

Regjeringen vil i høst legge frem en ny nasjonal helse- og sykehusplan. En viktig del av denne stortingsmeldingen vil omhandle samhandling mellom spesialisthelsetjenesten og kommunene. God samhandling vil gi helsetjenester som pasienter og pårørende opplever som helhetlige. Pasienter med kronisk lungesykdom har forskjellig alder, ulik grad av sykdom og har ulik fysisk aktivitet. Rehabiliteringstilbudet til pasienter med kronisk lungesykdom bør derfor gis ut fra mål som settes i samarbeid mellom pasienter, pårørende og fagpersoner. De fleste tiltakene vil ytes i kommunen der pasienten bor, men ofte er det behov for veiledning og oppfølging fra spesialisthelsetjenesten.

SPØRSMÅL NR. 2265

Innlevert 6. september 2019 av stortingsrepresentant Åslaug Sem-Jacobsen

Besvart 18. september 2019 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen

Spørsmål:

Vil statsråden be Riksantikvaren igangsette en fredningsprosess av "Kongens Dam" på Herre i Bamble, Telemark?

BEGRUNNELSE:

"Kongens Dam" er en mur- og steindam ved utløpet av Hellestvedtvannet i Herreelva, som har utløp ved tettstedet Herre i Frierfjorden. I området har det vært industriaktivitet siden 1500-tallet, bl.a. i forbindelse med sølv- og blyfunn i 1543 og seinere etablering av jernverk i perioden 1713-1860.

Den 11 meter høye og 116 m lange dammen ble ferdigstilt i 1903, og erstattet da en tredam fra jernverksperi-

oden. Dammen hadde stor betydning for aktiviteten ved Bamble Cellulosefabrikk frem til nedleggelsen i 1978, og var i bruk ifm. kommunal vannforsyning fra 1948 - 2000. I dag har dammen funksjon med å regulere vannstanden i Herrevassdraget; opprettholde vannspeilet i område hvor det er stor friluftaktivitet sommer som vinter og med flere hytter; og den muliggjør vannforsyning til en lokal kunstig badedam. "Kongens Dam" er i dag i privat eie.

NVE har tidligere godkjent "Kongens Dam" og besørget på starten av 2000-tallet selv en utbedring, men grunnet nye krav i Damsikkerhetsforskriften av 2009 har NVE pålagt tidligere og dagens eier å gjennomføre utbedringstiltak. Eiers respons har vært en søknad om konsesjon til NVE om å legge ned og rive dammen iht. Vannressurslov-

en, og NVE skal innvilge denne "om ikke særlige grunner taler imot" (Vannressursloven § 41).

Lokalbefolkningen og kommunen motsetter seg dette kraftig, bl.a. fordi dammen av flere er omtalt som et viktig kulturminne og den er en viktig del av Herrevassdraget som selv ble fredet i 1973. Det antas at dammen da ikke ble fredet, siden den i 1973 fremdeles var i bruk industrielt, og en verving kunne legge hindringer i veien for den bruken.

NVE kategoriserer selv "Kongens Dam" som et kulturminne. I et utdrag fra NVE-rapport 2013, nr. 64 (s 170) skriver NVE:

"...Dagens dam og miljøet langs elva illustrerer et meget gammelt og kompakt industriområde basert på vannkraft, og har derfor stor vassdragshistorisk fortellerverdi. Den fint utformede og solide murdammen er et av få fysiske spor etter virksomhetene med utgangspunkt i Herreelva. Herreelva er et vernet vassdrag siden 1973. Området har i kommuneplanen status som LNF-område. Samlet sett gjør alle disse momenter Kongens dam til et viktig kulturminne i nasjonalt perspektiv."

Et positivt fredningsvedtak vil være en særlig grunn som taler imot å innvilge søknaden om å rive "Kongens Dam".

Svar:

I begrunnelsen til spørsmålet pekes det på at Kongens dam er en murt steindam fra 1903 som har hatt stor betydning for industriaktiviteten i Herrevassdraget, blant annet for Bamble cellulosefabrikk som var i drift fram til 1978, og for den kommunale vannforsyningen i perioden 1948-2000. Dammen regulerer i dag vannstanden i vassdraget. Herreelva har vært et vernet vassdrag siden 1973. Representanten viser også til at Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) har definert dammen som et kulturminne i rapporten Dammer som kulturminner (NVE-rapport nr. 64, 2013).

Dammen er et av få fysiske spor etter industrien langs Herreelva og har stor vassdragshistorisk fortellerverdi, jf. NVEs rapport Dammer som kulturminner.

Jeg har bedt Riksantikvaren om mer informasjon om verneverdiene knyttet til Kongens dam i Bamble. Hvorvidt dammen bør fredes er noe Riksantikvaren selv vurderer ut fra en samlet kulturminnefaglig vurdering. Riksantikvarens Fredningsstrategi mot 2020 for kulturminneforvaltningen er et viktig verktøy. Fredningsstrategien skal legges til grunn for hva som skal fredes, i så måte vil ikke departementet instruere Riksantikvaren om å starte opp konkrete fredningssaker.

SPØRSMÅL NR. 2266

Innlevert 6. september 2019 av stortingsrepresentant Sheida Sangtarash

Besvart 17. september 2019 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

I hvilken grad følger Helsedirektoratet og Statens helsetilsyn opp rettsikkerheten knyttet til tvangsvedtak overfor mennesker med utviklingshemming, og i hvilken grad har Fylkesmannen et selvstendig ansvar for å følge opp de rettssikkerhetsgarantiene som lovgiver har gitt?

BEGRUNNELSE:

Likestilling- og diskrimineringsombudet har undersøkt Fylkesmannens overprøving av tvang og makt mot mennesker med utviklingshemming etter helse- og omsorgstjenesteloven kapittel 9. Ombudet konkluderer med:

"Til tross for at utviklingshemmedes rettssikkerhet har vært på dagsorden i en årrekke, viser vår gjennomgang av 32 saker fra den tidligere Fylkesmannen i Hedmark at det fortsatt er utfordringer knyttet til ivaretagelsen av utviklingshemmedes rettssikkerhet i saker som gjelder bruk av tvang. Vår gjennom-

gang viser at de rettssikkerhetsgarantiene som lovgiver har forutsatt at skal være til stede i denne type saker, ikke ser ut til å fungere tilfredsstillende i praksis. En gjennomgående utfordring viser seg å være blant annet mangel på medvirkning fra tjenestemottaker på alle stadier av saken"

I sin kommentar til ombudets pressemelding om deres undersøkelse skriver Fylkesmannen i Innlandet:

"Fylkesmannens oppgaver knyttet til helse- og omsorgstjenesteloven kapittel 9 administreres av Helsedirektoratet og Statens helsetilsyn. Til tross for at Fylkesmannen mener å ha etterlevd retningslinjer fra disse oppdragsgiverne, var tilsynet fra ombudet bevisstgjørende."

Ut fra Fylkesmannens kommentar, kan det fremstå som at Fylkesmannen ikke har et selvstendig ansvar i overprøvingen av tvangsvedtak.

Svar:

Jeg vil takke representanten Sheida Sangtarash for å ta opp et viktig spørsmål, bruken av tvang overfor noen av de mest sårbare blant oss og rettssikkerheten for disse.

Det er strenge vilkår for bruk av tvang. Andre løsninger skal som hovedregel være prøvd før en vurderer tvang. Dette er for å ivareta rettssikkerheten til den enkelte. Helse- og omsorgstjenesteloven kapittel 9 har regler om bruk av tvang og makt overfor personer med psykisk utviklingshemning. Her er det gitt regler om vilkår for når tvang og makt kan brukes i tillegg til regler om kommunens saksbehandling, fylkesmannens overprøving, krav til gjennomføring og evaluering, klage og domstolsprøving. Formålet med reglene er å hindre at personer med psykisk utviklingshemning utsetter seg selv eller andre for vesentlig skade og å forebygge og begrense bruk av tvang og makt, jf. § 9-1.

Kommunen har et lovpålagt ansvar for å sørge for at personer som oppholder seg i kommunen, tilbys nødvendige og forsvarlige helse- og omsorgstjenester, og at saksbehandlingen er i tråd med lovens krav. Kommunen skal tilrettelegge tjenestetilbudet til mennesker med utviklingshemning på en slik måte at det forebygger bruk av tvang og makt. Beslutning om tvang skal nedtegnes straks etter at tiltaket er gjennomført. Det skal straks sendes melding om beslutningen til den faglig ansvarlige for tjenesten, Fylkesmannen, verge og pårørende, eller på den måten Fylkesmannen beslutter. Meldingen skal opplyse om adgangen til å klage etter § 9-11 første ledd.

Fylkesmannen har etter loven et selvstendig ansvar for å følge opp rettssikkerhetsgarantiene gitt i lov og forskrift. Fylkesmannen skal blant annet overprøve alle vedtak som omhandler planlagte skadeavvergende tiltak i gjentatte nødssituasjoner og tiltak for å dekke grunnleggende behov, og Fylkesmannen skal føre tilsyn med at kommunen utøver tvang og makt i henhold til regelverket og det godkjente vedtaket for den enkelte bruker. Vedtak som er overprøvd av fylkesmannen kan påklages av brukeren, vergen og pårørende til fylkesnemnda for barnevern og sosiale saker. Fylkesmannen skal gi opplysning om klageadgangen.

En annen viktig rettssikkerhetsgaranti er kravet til kvalifisert personale ved gjennomføring av tvang og makt overfor mennesker med utviklingshemning. Fylkesmannen kan gi dispensasjon fra utdanningskravene i særlige tilfeller.

Statens helsetilsyn har det overordnede faglige tilsynet med helse- og omsorgstjenesten, og har myndighet etter forvaltningsloven § 35 til å overprøve fylkesmannens avgjørelser av eget initiativ eller etter anmodning fra klager. En viktig kilde til kunnskap er fylkesmennenes rapporteringer om forholdene i helse- og omsorgstjenestene. Rapportene gir blant annet informasjon om overprøvinger av vedtak og om dispensasjoner fra utdan-

ningskravet til tjenesteyterne. I tillegg rapporterer Fylkesmannen om planlagte tilsyn, og oversender kopi av rapporter fra tilsyn til Statens helsetilsyn.

Statens helsetilsyn har over tid hatt spesiell oppmerksomhet rettet mot kvaliteten i helse- og omsorgstjenestene til mennesker med utviklingshemning, og om rettssikkerheten er tilstrekkelig ivaretatt. Svikt har blitt avdekket gjennom tilsynssaker og fylkesmennenes planlagte tilsyn.

Fylkesmennene gjennomførte i 2016, på oppdrag fra Statens helsetilsyn, landsomfattende tilsyn med kommunenes helse- og omsorgstjenester til mennesker med utviklingshemning. Fylkesmennene fant gjennom tilsynet med 57 kommuner til dels alvorlig svikt i tjenestetilbudet. Selv om bruk av tvang og makt ikke var tema for tilsynet, avdekket tilsynet viktige funn om forhold i tjenestene der tvang og makt utøves. Vi forutsetter at slike tilsyn bidrar til bedre kvalitet i tjenestene til brukerne.

Som overordnet faglig tilsynsorgan, følger Statens helsetilsyn med på rapporteringene fra fylkesmennene, og har dialog med dem om praksis, både i årlige samlinger og i møter med enkeltembeter. Statens helsetilsyn har også utarbeidet styrende dokumenter, i form av retningslinjer for fylkesmannens oppgaver etter helse- og omsorgstjenesteloven kapittel 9 (Internserien 7/2011) og veileder for (stedlig) tilsyn med bruk av tvang overfor personer med utviklingshemning (Internserien 6/2019).

Jeg har merket meg meg Likestillings- og diskrimineringsombudets gjennomgang og deres vurderinger, og er orientert om at Statens helsetilsyn vil ta dette med i den videre fagdialogen med fylkesmennene og i et planlagt undervisningsopplegg for fylkesmennene våren 2020. Et viktig formål med kurset er å bidra til mer enhetlig og rett praksis i fylkesmennenes oppdrag i forbindelse med bruk av tvang overfor mennesker med utviklingshemning. Samtaler med brukere og pårørende i tilsyn vil vies særlig oppmerksomhet.

Helsedirektoratet bidrar til å ivareta rettssikkerhet som fagorgan som sammenstillers kunnskap og erfaring om bruken av tvang. Helsedirektoratets har ansvar for nasjonale faglige retningslinjer, veiledere og kvalitetsindikatorer er nærmere regulert i helse- og omsorgstjenesteloven og i spesialisthelsetjenesteloven. Videre er Helsedirektoratet regelverksforvalter og anvender og fortolker lover og forskrifter som regulerer helse- og omsorgssektoren, herunder lovene som hjemler tvang. Direktoratet har utgitt omfattende rundskriv med kommentarer til reglene om bruk av tvang.

Jeg ønsker mindre og riktigere bruk av tvang i helse- og omsorgstjenesten. Regjeringen oppnevnte derfor i 2016 et utvalg som fikk i oppdrag å foreta en samlet gjennomgang og utrede behov for revisjon og modernisering av reglene om bruk av tvang i helse- og omsorgssektoren. Utvalget leverte 18. juni 2019 NOU 2019: 14 Tvangsbegrensningsloven – Forslag til felles regler om tvang og inngrep uten

samtynke i helse- og omsorgstjenesten. Utredningen viser at det er mulig å etablere en felles lov til erstatning for de fire ulike regelsettene som gjelder i dag, og inneholder forslag til ny lov om begrensning av bruk av tvang i helse- og omsorgstjenesten (tvangsbegrensningsloven). Noen av

hovedforslagene er økt fokus på forebygging av tvangsbruk og fjerning av diagnosespesifikke regler. Utredningen med forslag til ny lov er på høring med høringsfrist 16. desember 2019.

SPØRSMÅL NR. 2267

Innlevert 2. september 2019 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 17. september 2019 av kommunal- og moderniseringsminister Monica Mæland

Spørsmål:

Mener statsråden at det er i tråd med Granavolden-plattformen om et «sterkere lokalt selvstyre» når staten ikke lytter til Frøya kommune i spørsmålet om å anlegge et vindkraftverk i et LNF-område, hvor kommunen mener dispensasjonen til å bygge i LNF-området har falt bort?

BEGRUNNELSE:

Frøya kommune ga 10. mars 2016 dispensasjon til at det kunne bygges et vindkraftverk i et LNF-område på øya.

Over fem år etter at konsesjon ble gitt ble tiltaket endret i en såkalt MTA-plan (miljø-, transport- og anleggsplan). Her fremkom det at vindmøllene, som opprinnelig skulle være 84m brede og 135 meter høye nå ville være 112/180 meter og at turbinstørrelsen hadde økt fra 2,3MW til 4,2 MW.

Samtlige representanter i kommunestyret mente dette var en vesentlig endring. Da tiltakshaver ikke hadde begynt arbeidet, fastslo kommunen våren 2019 at dispensasjonsvedtaket var falt bort og kommunen påla byggestans.

Fylkesmannen overprøvde vedtaket og mente at byggingen var hindret av demonstranter. Ingen personer hadde da blitt pålagt å fjerne seg, ingen hadde da blitt pågrepet og ingen hadde da blitt ilagt forelegg. «Demonstrantene» hadde fått tillatelse fra grunneier til å oppholde seg på området. Det å møte opp og si sin mening er ikke en «ulovlig demonstrasjon», men utøvelse av ytringsfrihet. På tross av dette har departementet slått fast at TrønderEnergi ble hindret i å begynne arbeidet. På denne måten har staten overkjørt både Frøya kommune og den lokale befolkningen.

Regjeringen har i Granavolden-plattformen sagt at den vil videreutvikle strategi for flytende vindkraft og styrke det lokale selvstyre. Samtidig overkjører staten i denne saken lokale ønsker for å tvinge gjennom et vin-

dkraftverk i et sårbart landområde. Endringene fra da dispensasjonen ble gitt gjør at nærmeste turbin kommer nærmere reirplass for hubro og økt sveipareal vil gi større «fangstareal» for fugl.

Svar:

Regjeringen ønsker å styrke det lokale selvstyret, og redusere statlig og regional detaljstyring. Vi har blant annet lagt til rette for at kommuner som er uenige i statlig overprøving av vedtak om lokale forhold, kan prøve saken for domstolene. Dette gir kommunene et sterkere vern i saker der det er konflikt med statlige myndigheter. Jeg har også sendt brev til fylkesmennene 3. september 2019 om deres medvirkning og behandling av saker etter plan- og bygningsloven. I dette brevet minner jeg om at fylkesmennene bør være varsomme med å overprøve beslutninger som hører til det lokalpolitiske skjønnet.

Når det gjelder den konkrete saken på Frøya, har jeg hele tiden vært klar på at det ikke er opp til mitt departement å ta stilling til om det skal være vindkraftpark på Frøya eller ikke. Prosessen med konsesjon av vindkraft og godkjenning av Miljø-, transport- og anleggsplan (MTA), er lagt til NVE, med Olje- og energidepartementet (OED) som klageinstans. Dette er en prosess som forutsetter lokal medvirkning, og konsesjon ble gitt etter anbefaling fra kommunen. Ved behandlingen av klagen på MTA-planen påla OED flere endringer for å redusere de negative landskapsvirkningene og ulempene for planteliv og dyr.

Det er stort lokalt engasjement rundt spørsmålet om vindkraft. Det er ønskelig og nødvendig å legge til rette for mer fornybar energi slik at vi kan nå klimamålene. Samtidig er det viktig å ta hensyn til sårbar natur. Det er ulike hensyn som må balanseres samtidig. Saken på Frøya illustrerer hvor utfordrende det er for lokaldemokratiet når prosjekter får et annet omfang og utforming enn det innbyggerne og lokalpolitikere forutså. Dette tar regjering-

gen på alvor. Det er avgjørende at utbyggere samarbeider godt med kommunene og innbyggerne, og har nødvendig støtte til prosjektet. Olje- og energiministeren har derfor varslet innstramning av betingelsene for å få konsesjon.

Frøya kommune mente at dispensasjonen de tidligere hadde gitt, var falt bort fordi arbeidet med vindkraft-parken ikke var satt i gang i tide. Vurderingen av om en tillatelse har falt bort eller ikke, hører ikke til det lokalpolitiske skjønn. Dette er et forhold som kan prøves fullt ut, både av Fylkesmannen og av domstolene. Ved behandlingen av klagesaken, kom Fylkesmannen i Trøndelag til at

utbygger var blitt hindret fra å sette i gang arbeidet. Dette underbygges blant annet av et oppsummeringsbrev fra politiet. Fylkesmannen kom på denne bakgrunn til at dispensasjonen ikke var falt bort. Rollen til mitt departement i denne saken har gått ut på å gjennomføre en etterfølgende kontroll av saksbehandlingen til Fylkesmannen i Trøndelag. Vi gjorde en omfattende vurdering av saken, men fant ikke feil eller mangler ved Fylkesmannens vedtak. Det var da heller ikke grunnlag for oss til å sette til side vedtaket.

SPØRSMÅL NR. 2268

Innlevert 2. september 2019 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 13. september 2019 av næringsminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

Nordic Minings søknad om konsesjon på Engebøfjellet er sendt på høring. Fristen er 15. september. Direktoratet for mineralforvaltning har brukt over ett halvt år på å behandle søknaden, offentligheten får mindre enn 6 uker på å sette seg inn i det omfattende materialet og avgi høring. Fristen innebærer også at den nye kommunen Sunnfjord som må leve med konsekvensene av et eventuelt deponi i fjorden ikke får uttale seg.

Vil statsråden utsette høringsfristen slik også partilederne i 9 av partiene i den kommunen ber om?

BEGRUNNELSE:

Lørdag 31. august ble det sendt brev til Direktoratet for mineralforvaltning, fra ni partiledere i den nye storkommunen Sunnfjord. Partiene i den nye kommunen ber om at høringsfristen utsettes slik at den nye kommunen kan få behandle søknaden om driftskonsesjon fra Nordic Mining. Brevet er underskrevet av lederne fra SV, Ap, Høyre, Frp, Venstre, Krf, MDG, Rødt og Senterpartiet.

Svar:

Direktoratet for mineralforvaltning (DMF) mottok søknaden fra Nordic Rutile AS 4. februar 2019. DMF har siden ikrafttredelse av ny minerallov i 2010 hatt stor arbeidsbelastning og en lengre konsesjonskø. Etaten prioriterer likevel søknader som gjelder nye uttak, for ikke å hindre næringsutvikling.

Konsesjonssøknader må tilfredsstillende de krav som fremgår i lov, forskrift og i veiledere. Ved mottak av søknad om konsesjon må DMF gå grundig gjennom dokumentene for å se om søknaden tilfredsstiller kravene. Der det er mangler ved søknaden må DMF be søker ettersende ytterligere informasjon. DMF sender saken ut på høring når søknaden vurderes å være komplett.

Søknaden fra Nordic Rutile AS ble lagt ut på høring 7. august 2019, og høringsfristen ble satt til 15. september 2019, altså nesten seks uker. Det er vanlig praksis å sette en høringsfrist på mellom 4 og 6 uker, også i større saker som denne.

Dette prosjektet har gjennom mange år hatt stor oppmerksomhet lokalt og nasjonalt. DMF har vurdert at denne konkrete saken er godt kjent i lokalmiljøet og i lokalpolitikken. Saken har versert i ca. 20 år i lokalmiljøet gjennom folkemøter, vurderinger av tillatelse til forurensing fra Miljødirektoratet, konsekvensanalyser og flere runder med planreguleringer.

Konsesjonssøknaden har også vært tilgjengelig for innsyn fra begynnelsen av februar 2019, bortsett fra et begrenset antall dokumenter. Samtlige dokumenter i konsesjonssøknaden ble frigitt og tilgjengelig for innsyn den 28. juni 2019.

Sunnfjord kommune søkte om utsatt høringsfrist den 26. august 2019. Det ble begjært fristutsettelse til 1. november 2019 grunnet sammenslåingen av fire kommuner og behovet for politisk vurdering av høringen av storkommunen. Dette ble gjentatt i et brev DMF mottok 31. august 2019. I brev av 3. september 2019 fra DMF til Sunnfjord kommune ble søknaden innvilget, og hørings-

fristen utsatt til 1. november 2019 som anmodet, nettopp fordi DMF så viktigheten av å få storkommunens syn på

saken. Sunnfjord kommune har med dette fått til sammen om lag tre måneder lang høringsfrist.

SPØRSMÅL NR. 2269

Innlevert 6. september 2019 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 17. september 2019 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

Står statsråden fast ved utsagnet om at driften ved Oslo universitetssykehus (OUS) er rundt 20 prosent for dyr, mener statsråden at inntektsmodellen for sykehusene gir riktig tildeling til OUS, og hvordan forklarer han i så fall at helseforetaket ikke går med underskudd i milliardklassen?

BEGRUNNELSE:

I Dagens Næringsliv 13. august uttalte helseministeren følgende:

«Det koster 20 prosent mer å behandle de samme pasientene i Oslo, sammenlignet med Helse Bergen.»

Og videre:

«Det er anerkjent at det må være dyrere å drive Universitetssykehuset i Nord-Norge, enn andre steder, men når det gjelder Oslo, skulle det motsatte vært tilfelle. Det er i alle fall ingen god forklaring på at det skulle være dyrere å behandle pasienter i Oslo enn i Bergen.»

Denne påstanden fremmes som et argument for å legge ned Ullevål sykehus, ettersom statsråden legger deler av skylden for forskjellen mellom OUS og Helse Bergen på at det i dag finnes regionsfunksjoner både på Ullevål sykehus og på Rikshospitalet.

Det er på sin plass å minne statsråden om at inntektene til spesialisthelsetjenesten fordeles ut fra behov (befolkningens størrelse og sammensetning), samt kostnader som følge av forskning, utdanning og lange avstander i sykehusenes opptaksområder. Dette har Stortinget sluttet seg til, da innføringen av ny inntektsmodell ble behandlet i statsbudsjettet for 2009 (St.Prop. nr. 1 (2008-2009)).

I datagrunnlaget Helsedirektoratet bruker til å regne ut indikatoren «kostnad per DRG-poeng», oppgis OUS å ha hatt en bruttokostnad på over 18 milliarder kroner i 2017. Hvis statsråden for alvor mener at driften ved OUS er rundt 20 prosent for dyr, skulle foretaket altså ha gått med rundt tre milliarder kroner i underskudd. Regnskapene til OUS viser derimot at foretaket har gått med over-

skudd de siste årene. Dersom helseministeren mener at OUS er for dyrt i drift, må han følgelig mene at foretaket i en årrekke er blitt grovt overfinansiert ut fra behovet og oppgavene.

Sannheten er at Oslo universitetssykehus ikke uten videre kan sammenlignes med de øvrige sykehusene i landet – blant annet fordi OUS har en rekke nasjonale funksjoner og oppgaver og er Norges største utdanningssinstitusjon for helsepersonell. Det vises i den anledning til Terje P. Hagen, professor ved Institutt for helse og samfunn ved Universitetet i Oslo, som i sin innledning til Produktivitetskommisjonen (22. august 2014) uttalte følgende:

«Måling av produktivitet og effektivitet i helsetjenesten er vanskelig. Det er lett å telle antall behandlede pasienter og relatere antallet til ressursinnsats for eksempel målt ved årsverk eller timeverk, men et slikt mål forteller oss lite om helsetjenestens egentlige produktivitet.»

Det er forståelig at statsråden og undertegnede har ulike standpunkter om å legge ned Ullevål sykehus. Det er imidlertid bekymringsfullt om statsråden bruker statistikk på en villedende måte for å underbygge sitt syn – særlig med tanke på at Stortinget denne høsten skal behandle to saker som angår Ullevål sykehus.

Svar:

Mitt ansvar er å fordele midlene fra staten mest mulig rettferdig mellom helseregionene. Helse Sør-Øst og Helse Vest er ulike regioner med ulike driftsmessige betingelser og ulik befolkning. Dette er det tatt hensyn til i den nasjonale inntektsmodellen. Jeg har satt ned et offentlig utvalg som skal gjennomgå denne inntektsmodellen. Utvalget skal etter planen levere sin innstilling innen 15. november 2019.

De regionale helseforetakene har ansvar for å fordele midlene fra staten mellom helseforetakene i regionen. De regionale inntektsfordelingsmodellene tar utgangspunkt i prinsippene i den nasjonale modellen, men med lokale tilpasninger.

Jeg tror representanten Toppe vil være enig med meg i at sykehusdriften påvirkes av måten driften er organisert på og om bygningsmassen legger til rette for god drift. De økonomiske forutsetningene for utbyggingen av OUS bygger nettopp på dette; at en realisering av disse planene vil gi en mer rasjonell drift i årene framover.

Når jeg gjør et poeng med å vise til at kostnader per DRG-poeng ved OUS er 20 prosent høyere enn i Helse

Bergen, så er det for å illustrere at det bør være mulig å drive sykehustilbudet bedre i Oslo med en annen organisering av driften og en bygningsmasse som legger til rette for dette. Jeg vil understreke at Helse Sør-Øst heller ikke har lagt til grunn at OUS skal ha samme kostnadsnivå som Helse Bergen i analysene som ligger til grunn for den økonomiske bærekraften i prosjektet.

SPØRSMÅL NR. 2270

Innlevert 6. september 2019 av stortingsrepresentant Emilie Enger Mehl

Besvart 12. september 2019 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

Mener statsråden det er rimelig at et destinasjonsselskap ikke får fradrag for inngående merverdiavgift når det er gjort investeringer med formål om å fremme destinasjonen som reiseformål, slik som for eksempel å bygge sykkelstier for å øke belegget også utenfor vintersesongen, og mener statsråden ev. at en slik praksis er i tråd med lovverkets formål?

BEGRUNNELSE:

Selskapet Destinasjon Trysil SA har som hovedformål å fremme Trysil som turistdestinasjon, og tilbyr i denne sammenheng destinasjons- og markedsføringstjenester.

Trysil er som kjent en mye besøkt skidestinasjon. Destinasjon Trysil har jobbet for å tilrettelegge for reiselivet og fremme Trysil som reisedestinasjon, også utenfor vintersesongen. Som ledd i markedsføringsvirksomhet for å etablere Trysil som en helårsdestinasjon, har Destinasjon Trysil SA bygget sykkelstianlegget «Trysil Bike Arena». Satsingen genererer økte inntekter for selskapet ettersom hotellene og andre selskaper øker sin omsetning ved å kunne utnytte flere av årets sesonger. Betalingen for destinasjonstjenestene betales som en prosentandel av omsetningen i virksomhetene til kjøperne av tjenestene. Vellykket markedsføring av Trysil som reisedestinasjon fører dermed til økt avgiftspliktig omsetning hos Destinasjon Trysil. Sykkelstianlegget er et avgjørende bidrag til denne markedsføringen og satsingen har vært vellykket, noe som viser seg i at sommerturismen øker i området.

Destinasjon Trysil har imidlertid ikke fått fradrag for inngående merverdiavgift på anskaffelsen av sykkelstianlegget.

Årsaken er at Skattekontoret har lagt til grunn at anskaffelsen har for fjern og avledet sammenheng med selskapets omsetning av merverdiavgiftspliktige destinasjons- og markedsføringstjenester. Til sammenligning får kjøpesentre fradrag fra denne avgiften når de bygger lekeplasser for å gjøre senteret mer attraktivt og trekke kunder til butikkene.

Svar:

Omsetning av tjenester i form av rett til å utøve idrettsaktiviteter er unntatt fra merverdiavgift. Dette innebærer at tilbydere av idrettsaktiviteter (f. eks sykkelanlegg) ikke skal beregne merverdiavgift på vederlaget for retten til å utøve aktiviteten. Motstykket er at anskaffelser til slik aktivitet heller ikke er fradragsberettiget. Fradragsrettens begrunnelse rekker altså bare så langt de aktuelle kostnadene er pådratt til bruk i merverdiavgiftspliktig virksomhet.

Merverdiavgift har som formål å skaffe staten inntekter. Avgiften er i utgangspunktet generell og skal skattlegge det endelige forbruket av varer og tjenester. Destinasjonsselskaper er underlagt de samme generelle reglene som andre virksomheter. Virksomheter skal beregne merverdiavgift ved omsetning av merverdiavgiftspliktige varer og tjenester. Avgiften beregnes i alle omsetningsledd.

Avgiftssubjekter har fradragsrett for inngående merverdiavgift på anskaffelser av varer og tjenester til bruk i den avgiftspliktige virksomheten. Fradragsretten sikrer at merverdiavgiften ikke belaster avgiftspliktig aktivitet, men beskatter kun sluttforbruk. Alle som ikke er merverdiavgiftspliktige (dvs. forbrukere og virksomheter når de utøver merverdiavgiftsunntatt aktivitet), er sluttbrukere uten fradragsrett. Virksomheter kan ha aktivitet som både er merverdiavgiftspliktig og –unntatt (delt virk-

somhet). Delte virksomheter har bare fradragsrett dersom og i den grad anskaffelsen er til bruk i den merverdiavgiftspliktige delen av virksomheten.

Merverdiavgift bygger på egenfastsetting. Avgiftssubjektene (registreringspliktige virksomheter) er selv ansvarlige for å oppkreve, rapportere og innbetale merver-

diavgiften til staten. Skattekontoret kan overprøve egenfastsettingen i endringsvedtak. Endringsvedtak kan påklages til Skatteklagenemnda eller bringes inn for domstolen. Finansdepartementet er ikke fastsettingsmyndighet, og jeg går derfor ikke inn i enkeltsaker.

SPØRSMÅL NR. 2271

Innlevert 11. september 2019 av stortingsrepresentant Ulf Leirstein

Besvart 18. september 2019 av barne- og familieminister Kjell Ingolf Ropstad

Spørsmål:

Menneskerettighetsdomstolen i Strasbourg (Storkammeret) har i en nylig avsagt dom slått fast at Norge krenket menneskerettighetene til både mor og barnet når en tre år gammel gutt ble adoptert bort til fosterforeldre.

Hva tenker statsråden om oppfølgingen som må komme etter denne dommen og vil statsråden ta nødvendig initiativ slik at norske myndigheter innretter seg etter en slik dom?

Svar:

Den europeiske menneskerettsdomstol (EMD) avsa 10. september 2019 dom i en sak mot Norge. Under dissens 13-4 fant domstolen at norske myndigheter i 2012 krenket retten til familieliv i Den europeiske menneskerettskonvensjon. I avgjørelsen konkluderer et flertall i Storkammeret med at vedtaket om tvangsadopsjon i 2012 krenket den biologiske moren og barnets rett til familieliv. Kjernen i flertallets kritikk er at tingretten ikke foretok en tilstrekkelig bred vurdering da de ga samtykke til adopsjon i 2012.

Departementet tar denne dommen på stort alvor. Den biologiske moren er tilkjent erstatning, som vil bli utbetalt. Det er de rettslige følgene av dommen.

Dommen innebærer ikke at tiltak som omsorgsovertakelse eller adopsjon generelt sett er en krenkelse av retten til familieliv, men at det i denne spesifikke saken har vært en krenkelse av denne retten. Saker om adopsjon etter barnevernloven innebærer alltid vanskelige avveininger. I Norge er det høy terskel for adopsjon som barnevernstiltak, og det brukes i svært få tilfeller. Det er et svært inngripende tiltak, hvor hensyn til barnets beste og biologiske foreldre må vurderes grundig.

Selv om mye har blitt gjort for å styrke barnevernet siden 2012, kjenner departementet godt til utfordringene i barnevernet. Det har vært flere grundige gjennomganger av barnevernet de siste årene. På bakgrunn av dette jobber departementet med tiltak for å gjøre barnevernet bedre.

Barnevernloven ble endret i 2018 for å sikre bedre oppfølging av barn og foreldre. Blant annet presiserer loven nå at etter en omsorgsovertakelse og der hensynet til barnet ikke taler mot det, skal barneverntjenesten legge til rette for at foreldrene kan få tilbake omsorgen for barnet.

Videre er forslaget til ny barnevernslov under utvikling og all EMDs praksis vil vurderes i dette arbeidet. Departementet vil vurdere om dommen vil påvirke regelverket, etter å ha fått vurdert innholdet i dommen nærmere.

Forslag til ny barnevernslov har nylig vært på høring, og de om lag 140 høringsuttalelsene er gjennomgått. Forslaget til ny barnevernslov har som helhet fått bred støtte i høringen. Den nye loven vil øke kvaliteten i barnevernet, og styrke rettssikkerheten for barn og foreldre.

Loven skal sette barnets behov i sentrum og gi økt vekt på forebygging og tidlig innsats.

I forslaget til ny lov foreslås endringer i reglene om kontakt og samvær. Vi foreslår også å lovfeste kravet om at det må foreligge særlig tungtveiende grunner for å vedta adopsjon. Dette følger av gjeldende rett, men foreslås nå tydeliggjort i loven.

I tillegg er et historisk kompetanseløft for det kommunale barnevernet igangsatt. Bare i 2019 er det satt av over 80 millioner kroner til dette arbeidet og satsingen skal fortsette frem til 2024. Departementet jobber også bl.a. med en fosterhjemsstrategi samt en omfattende gjennomgang av institusjonsbarnevernet.

Når det gjelder de øvrige norske barnevernslagene som er brakt inn for EMD, følger vi de grundig opp. Hver sak må imidlertid vurderes konkret. Det er for tidlig å si

noe sikkert om betydningen av denne dommen for de øvrige norske barnevernssakene.

SPØRSMÅL NR. 2272

Innlevert 11. september 2019 av stortingsrepresentant Heidi Greni

Besvart 23. september 2019 av kommunal- og moderniseringsminister Monica Mæland

Spørsmål:

Kan det bes om en tabelloversikt som sammenligner dagens tilskudd til hver kommune (kolonne 8, tabell C-k) med hva hver enkelt kommune vil få av økte midler når tilskuddet innlemmes i rammeoverføringene?

BEGRUNNELSE:

Tilskudd til frivilligsentralene er vedtatt innlemmet i rammetilskuddet til kommunene. Fordelingsvirkningene når overgangsordningen avsluttes forventes å ha store konsekvenser særlig for frivilligsentralene i mindre kommuner da fordeling per innbygger favoriserer de største kommunene. Beregninger frivilligsentralene har gjort viser at tre av fire frivilligsentraler vil få mindre støtte enn i dag. Omfordelingen av midlene til frivilligsentralene vil få stor betydning for frivilligsentraler over hele landet.

Svar:

Rammefinansiering er hovedprinsippet for finansiering av kommunesektoren. Regjeringen ønsker å redusere antallet og omfanget av øremerkede tilskudd til kommuner og fylkeskommuner. Formålet er å redusere den statlige detaljstyringen av kommunesektoren, og gi kommuner og fylkeskommuner større muligheter for tilpasning til lokale forhold. Det øremerkede tilskuddet til frivilligsentraler ble innlemmet i kommunenes rammetilskudd fra og med 2017, og fordeles med en særskilt fordeling i inntektssystemet (tabell c). Midlene er en del av kommunenes frie inntekter, og det er opp til den enkelte kommune å prioritere bruken av midlene. Midlene skal fordeles særskilt i en overgangsperiode på fire år, før midlene fordeles etter de ordinære kriteriene i inntektssystemet fra og med 2021. Formålet med å innlemme det statlige tilskuddet til frivilligsentralene i kommunenes rammetilskudd, er å gi kommunene et større og mer helhetlig ansvar og et sterkere forhold til frivilligheten lokalt. Lokale behov, vurderinger og prioriteringer bør ligge til grunn for støtten til frivilligheten. Vi har i de siste årene økt

bevilgningen til kommuner med frivilligsentraler. I 2019 ble rekordhøye 187 mill. kroner gitt i særskilt fordelte rammetilskuddsmidler til om lag 360 kommuner med frivilligsentral. Overgangsperioden fra 2017 til 2020 med særskilt fordelte rammetilskuddsmidler, gir kommuner og frivilligsentraler tid til å kunne inngå avtaler om framtidig drift, og på den måten skape forutsigbarhet. Kommunene er robuste økonomiske enheter, og finansiering gjennom rammetilskuddet skal gi kommunene mulighet til å prioritere bruk av egne midler. Fordeling etter de ordinære kriteriene i inntektssystemet skal sette alle kommuner i stand til å gjennomføre frivillighetspolitikken på den måten de mener er best. Kommunene vil dermed få midler uavhengig av om de organiserer dette arbeidet gjennom en frivilligsentral, eller på en annen egnet måte. I dag er det kun kommuner som organiserer arbeidet gjennom en frivilligsentral som får ekstra midler til dette, mens kommuner med en annen organisering ikke får ta del i disse midlene. Dette vil endres når midlene fordeles til alle kommuner etter de ordinære kriteriene. Regjeringen har tillit til at de beste løsningene utvikles lokalt, i samspillet mellom frivilligheten og lokale myndigheter. Rammefinansiering gir kommunene handlingsrom og er grunnleggende for et levende lokaldemokrati, der folk og lokalsamfunn har frihet og mulighet til å styre sin egen hverdag og samfunnsutvikling. Jeg legger derfor til grunn at kommunene er opptatt av å ha gode frivilligsentraler med høyt aktivitetsnivå, og at kommunene fortsatt vil prioritere støtte til frivilligheten, blant annet gjennom tilskudd til frivilligsentraler, også fra 2021. Vedlagt er en tabell som viser fordelingen av midler til frivilligsentraler i 2019, og hvordan dette ville fordelt seg mellom kommunene hvis tilskuddet hadde vært fordelt etter ordinære kriterier i inntektssystemet i 2019. Den endelige fordelingen i 2021 vil avvike fra denne tabellen, og vil først være klar i statsbudsjettet for 2021.

Vedlegg:

Fordelingen av midler til frivillig sentraler i 2019, og hvordan dette ville fordelt seg mellom kommunene hvis

tilskuddet ble fordelt etter ordinære kriterier i inntektssystemet i 2019.

<https://www.stortinget.no/globalassets/pdf/dokument-serien/2018-2019/dok15-201819-2272-vedlegg.pdf>

SPØRSMÅL NR. 2273

Innlevert 12. september 2019 av stortingsrepresentant Arne Nævra

Besvart 20. september 2019 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen

Spørsmål:

En eldre bjørnebinne med melk i spenene ble nylig skutt under lisensjakt i Engerdal kommune i Hedmark. En må regne med at denne binna hadde unger med seg da den ble skutt. I tidligere vedtak om lisensfelleing fra Miljødirektoratet ble det eksplisitt unntatt binner med unger.

Kjenner statsråden til dette forholdet, og har det i nevnte tilfelle skjedd en glipp eller er det som følge av en endret politikk fra myndighetenes og statsrådets side?

BEGRUNNELSE:

En eldre reproduktiv bjørnebinne med melk i spenene ble nylig skutt under lisensjakt på bjørn i Engerdal kommune, ikke langt fra Gutulia Nasjonalpark. Det var trolig denne som et tidligere år ble fotografert med unger. Dette er den første reproduktive binna som er skutt ved i Hedmark siden 1800-tallet.

Det kan derfor se ut til at myndighetene gjennom årets lisensjakt i Hedmark for første gang siden fredningen av bjørn i Norge i 1973 har gjort det lovlig å skyte bjørnefamilier, inklusivt å skyte binner fra unger.

Verken i Fylkesmannens forarbeid eller Rovviltnemndas vedtak finner jeg noe forbud mot å skyte familiegrupper av bjørn eller å skyte en binne fra sine unger. Dersom noe er oversett, er det fint å få beskjed om det. I Miljødirektoratets vedtak om lisensjakt på bjørn i 2017 står det eksplisitt at slik felling er forbudt under punkt 2F, særlige vilkår:

- A. Lisensfellingingen omfatter også områder vernet etter naturmangfoldloven der vernebestemmelsene åpner for dette eller der forvaltningsmyndigheten har gitt nødvendig dispensasjon.
- B. Fellingsperioden er 21. august til og med 15. oktober.
- C. Forsøk på felling kan bare skje i perioden fra 1 time før soloppgang til 2 timer før solnedgang.
- D. Lisensfelling av brunbjørn krever grunneiers tillatelse.
- E. Bruk av hund under lisensfellingingen er tillatt, med unntak av løs, på drevet halsende hund.

F. Binne med unge(r), samt hennes unger (uansett alder) er unntatt fra lisensfellingingen.

G. Lisensfelling på brunbjørn etter dette vedtak kan ikke drives som åtejakt. Et åte defineres som animalsk eller vegetabilsk materiale eller annet som er utplassert eller på annen måte tilordnet med hensikt å lokke til seg vilt.

H. Felling eller forsøk på felling skal umiddelbart meldes til Fylkesmannen og Statens naturoppsyn.

Jeger skal fremvise felt dyr for Statens naturoppsyn for umiddelbar kontroll, merking og prøvetaking av biologisk materiale, og jeger skal kunne påvise fellsstedssted etter anmodning fra Statens naturoppsyn, politiet eller Fylkesmannen.

I. Miljødirektoratet kan til enhver tid stanse lisensfellingingen eller endre fastsatt kvote dersom nye bestandssopplysninger eller opplysninger om irregulær avgang tilsier det, eller vilkårene A-H over ikke overholdes.

Så vidt jeg har erfart har det ikke engang innenfor beiteprioriterte områder gitt skadefellingstillatelse av binne med avkom.

Det er på denne bakgrunn av stor interesse om det nå er endret politikk på dette området slik at binner nå kan skytes fra ungene sine - eller om det her har skjedd en glipp.

Svar:

Den aktuelle binna (hunnbjørnen), som representanten Nævra viser til, ble felt under lisensfelling av bjørn vedtatt av rovviltnemnda i Hedmark (region 5). Rovviltnemndas vedtak ble ikke påklaget, og vedtaket har av den grunn ikke vært til klagebehandling i Klima- og miljødepartementet.

Det følger av rovviltnemndas vedtak at Fylkesmannen i Innlandet, i samråd med nemndsleder, kan avslutte lisensfellinga i området der det forekommer binner, dersom det under lisensfelling blir felt ei binne. Den 1. september ble det felt ei binne i Engerdal kommune. Fyl-

kesmannen endret, med virkning fra 3. september, lisensfellingsområdet slik at det ikke lenger er lisensfelling av bjørn i Engerdal kommune.

Jeg er opptatt av at vi skal ha en høy dyreetisk standard i all forvaltning av rovvilt. Dette er noe rovviltforvaltningen legger vekt på i alle vurderinger, blant annet knyttet til lengde på fellingsperioder, hvilke individer som kan jaktes/felles og hvilke metoder for avliving som kan benyttes.

Det at ei voksen lakterende binne blir felt kan innebære at hun har eller har hatt unger. Samtidig vet vi ikke med sikkerhet om denne binna fremdeles gikk sammen med ungene sine, eller alderen på ungene. Fylkesman-

nen har i denne saken innhentet faglige råd fra forskere og Statens naturoppsyn for å avgjøre om det bør iverksettes tiltak for å finne og avlive eventuelle bjørneunger. Vurderingen er imidlertid at man på dette tidspunktet tror det er sannsynlig at ungene kan overleve uten mora, og slike tiltak er derfor ikke iverksatt.

Normalt er det, slik representanten Nævra beskriver, et vilkår ved lisensfelling av bjørn at binner med unger er unntatt fra felling. Rovviltnemnda i Hedmark satte ikke et slikt vilkår i årets vedtak om lisensfelling av bjørn. Jeg vil vurdere om det skal gis tydeligere føringer om at binner med unger unntas fra lisensfelling for å unngå lignende situasjoner i framtiden.

SPØRSMÅL NR. 2274

Innlevert 12. september 2019 av stortingsrepresentant Kirsti Leirtrø

Besvart 17. september 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

2. september kunne vi lese at regjeringen har besluttet å sikre totimersfrekvens hele driftsdøgnet på Rørosbanen og timefrekvens på Trønderbanen også i helgene ved å utløse opsjoner i avtalen med SJ.

Hva vi utløsning av de opsjonene koster, og vil det være klart fra oppstart 7. juni 2020?

Svar:

Eg vil kome attende til budsjettmessige konsekvensar av denne saka når statsbudsjettet for 2020 leggjast fram.

BEGRUNNELSE:

Dette kunne vi lese i Midt-Norsk presse 2. september 2019:

"Flere tog på Trønderbanen, Rørosbanen og Meråkerbanen

Når regjeringen nå utløser opsjoner i avtalen med SJ, betyr det også følgende for togtrafikken i Trøndelag:

- En ny tidlig morgengang fra Steinkjer til Trondheim, som sikrer tilbringertilbud fra Innherred til Trondheim lufthavn.
- En ekstra avgang hver vei mellom Oslo og Trondheim mandag til fredag, samt søndager. Dette gir en jevnere frekvens for fjertog på Dovrebanen.
- En ekstra avgang fra Trondheim til Steinkjer på kvelden.
- Timefrekvens på Trønderbanen i helgene på de tidspunktene det er størst etterspørsel etter tog, dvs. lørdager frem til kl. 15 og søndager fra kl. 12 og utover.
- Meråkerbanen får en økning fra 2–3 avganger hver vei daglig, samt ekstra avganger på morgen og ettermiddag
- Ekstra avganger på Rørosbanen, som gir totimersfrekvens hele driftsdøgnet.
- Strekningen Røros-Trondheim får økt tilbud fra 3–4 avganger på hverdager."

SPØRSMÅL NR. 2275**Innlevert 12. september 2019 av stortingsrepresentant Kirsti Leirtrø****Besvart 18. september 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

Regjeringen varslet i en pressemelding 2. september 2019 at de setter av 100 millioner over statsbudsjettet i 2020 til etappevis elektrifisering av Trønder og Meråkerbanen.

Hva skal disse midlene brukes til og når vil Trønder- og Meråkerbanen stå ferdig elektrifisert?

BEGRUNNELSE:

I nasjonal Transportplan for 2018- 2029 ligger elektrifisering av Trønder- og Meråkerbanen inne med full elektrifisering innen 2021, og en kostnad på kr. 3,8 mrd. kr 100 millioner, vil ikke kunne sies å være i nærheten av en realisering. Regjeringen har i tillegg flere ganger sådd tvil om prioriteringene står ved lag, og vi innser at valgløfter fra 2015 og 2017 ikke har blitt innfridd.

Nå kunne vi igjen lese i ei pressemelding fra regjeringen 2. september 2019 følgende:

- Delvis elektrifisering

- Regjeringen varsler at de kommer til å sette av 100 millioner kroner i statsbudsjettet for 2020 til etappevis elektrifisering av Trønder- og Meråkerbanen. Trønderbanen mellom Trondheim S og Stjørdal, Meråkerbanen mellom Hell og Riksgrensen, samt Stavne – Leangenbanen vil nå bli elektrifisert.
- – Dette vil kraftig redusere CO₂-utslipp fra togtrafikken og dessuten redusere togoperatørenes driftskostnader, skriver regjeringen i en pressemelding. Fra 2020 vil såkalte bimodale togsett satt i drift i Midt-Norge, og disse vil da kunne kjøre elektrisk på deler av strekningene.
- Flere tog på Trønderbanen, Rørosbanen og Meråkerbanen og økt frekvens.

Svar:

Regjeringa handsamar for tida Prop. 1S (2019-2020) og vil på ordinær måte legge fram statsbudsjettet for 2020 for Stortinget 7. oktober.

SPØRSMÅL NR. 2276**Innlevert 12. september 2019 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes****Besvart 20. september 2019 av statsminister Erna Solberg****Spørsmål:**

Hvorfor har den norske regjeringen, i motsetning til så mange andre europeiske regjeringer, ikke offentliggjort noen beslutning om deltakelse i den USA-ledete militæroperasjonen i Persiabukta; hva er grunnen til at regjeringen ikke besluttet at Norge skulle delta da operasjonen ble igangsatt i slutten av august og informerte regjeringen USAs myndigheter om dette i forkant av inngangsettelsen?

BEGRUNNELSE:

26. juni fikk Norge en henvendelse fra USAs regjering, ledet av president Donald Trump, med oppfordring om å delta i en USA-ledet militæroperasjon i Persiabukta, angivelig for å «sikre skipsfart» gjennom Hormuzstredet. Da

uttalte forsvarsminister Frank Bakke-Jensen til media at det ikke var aktuelt for Norge å delta i en USA-ledet militæroperasjon i Persiabukta. To dager etter uttalte imidlertid regjeringen at den så positivt på USAs forespørsel.

Bakgrunnen for operasjonen, er spenningene som har oppstått etter at USA brøt den folkerettslig bindende atomavtalen mellom Iran, USA, Storbritannia, Kina, Russland, Frankrike, Tyskland og EU. Avtalen sikrer at Iran legger betydelige begrensninger på sitt sivile atomenergi-program, noe som sikrer at landet ikke vil kunne utvikle atomvåpen, i bytte mot blant annet sanksjonslette. Samtidig som USA har brutt atomavtalen truer Trump-regjeringen med å utsette Iran, et åpent brudd på folkerettens klare forbud mot trusler om bruk av makt. Iran truet på sin side med å stenge Hormuzstredet, og sikkerheten for

internasjonal skipsfart i området har de siste månedene blitt forverret.

Den USA-ledete operasjonen i Persiabukta er en del av Trump-regjeringens kampanje for «maksimalt press» mot Iran. Denne strategien innebærer trusler om krig og unilaterale sanksjoner som ikke har FN-mandat og som rammer hele befolkningen og dermed utgjør en form kollektiv avstraffelse som kan stride med internasjonal rett. Ingen av partene i atomavtalen støtter USAs strategi for «maksimalt press» og trusler mot Iran, som etter alt å dømme ikke bedrer sikkerheten i området, men heller øker spenningene og risikoen for krig.

Å delta i en USA-ledet militærstyrke som potensielt vil måtte seile gjennom iransk territorialfarvann i Hormuzstredet, mens USAs regjering truer Iran med utslettelse, vil ikke tjene norske interesser. Norge er, som småstat, ikke tjent med å bidra til en verdensorden der militært overlegne stater ustraffet kan bryte folkeretten og tvinge sin vilje på mindre stater gjennom og trusler om utslettelse.

Solberg-regjeringen har gjentatte ganger uttalt at den jobber med å skaffe nødvendig informasjon om rammene for den USA-ledete operasjonen i Persiabukta. Forsvarsministeren har kalt det en «kunnskapsinnhentingsfase». En rekke andre regjeringer har imidlertid, i motsetning til den norske, offentliggjort sin beslutning om å delta eller ikke i operasjonen. Australia, Storbritannia og Bahrain har varslet at de tilslutter seg operasjonen og internasjonale medier har også rapportert om at Israel vil delta. De aller fleste land har imidlertid latt være å tilslutte seg operasjonen, og USA er svært langt fra å nå det uttalte målet om at minst 20 land skulle delta. Land som Frankrike og Tyskland har varslet sin avvisning av USAs forespørsel. Selv Polen, som er kjent for nære bånd til Trump-regjeringen og deltakelse i Irak-krigen i 2003, har sagt tydelig nei til USAs forespørsel. 28. august ble det dessuten rapportert i internasjonale medier at den USA-ledete operasjonen i Persiabukta offisielt var satt i gang. Det er ikke kjent at Norge deltar på noen som helst måte. Nesten to uker etter at operasjonen ble satt i gang og etter en to og en halv måneds «kunnskapsinnhentingsfase», må man anta at den norske regjeringen har greid å skaffe til veie minst like mye informasjon, som de mange landene som har offentliggjort sin beslutning om å delta i operasjonen eller ikke og begrunnet dette.

Det er oppsiktsvekkende at den norske regjeringen, i motsetning til så mange andre europeiske regjeringer, verken har informert om noen beslutning i saken eller om informasjonsgrunnlaget som er opparbeidet.

Svar:

Bruk av militær makt og deltakelse i internasjonale operasjoner er alvorlige spørsmål som krever grundig behandling. Vurderingene som gjøres i Utenriksdepartementet og Forsvarsdepartementet er av både folkerettslig og sik-

kerhetspolitisk art. I forkant av en eventuell beslutning bør det blant annet belyses om vi har folkerettslig grunnlag for å bidra, om det er behov for samtykke fra stater i området, om vi har militær kapasitet til å bidra – ev. med hva, og hvilke risikofaktorer som foreligger.

For å gjøre vurderingene er det nødvendig med et solid informasjonsgrunnlag. Vi må vite så mye som mulig om hvordan operasjonen tenkes gjennomført, mulige konsekvenser og hva land i regionen og våre allierte mener om det. Alternativer til en militær operasjon må også utredes.

Regjeringen har ikke fattet noen beslutning knyttet til den amerikanskledede maritime operasjonen i området rundt Hormuzstredet. Vi er i tett kontakt med både USA, øvrige allierte og land i regionen om denne operasjonen samt andre initiativer knyttet til den spente situasjonen i området. Det er foreløpig kun Storbritannia, Australia og Bahrain som har forpliktet seg til å bidra til den amerikanskledede operasjonen.

Så vidt vi er kjent med, er det kun et fåtall land som har tatt en endelig beslutning om hvorvidt de vil delta eller ikke.

På norsk side har vi kommunisert at vi ønsker velkommen initiativer for å styrke sikkerheten for sivil skipsfart, men at vi samtidig ikke ønsker å bidra til en opptrapping av situasjonen. Dette hensynet står helt sentralt i våre vurderinger.

Helgens droneangrep på oljeinstallasjoner i Saudi Arabia har ført til ytterligere økt spenning i regionen, og vi vil på norsk side fortsette å oppfordre samtlige aktører til å unngå handlinger og ytringer som kan bidra til eskalering.

Dersom det blir aktuelt med et norsk bidrag vil Stortinget bli konsultert på vanlig måte.

SPØRSMÅL NR. 2277

Innlevert 13. september 2019 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 25. september 2019 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

Mener statsråden det er forsvarlig å fjerne døgnskuttet tilstedevakt i anestesi ved Kristiansund sykehus, og hva har i så fall forandret seg siden februar 2015, da det ifølge foretaksledelsen var uforsvarlig å fortsette driften uten tilstedeværende døgnerberedskap i anestesi?

BEGRUNNELSE:

Helse Møre og Romsdal skal spare penger tilsvarende en reduksjon på 130 årverk. Ved Kristiansund sykehus vurderes det nå å erstatte dagens døgnskuttet tilstedevakt i anestesi med hjemmevakt på nettene. Tillitsvalgte ved sykehus reagerer på at sparetiltakene nå går ut over akuttberedskapen (Tidens Krav, 12. september 2019).

I 2015 innførte foretaksledelsen døgnskuttet tilstedevakt i anestesi ved Kristiansund sykehus. I et notat datert 6. februar 2015, skriver daværende konstituert administrerende direktør følgende:

«Endringer som er gjort innenfor vaktberedskap i det siste medfører en betydelig risikøkning for at det vil komme pasienter med alvorlige tilstander til sykehuset uten at det er spesialist i vakt tilgjengelig. Pasientene oppsøker nærmeste sykehuset for å få hjelp, spesielt når de er alvorlig eller kritisk syk. For å kompensere for dette må det opprettes en annen type beredskap som kan stabilisere og sikre disse pasientene i påvente av transport. Dette inkluderer også nødvendig intensivbehandling om transport forsinkes eller ikke kan komme på grunn av ytre faktorer. Erfaringsmessig vil det fra mitt ståsted være til dels faglig uforsvarlig å fortsette med slike tiltak uten at vaktberedskapen styrkes. Det etableres derfor tilstedevakt anestesi ved Kristiansund sykehus. Dette for å redusere risiko som følge av endringer i vaktberedskap i andre avdelinger/seksjoner, samt i forhold til planlagte feriestengninger. I tillegg vil en tilstedevaktordning være en faglig styrking av den akuttmedisinske beredskapen ved sykehuset og en trygghetsbase for annet vaktgærende personell, da spesielt på kveld og natt».

Når det ifølge daværende administrerende direktør var «til dels faglig uforsvarlig» å fortsette uten døgnskuttet tilstedevakt i anestesi, er det nyttig å få svar på om statsråden mener det er forsvarlig å fjerne denne beredskapen i dag, og hva som i så fall har forandret på de siste fire årene.

I notatet fra februar 2015 understreket den daværende foretaksdirektøren i tillegg viktigheten av å rekruttere lokale fagfolk, samt å få til et samarbeid mellom sykehusene i Kristiansund og Molde:

«I den vanskelige situasjonen som har oppstått nå, ser jeg også stor verdi i at vi får til felles prosjekter som binder klinikkene sammen, men også med stor verdi og betydning for felles virksomhet inn mot et nytt sykehus. Derfor bør vi i samme sak

nå sørge for at vi sikrer ettervekst ved å rekruttere en lokal anestesilege som kan være med å bygge fagmiljøet inn i det nye SNR.»

Denne tankegangen er i tråd med konklusjonene i «ROS-analyse interimfase før SNR – spesialisthelsetjenester i Nordmøre og Romsdal», som lå til grunn for vedtaket i 2014 om Sykehuset i Nordmøre og Romsdal. Under tiltak for å bevare fagmiljøer og kompetanse i det nye sykehuset, fastslår analysen at man må «styrke samarbeid mellom Kristiansund–Molde med det for øye å bygge opp funksjoner som skal videreføres til det nye sykehuset, ikke legges ned avdelinger som allikevel skal oppmannes i nytt sykehus».

Dersom planene om å legge ned tilstedevakt i anestesi blir gjennomført, svekker man tvert imot fagkompetansen flere år før et eventuelt fellessykehus står ferdig.

Svar:

Jeg har forelagt spørsmålet for Helse Midt-Norge som har gitt følgende begrunnelse for beslutningen om å gå over til hjemmevakt for anestesilege deler av døgnet:

Den direkte årsaken til beslutningen om på nytt å gå over til hjemmevakt i deler av døgnet er avdekkede brudd på vernebestemmelsene for anestesilegene i Kristiansund. Det ble i den sammenheng gjennomført en ROS-analyse av vaktordningen. Tre forslag til avbøtende tiltak ble avdekket:

1. Ansette flere overleger (det trengs 8 overleger for å dekke opp for fravær, permisjoner og ferie).
2. Gjøre deler av døgnet om til hjemmevakt (tilsvarende ordning som i Volda og ved andre, sammenlignbare sykehus i landet).
3. Formalisere samarbeidet mellom seksjonene i Molde og Kristiansund.

Tiltak 1 vurderes som lite aktuelt. Dette skyldes en generelt anstrengt økonomisk situasjon for Helse Møre og Romsdal HF. Dessuten skal dagens sykehus i Molde og Kristiansund om få år fysisk og organisatorisk samlokaliseres som SNR på Hjelset. Det vurderes derfor som uhensiktsmessig å bemanne vesentlig opp på dette tidspunkt. Tiltak 3 er under arbeid, men vil ikke avhjelpe den akutte situasjonen med brudd på vernebestemmelsene på dette tidspunkt.

Når det gjelder bedømmelse av forsvarlighet ved overgang til hjemmevakt i deler av døgnet (tiltak 2), gjøres følgende vurderinger:

- Hjemmevakt er generelt en vanlig vaktordning for overleger på små og mellomstore norske sykehus. Dette

gjelder også akuttflag som indremedisin, bløtkirurgi, pediatri inkludert nyfødtmedisin og gynekologi i tillegg til anestesilogi. Dekking av forsvarlighetskrav baserer seg på at spesialister i ulike fag er tilgjengelige i vaktordning 24/7.

- Hjemmevakt deler av døgnet betyr ikke at vaktordningen er avvirket. Kompetansen er alltid tilgjengelig, men ved varsel til hjemmevakt tar det lenger tid før vakthavende er på plass. Ved pågående behov f.eks. på intensivavdeling, akuttmottak eller operasjonsstue skal legen selvstendig være tilstede så lenge kompetansebehovet foreligger.
- Den avdelingen som pasienten er innlagt ved har hovedansvar for pasienten. Det gjelder også når underordnet lege ikke har nok kompetanse til å løse et medisinsk problem. Da varsler man videre i egen vaktlinje. Det er ikke vanlig at vakthavende anestesilege er generell bakvakt for hele sykehuset. Slik er det heller ikke i Helse Møre og Romsdal HF.
- Dårlige nyfødte og haste-/katastrofekeisersnitt er blant de situasjonene med høyest risiko ved lang utryknings-tid.

Helsemyndighetene krever døgnvakt 24/7 for relevante spesialister som basis for vaktordning ved norske sjukehus som har akuttfunksjoner, f. eks. fødeavdeling. Vaktordningen kan være basert på hjemmevakt deler av døgnet. Statens helsetilsyn krever ikke tilstedevakt for at vaktordningen ved denne type enheter skal være forsvarlig. Tilgjengelighet og utrykningstid er regulert i forløp/prosedyrer, nasjonale retningslinjer, veiledere og arbeidsavtaler.

Haste-/katastrofekeisersnitt og akutt dårlige nyfødte oppfattes, som nevnt over, som dimensjonerende hendelser for akuttberedskapen ved sykehusene i regionen. Helsedirektoratets veileder «Et trygt fødetilbud» angir at katastrofekeisersnitt bør kunne gjennomføres innen 15 minutter etter at varsel er sendt ut. Dette er førende

for de praktiske ordningene og revisjon av de aktuelle prosedyrer som vil følge av vaktordningen.

«Norsk Standard for anestesi», som har status som nasjonal anbefaling for anestesilogisk virksomhet, legges også til grunn i sykehusene i Helse Midt-Norge.

Sykehus med tilsvarende størrelse og sammenlignbar oppgaveportefølje som Kristiansund har tilsvarende vaktordninger, f. eks. Voss, Volda, Harstad, Sandnessjøen, Mo i Rana, Hammerfest m.fl. Klinikk for akuttberedskap i Helse Møre og Romsdal HF har erfaring med tilsvarende ordning ved Volda sykehus. En har ikke registrert avvik knyttet til manglende tilgjengelighet av anestesilege.

Den nye vaktordningen vil, som angitt over, bli innført slik at anbefalinger i «Norsk standard for anestesi», i Helsedirektoratets veileder «Et trygt fødetilbud» samt relevante tariffbestemmelser blir ivarettatt. Forløp og prosedyrer som regulerer akuttrespons ved Kristiansund sykehus ved ulike situasjoner, herunder katastrofekeisersnitt, vil bli revidert før overgangen til ny vaktordning. Det understrekes at vaktordningen ikke er fjernet, men omgjort til hjemmevakt i deler av døgnet. For øvrig vil ledelsen ved klinikken følge overgangen nøye.

Når det gjelder situasjonen i 2014/2015 som utløste tilstedevakt hele døgnet, er det gjort endringer og en ser utviklingstrekk som gjør at dette ikke er direkte sammenlignbart med dagens situasjon. Den viktigste endringen er at etter at bløtdelskirurgien ble flyttet til Molde sykehus blir betydelig færre traumer mottatt ved Kristiansund sykehus. Dessuten ser man en tydelig fallende tendens når det gjelder inneliggende respiratorpasienter. Antall fødsler følger den nasjonale nedgangen og utviklingen i andelen keisersnitt er også nedadgående.

På denne bakgrunn vurderer ledelsen ved Helse Møre og Romsdal HF og Helse Midt-Norge RHF at overgang til hjemmevakt i deler av døgnet for anestesilegene ved Kristiansund sykehus sikrer forsvarlig akuttberedskap for befolkningen i ansvarsområdet.

SPØRSMÅL NR. 2278

Innlevert 13. september 2019 av stortingsrepresentant Lise Christoffersen

Besvart 24. september 2019 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie

Spørsmål:

Hvordan er folketrygdlovens krav om meldeplikt i § 11-10 å forstå for personer som søker arbeidsavklaringspenger - gjelder meldeplikten fra og med det tidspunktet

søknaden leveres, eller gjelder den først fra det tidspunktet vedkommende får beskjed om at arbeidsavklaringspenger er innvilget, og hvilket ansvar har Nav selv for å gi søkere til arbeidsavklaringspenger rett informasjon om når meldeplikten inntreffer?

BEGRUNNELSE:

Spørsmålet er basert på en faktisk henvendelse, men stilles på generelt grunnlag.

Den konkrete henvendelsen gjelder en person med så store lese- og skrivevansker at vedkommendes unge datter må ta ansvar for all kontakt med Nav. Forhistorien er som følger: Vedkommende har en tidligere periode på AAP, med avslag på søknad om forlengelse etter unntaksbestemmelsene. I karanteneperioden har vedkommende vært henvist til sosialhjelp og har fått aktiv tilbakemelding fra Nav om at meldekort ikke kreves i perioden på sosialhjelp.

Etter karanteneperioden har vedkommende igjen søkt AAP. Søknaden ble med hjelp fra datter levert i juni 2019. I saksbehandlingsperioden har vedkommende hatt sosialhjelp som eneste inntektskilde. Da vedkommende gikk fra AAP til sosialhjelp for ett år siden, ble det aktivt opplyst fra Nav at meldekort ikke skulle innleveres i perioden med sosialhjelp.

Ny AAP-periode ble innvilget i august 2019 med tilbakevirkende kraft fra juni 2019. I vedtaket framgår det at AAP blir etterbetalt fra tidspunktet for søknaden. Så kommer kontrabeskjed. Etterbetaling blir likevel ikke gitt fordi vedkommende ikke hadde sendt inn meldeskjema i perioden juni til august 2019, mens vedkommende fortsatt var på sosialhjelp. Vedkommende har fått beskjed om at vedtaket om manglende etterbetaling kan påklages. Det hører med til historien at denne personen ikke har hatt saksbehandler i Nav i karanteneperioden, og dermed heller ikke har fått informasjon om sin sak. Det virker også merkelig, siden det lokale Nav-kontoret skal være én dør i slike tilfeller.

Jeg er gjort kjent med at praksis ved andre Nav-kontor er helt annerledes. I slike tilfeller er det praksis ved mange Nav-kontor at saksbehandler på tidspunktet for vedtak om ny AAP, bistår med å sende inn meldekort manuelt for perioden fra søknad om ny AAP er sendt inn og til ny AAP er innvilget.

I den konkrete saken som er utgangspunkt for spørsmålet, er vedkommende henvist til en lang klag-saksbehandlingsperiode, med uvisst utfall. Dette vitner om en forskjellsbehandling som for det første virker helt urimelig, for det andre om en praksis ved noen Nav-kontor, som heller ikke er i Navs egen interesse, med tanke på hva knappe saksbehandlingsressurser bør konsentreres om.

Svar:

For å få utbetalt arbeidsavklaringspenger må man som hovedregel melde seg til Arbeids- og velferdsetaten. Meldeplikten starter når arbeidsavklaringspenger innvilges. Dersom en person som søker om arbeidsavklaringer forut for dette har blitt registrert som arbeidssøker, har vedkommende meldeplikt allerede fra det tidspunktet han eller hun ble registrert. Deretter må personen sende meldekort hver fjortende dag. Meldeplikten slutter når arbeidsavklaringspengene opphører.

Personer som søker om arbeidsavklaringspenger får informasjon om meldekort i forbindelse med søknaden og i innvilgelsesvedtaket.

Når arbeidsavklaringspenger innvilges tilbake i tid for perioder der personen ikke hadde meldeplikt, og dermed ikke har sendt inn meldekort, må meldekort etterregistreres for perioden. Dette kan vedkommende i de fleste tilfeller gjøre selv elektronisk via Ditt NAV. Veileder på NAV-kontoret kan også bistå med registreringen.

Jeg har ikke noe grunnlag for å vurdere om NAV-kontorets håndtering av denne konkrete saken skyldes andre forhold enn det som framkommer av informasjon i bakgrunnen for spørsmålet. Ut fra den informasjonen som kommer frem om den konkrete hendelsen, kan det imidlertid se ut til at denne saken ikke har blitt praktisert i tråd med gjeldende retningslinjer for etterbetaling av arbeidsavklaringspenger fra søknadstidspunktet.

SPØRSMÅL NR. 2279

Innlevert 13. september 2019 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 26. september 2019 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

Ved hvilke helseforetak forekommer det at kvinner som må to ganger på barselpoliklinikk eller ammepoliklin-

ikk må betale egenandel den andre gangen, mener statsråden at dette er i tråd med gratisprinsippet som for øvrig gjelder i fødsels- og barselomsorgen, og vil statsråden i

motsatt tilfelle gripe inn mot at helseforetak krever slik egenandel?

BEGRUNNELSE:

Ved Haukeland universitetssjukehus er det nylig innført at kvinner som må to ganger på barselpoliklinikk eller ammepoliklinikk må betale egenandel for den andre timen. Dette strider mot prinsippet om at helsetjenester til gravide, fødende og barselkvinner i all hovedsak er gratis – enten de gis av spesialisthelsetjenesten eller i kommunene.

Økt behov for barselpoliklinikk og ammepoliklinikk er en konsekvens av at sykehusene kutter i liggetiden etter fødsel. Disse kuttene er ofte økonomisk motivert. Det er ekstra urimelig hvis kostnadene ved disse kuttene legges over på barselkvinnene.

Svar:

Betaling som pasienter kan bli krevd for ved poliklinisk helsehjelp er regulert i Forskrift om betaling frå pasientar for poliklinisk helsehjelp i spesialisthelsetenesta. I forskriftens § 5 første ledd bokstav a) framgår det at pasienten ikke skal betale godkjent egenandel "ved kontrollundersøkingar under svangerskap, fødsel, behandling for sjukdom i

samband med svangerskap og fødsel, svangerskapsavbrot, og éi undersøking etter fødsel eller svangerskapsavbrot." Denne forskriftsbestemmelsen har vært virksom siden 1980-tallet. Helse Bergen gjør altså ikke noe galt når det kreves egenandel som angitt i representantens spørsmål.

Jeg har innhentet informasjon fra de fire regionale helseforetakene. Det har ikke innen fristen vært mulig å få en fullstendig oversikt over egenandelspraksis ved alle sykehus for kvinner som må to ganger på barselpoliklinikk eller ammepoliklinikk. Innspillene fra de regionale helseforetakene, og en foreløpig oversikt, viser at det er noe variasjon mellom sykehus, men at det ved de fleste sykehus ikke kreves slik egenandel. Helse Vest RHF opplyser at det ved Helse Bergen HF tas egenandel på besøk på poliklinikk etter første konsultasjon.

Fødepopulasjonen i Norge er i endring, med økende kompleksitet blant de fødende. Vi har en god fødselsomsorg i Norge. Det må vi ta vare på og forbedre. Jeg viser til at jeg nylig har gitt et oppdrag til Helsedirektoratet om å lede en arbeidsgruppe som skal se på hvilke konsekvenser endringer i fødepopulasjonen i Norge har for bemanning, og trygge fødetilbud i hele landet. Arbeidsgruppen skal se på om de faglige retningslinjene trenger revisjon, og hva utviklingen betyr for bemanningsbehovet og finansieringssystemet.

SPØRSMÅL NR. 2280

Innlevert 13. september 2019 av stortingsrepresentant Sverre Myrli

Besvart 18. september 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

Kan statsråden garantere at en ny t-banetunnel i Oslo ikke blir omfattet av kravene om 20 prosent egenandel for kommunale og fylkeskommunale prosjekter, jamfør regjeringspartienes nye bompenggeavtale?

Svar:

Regjeringa sin bompenggeavtale føreset ein fylkeskommunal/kommunal eigendel på 20 pst. av investeringar på fylkeskommunale eller kommunale prosjekt i nye bypakker. Bompengar kan ikkje finansiere eigendelen, og det er vidare lagt til grunn at 50/50-prosjekta – som ny T-banetunnel i Oslo er – skal haldast utanfor berekninga. Utforminga av kravet om 20 pst eigendel skal greiast ut nærare, men

kravet ikkje vil omfatte tiltak som ligg i Oslopakke 3 sidan denne er handsama i Stortinget.

SPØRSMÅL NR. 2281**Innlevert 13. september 2019 av stortingsrepresentant Sverre Myrli****Besvart 19. september 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

I det viktige vegprosjektet E16 Eggemoen–Olum i Ring-erike og Jevnaker kommuner har det hele tiden vært stor debatt om bompenger på sidevegene. Regjeringspartiene har varslet ny politikk på dette området.

Vil statsråden nå ta initiativ til å endre finansieringsopplegget for E16 Eggemoen–Olum, slik at en kan unngå bompenger for å kjøre gamlevegen gjennom Jevnaker?

Svar:

Regjeringa er oppteken av at det skal bli mindre bompengar for folk flest. Vi har difor i brev av 18.06.2019 til Statens vegvesen og Nye Veier AS stramma inn reglane for å sette opp bommar på sidevegar langs nybygde vegar.

Eg viser vidare til mitt svar på spørsmål nr. 2075 frå representanten Bengt Fasteraune som også gjaldt bom på sideveg for prosjektet E16 Eggemoen – Olum. Som eg skreiv i svaret til representanten Fasteraune, så har eg allerede tatt initiativ til å sjå på moglegheitene for å få fjerna

sidevegsbommar i vedtekne prosjekt. Eg har bedt Statens vegvesen og Nye Veier AS om ei fagleg vurdering av kva dette vil bety for mellom anna trafikkmønstre, sikkerheit, miljø og økonomi. Vegprosjektet E16 Eggemoen – Olum vil inngå i denne vurderinga.

Samstundes ønsker eg å høre korleis lokale styresmakter stiller seg til denne politikkendringa. Fylkeskommunane er både garantister for låna som bompengeselskapa har tatt opp for å finansiere dei aktuelle prosjekta og i mange høver vegeigar for "sidevegen" og vil kunne ha kjennskap til relevante lokale forhold og ønsker. Eg har derfor bedt om tilbakemelding på korleis fylkeskommunane stiller seg til å fjerne sidevegsbommar i vedtekne prosjekt i eigne fylker.

Finansieringsopplegget for E16 Eggemoen – Olum er behandla av Stortinget, jf. Prop. 72 S (2017-2018) og bygger på lokalpolitiske vedtak. Eg har altså bedt Statens vegvesen vurdere fjerning av sidevegsbom i samråd med lokale styresmakter.

Eg må ta endeleg stilling til dette når desse svara foreligg.

SPØRSMÅL NR. 2282**Innlevert 13. september 2019 av stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand****Besvart 20. september 2019 av forsknings- og høyere utdanningsminister Iselin Nybø****Spørsmål:**

Områdegjennomgangen for bygg og eiendom i universitets- og høyskolesektoren er en del av en større gjennomgang, og fokus er på effektivisering framfor hvordan det kan drives best mulig forskning og undervisning.

Hvordan mener statsråden Statsbygg kan drive bedre pedagogisk og forskningsmessig utvikling ved NMBU, NTNU, UiB, UiT, NIH og UiO enn de selv gjør, og hvordan er dette i tråd med tverrpolitisk enighet om faglig autonomi i høyere utdanning?

BEGRUNNELSE:

Viser til Dokument nr. 15:1757 (2018-2019) med skriftlig spørsmål om samme tema fra undertegnede til statsråden.

Viser videre til innlegg i Aftenposten 26. juni 2019 skrevet av S. Stølen, G. Lind og H. R. Mikalsen, der de blant annet skriver:

«Universitetene har bygget opp profesjonelle eiendomsavdelinger som er tett knyttet til kjernevirksomheten. Det gir en fleksibel og kostnadseffektiv eiendomsforvaltning som bidrar til oppfyllelse av universitetenes målsettinger. Eksempler på dette er utvikling av nye læringssentre og lokaler for sentre for fremragende forskning.»

Svar:

Jeg viser til mitt brev av 11.06.19 med skriftlig besvarelse av spørsmål fra stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand om områdegjennomgangen for bygge- og eiendoms politikken i statlig sivil sektor.

Som representant Strand er gjort kjent med har denne regjeringen igangsatt flere områdegjennomganger av utvalgte politikkområder og/eller etater. Områdegjennomganger er et verktøy for systematisk arbeid med effektivisering og forbedring innenfor utvalgte områder, og kan brukes som beslutningsunderlag for strukturelle endringer i offentlig sektor.

En av de valgte områdegjennomgangene er knyttet til bygge- og eiendoms politikken i statlig sivil sektor. Som et ledd i denne gjennomgangen har regjeringen nedsatt en arbeidsgruppe som skal vurdere hvorvidt Campus Ås bør innlemmes i statens husleieordning som forvaltes av Statsbygg. I tillegg skal alle departementer unntatt Forsvarsdepartementet kartlegge egen forvaltning av selvforvaltet eiendom i sin sektor.

Disse prosessene vil gi innsikt i hvilke konsekvenser en eventuell forvaltningsoverføring av selvforvaltet areal til et annet forvaltningsregime vil ha for institusjonenes utøvelse av sitt samfunnsoppdrag. Kartleggingen skal belyse ulike forhold knyttet til både kostnadseffektivitet og formålseffektivitet.

Universiteter og høyskoler disponerer i dag 3,5 millioner kvadratmeter areal. Av disse arealene er 928 000 kvadratmeter eller 26 prosent forvaltet av Statsbygg. Kunnskapsdepartementet har på nåværende tidspunkt ikke et grunnlag for å vurdere om, og i tilfelle hvordan den pedagogiske og forskningsmessige utviklingen ved universiteter og høyskoler påvirkes av ulike forvaltningsregimer. Faglig autonomi er for meg viktig å ivareta uavhengig av hvem som nå og i fremtiden forvalter eiendomsmassen.

Regjeringen har ikke konkludert på fremtidige forvaltningsmodeller for areal i statlig sivil sektor. Jeg legger til grunn at prosessene i den pågående områdegjennomgangen vil gi et godt kunnskapsgrunnlag for regjeringens beslutning om fremtidig modell for selvforvaltet areal.

SPØRSMÅL NR. 2283

Innlevert 13. september 2019 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 19. september 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

I «Jernbanesektorens handlingsprogram 2018-2029» slås det fast at det er funnet sprekkdannelser i vognkassene på samtlige sovevogner. Restlevetiden er beregnet til rundt 8 år. I tillegg er det funnet sprekkdannelser på 59 sittevogner som gir en restlevetid på 5 år. Ifølge Norske Tog tar det omtrent fire år fra et tog er bestilt til det blir levert.

Hva vil statsråden gjøre for å sikre at vi øker kapasiteten på sovevognene og at nedslitt togmateriell byttes ut i tide?

BEGRUNNELSE:

Sovevogn kapasiteten er sprengt på flere av strekningene og det er behov for økt kapasitet. I regjeringens bompengeforlik står det at man skal:

"Bygge om persontogmateriell til sovevogner."

I svar til meg 14.06.2018 sa daværende samferdselsminister Ketil Solvik Olsen blant annet:

"Jeg er kjent med at Norske Tog ser på ulike konsepter for innredning av togvogner hvor man bedre klarer å kombinere et sovevogntilbud med funksjonell bruk på dagtid slik at vognkapasiteten utnyttes bedre."

Ut i fra medieoppslag kan det virke som om det regjeringen nå planlegger å gjøre egentlig ikke er noe nytt sammenlignet med det Norske Tog allerede var i gang med å se på. I media har det fra regjeringens side vært snakket om en ombygging av eksisterende vogner med sitteplasser til vogner hvor man kan legge ned sitteplassen, og ikke en ombygging til sovevogner, slik det står i bompengeforliket.

Når vi i tillegg vet at standarden på de eksisterende sovevognene begynner å bli kritisk, er det behov for å bestille nye sovevogner og øke kapasiteten for å tilfredstille etterspørselen

Fra handlingsprogrammet til Jernbanedirektoratet står følgende:

På sovevognene ble det høsten 2016 funnet sprekkdannelser i vognkassenes aluminiumkonstruksjon, noe som etter Norske togs vurdering gir en begrenset restlevetid rundt åtte år. På flåten av vogner type 7, til sammen

59 enheter, ble det samtidig funnet sprekkdannelse som er vurdert å gi en restlevetid i størrelsesorden fem år med kontinuerlig reparasjonsbehov.

Svar:

Det er påvist sprekkdanninger i sovevognene og dessutan i delar av sittevogndekket som blir nytta på fjerntogtrekningen i Noreg. I dialog med Norske tog AS er det estimert ei teknisk levetid før vognene må erstattast med andre køyretøy.

Jernbanedirektoratet er i gang med å greia ut eit avgjerdsunderlag som grunnlag for innkjøp av nye sitte- og

sovevogner på fjerntogtrekningane i Noreg. I denne utgreiinga blir det tatt høgde for både erstatning av vogner som må utrangerast som følge av sprekkdanningar og auka kapasitet for å handtera forventade framtidig marknadsvekst. Utgreiingsarbeidet skal etter planen vera slutført ultimo november 2019 slik at finansiering kan vurderast i samband med budsjettprosessen til staten for 2021.

Basert på tidlegare erfaringar med innkjøp av nytt togmaterieil, vil det vera mogleg å gjennomføra innkjøp og klargjering av nye køyretøy øymerkt fjerntog før eksisterande køyretøy må utrangerast som følge av sprekkdanningar. Dette føreset finansiell avklaring.

SPØRSMÅL NR. 2284

Innlevert 13. september 2019 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 24. september 2019 av olje- og energiminister Kjell-Børge Freiberg

Spørsmål:

I en artikkel i den britiske avisen The Guardian 4/9 står det at Norge støtter Storbritannias plan om å etterlate oljerigger i Nordsjøen. De gamle oljeplattformene er potensielle miljøgiftbomber og noe oljeindustrien må ha ansvar for å rydde opp i.

Jeg vil derfor be statsråden redegjøre for hva Norge har sagt og gjort i forbindelse med Storbritannias plan, og mener statsråden at også oljeselskap på norsk sokkel skal kunne la potensielle miljøbomber bli stående når de ikke lenger er i bruk?

Svar:

Spørsmålet er overført til Olje- og energiministeren som rette adressat.

Den aktuelle saken gjelder Brent-feltet på britisk kontinentalsokkel i Nordsjøen. Det er britiske myndigheter som beslutter hvordan innretningene på feltet skal disponeres. På norsk kontinentalsokkel er det på tilsvarende måte norske myndigheter som beslutter disponeringsløsningen for det enkelte felt.

Både Storbritannia og Norge har gjennom OSPAR-konvensjonen forpliktet seg til ikke å dumpe eller etterlate utrangerte offshoreinnretninger til havs. I henhold til konvensjonen kan det gjøres unntak fra denne forpliktelsen; blant annet når det gjelder betongunderstell på innretninger. Slike betongunderstell kan etter en samlet

vurdering av risiko, miljøhensyn, tilgang på teknologi, samfunnsmessige hensyn og kostnader tillates etterlatt av nasjonalstatens kompetente myndigheter. Hovedregelen er i UK som i Norge at innretninger for petroleumsvirksomhet som ikke lenger anvendes, skal fjernes.

Shell og ExxonMobil er rettighetshavere på Brent-feltet, Shell er operatør. Plattformene på feltet har betongunderstell. Selskapene har etter mer enn 10 års arbeid og analyser av mulige disponeringsløsninger, der også offentlige høringer har vært gjennomført i flere omganger, anbefalt å etterlate betongunderstellet til tre av innretningene på feltet. Toppiden på innretningene fjernes og tas til land for opphugging.

Før britiske myndigheter tillater at deler av en innretning kan etterlates under unntaksordningen i OSPAR-konvensjonen, skal øvrige OSPAR-land konsulteres. Denne prosessen pågår nå. Ut fra det faktagrunnlaget som er forelagt oss, har vi funnet å kunne støtte britenes anbefaling.

Disponeringssaker på norsk sokkel vil også fremover bli utredet og behandlet, herunder sikkerhets- og miljømessige aspekter, i henhold til gjeldende petroleumsgivning og Norges forpliktelser under OSPAR-konvensjonen. Beslutninger vil også fremover bli tatt på bakgrunn av de faktiske forhold knyttet til den enkelte sak.

SPØRSMÅL NR. 2285**Innlevert 13. september 2019 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik****Besvart 23. september 2019 av justis- og innvandringsminister Jøran Kallmyr****Spørsmål:**

Hvorfor ble ikke arbeidsgruppene som skulle vurdere fremtiden til Politihøgskolen og KRUS også gitt i mandat å vurdere andre alternativer for styrking av disse fagmiljøene enn sammenslåing, mener statsråden at tidsfristen utvalgene fikk til å gjennomføre arbeidet sitt ga rom for annet enn ren sandpåstrøing av en forhåndsbestemt konklusjon, og vil statsråden stanse prosessen knyttet til sammenslåing av PHS og KRUS med bakgrunn i den kraftige faglige motstand som forslaget har blitt møtt med?

BEGRUNNELSE:

Førsteamanuensis Rune Glomseth ved Politihøgskolen, uttalte til Khrono 29. april i år at:

"En eventuelle sammenslåing av PHS og KRUS blir en hybrid utdanningsinstitusjon. Jeg kjenner ikke til noe annet land der man utdanner fengselsbetjenter og politifolk sammen. Det er to ulike profesjoner. Jeg tror ikke noe på den faglige styrkingen og mener prosessen burde vært lenger, videre og grundigere. Samfunnet og spørsmålet fortjener en bredere diskusjon enn det ser ut til å være lagt opp til her. Jeg ønsker meg en solid utredning og en veloverveid beslutning, sier Glomseth."

Både Politiets Fellesforbund og Norsk fengsels- og friomsorgsforbund har markert motstand mot en sammenslåing. Til Politiforum 31. august sier Unn Alma Skatvold, nestleder i Politiets Fellesforbund at utredningen av sammenslåingen har hatt helt feil utgangspunkt og at:

"Man startet med å se på om man skal slå sammen PHS og KRUS. Men vi mener man heller burde startet med å spørre seg: Hvis PHS skal slås sammen med noen, hvem skulle det vært?"

Asle Aase, forbundsleder for Norsk fengsels og friomsorgsforbund mener utredningene av sammenslåingen har skjedd altfor raskt:

"Dette er hastverksarbeid. De som har jobbet med det har jobbet godt med det, men det har vært ekstremt korte frister. Da må man stille seg spørsmålet om vi har sett alle sidene her."

Ifølge Khrono 20. mars hadde arbeidsgruppen under seks uker på å levere rapport fra de startet arbeidet.

Svar:

Politihøgskolen (PHS) og Kriminalomsorgens høgskole og utdanningssenter (KRUS) utarbeidet høsten 2017 en utredning om mulige samarbeidsformer mellom de to høgskolene. Dette var også tema i særorganutredningen

(NOU 2017:11 Bedre bistand. Bedre beredskap. Fremtidig organisering av politiets særorganer).

Som en oppfølging av dette, ga Justis- og beredskapsdepartementet i brev av 28. januar i år Politidirektoratet og Kriminalomsorgsdirektoratet i oppdrag å utrede en mulig sammenslåing av PHS og KRUS. Endelig frist for utredningen fra direktoratene var 1. juni.

Utredningen som departementet mottok besto av to delrapporter. Departementet så at fristen for å levere på oppdraget hadde vært kort, og vi ba derfor direktoratene i brev av 26. juni om å foreta en høringsrunde, slik at merknader og innspill fra de berørte i saken kan inngå i departementets vurdering av saken videre. Høringsfristen er satt til 30. oktober 2019.

Ingen beslutninger er tatt, og jeg vil lytte til alle faglige råd før jeg tar stilling til hvordan saken skal håndteres videre.

SPØRSMÅL NR. 2286**Innlevert 13. september 2019 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik****Besvart 24. september 2019 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie****Spørsmål:**

Hvilke konsekvenser mener statsråden det vil få at kravet til opphold i Norge for mottakere av sykepenger fjernes?

BEGRUNNELSE:

Undertegnede er gjort kjent med at Arbeids- og sosialdepartementet, begrunnet i EØS-forordning 883/2004 artikkel 21, har besluttet at sykepenger ikke lenger kan stanses eller avslås kun på grunnlag av at brukeren skal oppholde seg, eller har oppholdt seg i et annet EØS-land.

Svar:

Etter folketrygdloven § 8-9 er det et vilkår for rett til sykepenger at man oppholder seg i Norge. Etter søknad kan det gis rett til sykepenger i en begrenset periode under opphold i utlandet. Vedkommende må i så fall godtgjøre at utenlandsoppholdet ikke vil forverre helsetilstanden, forlenge arbeidsuførheten eller hindre Arbeids- og velferdsetatens kontroll og oppfølging.

EØS-forordning 883/2004 artikkel 21 gir anvisning på at et medlem i trygdeordningen og medlemmer av hans/hennes familie som bor eller oppholder seg i en annen medlemsstat enn den kompetente medlemsstat, skal ha rett til kontantytelser fra den kompetente institusjon i samsvar med lovgivningen den anvender.

Praksis i Arbeids- og velferdsetaten har vært at kortvarige opphold i andre EØS-land ikke omfattes av forordningen artikkel 21. Etter en ny vurdering, blant annet i lys av kjennelser i Trygderetten, har etaten nå lagt om sin

praksis slik at kortvarige opphold i EØS-land likestilles med å oppholde seg i Norge.

For å få rett til sykepenger er det et vilkår at den sykmeldte så tidlig som mulig, og senest innen 8 uker, er i arbeidsrelatert aktivitet. Legen skal i alle saker vurdere om den sykmeldte kan være i aktivitet/gradert sykmelding. Sykmelding skal ikke skrives ut for lange tidsrom. I henhold til faglig veileder for sykmeldere, skal full sykmelding bare unntaksvis skrives for lengre periode enn 14 dager.

I henhold til folketrygdloven § 8-8 har den sykmeldte plikt til å bidra til at hensiktsmessige tiltak for å tilrettelegge arbeidet og utprøving av funksjonsevnen blir utredet og iverksatt.

Hvis ikke den sykmeldte medvirker, kan retten til sykepenger falle bort. Retten til sykepenger kan også falle bort dersom den sykmeldte uten rimelig grunn nekter å ta imot tilbud om behandling, arbeidsutprøving og arbeidsrettede tiltak mv. Videre kan retten til sykepenger falle bort om den sykmeldte ikke deltar i gjennomføring av oppfølgingsplaner eller unnlater å delta i dialogmøter.

I henhold til reglene i § 8-17 siste ledd er det også slik at det ikke ytes sykepenger ved lovbestemt ferie og permisjon. I disse tilfellene skal sykepenger stanses.

Da Arbeids- og velferdsdirektoratet orienterte departementet om denne endringen av praksis, ble det påpekt at det ikke foreligger sikre tall på hvor mange tilfeller som vil bli omfattet av denne praksisendringen. Direktoratet antok imidlertid at endringen ikke vil ha særlig konsekvenser for sykefraværet eller sykepengeutbetalingen. Det henger sammen med regelverkets krav til å være i aktivitet, kravet til medvirkning, og Arbeids- og velferdsetatens regime for å følge opp saker.

SPØRSMÅL NR. 2287**Innlevert 16. september 2019 av stortingsrepresentant Else-May Botten Norderhus****Besvart 24. september 2019 av utenriksminister Ine M. Eriksen Søreide****Spørsmål:**

Hvordan mener utenriksministeren at en nedlegging og tilbakeføring av naturområdet rundt Svea gruver, er fors-

varlig med tanke på den økte russiske tilstedeværelsen i området og økte base oppbyggingen på Franz Josef land?

BEGRUNNELSE:

Store Norske har hatt stor betydning for Svalbard-samfunnet, ikke bare på gruvedriften.

Regjeringens nedleggelse av Svea gruver handler like mye om norsk suverenitet, utenrikspolitikk og sikkerhet.

Jeg leser Svalbardtraktaten på en sånn måte at om Store Norske ikke er til stede med drift i gruvene, kan andre aktører etter en viss tidsperiode - også utenlandske - ta over.

Det geopolitiske bildet snører seg til også i dette området. Ikke minst viser Russerne mer og mer sin makt utenfor norske kysten og oppover mot Svalbard.

Svar:

Beslutningen om å avvikle virksomheten i Svea og Lunckefjell ble fattet på grunnlag av en samlet vurdering av ulike hensyn. Produksjonen i Svea og Lunckefjell ble midlertidig stanset i 2016. Driftshvilen ble innført for en periode på inntil tre år. Bakgrunnen var at det ikke lenger var økonomisk grunnlag for videre drift. Usikkerhet knyttet til fremtidig kullprisutvikling og generelt krevende markedsutsikter for kull tilsa at en eventuell oppstart etter perioden med driftshvile ville innebære et betydelig kapitalbidrag fra staten med stor risiko for tap. I vurderingen ble det også vektlagt at Longyearbyen har fått et mer variert næringsliv, og at staten har fått andre virkemidler for å ivareta svalbardpolitiske hensyn, blant annet gjennom eierskap til grunn. Omstillingen fra gruvesamfunn har pågått i flere tiår allerede, blant annet gjennom satsning

på forskning og reiseliv som nye pilarer i Svalbard-samfunnet.

Opprydding etter gruvevirksomheten og tilbakeføring av naturen i området følger av Svalbardmiljøloven og vilkårene som er satt i driftstillatelsene til Svea og Lunckefjell. Nivået for opprydding og tilbakeføring bestemmes av miljømyndighetene. I beslutningen er regjeringen også tydelig på at det ikke vil bli lagt til rette for annen aktivitet i Svea når oppryddingen er gjennomført. Av dette følger det naturlig at store deler av bygningsmassen og infrastrukturen på stedet blir fjernet. Andre som eventuelt skulle ønske å starte gruvedrift i området vil måtte følge svært strenge miljøkrav mv.

Jeg vil i denne sammenheng også vise til at klimaendringene har ført til store reduksjoner i utbredelsen av sjøis på vestsiden av Svalbard. Dette har gjort at leveområdene for isavhengige arter som ringsel og isbjørn har minsket drastisk. Klima- og miljødepartementet har derfor også gitt Sysselmannen i oppdrag å utarbeide et forslag til utvidelse av Nordenskiöld Land nasjonalpark, slik at parken vil omfatte Van Mijenfjorden og landområdene rundt fjorden.

Avslutningsvis vil jeg vise til at regjeringen er opptatt av å videreføre de lange linjene i svalbardpolitikken. Hovedmålene har ligget fast over tid og gjennom skiftende regjeringer. Dette er et godt utgangspunkt for å sikre at beslutninger i enkeltsaker fattes på grunnlag av helhetlige vurderinger og ivaretar langsiktige behov. Beslutningen om avvikling av gruvevirksomheten og opprydding i Svea og Lunckefjell er solid forankret i denne tradisjonen.

SPØRSMÅL NR. 2288

Innlevert 16. september 2019 av stortingsrepresentant Ruth Grung

Besvart 20. september 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

Ifølge NITO i Statens Vegvesen er det i dag ca. 1000 færre enn planlagt som har takket ja til arbeidstilbud fra fylkene. De ansatte er urolig for konsekvensene med 1000 "overtallige" og manglende lønnsmidler for 1000 ansatte fra nyttår. Dette skjer samtidig som resten av Statens Vegvesen er under omorganisering. Det virker ikke som regjeringen har lært av den svake gjennomføringen av politireformen.

Mener ministeren dette er en god fremgangsmåte for å omstille staten og offentlig sektor?

BEGRUNNELSE:

Norge står overfor store og krevende infrastrukturprosjekter og er helt avhengig av sterke fagmiljøer, spesielt som byggherre for å sikre forsvarlig kvalitet og rett bruk av fellesskapets penger.

Det å gjennomføre regionreform med overføring av arbeidsoppgaver og fagfolk, pluss omorganisering av resten av Statens Vegvesen og samtidig sikre god oppfølging og gjennomføring av pågående store krevende prosjekter er svært utfordrende. Det virker som om regjeringen ikke helt forstår kompleksiteten i omstillingen.

Svar:

Statens vegvesen har i lang tid hatt ansvar for å planlegge, bygge, drifte og vedlikehalde både riks- og fylkesvegar gjennom sams vegadministrasjon. Fylka er ein betydeleg vegeigar og frå 1.1.2020 overtek fylkeskommunane ansvaret for administreringa av fylkesvegane.

Regjeringa har lagt til grunn at overføringa av tilsette skal vere basert på dialog og avtale mellom Statens vegvesen og fylkeskommunane. Dette er fastsett i eigne føresegner om overføring av tilsette i Statens vegvesen i lov om endringar i veglova mv., som blei handsama og vedtatt

av Stortinget våren 2019, jf. lovvedtak 74 (2018-2019). KS, fylkeskommunane og Statens vegvesen har saman utarbeidd og avtalt ein plan, prosess og verktøy for å sikre ei effektiv overføring, som skal ta vare på interessene til dei tilsette, fylkeskommunane og Statens vegvesen.

Samstundes med regionreforma arbeider Statens vegvesen med å omorganisere eigen organisasjon. Alle tilsette som ikkje går over til ein fylkeskommune vil bli plassert inn i ny organisasjonsmodell i Statens vegvesen. Prosessane med overføring av tilsette til fylka og omorganisering av etaten blir gjennomført parallelt mellom anna av omsyn til dei tilsette.

SPØRSMÅL NR. 2289

Innlevert 16. september 2019 av stortingsrepresentant Emilie Enger Mehl

Besvart 20. september 2019 av samfunnssikkerhetsminister Ingvil Smines Tybring-Gjedde

Spørsmål:

De frivillige organisasjonene i redningstjenesten gjør en viktig jobb som et tillegg til nødetatene, blant annet ved ekstreme værhendelser. Røde Kors melder om at de nå blir stående mer alene i akuttfasen.

Hvorfor er samfunnssikkerhetsministeren overrasket over at dette bekymrer organisasjonen?

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til sak hos NRK i dag, hvor Røde Kors uttrykker bekymring for at nødetatene ikke er godt nok rustet til å takle værændringene fremover.

President i Røde Kors, Robert Mood, uttaler i saken:

"Tilbakemeldingene fra vår organisasjon i hele landet er at de blir stående mer alene i akuttfasen."

Han sier de stadig opplever at politiet ikke rekker å komme til ulykkesstedet i tide, enten fordi etatene er langt unna eller fordi de ikke er rustet til å komme seg frem i utfordrende værforhold.

Mood trekker frem rasene i Jølster som et eksempel. Der forteller han at Røde Kors-frivillige ble stående alene lenge før det kom nødetater på stedet.

Han understreker at de frivillige skal være et tillegg til blålysetaten, og at de ikke skal gjøre etatenes jobb.

I saken står det videre at samfunnssikkerhetsministeren er overrasket over kritikken, og hun uttaler:

"Min oppfatning er snarere tvert imot, at de er svært godt skodd for de oppdragene som de settes i. Vi har en redningstjeneste i verdensklasse, og det skal vi være virkelig stolte av."

Svar:

Jeg tar innspill fra de frivillige organisasjonene på alvor og er opptatt av at de tar opp problemstillinger, og gjerne også utfordrer det offentlige slik at vi sammen kan bygge en enda bedre redningstjeneste i Norge.

Jeg vil i møte med Frivillige Organisasjoners Redningsfaglige Forum (FORF), paraplyorganisasjonen for frivillige ressurser i redningstjenesten, be om at Røde Kors og andre tilsvarende organisasjoner utdypet sin bekymring, og at vi sammen ser på hvilke konkrete erfaringer som ligger til grunn for opplevelsen de har av å stå alene i redningsinnsats over tid.

Redningsoppdrag rapporteres rutinemessig inn i et rapporteringsverktøy som forvaltes av hovedredningssentralene. I dette verktøyet er det også anledning til å melde avvik om noe har skjedd som er utenfor god praksis. Her kan alle ressursene som har vært involvert i innsatsen rapportere sine erfaringer skriftlig. Hovedredningssentralene har ikke løftet dette som en spesiell utfordring i sin dialog med Justis- og beredskapsdepartementet.

Som statsråd med ansvar for den norske redningstjenesten har jeg prioritert kontakt med frivillige organisasjoner høyt. Jeg har møtt frivillige i hele landet under kurs, øvelser og i reelle hendelser. I disse sammenhengene har ikke jeg opplevd at utfordringer med at frivillige blir

stående alene i tidlige faser av hendelser har vært tema. Det er også tett kontakt med de frivillige på direktoratsnivå. Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap møter frivillige organisasjoner i redningstjenesten minst to ganger i året. Det er også jevnlig kontakt mellom frivillige redningsorganisasjoner, hovedredningssentralene og Politidirektoratet. Frivillige har fast plass i redningsledelsen ved hovedredningssentralene og møter med tre representanter i Nasjonalt redningsfaglig råd, et råd som er etablert for å rådgisje JD i redningsfaglige spørsmål. Heller ikke i disse foraene er problemstillinger knyttet til utfordringer med å stå alene i redningsinnsats over tid blitt problematisert i særlig grad, så vidt jeg erfarer.

Når jeg videre i mitt svar til media sier at jeg opplever at frivilligheten er svært godt skodd for de oppdragene som de settes i, så knytter det seg nettopp til min opplevelse av frivillige ressurser som kompetente og motiverte. Frivillige organisasjoner rykker stadig oftere ut til søk etter savnede personer. Disse aksjonene innebærer ofte at man gjør innsats med store ressurser over lang tid. Aksjonene krever god organisering og ledelse, og et bredt register av ferdigheter knyttet til søk, redning og førstehjelp. Denne kompetansen har overføringsverdi til hendelser med ekstremvær. Jeg vil følge opp denne problemstillingen mot de frivillige, slik at vi kan få mer kunnskap om eventuelle utfordringer for så å vurdere hensiktsmessige tiltak ved behov.

SPØRSMÅL NR. 2290

Innlevert 16. september 2019 av stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand

Besvart 24. september 2019 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

Nytt forslag om endrede kapitalkrav for bankene er på høring, der de mindre og mellomstore bankene får skjerpede kapitalkrav sammenlignet med de store bankene. Konsekvensen vil bli mindre tilgang på og dyrere priset kapital for næringslivet i distriktene. Lokalbankene er en svært viktig eller viktigste kilde til kapital ute i lokalsamfunnene.

Hva vil statsråden gjøre for at små og mellomstore bedrifter i lokalsamfunnene ikke blir skadelidende dersom forslaget som er på høring blir vedtatt?

BEGRUNNELSE:

Ny skatt på finansielle tjenester ble det innført 1.1.17, der bedriftsbeskatningen er på 25 %, i tillegg til en økning på 5 % av arbeidsgiveravgiften. Finansskatten blir til fordel for de store bankene som legger ned kontorer og sier opp ansatte i distriktene til fordel for automatisering og sentralisering.

Svar:

Stabil tilgang til lån og andre banktjenester er nødvendig for at økonomien skal fungere godt. De samfunnsmessige kostnadene ved uro og kriser i finansmarkedene kan være store og langvarige, slik vi så under den internasjonale finanskrisen for ti år siden. Kapitalkrav er derfor en viktig

del av den økonomiske politikken, siden de skal sikre at banker har evne til å tåle tap uten å innskrenke utlånsvirksomheten eller gå over ende.

EUs gjeldende kapitalkravsregelverk for banker blir del av EØS-avtalen i løpet av året. Enkelte punkter i det norske regelverket vil da bli endret. SMB-rabatten blir innført, noe som vil senke kapitalkravene for utlån til små og mellomstore bedrifter. I tillegg oppheves det såkalte Basel I-gulvet, som har sikret at banker som bruker interne risikomodeller for å beregne kapitalkrav (IRB-bank-er), ikke har fått uforsvarlig lave krav.

Etter dagens regler vil det samlede generelle kapitalkravet for norske banker (bortsett fra de to storbankene som er systemviktige) være 12,5 prosent ved utgangen av 2019, med tillegg av såkalte pilar 2-krav fastsatt av Finanstilsynet. Pilar 2-kravene settes individuelt ut fra risikoen i den enkelte bank som ikke fanges opp av det generelle kapitalkravet. Ved utgangen av første halvår i år hadde de store og mellomstore bankene i gjennomsnitt en kapital på 16 prosent, mens de mindre bankene hadde 17,7 prosent. Når SMB-rabatten innføres, vil disse prosenttallene øke. Det vil si at bankene kan oppfylle kravet på 12,5 prosent med mindre kapital enn før. Siden de mindre bankene jevnt over har en høyere andel utlån til små og mellomstore bedrifter, blir lettelsene større enn for de større bankene. De fleste av de større bankene får også lettelser som følge av at Basel I-gulvet oppheves.

Regelverksforslaget som Finansdepartementet nå har på høring, har til hensikt å opprettholde de reelle kapitalkravene for bankene på et nivå samlet sett som samsvarer med risikoen i norsk økonomi og som om lag er på dagens nivå. Forslaget innebærer for de fleste bankene at kravet på 12,5 prosent gradvis økes til 14 prosent frem til utgangen av 2021. Den gode kapital-situasjonen i norske banker tilsier at høringsforslaget ikke vil ha vesentlige virkninger for låntakerne. Innføringen av SMB-rabatten kan derimot bidra til en vridning av bankenes utlånspraksis i favør av små og mellomstore bedrifter, som er en viktig kundegruppe for de mindre bankene.

For å fremme finansiell stabilitet og like konkurransevilkår for norske og utenlandske banker, er det i høringsforslaget i tillegg lagt vekt på at kapitalkravene bør utformes slik at de kan gjelde for alle banker med virksomhet i Norge, også filialer av utenlandske banker. I dag er det til dels vesentlige forskjeller i kravene. Rammebetingelsene i finansmarkedet bør legge til rette for god konkurranse, solide banker og en mangfoldig tilbudsside, der lokale og regionale sparebanker, norske forretningsbanker og utenlandske banker utfyller hverandre.

Høringsfristen er 30. september, og jeg regner med å få mange innspill som kan bidra til å belyse ulike sider og

konsekvenser av høringsforslaget. Finansdepartementet gjennomfører i disse dager en rekke møter med ulike banker og bankgrupperinger, bl.a. en rekke lokalbanker, parallelt med høringen. Alle høringsinnspill vil bli nøye vurdert før regjeringen tar stilling til hvilke tilpasninger som bør gjøres i kapitalkravene for banker.

I begrunnelsen for spørsmålet viser representanten til finansskatten. Finansskatten ble, bl.a. etter påtrykk fra Senterpartiet, innført fordi finansielle tjenester er unntatt fra merverdiavgift. I tråd med Stortingets vedtak i forbindelse med behandlingen av Meld. St. 4 (2015-2016) (Skattemeldingen) er finansskatt en skatt på merverdien i finansiell tjenesteyting, jf. Innst. 273 S (2015-2016). Denne merverdien består av foretakenes lønnskostnader og den delen av overskuddet som overstiger normal avkastning på kapitalen. Finansskatt på overskudd beregnes imidlertid ut fra hele overskuddet, uten fratrekk for normalavkastningen.

I tråd med anmodningsvedtak nr. 868 (2017-2018) vurderer regjeringen modeller for en provenynøytral omlegging av finansskatten hvor forhøyd arbeidsgiveravgift eventuelt kan fjernes.

SPØRSMÅL NR. 2291

Innlevert 16. september 2019 av stortingsrepresentant Emilie Enger Mehl

Besvart 23. september 2019 av justis- og innvandringsminister Jøran Kallmyr

Spørsmål:

Hvordan vil justisministeren sikre norsk sivil infrastruktur mot droneangrep og uvettig bruk av droner, hvor langt har han kommet i å følge opp innspill som har kommet til Politidirektoratet om å få på plass midler for deteksjon, samt motmidler som hjemmelsgrunnlag for politiet og fysiske løsninger for å ta ut dronene, og vil han sikre at konkrete beredskapstiltak er på plass innen årsskiftet?

BEGRUNNELSE:

Før helgen ble det meldt i britiske medier at miljøaktivister forsøkte å ta ut Heathrow flyplass ved hjelp av droner. Natt til lørdag ble oljefelt og -installasjoner i Saudi-Arabia utsatt for et droneangrep. Tidligere i år meldte NRK om at det kom en stor drone så nært et Widerøe at antikollisjonsalarmen om bord i flyet ble utløst.

Bruk av droner for å forstyrre infrastruktur kan ha ulike intensjoner og være av ulik alvorlighetsgrad. Det kan for eksempel gjelde uvettig bruk av droner, uten at det ligger noen annen agenda bak. Det kan også være aktører som har til hensikt å skape forstyrrelser og i ytterste fall forårsake skade på folk og eiendom.

Selv om vi alle håper på noe annet så kan det være et tidsspørsmål før norsk infrastruktur kan rammes dette i fredstid. Det er derfor viktig at myndighetene sørger for god beredskap i forkant av at noe slikt skulle skje, slik at en kan sørge for effektiv respons og at situasjonen håndteres på best mulig måte.

Hvis en ser på hendelsene som er nevnt ovenfor ser en at trusselen begynner å bli konkret, og det haster med å få på plass gode beredskapstiltak. Spørsmålet er da hvordan vi skal sikre norsk sivil infrastruktur slik som for eksempel flyplasser og olje/gassterminaler mot slike hendelser. Tiltak vil gjelde både midler for å detektere dronene, samt

motmidler som 1) et konkret hjemmelsgrunnlag for politiet og 2) fysiske løsninger for å ta ut dronene.

Jeg er kjent med at det er sendt faglige innspill til Politidirektoratet om nettopp dette temaet, og jeg ønsker derfor å vite hvor langt direktoratet har kommet i oppfølgingen av dette når det gjelder både konkrete hjemler for politiet og fysiske løsninger, og når justisministeren planlegger å ha en konkret beredskapsplan klar på dette området.

Svar:

Beskyttelse mot ulovlig dronebruk er en samfunnsutfordring som ikke bare kan håndteres av politiet. Politiet samarbeider med flere samfunnsaktører nasjonalt som har ulike utfordringer med ulovlig dronebruk. Politiet har også siden 2017 hatt et nært samarbeid med de andre nordiske landene vedrørende mottiltak mot droner.

Blant annet følger politiet tett det svenske prosjektet for mottiltak, som avsluttes høsten 2020.

Politiet har per i dag begrensede muligheter til å dekkere droner. Når det gjelder reaksjonsmidler for å ta ned ulovlig droner, har politiet et nært samarbeid med Forsvaret, som bistår med relevante kapasiteter til løsning av konkrete situasjoner uten at jeg kan gi detaljert informasjon om samarbeidet.

Politiet har ved konkrete hendelser mulighet til å håndtere trusler hvor droner inngår. Regjeringen fremla imidlertid i mars 2018 en dronestrategi som følges opp blant annet i Justis- og beredskapsdepartementet. I lys av samfunnsutviklingen og utviklingen i kriminalitetsbildet vurderes ikke bare behovet og mulighetene for å ta i bruk effektive fysiske løsninger, men også behovet for å klargjøre de rettslige rammene for å møte fremtidige utfordringer forbundet med farlig og uvetting bruk av droner.

SPØRSMÅL NR. 2292

Innlevert 16. september 2019 av stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen

Besvart 24. september 2019 av kultur- og likestillingsminister Trine Skei Grande

Spørsmål:

Hvordan skal statsråden sørge for at NRKs tilbud og tilgjengelighet ikke svekkes?

BEGRUNNELSE:

Som en konsekvens av regjeringens regionreform har NRK besluttet å endre sin lokale struktur, og kutte antall distriktskontorer slik at det blir ett pr nye region. NRKs oppdrag er blant annet å reflektere det geografiske mangfoldet i Norge og ha et godt lokalt tilbud. I tillegg sier NRK-plakaten at NRK skal være tilstede i alle fylker. Nå når antall fylker blir færre, og antall distriktskontorer kuttes, vil det nødvendigvis bli lenger mellom folk og NRK lokalt. Undertegnede er bekymret for hva dette har å si for mediemangfoldet, NRKs evne til å dekke hele landet, samt folks tillit til rikskringkasteren, dersom tilbudet lokalt blir dårligere, antall journalister færre, og avstanden større.

Svar:

NRK har i dag 15 distriktskontorer. I lys av regionreformen har NRK satt i gang en prosess for å vurdere hvordan selskapet kan tilpasse seg den nye fylkesstrukturen. NRK

opplyser at de ikke har tatt stilling til hvordan distriktskontorene skal organiseres fremover, men at dette vil bli klart i løpet av høsten. Det stemmer derfor ikke at NRK har besluttet å "kutte antall distriktskontorer slik at det blir ett pr nye region", slik representanten Trettebergstuen gir uttrykk for i sin begrunnelse for spørsmålet.

I NRK-plakaten og i NRKs vedtekter er det stilt en rekke krav til NRKs geografiske tilstedeværelse. NRK er pålagt å reflektere det geografiske mangfoldet i Norge og ha et godt lokalt tilbud og være til stede i alle fylker. Videre plikter NRK å tilby innhold som er produsert i og tar utgangspunkt i distriktene og ha distriktssendinger alle hverdager. Jeg forutsetter at NRK forholder seg til de føringene som er gitt i allmennkringkastingsoppdraget når de vurderer hvordan selskapet kan tilpasse seg den nye fylkesstrukturen.

SPØRSMÅL NR. 2293**Innlevert 17. september 2019 av stortingsrepresentant Else-May Botten Norderhus****Besvart 24. september 2019 av utenriksminister Ine M. Eriksen Søreide****Spørsmål:**

Hvordan mener forsvarsministeren om at en nedlegging og tilbakeføring av naturområdet rundt Svea gruver, er forsvarlig med tanke på den økte russiske tilstedeværelsen i området og økte base oppbyggingen på Franz Josef land?

BEGRUNNELSE:

Store Norske har hatt stor betydning for Svalbard-samfunnet, ikke bare på gruvedriften. Regjeringens nedleggelse av Svea gruver handler like mye om norsk suverenitet, utenrikspolitikk og sikkerhet.

Jeg leser Svalbardtraktaten på en sann måte at om Store Norske ikke er til stede med drift i gruvene, kan andre aktører etter en viss tidsperiode - også utenlandske - ta over.

Det geopolitiske bildet snører seg til også i dette området. Ikke minst viser Russerne mer og mer sin makt utenfor norske kysten og oppover mot Svalbard.

Svar:

Beslutningen om å avvikle virksomheten i Svea og Lunckefjell ble fattet på grunnlag av en samlet vurdering av ulike hensyn. Produksjonen i Svea og Lunckefjell ble midlertidig stanset i 2016. Driftshvilen ble innført for en periode på inntil tre år. Bakgrunnen var at det ikke lenger var økonomisk grunnlag for videre drift. Usikkerhet knyttet til fremtidig kullprisutvikling og generelt krevende markedsutsikter for kull tilsa at en eventuell oppstart etter perioden med driftshvile ville innebære et betydelig kapitalbidrag fra staten med stor risiko for tap. I vurderingen ble det også vektlagt at Longyearbyen har fått et mer variert næringsliv, og at staten har fått andre virkemidler for å ivareta svalbardpolitiske hensyn, blant annet gjennom eierskap til grunn. Omstillingen fra gruvesamfunn har pågått i flere tiår allerede, blant annet gjennom satsning på forskning og reiseliv som nye pilarer i Svalbard-samfunnet.

Opprydding etter gruvevirksomheten og tilbakeføring av naturen i området følger av Svalbardmiljøloven og vilkårene som er satt i driftstillatelsene til Svea og Lunckefjell. Nivået for opprydding og tilbakeføring bestemmes av miljømyndighetene. I beslutningen er regjeringen også tydelig på at det ikke vil bli lagt til rette for annen aktivitet i Svea når oppryddingen er gjennomført. Av dette følger det naturlig at store deler av bygningsmassen og infrastrukturen på stedet blir fjernet. Andre som eventuelt

skulle ønske å starte gruvedrift i området vil måtte følge svært strenge miljøkrav mv.

Jeg vil i denne sammenheng også vise til at klimaeanderingene har ført til store reduksjoner i utbredelsen av sjøis på vestsiden av Svalbard. Dette har gjort at leveområdene for isavhengige arter som ringsel og isbjørn har minsket drastisk. Klima- og miljødepartementet har derfor også gitt Sysselmannen i oppdrag å utarbeide et forslag til utvidelse av Nordenskiöld Land nasjonalpark, slik at parken vil omfatte Van Mijenfjorden og landområdene rundt fjorden.

Avslutningsvis vil jeg vise til at regjeringen er opptatt av å videreføre de lange linjene i svalbardpolitikken. Hovedmålene har ligget fast over tid og gjennom skiftende regjeringer. Dette er et godt utgangspunkt for å sikre at beslutninger i enkeltsaker fattes på grunnlag av helhetlige vurderinger og ivaretar langsiktige behov. Beslutningen om avvikling av gruvevirksomheten og opprydding i Svea og Lunckefjell er solid forankret i denne tradisjonen.

SPØRSMÅL NR. 2294**Innlevert 17. september 2019 av stortingsrepresentant Karin Andersen****Besvart 25. september 2019 av utenriksminister Ine M. Eriksen Søreide****Spørsmål:**

I VG 11.09.19 står det at UD presset på for at en norsk kvinne i Al-Hol-leiren i Syria skulle la sin syke gutt på 4 år få en operasjon. Ifølge kvinnens advokat forsøkte UD å bruke en feilaktig diagnose som en bløff for å få gutten til sykehus og kunne ta barnet fra henne som nødrett.

Medfører det riktighet at UD har feilinformert mor om at gutten trenger en operasjon for å få henne til å gi ifra seg gutten og hva gjør norske myndigheter for å sikre at gutten får nødvendig helseoppfølging?

Svar:

Etter anmodning fra mor om bistand, har utenriktjenesten over tid arbeidet for å tilrettelegge for medisinsk oppfølging for det omtalte barnet i Al-Hol, hvor mor er internert. Det er nedlagt et betydelig arbeid fra utenriktjenestens side for at lokale helsetilbydere, som opererer under svært krevende vilkår, legger til rette for helsebistand.

Det er medisinsk personell på bakken, ikke utenriktjenesten, som foretar medisinske vurderinger. Helsetilbydere i leiren forutsetter samtykke fra mor for både innleggelse, ytterligere undersøkelser, eventuelle inngrep og/eller behandling. Det er opp til mor å bestemme hvilke tilbud om helseoppfølging hun ønsker å ta imot.

Utenriktjenesten har derfor ikke på noe tidspunkt «forsøkt å bruke en feilaktig diagnose som bløff for å få gutten til sykehus». Utenriktjenesten har selvsagt heller aldri planlagt å ta barnet fra mor. Utenriktjenesten har tvert imot videreformidlet flere tilbud om helsehjelp, som mor har bedt om. Utenriktjenesten har oppfordret mor til å følge råd fra lokalt medisinsk personell slik at gutten kunne undersøkes nærmere og motta medisinsk behandling. Så langt har mor avslått tilbudene om helsehjelp for sønnen.

All konsulær bistand til mindreårige avhenger av at foreldre med foreldreansvar samtykker, og mor har ikke har gitt sitt samtykke til helsetilbudet. Utenriktjenesten kan ikke pålegge behandling av barnet.

Foreldreansvaret står sterkt i norsk lov, og foreldre har både rett og plikt til å ta avgjørelser for egne barn. Dette omfatter blant annet retten til å bestemme hvor et barn skal bo eller oppholde seg. Utenriktjenesten kan ikke hente barn fra utlandet i strid med dette, uavhengig av årsaken til at barnet befinner seg i utlandet. Dette innebærer at for barn som er i følge med sine foreldre som har foreldreansvar, må foreldrene selv anmode om og samtykke til

at utenriktjenesten eventuelt bistår med utreise for barna.

Foreldre har også rett og plikt til å ta avgjørelser på vegne av egne barn i spørsmål relatert til helse.

Den humanitære situasjonen i Al-Hol og andre leire i Syria er bekymringsfull. Derfor har Norge blant annet bidratt med betydelige midler til helsehjelp i leiren, gjennom Røde Kors. Norge gir også midler som går til andre leire i området. Totalt bidrar Norge med ti milliarder kroner i bistand til Syria og naboland i perioden 2016-2019.

Saker som gjelder mindreårige norske borgere i flyktningleirene i Syria har vært, og fortsetter å være, høyt prioritert. Konsulære saker der barn er involvert er særlig utfordrende.

Utenriksdepartementet gir konsulær bistand innenfor de rammene som følger av utenriktjenesteloven og Meld. St. 12 (2010-2011) Bistand til nordmenn i utlandet. Anmodninger om konsulær bistand fra norske borgere i Al-Hol vurderes i hvert enkelt tilfelle i tråd med disse rammene.

SPØRSMÅL NR. 2295**Innlevert 17. september 2019 av stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes****Besvart 24. september 2019 av samfunnssikkerhetsminister Ingvil Smines Tybring-Gjedde****Spørsmål:**

Sykehuset Namsos har i dag en helikopterlandingsplass som ikke er funnet forsvarlig for landing av de nye redningshelikoptrene AW101. Ørland redningssentral er snart operative med AW101, og dersom ny landingsplass ikke er på plass vil ikke sykehuset være i stand til å ta imot disse.

Når forventes det at Sykehuset Namsos har en forsvarlig helikopterlandingsplass, og hvilke andre sykehus er det i dag som mangler en forsvarlig helikopterlandingsplass eller som vil mangle det i nær framtid?

Svar:

I forbindelse med Stortingets behandling av Prop. 146 S (2010-2011) Anskaffelse av nye redningshelikoptre mv. i perioden 2013-2020, jf. Innst. 82 S (2011-2012), ble det

vedtatt at Justis- og beredskapsdepartementet (JD) kan gjennomføre infrastrukturtiltak, herunder tilpasning av landingsmulighetene ved sykehus som benyttes av dagens redningshelikoptre.

Et utredningsarbeid, herunder dialog med relevante myndigheter, pågår i samarbeid med de regionale helseforetakene, Sykehusbygg, forsvarssektoren og JDs anskaffelsesprosjekt (NAWSARH) for å vurdere ulike løsninger for de aktuelle sykehusene (Ullevål, Rikshospitalet, St.Olavs hospital og Namsos). Det er variasjon i omfanget, men trolig må det foretas endringer i større eller mindre grad ved alle disse.

Når det gjelder tilpasningen av landingsplassen ved Namsos sykehus er det foreløpig ikke tatt en beslutning, men det planlegges for at de nye helikoptrene skal kunne lande ved de aktuelle sykehusene, ev. andre steder etter avtale med helseforetakene, i henhold til innfasingsplanen for helikoptrene.

SPØRSMÅL NR. 2296**Innlevert 17. september 2019 av stortingsrepresentant Sheida Sangtarash****Besvart 25. september 2019 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

Helprivatiserte legekontor driver en pågående markedsføring av egne tjenester, uten at det offentlige har kontroll over hvem som tilbyr det eller kvaliteten i tjenesten. Det er i dag registre for om et rengjøringsfirma har sitt på det tørre i forhold til lover og regler, mens et tilsvarende register for legetjenester ikke finnes.

Vil helseministeren ta initiativ for å etablere et slikt register?

BEGRUNNELSE:

I en kronikk i Dagens Medisin kan vi lese at Svein Aarseth i rådet for legeetikk er bekymret for at helprivatiserte allmennlegetjenester ikke er underlagt den samme strenge kontrollen som kommunale og fylkeskommunale allmennlegetjenester.

Han viser blant annet til at det ikke finnes en offentlig oversikt for virksomhetene. Dette skyldes at de ikke overholder sin meldeplikt etter helsepersonelloven, og at myndighetene ikke sikrer at loven blir overholdt. Dermed er det heller ingen kontroll på hvem som jobber der, i form av kompetanse, vandel eller lignende, og har heller ikke anledning til å føre systematiske tilsyn. Virksomhetene har ikke rapporteringsplikt. Det gjør at det ikke er mulig å si noe om kvaliteten på tjenestene som tilbys.

Fastlegeforskriften og Forskrift om pasient- og brukerrettigheter i fastlegeordningene stiller krav om kvalitet i tjenesten og sikrer pasientenes rettigheter. De helprivatiserte legekontorene er ikke omfattet av det samme regelverket, selv om pasientene har det samme behovet.

Det haster å få kontroll med hva et stadig økende tilbud av helprivatiserte legetjenester tilbyr sine pasienter.

Svar:

Helsepersonelloven gjelder for helsepersonell og virksomheter som yter helsehjelp i Norge. Loven stiller grunnleggende krav både til helsepersonells yrkesutøvelse og organiseringen av virksomheter som skal yte helse- og omsorgstjenester. Disse kravene skal bidra til sikkerhet for pasienter og kvalitet i helse- og omsorgstjenesten uavhengig av om tjenesten ytes av tjenester tilknyttet det offentlige tjenestetilbudet eller om de ytes av private tjenester uten slik tilknytning.

Det sentrale kravet om forvarlighet gjelder for alt helsepersonell og innebærer at de skal utføre sitt arbeid i samsvar med de krav til faglig forvarlighet og omsorgsfull hjelp som kan forventes ut i fra helsepersonellens kvalifikasjoner, arbeidets karakter og situasjonen for øvrig. For alle virksomheter som skal yte helse- og omsorgstjenester stilles det et overordnet krav om at de skal organiseres slik at helsepersonellet blir i stand til å overholde sine lovpålagte plikter.

Forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjenesten stiller videre klare krav om at den som har det overordnede ansvaret for en virksomhet som yter helse- og omsorgstjenester har ansvar for at virksomheten planlegges, gjennomføres, evalueres og korrigeres. Forskriften er tydelig på hvilke oppgaver plikten til å planlegge, gjennomføre, evaluere og korrigere omfatter, samt hva som omfattes av kravet om systematisk arbeid med kvalitetsforbedring og pasientsikkerhet. Formålet med denne forskriften, som fra 2017 erstattet den tidligere internkontrollforskriften i helse- og omsorgstjenesten, er å bidra til faglig forsvarlige helse- og omsorgstjenester, kvalitetsforbedring og pasient- og brukersikkerhet, og at øvrige krav i helse- og omsorgslovgivningen etterleves.

Pasient- og brukerrettighetsloven gir pasienter og brukere rettigheter overfor helse- og omsorgstjenester, uavhengig av om de ytes av den kommunale helse- og omsorgstjenesten, spesialisthelsetjenesten eller private tilbydere av helse- og omsorgstjenester uten tilknytning til det offentlige tjenestetilbudet. Pasient- og brukerrettighetsloven skal bidra til å sikre befolkningen lik tilgang på tjenester av god kvalitet ved å gi pasienter og brukere rettigheter overfor helse- og omsorgstjenestene.

Det er dermed slik at det stilles grunnleggende lov- og forskriftskrav som skal bidra til å sikre kvalitet i tjenestene, herunder rettigheter for pasienter og brukere, både når helse- og omsorgstjenester ytes av tjenester tilknyttet det offentlige tjenestetilbudet og når de ytes av private tjenester uten slik tilknytning.

Det er også slik at det stilles krav til markedsføring av tjenestene og virksomhetene. Det følger av helsepersonelloven at slik markedsføring skal være forsvarlig, nøktern og saklig. Kravet gjelder ved annonsering og markedsføring av enhver art og i ethvert medium. Av

merknadene til bestemmelsen fremgår det blant annet at markedsføringen

"må være nøktern og ikke inneholde opplysninger som kan villedde pasientene eller befolkningen. I vurderingen av hva som er villedende skal det blant annet legges vekt på om markedsføringen kan bidra til å utnytte befolkningens mangelfulle kunnskap (...)."

Fylkesmennene og Statens helsetilsyn har ansvar for å føre tilsyn både med helsepersonells og virksomheters ytelse av helse- og omsorgstjenester og deres markedsføring knyttet til dette. Slikt tilsyn kan gjennomføres både som en oppfølging av enkelthendelser (hendelses-basert tilsyn) og som en undersøkelse innenfor ett eller flere på forhånd angitte områder (systemrevisjon).

Jeg deler ikke stortingsrepresentanten sitt syn på at det er behov for et nytt register. For det første har ikke departementet mottatt informasjon fra tilsynsmyndighetene som tilsier at det er et behov for et eget register over alle som yter private helse- og omsorgstjenester for å kunne gjennomføre systematisk tilsyn med slike tjenester. For det andre stiller jeg spørsmål ved om opprettelse av et slikt register i seg selv vil bidra til økt kontroll med kvaliteten i disse tjenestene.

Samtidig er jeg, i likhet med Svein Aarseth i Rådet for legeetikk, opptatt av å sikre helhet og kontinuitet i helse- og omsorgstjenestene. Derfor er jeg opptatt av å gjøre den offentlig finansierte helse- og omsorgstjenesten så god som mulig, slik at pasienter skal velge å motta tjenestene hos disse virksomhetene. Det jobbes kontinuerlig med å forbedre pasientforløp og samhandling i helse- og omsorgstjenesten, både i de offentlige virksomhetene og de private tjenesteleverandørene som leverer på vegne av det offentlige. Avslutningsvis vil jeg nevne at samhandling vil være et helt sentralt tema i den neste nasjonale helse- og sykehusplanen, som skal legges frem for Stortinget i løpet av høsten. Regjeringen er i tillegg i gang med å styrke og modernisere fastlegeordningen, og vil våren 2020 legge frem en egen handlingsplan for allmennlegetjenesten. Den vil inneholde ytterligere grep for å ruste fastlegeordningen for fremtiden.

SPØRSMÅL NR. 2297**Innlevert 17. september 2019 av stortingsrepresentant Magne Rommetveit****Besvart 19. september 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

Korleis kan statsråden forsvare avgjerdsla om at ein ikkje skal ta i bruk dei nyoppførte kamera for gjennomsnittsfartsmåling i Bømlafjordtunnelen på E39?

GRUNNGJEVING:

Statens vegvesen uttalar at streknings-ATK har vore svært effektivt verkemiddel for å få ned farten på ulukkesutsette vegstrekningar og Transportøkonomisk institutt (TØI), som har evaluert tiltaket, har konkludert med at tiltaket har redusert talet på drepte og hardt skadde med 50 % på dei utsette strekningane.

Svar:

Det følger av den politiske plattformen at regjeringa vil avgrense bruken av streknings-ATK. Streknings-ATK, både for tunnel/bru og for strekningar i dagen, bør avgrensast til der ein har erfaring i ulykkesstatistikken på den aktu-

elle strekninga som tilseier bruk av tiltaket, eller at dette openbart er det einaste realistiske trafikksikringstiltaket.

Eg har derfor bedt Statens vegvesen, saman med politiet, om å gå gjennom kriteriene for bruk av streknings-ATK og komme opp med forslag til reviderte kriterier. Kriteria skal basere seg på registrerte ulykker og fartsprofil på gjeldande strekning. Det skal også skildrast alternative sikringstiltak som kan gjennomførast til erstatning for strekningsmåling. For å ivareta personvernomsyn på ein god måte har eg bedt om at Datatilsynet blir involvert i arbeidet.

Dette arbeidet har frist 1. november i år. Fram til kriteriene er gjennomgått og vurdert skal det ikkje etablerast nye strekningar med streknings-ATK. Dette gjeld i utgangspunktet òg for strekningar der arbeid allereie er i gong, med mindre anna blir særskilt avklart med departementet. Statens vegvesen kan altså dersom dei meiner det er avgjerande for trafikksikkerleiken ha dialog med departementet om dette for einskile strekningar der arbeidet med streknings ATK var i gang før departementet gav dette oppdraget.

SPØRSMÅL NR. 2298**Innlevert 18. september 2019 av stortingsrepresentant Karin Andersen****Besvart 25. september 2019 av justis- og innvandringsminister Jøran Kallmyr****Spørsmål:**

En tidligere forsker ved Universitetet i Bergen fikk først avslag på asyl i Norge og ble tvangsutsendt til Rwanda. Han ble straks fengslet og dømt til 10 års fengsel for å ha skrevet regimekritiske artikler. I oktober 2018 omgjorde UNE sin beslutning og innvilget beskyttelse i Norge. Anke på dommen i Rwanda er nå avslått.

Hva gjør norske myndigheter for å hjelpe mannen som nå er utsatt for politisk forfølgelse fordi norske myndigheter har gjort feil?

Svar:

Spørsmålet er stilet til utenriksministeren, men det er oversendt meg som rette fagstatsråd for besvarelse.

Det er svært alvorlig at UNE har avslått en klage på et vedtak i en sak der det skulle vært gitt beskyttelse i Norge. UNE har omgjort sitt vedtak og vedkommende har nå fått oppholdstillatelse i Norge.

Denne saken viser at beskyttelsesbehovet i asylsaker kan være svært utfordrende å vurdere. Saken ble grundig behandlet; først av UDI, senere av UNE i nemndmøte og deretter av Oslo tingrett, som ga UNE medhold i at avslagsvedtaket var gyldig.

Vedkommende er borger av Rwanda. Han har ikke norsk statsborgerskap. Norske myndigheter kan ikke

gripe inn en rettsprosess i et annet land, akkurat som andre lands myndigheter ikke kan gripe inn i norske rettsprosesser.

Etter løslatelse i Rwanda vil vedkommende kunne få utstedt et reisedokument fra norske myndigheter, for å returnere til Norge.

SPØRSMÅL NR. 2299

Innlevert 17. september 2019 av stortingsrepresentant Heidi Greni

Besvart 26. september 2019 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen

Spørsmål:

Mener statsråden det i slike tilfeller er fornuftig at man må legge ned næringsvirksomheten for et helt år, eller er dette tilfeller hvor det kommunale selvstyret burde veid tyngre og løsninger som skisserte ovenfor ville vært en løsning som ivaretar begge parter?

BEGRUNNELSE:

I statsrådens brev Fylkesmennenes medvirkning og behandling av saker etter plan- og bygningsloven, datert 03.09.19 presiseres det at regjeringen vil legge stor vekt på lokaldemokratiet i plan- og bygningssaker. Med bakgrunn i forholdet mellom kommunestyre og fylkesmann opplever noen kommuner mer overprøving av egne vedtak enn andre. I Holtålen kommune har det pågått en sak angående en scooterløype som ble opprettet i fjor. I forbindelse med etableringen av løypa har det blitt startet opp ulike tilbud og næringsaktivitet knyttet til scooterkjøring og turopplevelser. Nå har fylkesmannen i Trøndelag sin behandling av saken medført at scooterløypa stenges kommende vinter i påvente av kartlegging av friluftsliv og ornitologiske konsekvenser. Følgene av det medfører at det lokale næringsdrivende ikke får drevet sin virksomhet i vinter. Nevnte sak er ment som et eksempel på saker hvor kommunestyrets vedtak overprøves av fylkesmannen. En løsning kunne vært dispensasjon for kommende vinter med pålegg om å gjennomføre utredningene i mars neste år, for så å eventuelt gjennomføre endringer før vinteren året etterpå, slik kunne man ivareta lokale prioriteringer og næringsvirksomheten tilknyttet denne løypa.

Svar:

Spørsmålet er stilt til kommunal- og moderniseringsministeren, men er oversendt meg som ansvarlig for regelverket om motorisert ferdsel i utmark, herunder om snøscooterløyper.

Jeg forstår det slik at representanten i sitt spørsmål sikter til Fylkesmannen i Trøndelags avgjørelse fra juni i år om å oppheve Holtålen kommunes vedtak om snøscooterløype og returnere saken til kommunen for ny behandling. Fylkesmannens avgjørelse ble truffet på bakgrunn av klage. Fylkesmannen mener kommunens vedtak er ugyldig på grunn av mangelfullt beslutningsgrunnlag og inhabilitet.

På generelt grunnlag er det slik at snøscooterløyper skal fastsettes etter reglene i motorferdselloven og forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag. Det er klagerett på kommunens vedtak om snøscooterløype, og slike klager behandles av fylkesmannen. I dette tilfellet har fylkesmannen tatt slike klager til følge, og opphevet vedtaket. Det vil da være opp til kommunen å behandle saken på nytt og eventuelt treffe et nytt vedtak om snøscooterløype.

Representant Greni viser i sin begrunnelse for spørsmålet til et brev fra kommunal- og moderniseringsministeren 3. september 2019 om at regjeringen vil legge stor vekt på lokaldemokratiet i plan- og bygningssaker, jf. også endringene i forvaltningsloven § 34 som trådte i kraft 1. januar 2018. For å ivareta lokale prioriteringer og næringsvirksomhet knyttet til løypa i Holtålen, foreslår Greni en løsning der det gis dispensasjon for kommende vinter, slik at endringer kan gjøres innen vinteren året etter.

Saken om snøscooterløype i Holtålen behandles hovedsakelig etter motorferdselloven, men prinsippet om at det skal legges stor vekt på lokaldemokratiet gjelder også her. Dette følger blant annet av forvaltningsloven § 34, som sier at der et statlig organ er klageinstans for vedtak truffet av en kommune, skal klageinstansen legge stor vekt på hensynet til det kommunale selvstyre ved prøving av det frie skjønn. I tilfelle der kommunen har brutt loven eller gått utenfor de rammene som loven setter, handler det imidlertid ikke om utøving av skjønn, men om riktig anvendelse av regelverket. Fylkesmannen vil ha både rett og plikt til å oppheve vedtak som lider av feil som etter

forvaltningsloven medfører at de er ugyldige. Forskjellen mellom forvaltningsskjønn og rettsanvendelse er bl.a. beskrevet nærmere i forarbeidene til endringene i forvaltningsloven § 34, jf. Ot. prp. 64 L. (2016-2017) s. 17. Ved behandlingen av endringen av forvaltningsloven § 34 i 2017 viste komitéflertallet, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre bl.a. til følgende formulering fra proposisjonen:

«Forslaget innebærer ikke endringer i retten klageinstansen har til å overprøve rettsanvendelsen, saksbehandlingen eller faktum, og om skjønnsutøvelsen innebærer misbruk av myndighet. De rettigheter og plikter som innbyggerne har etter lov og forskrift, vil derfor ikke bli påvirket av forslaget. Regelen legger føringer for vektingen av hensynet til det kom-

munale selvstyret når klageinstansen prøver det frie skjønn i kommunen.»

Når vedtaket om snøscooterløyper er opphevet, eksisterer det ikke lenger noe vedtak om snøscooterløype. Regelverket gir verken fylkesmannen eller andre myndighet til å gi midlertidig dispensasjon til snøscooterløype slik Greni foreslår.

Jeg har forståelse for at lokalt næringsliv ønsker løypa velkommen. Jeg vil samtidig påpeke at løypa er helt ny – den ble fastsatt av kommunen i 2018 – og den har, så vidt meg bekjent, vært under klagebehandling siden. Dette er derfor ingen løype som næringslivet har innrettet seg etter i lang tid.

SPØRSMÅL NR. 2300

Innlevert 19. september 2019 av stortingsrepresentant Magne Rommetveit

Besvart 24. september 2019 av justis- og innvandringsminister Jøran Kallmyr

Spørsmål:

På mitt spørsmål nr. 2182 om statsråden ville syta for at det ikkje vert teke stilling til felles leing av Sunnhordland og Haugaland tingrett før etter at Domstolkommisjonen sitt forslag til domstolstruktur er ferdig handsama, svarte statsråden at DA har opplyst at konstitusjonen vil måtte bli forlenget i påvente av at saken er ferdig behandlet. Det kan no sjå ut for at DA likevel jobbar med sak med sikte på felles leing.

Kan dette stemma når Stortinget ikkje ennå har handsama saka om domstolstrukturen?

Svar:

Som det fremgår av svaret mitt ligger det til styret i Domstoladministrasjonen å vedta felles ledelse, i samsvar med forskrift om felles faste dommerstillinger. Domstoladministrasjonens styre vedtok i styremøte 3. mai 2019 felles ledelse for Sunnhordland tingrett og Haugaland tingrett, slik det også fremgår av spørsmålet ditt. Felles ledelse endrer ikke domstolstrukturen, og domstoler som er omfattet av ordningen består som selvstendige enheter.

Sunnhordland tingretts fremtid blir som påpekt i mitt forrige svar ikke avgjort før Domstolkommisjonens utredning er ferdig behandlet. På nåværende tidspunkt er det for tidlig å si noe om den videre behandlingen. Nå skal vi først motta utredningen og sette oss grundig inn i

utvalgets vurderinger, før vi tar stilling til den videre behandlingen.

Domstoladministrasjonen konstituerte stillingen som sorenskriver ved Sunnhordland tingrett frem til 1. november 2019, og opplyste at konstitusjonen ville måtte bli forlenget i påvente av at saken er ferdig behandlet. Med saken siktet jeg til utnevningen av felles sorenskriver for domstolene.

SPØRSMÅL NR. 2301**Innlevert 19. september 2019 av stortingsrepresentant Hadia Tajik****Besvart 24. september 2019 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie****Spørsmål:**

Vil statsråden stanse ei eventuell utflytting av leiinga til Arbeidstilsynet frå Stavanger til Bergen?

GRUNNGJEVING:

Det har kome framlegg om ei sentralisering av Arbeidstilsynet, som for Stavanger i praksis inneber at leiinga vert flytta til Bergen. Dette er omtalt i Stavanger Aftenblad 19. sept. 2019. Arbeidstilsynet fell under statsråden sitt ansvarsområde.

Svar:

Arbeidstilsynet har vedtatt en ny organisasjonsmodell for å sikre kvalitet i arbeidsprosesser og tjenester og mer felles praksis på tvers. Arbeidstilsynet har derfor, etter en grundig prosess, valgt å gå fra en regionorganisering til en såkalt funksjonsbasert (eller oppgavebasert) modell. Dette innebærer ikke at kontorer i Arbeidstilsynet flyttes, nedbemannes eller legges ned, men modellen innebærer en ny måte å organisere arbeidet og arbeidsflyten på.

I den funksjonsbaserte modellen Arbeidstilsynet har valgt, vil det bl.a. bli en tydeligere og mer helhetlig tilnærming til a-krimarbeidet enn tidligere. Dette gjøres ved at a-krimarbeidet organiseres som en egen funksjon som igjen blir inndelt i fire områder: Nord, Vest, Sør og Øst. Det vil være en leder for hvert av disse områdene for å sikre bedre koordinering av innsatsen. I tillegg styrkes innsatsen ved at det blir tilsatt en dedikert leder for det samlede a-krimarbeidet i etaten.

Jeg vil også understreke at antall ansatte i Arbeidstilsynet som arbeider med A-krim i Stavanger ikke reduseres på noen måte, hverken i etaten eller i samarbeidet med Skatt, politi og NAV i a-krimsenteret.

Jeg vil også trekke frem at a-krim sentrene organiserer sin virksomhet med utgangspunkt i en felles modell som er utviklet i samarbeid mellom "a-krim etatene" og de innretter arbeidet sitt bl.a. basert på de utfordringer som gjelder for området. Arbeidstilsynets nye organisasjonsmodell berører således ikke a-krim sentrene som sådan. Hvert a-krimsenter har utpekt en senterkoordinator fra en av de deltakende etatene for bedre daglig organisering og koordinering av arbeidet. Arbeidstilsynets nye organisasjonsmodell påvirker ikke dette.

SPØRSMÅL NR. 2302**Innlevert 19. september 2019 av stortingsrepresentant Knut Arild Hareide****Besvart 27. september 2019 av utenriksminister Ine M. Eriksen Søreide****Spørsmål:**

Det kommer stadige meldinger om at kristne og andre religiøse minoriteter i Pakistan utsettes for overgrep. Fortsatt sitter det mennesker uskyldig dømt for blasfemi i Pakistan, mennesker som ikke har fått den internasjonale oppmerksomheten som trolig bidro til at Asia Bibi endelig ble fri.

Vil utenriksministeren ta opp situasjonen for kristne og religiøse minoriteter med pakistanske myndigheter?

BEGRUNNELSE:

Kristne, hinduer, sikher, ahmadia, paresere og folk som tilhører andre trosretninger enn islam har opplevd forfølgelse siden Pakistan ble opprettet i 1947. Kristne i Pakistan regnes som andreklasses borgere og er den fattigste og mest marginaliserte folkegruppen. Siden de er få, er de i stor grad uten politisk makt.

De siste årene er situasjonen for kristne blitt vanskeligere og vanskeligere. Det har kommet frem en rekke saker hvor pakistanske kristne utsettes for overgrep. Overgrepene kommer fra ekstremister og tidvis fra offentlige tjenestemenn. Også andre minoriteter som ah-

media-muslimer og hinduer er utsatt. Human Friends Organization (HFO), Stefanusalliansens partner i Pakistan, og flere medier, melder stadig om saker.

Blasfemiloven rammer både kristne og andre religiøse minoriteter. Sist vinter ble den kristne kvinnen Asia Bibi frikjent og satt fri av Pakistans Supreme Court etter å ha blitt arrestert i 2009 og dødsdømt i 2010. Hun fikk til slutt reise til Canada. Underveis i behandlingen av saken ble dommerne selv truet på livet.

I de tilfeller blasfemisaker fører til dødsdom, tar det mange år før en ankesak kommer til landets øverste domstol. Blasfemidømte risikerer også å bli drept av ekstremister etter at de er frikjent, eller før deres sak kommer for høyesterett. Ingen er henrettet for blasfemi i Pakistan, men det er en rekke eksempler på mennesker som er drept av ekstremister før eller etter frifinnelse. De som frifinnes, må leve i skjul etterpå.

Nå kommer det rapporter om den kristne gartneren Amir Masih (25) som ble uskyldig anklaget for tyveri og arrestert 28. august. Han ble ført bort til ukjent sted og torturert. Han døde på sykehus av skadene 2. september, ifølge Stefanusalliansen.

Svar:

Mange kristne og mennesker fra andre trosminoriteter i Pakistan utsettes tidvis for grove overgrep. Eksempler på slike overgrep er drap, vold, tvangskonvertering og tvangsekteskap, nektelse av å bygge gudshus og fratakelse av eiendom. I stor grad uteblir etterforskning og rettsforfølgelse fra det offentlige i slike saker. Denne straffefriheten er med på å fremme nye overgrep. Dette skjer til

tross for at den pakistanske grunnloven fastslår retten til fri religionsutøvelse.

Norske myndigheter tar jevnlig opp forholdene for trosminoriteter i Pakistan direkte med landets myndigheter, og temaet har vært prioritert i Norges anbefalinger til Pakistan ved FNs menneskerettighetsråds landhøring.

I tillegg fremmer regjeringen trosminoriteters rettigheter som del av utviklingsbistanden til Pakistan. Et eksempel er støtten til Human Rights Commission Pakistan, som bl.a. dokumenterer og kritiserer menneskerettighetsbrudd i landet, herunder knyttet til trosminoriteter. Utenriksdepartementet har også engasjert seg i prosjekter for religiøs dialog, med mål om å redusere diskriminering og fremme økt forståelse mellom ulike trosgrupper i samfunnet.

Begrensninger i tros- og livssynsfriheten er dessverre et økende problem i mange deler av verden. Undersøkelser viser at mer enn 70 prosent av verdens befolkning lever i land med slike begrensninger. Dette er veldig bekymringsfullt, og regjeringen har derfor gitt arbeidet med tros- og livssynsfrihet og religiøse minoriteters rettigheter et kraftig løft de siste årene. Fra 2013 til i fjor ble bevilningene til disse formålene økt fra 10 mill. kroner til over 80 mill. kroner.

I arbeidet med tros- og livssynsfrihet prioriteres sårbare grupper. Norge samarbeider både med FN og med frivillige organisasjoner, slik som Stefanus-alliansen. Ivaretagelse av trosfrihet og bedring av kårerne for trosminoriteter blir fremholdt i vår politiske kontakt med andre lands myndigheter. Vi fremmer også saken i samarbeid med menneskerettsorganisasjoner og menneskerettighetsforkjempere.

SPØRSMÅL NR. 2303

Innlevert 19. september 2019 av stortingsrepresentant Geir Pollestad

Besvart 30. september 2019 av olje- og energiminister Kjell-Børge Freiberg

Spørsmål:

Vil statsråden syte for ei ordning som gjer at bøndene kan nytte Blåsjøvegen i Suldal for å hente ned sauer frå fjellet før snøen kjem?

GRUNNGJEVING:

Blåsjøvegen i Suldal tilhøyrrer NVE. Tidligare har det vore ei ordning der bøndene kan låse opp bommen på vegen

for å nytte bil til å hente ned sauer som ein ikkje har fått med seg ned frå fjellet.

Det er sær s avgrensa trafikk det er snakk om, men som vil betre dyrevelferden monaleg. Eg har blitt fortalt at sauesankere på sykkel nyleg møtte 7 bilar, med ein person i kvar, frå NVE på vegen.

Det har tidlegare vore ei fleksibel ordning med utlån av nøkkel – som no denne regjeringa har sett ned foten for.

Svar:

Blåsjøvegen er eigd av Statkraft Energi AS, som er regulanten for Ulla-Førreutbygginga. Statkraft kan ferdast på eigne anleggsvegar for naudsynt drift og vedlikehald m.m.

Som styresmakt for vassdraga er det NVE som er ansvarleg for dei vedtaka som er fatta gjennom åra om å avgrense tilgang for ålmenta til ferdsel på anleggs-/driftsvegen mellom Venehei og Storvassdammen (Blåsjøvegen). Vedtaket som inntil vidare er gjort gjeldande for denne anleggsvegen, inneber at trafikken på Blåsjøvegen vert avgrensa ved hjelp av bommar av omsyn til villreinen. Blåsjøvegen går inn mot sentrale trekkområde for villreinen.

Vilkåra som no gjeld for sauenevinga lyder slik:

"- Bommen på Venehei blir ståande open for allmenn ferdsel inn til Beinlei i perioden 15. august til 30. september dersom Statkraft Energi AS finn at føreforholda m.m. tillèt dette.

- Etter ordinær sanking kan dei som sankar inn sauer passere bommen etter 30. september i tilfelle det er sauer i området. Dette inneber at sankelaga har tilgang til Blåsjøvegen fram til bommen på Beinlei så lenge det er sauer i området.

- Bommen på Beinlei: Bommen er i utgangspunktet stengt, men nøkkel kan bli lånt ut til å sankar inn sau dersom ver- og føreforholda gjer det uforsvarleg å drive sauene langs vegen."

NVE vil ta endeleg stilling til reguleringa av ferdsel for ålmenta på Blåsjøvegen etter å ha motteke sluttrapport frå NINA om villreinprosjektet i Setesdal-Ryfylke og avbøtande tiltak i den samanheng, og gjennomført naudsynt sakshandsaming.

Eg kan ikkje sjå at dei vilkåra som no gjeld for sauenevinga, er til hinder for henting av sau frå fjellet før snøen kjem. Eg reknar difor med at Statkraft og sauenevinga kan finne løysingar for denne hentinga, og som er til beste for dyrevelferda.

SPØRSMÅL NR. 2304

Innlevert 19. september 2019 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 30. september 2019 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

Vil helseministeren gripe inn dersom helseføretaket vedtek at Volda sjukehus ikkje skal ha traumefunksjon, eller vil helseministeren godta at innbyggjarar på Sunnmøre og i delar av Nordfjord slik får dårlegare traumeberedskap, og meiner helseminister det er forsvarleg og rett bruk av helseressursar dersom Volda sjukehus med fullgod akuttberedskap, inkludert blautdelskirurgi, ikkje skal kunne få ta i mot og gi livreddande behandling til alvorleg skadde pasientar når tilstanden for pasienten er tidskritisk?

GRUNNGJEVING:

Styret i Helse Møre og Romsdal skal på styremøte 25. september til stilling til traumeberedskap på Sunnmøre, og innstillinga til styret er at Volda sjukehus ikkje skal ha traumefunksjon.

Dersom dette blir resultatet, vil det ikkje vere akutt-sjukehus med traumefunksjon mellom Førde i Sunnfjord og Ålesund, ei reisetid med bil på omlag 4 timar.

Ifølgje Nasjonal Traumeplan, skal alvorlig skadde pasientar raskast mogleg til eit at landets fire traumesentra og dei mindre alvorleg skadde skal til akutt-sjukehus med traumefunksjon. Dersom det er meir enn 45 minutt

transport-tid til traumesenter, skal den alvorlig skadde pasient transportast til næraste akutt-sjukehus med traumefunksjon. I Norge er det ifølgje Norsk Traumeplan 32 sjukehus akutt-sjukehus med traumefunksjon, og av desse har over halvparten under 100 traumealarmar per år. Det er ingen ting i Norsk Traumeplan som indikerer at det skal eller må bli færre slike traumesjukehus, tvert i mot så vert det poengtert at tilstandane er tidskritiske og at akutt-sjukehus med traumefunksjon derfor er ein viktig del av traumesystemet. Eit akutt-sjukehus med traumefunksjon skal ha kapasitet til å ta seg av majoriteten av dei skadde pasientane, men og kunne gi riktig initial behandling til dei hardast skadde pasientane som eventuelt må overførast til traumesenter med høgare kompetanse og ressursar. I styresaka blir det argumentert med volum i Ålesund, men tek ikkje omsyn til at Volda sjukehus i dag har den akuttberedskapen som skal til (døgnskuttberedskap i blautdelskirurgi) for å oppfylle krava i Norsk Traumeplan. Det er heller ikkje lagt vekt på at Volda sjukehus i dag representerer einaste akutt-sjukehus med traumefunksjon mellom Førde i Sunnfjord, og Ålesund. Norsk Traumeplan er tydelig på at pasientar skal fraktast til næraste sjukehus med traumefunksjon, altså på tvers av føretaksgrenser. Det vil seie at befolkningsgrunnlaget for

traumeberedskap ved Volda er på om lag 70 000 innbyggjarar, og det verkelege talet på traumepasientar i Volda difor kan vere på 60-80 pasientar i året (kilde traumeutvalet i Ålesund). Difor bør ein sjølvstekt ikkje kunne definere traumefunksjon i Helse Møre og Romsdal, utan sjå det i samanheng med traumeberedskapen på andre sida av føretaksgrensa, i Helse Vest.

Det synest klart ut frå innstillinga at det er økonomiske innsparingar som er den verkelege årsaka til at Volda ikkje skal vere traumesjukehus, ikkje faglege. Det er etter spørsmålsstillar syn eit politisk ansvar å sørge for mest mogleg likeverdige helsetilbod uansett kor ein bur hen i landet, og å hindre at traumeberedskapen blir bygd ned i distrikt der risikoen er høgast allereie dersom det skjer alvorlege skader og ulykker.

Svar:

Den nasjonale traumeplanen ble i 2017 revidert av Nasjonal Kompetansetjeneste for Traumatologi på oppdrag fra de regionale helseforetakene. Planen stiller krav til akuttstusykehus med traumefunksjon.

I det tidlige traumesystemet var Ålesund og Molde akuttstusykehus med traumefunksjon og skulle oppfylle minimumskravene for å inneha funksjonen. Volda og Kristiansund skulle ha et modifisert traumeteam for mottak og stabilisering av traumepasienter. I praksis skapte denne løsningen uklarheter i hvor pasienter skulle transporteres og ulikhet i tilbud da Volda og Kristiansund ikke hadde samme krav til kompetanse og ressurser som Molde og Ålesund.

I den nye traumeplanen er ikke sykehus med modifisert traumeteam noen aktuell kategori. Enten skal et sykehus innfri minimumskravene til traumefunksjon, eller så skal de ikke planlegge for å ta imot traumepasienter.

I traumeplanen står det: Sykehus uten traumefunksjon, helsesentre m.v. kan brukes for midlertidig undersøkelse og behandling av pasienter med mistenkt alvorlig skade i påvente av transport. Behandlingstiltak kan gjøres avhengig av tilgjengelig kompetanse, men i samråd med traumeleder på det traumesenter/sykehus pasienten venter på å komme til. Diagnostikk og behandling skal ikke forsinke transport.

Helse Møre og Romsdal har funnet det nødvendig å revidere sitt traumesystem i henhold til kravene i den nasjonale traumeplanen.

En arbeidsgruppe har gjennomgått traumesystemet i Helse Møre og Romsdal og laget en rapport som har vært behandlet i ledelsen. Rapporten konkluderer med at det vil være forsvarlig at både Ålesund og Volda har traumefunksjon, siden akuttkirurgien vil bli utvidet til 24/7 i Volda. Volda sykehus har i årene 2017-18 hatt ca. 30 traumemottak årlig, hvorav ca. 3 pasienter har hatt alvorlige traumer. Molde og Ålesund har hver ca 200 traumemottak årlig. Med full traumestatus vil Volda sann-

synligvis motta 50-60 pasienter årlig. Pasienter tilhørende Helse Førde er omfattet av Helse Vest sitt traumesystem.

Ledelsen i Helse Møre og Romsdal anbefalte i sin innstilling til styremøtet 25. september at sykehusene i Molde og Ålesund fortsatt skulle være akuttstusykehus med traumefunksjon, mens man ikke anbefalte traumefunksjon for sykehusene i Kristiansund og Volda. Disse sykehusene må allikevel ha en plan for videre transport av traumepasienter som kommer til akuttmottaket pga. værforhold eller andre årsaker. Begrunnelse for denne anbefalingen var overordnede nasjonale krav, likeverdige tilbud i foretaket, konsekvenser for prehospitale ressurser og tjenester, flyoperative forhold, ressurser ved sykehusene og fremtidige kostnader ved å opprettholde nødvendig kompetanse i systemet.

Ledelsens anbefaling ble sendt til kommunene til orientering med mulighet for innspill og ble lagt frem for styret i Helse Møre og Romsdal 25. september. Styret besluttet å utsette saken for å få fremlagt et bredere beslutningsgrunnlag. Det skal gjøres en konsekvensvurdering av pasientsikkerhet, forsvarlighet, faglighet og økonomi ved å ha traumefunksjon på to eller tre (inkludert Volda) sykehus i Helse Møre og Romsdal. Saken ble sendt tilbake til adm.direktør for videre behandling.

SPØRSMÅL NR. 2305**Innlevert 20. september 2019 av stortingsrepresentant Lene Vågslid****Besvart 25. september 2019 av justis- og innvandringsminister Jøran Kallmyr****Spørsmål:**

Kva vil statsråden gjere for å forhindre denne årlege usikkerheiten avdelinga i Fyresdal er utsatt for, og vil statsråden forsikre at avdelinga ikkje blir lagt ned i 2020?

GRUNNGJEVING:

Avdeling Kleivgrend ved Arendal fengsel i Fyresdal og deira ansatte opplever spørsmålet om nedlegging årleg. I budsjettforliket som blei inngått mellom dåverande regjeringsamansetting og KRF for 2019 vart Kleivgrend igjen redda frå nedleggelse gjennom bevilgning for 2019.

Kleivgrend har i dag fullt belegg i avdelinga. Innsattekategori har endra seg ein del dei siste åra, då ein stor del i dag er innsatte dømt for sedelighetsforbrytelser. Ifølgje tillitsvalgte ved avdelinga utgjer desse om lag 30 %. Sett i lys av Sivilombudsmannens kritiske rapport om isolering er Kleivgrend eit svar på korleis ein kan gjennomføre soning på ein betre måte og der ein rapporterer om eit minimum av uønska hendingar.

Pr. dags dato står Kleivgrend utan leiekontrakt, som ifølgje tillitsvalgte skapar stor usikkerhet ved fengselet. Ein fryktar igjen at dette betyr nedleggelse. Ifølgje tillitsvalgte ved Kleivgrend har dei fått informasjon om at det ikkje er aktuelt å forlenge leiekontrakta lenger enn til 31.12.19. Andre fengsel i landet har kontrakt med Statsbygg på 10 år, med 1 års gjensidig oppsigelse.

Svar:

Jeg har forståelse for at de tilsatte ved Arendal fengsel, Kleivgrend avdeling er urolige for hva som skal skje videre med avdelingen. Som representanten er kjent med ble det i budsjettforliket høsten 2018 mellom Kristelig Folkeparti og de daværende regjeringspartiene enighet om å bevilge penger til drift av Kleivgrend avdeling ut 2019.

Når det gjelder en eventuell bevilgning for 2020 må både representanten og de ansatte avvente fremleggelsen av statsbudsjettet for 2020 den 7. oktober i år.

SPØRSMÅL NR. 2306**Innlevert 20. september 2019 av stortingsrepresentant Lene Vågslid****Besvart 30. september 2019 av justis- og innvandringsminister Jøran Kallmyr****Spørsmål:**

Er det et uttalt politisk ønske fra justisministeren at flest mulig forliksråd skal slås sammen for å kutte utgifter i politiet?

BEGRUNNELSE:

Bakgrunnen for spørsmålet som stilles er at politiet på eget initiativ har foreslått at kommunestyrene i Vinje, Tokke, Fyresdal, Seljord og Kviteseid i Vest-Telemark skal slå sammen sine forliksråd til en funksjon. Forliksrådene betjenes av et sekretariat. Sekretariatsfunksjonen er tillagt politiet. I lensmannsdistrikter er lensmannen sekretariat for forliksrådet. I namsfogddistrikter er namsfogden sekretariat. I politistasjondistrikter med sivile rettspleieop-

pgaver er politistasjonen sekretariat, jf. domstoloven § 27, 6. ledd.

Hovedregelen i domstoloven § 27 sier at hver kommune skal ha et forliksråd. Det er lovfestet en unntaksregel som tilsier at man under visse forutsetninger og ved kvalifisert flertall kan slå sammen slike funksjoner mellom kommuner. Det skal i så fall være en politisk beslutning.

Politiet begrunner sitt syn med at det er et behov for en økt rettslig kompetanse i forliksrådene. Det er domstoloven § 27, jf. § 56 beskriver de krav som må innfris for å være medlem av Forliksrådet i kommunen. Det stilles ingen spesifikke krav til hverken rettslig eller økonomisk kompetanse. Når politiet fremmer forslag om sammen slåing som i hovedsak begrunnes i blant annet behovet

for rettslig kompetanse virker dette underlig. Videre begrunner de forslaget med at det vil bli et økt saksomfang hvis regjeringens forslag til nye verdigrenser i tvisteloven blir vedtatt.

At et mulig økt omfang skal løses ved å sentralisere en forliksråds funksjon vekk fra der folk bor virker bakvendt. Det vil heller tilsi at det bør være desentraliserte forliksråd hvis disse vil bli mer brukt.

Svar:

Det skal være et forliksråd i hver kommune. Det er kommunestyret som velger forliksrådsmedlemmene, jf. domstoloven § 57. Som forliksrådsmedlemmer skal bare velges personer som anses særskilt egnet til oppgaven, og som behersker norsk skriftlig og muntlig godt. Øvrige krav fremgår av domstoloven § 56.

Domstoloven § 27 legger ansvaret for forliksråd til kommunene, og jeg har ikke gitt uttrykk for noe synspunkt på organiseringen av denne samfunnsnyttige institusjonen.

Etter domstoloven § 27 femte ledd kan kommuner som har samme sekretariat for forliksrådet og dessuten ligger i samme domssogn, beslutte å ha felles forliksråd med tilslutning av minst 2/3 av hver av kommunestyrenes medlemmer. Dette forutsetter enighet om hvor mange medlemmer og varamedlemmer hver kommune skal velge, og om hvordan det skal sikres at det blant medlemmene og varamedlemmene er både kvinner og menn. Felles forliksråd kan opprettes uavhengig av funksjonsperioden etter domstoloven § 57. Kommunereformen vil også bidra til noen færre og større forliksråd.

Politidirektoratet sendte 6. mai 2010 en generell oppfordring til politidistriktene om å ta opp spørsmålet knyttet til felles forliksråd med kommunene. Det er hen-

synet til sakens parter og ivaretagelse av den enkeltes rettssikkerhet som er hovedbegrunnelsen for Politidirektoratets faglige anbefaling om å etablere felles forliksråd når lovens vilkår er oppfylt. Den sivile rettspleien er en del av politiets portefølje, og det faller inn under Politidirektoratets samfunnsoppdrag å gi råd til samarbeidspartnere – herunder kommuner – om mulige tiltak som vil heve kvaliteten på en tjeneste.

Politidirektoratet har opplyst at lensmannen i Midt- og Vest-Telemark 4. september 2019 sendte henvendelse til Seljord kommune, Kviteseid kommune, Tokke kommune, Fyresdal kommune og Vinje kommune med en anbefaling om å opprette felles forliksråd for de nevnte kommuner, alternativt at forliksrådene i Vinje, Tokke og Fyresdal slås sammen. Dette er i tråd med Politidirektoratets oppfordring fra 2010.

Forliksrådet har en viktig og krevende oppgave og det er nødvendig at forliksrådsmedlemmene har god kunnskap om hva oppgaven går ut på. Det arrangeres derfor årlige kurs i regi av Samarbeidsutvalget for forliksråd og namsmenn. Det er ikke et vilkår for å oppnevnes som forliksrådsmedlem at man har rettslig kompetanse, men det forventes at man deltar på kurs og tilegner seg denne kompetansen.

Politidirektoratet har opplyst at politiet har erfaring for at større forliksråd gir større sakstilfang og at flere saker til behandling vil bidra til å heve forliksrådets kompetanse. Kompetansen man får ved å delta på kurs blir ofte teoretisk dersom kunnskapen ikke utøves i praksis. Ved et større saksvolum vil forliksrådet få brukt den kunnskapen de tilegner seg både på kurs og gjennom samarbeid med sekretariatet. Felles forliksråd, som gir en større portefølje, kan være et virkemiddel i så henseende. Flere forliksrådssekretariater har delt sine positive erfaringer med større forliksråd som følge av sammenslåing.

SPØRSMÅL NR. 2307

Innlevert 20. september 2019 av stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland

Besvart 1. oktober 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

Stemmer det at Vegdirektoratet ikke har tatt initiativ til en dialog med Agder OPS Vegselskap på bakgrunn av ministerens brev, hva er i så fall grunnen til dette, og hvordan vil samferdselsministeren følge opp spørsmålet om spordybde på E18 Grimstad – Kristiansand videre?

BEGRUNNELSE:

I skriftlig spørsmål dok.nr. 15:1625 (2018-2019) og dok. nr. 15:1736 (2018-2019) tok jeg opp spørsmålet om spordybden på strekningen E18 Grimstad-Kristiansand med samferdselsministeren. Man tillater på denne strekningen en større spordybde enn på tilsvarende veier med

mye trafikk. Dette har medført at bilister har henvendt seg både til meg, Agder OPS Vegselskap og andre, på bakgrunn av ubehagelige opplevelser de har hatt med å kjøre strekningen, særlig når det er dårlig føre.

Samferdselsministeren svarte meg 4. juni 2019 at:

«I brev til Vegdirektoratet av 29. mai i år viser eg til svar av 27. mai i år på skriftleg spørsmål nr. 1625. I brevet av 29. mai heiter det mellom anna: "Samferdselsdepartementet viser til svaret frå samferdselsministeren og ber Statens vegvesen om å vurdere spørsmålet om eins standard i samarbeid med ops-selskapet."»

I en henvendelse jeg har fått fra administrerende direktør i Agder OPS Vegselskap nylig, opplyser selskapet om at det ikke har vært noen form for dialog med Vegdirektoratet i etterkant av de skriftlige spørsmålene jeg stilte samferdselsministeren før sommeren, og brevet ministeren sendte Vegdirektoratet 27. mai i år.

Agder OPS Vegselskap opplyser at når de har tatt kontakt med Vegdirektoratet og etterlyst en dialog om vegstandarden på strekningen, har de fått til svar at Vegdirektoratet har besluttet at de ikke vil endre kravet til spordybde på E18 mellom Grimstad og Kristiansand. Dette skal ha skjedd uten at Vegdirektoratet har ønsket noen form for dialog med Agder OPS Vegselskap.

Svar:

Eventuelle endra krav til spordjupn for prosjektet E18 Grimstad–Kristiansand vil innebære endringer i kontrakten og auka årlege kostnader for staten. Vurdering av slike endringer høyrer derfor heime i dei årlege kontraktsmøta mellom Statens vegvesen og OPS-selskapet. Ifølgje Statens vegvesen blir spørsmålet om spordjupn tema i det neste kontraktsmøtet med Agder OPS Vegselskap AS.

SPØRSMÅL NR. 2308

Innlevert 20. september 2019 av stortingsrepresentant Åslaug Sem-Jacobsen

Besvart 25. september 2019 av justis- og innvandringsminister Jøran Kallmyr

Spørsmål:

Tror statsråden på det de ansatte som har gitt ham tilbakemeldinger i den omtalte rapporten beskriver, og vil han da så raskt som mulig sørge for at det blir mye bedre bemanning og mer ressurser i Sør-Øst politidistrikt slik at befolkningen kan være trygge på at alle anrop blir besvart?

BEGRUNNELSE:

I sommer ba Politiets Fellesforbund (PF) sine medlemmer i Sør-Øst politidistrikt beskrive hverdagen. Tilbakemeldingene ble samlet i et 50 sider langt notat som ble overlevert justisministeren da han besøkte distriktet i sommer. Notatet er nylig omtalt i en rekke medier, deriblant NRK, og der kommer det fram at telefoner ikke blir besvart og sakene hopper seg opp før de rekker å behandles.

En ansatt i politidistriktet gjengis med følgende tilbakemelding til justisministeren:

«Underdimensjonering av operasjonssentralen har ført til at så mange som 200 innkomne anrop pr. dag ikke har blitt besvart, og at ventetiden på 02800 fort har vært 45 minutter. Dette leder til at befolkningen slutter å ringe politiet.»

En annen ansatt gir justisministeren denne tilbakemeldingen:

«I juni 2019 hadde sentralen 2566 ubesvarte 2800-anrop. Det er 24 prosent av alle innkomne anrop. På samme tid hadde sentralen 105 ubesvarte nød anrop, noe som tilsvarer 1,24 prosent.»

Ifølge Politiets fellesforbund er ikke disse tallene unike og de bekrefter overfor NRK at tallene er tilsvarende høye i sammenlignbare måneder som august og september.

De ansatte på den nye felles operasjonssentralen sier de har så mye å gjøre at de ofte ikke rekker å ta telefonen, og beskriver en arbeidshverdag der de ikke lengre har tid til å yte samme service som før, der ressursene ute i gata ikke strekker til og der de opplever at de som patruljer sliter med å få svar hos sin egen operasjonssentral.

En etterforsker gir i tillegg denne skremmende beskrivelsen til justisministeren:

«Ledelsen snakker hele tiden om den «nye kriminaliteten», men det vi sliter med og ikke klarer å håndtere er «gammel kriminalitet». Vi vasser i det, og blir du ikke drept, voldtatt eller utsatt for veldig grov vold, så kan du nesten glemme at noen ser på saken din i uoverskuelig fremtid.»

Svar:

Rapporten det vises til i begrunnelsen for spørsmålet er en orientering fra Politiets Fellesforbunds medlemmer i Sør-Øst. Jeg er godt kjent med innholdet i rapporten.

Regjeringen har prioritert å styrke politidistriktene, og samtlige distrikt har økt bemanningen i regjeringsperioden. Det er Politidirektoratet som tildeler og fordeler midler og politiårsverk til politidistriktene, og det er politimesteren sitt ansvar å disponere ressurser effektivt og etter behov. Politidistriktet Sør-Øst har i perioden 31.12.13 til 31.03.2019 blitt styrket med 79 politiårsverk og 10 jurister.

Departementet vil ta opp forhold som de ansatte i Sør-Øst politidistrikt har tatt opp med meg, i styringsdia-

logen med POD og i den varslede stortingsmeldingen om politiet.

Departementet stiller krav til polititjenestene gjennom styring av Politidirektoratet. Innenfor rammen av de krav som er satt er det politimesteren som må avveie disponeringen av ressurser i tråd med lokale utfordringer og behov, og innenfor rammen av tildelte budsjettmidler.

Sør-Øst er blant de distriktene som sist ble satt i drift med ny organisasjon. Det skjedde i juni 2018. Endringene var mer omfattende i dette distriktet enn i mange av de andre idet fire politidistrikt ble til ett, og fire operasjonssentraler ble slått sammen til én.

Samtidig som jeg har respekt for at det tar tid å få ny struktur til å fungere optimalt, forventer jeg at det blir truffet nødvendige tiltak slik at innbyggerne i Sør-Øst politidistrikt får de polititjenestene de har krav på.

SPØRSMÅL NR. 2309

Innlevert 20. september 2019 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 26. september 2019 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

Vil helseministeren sikre at avvikling eller reduksjon av innsatsstyrt finansiering i fødselsomsorgen blir ett av tiltakene som skal vurderes i gjennomgangen av arbeidsforholdene i kvinneklinikkene?

BEGRUNNELSE:

I begynnelsen av september kunngjorde helseministeren at han vil be Helsedirektoratet sette ned en arbeidsgruppe som skal gå gjennom arbeidsforholdene i kvinneklinikkene.

Kunngjøringen kom i kjølvannet av en spørreundersøkelse fra Jordmorforeningen, som viste at 200 jordmødre ved de største kvinneklinikkene vurderer å slutte på grunn av høyt arbeidspress. Tillitsvalgte fra foreningen varsler om et økt antall avvik fordi få jordmødre må håndtere mange og forholdsvis risikofylte fødsler (VG, 15. august 2019).

Tilstrekkelig bemanning ved fødeavdelingene og kvinneklinikkene spiller en vesentlig rolle for å sikre at fødselsomsorgen holder høy kvalitet. Helsedirektoratets kvalitetskrav for fødselsomsorgen fastslår at bemanningen må være «tilstrekkelig til å ivareta forsvarlig overvåking og behandling samt etterkomme den faglige anbefalingen om tilstedeværende jordmor i aktiv fase av

fødselen» («Et trygt fødetilbud: Kvalitetskrav til fødselsomsorgen», Helsedirektoratet 2010).

En viktig årsak til den lave bemanningen er stykkprisfinansieringen av sykehusene (innsatsstyrt finansiering), hvor hvert inngrep utløser en gitt takst. I denne modellen utløses det midler hvis man behandler komplikasjoner ved fødsler, mens høyere bemanning i utgangspunktet er en ren utgiftspost. Dermed blir det mer lønnsomt for sykehusene å behandle komplikasjoner etter at de har oppstått, enn å forebygge komplikasjonene ved å ha nok jordmødre i beredskap.

Under dagens regjering har andelen av innsatsstyrt finansiering blitt økt fra 40 til 50 prosent av helseforetakenes inntekter. I 2018 vedtok Stortinget å redusere andelen innsatsstyrt finansiering tilbake til 40 prosent (Dokument 8:49 S (2017-2018), Innst. 111 S (2017-2018), Vedtak 473). Dette vedtaket har regjeringen latt være å etterkomme. Det betyr at regjeringen støtter en modell hvor sykehusene straffes økonomisk for å ha god jordmorberedskap og jobbe forebyggende mot fødselskomplikasjoner.

Tilstrekkelig bemanning ved kvinneklinikkene er grunnleggende viktig – både for å sikre forsvarlige arbeidsforhold for fagfolk som gjør en uvurderlig jobb for fellesskapet, og for å sikre at fødetilbudet holder høy kvalitet. Spørsmålsstilleren håper derfor at statsråden ikke vil

la en ideologisk tro på markedsmekanismer og økonomiske insentiver i helsevesenet, stå i veien for at fornuftige tiltak blir vurdert i det kommende arbeidet.

Svar:

Jeg har gitt Helsedirektoratet i oppdrag å sette ned en arbeidsgruppe som skal gjennomgå sammensetningen av og kompleksiteten i dagens fødepopulasjon, og hvilke konsekvenser dette kan ha for kompetansebehov og bemanning på kvinneklinikkene. Arbeidsgruppen skal vurdere om det er behov for endringer i seleksjonskriteriene for fødsler slik disse er nedfelt i veilederen "Et trygt fødetilbud". Målet for gjennomgangen skal være å sikre kvalitet og pasientsikkerhet i fødselsomsorgen. Arbeidsgruppen skal også vurdere om dagens finansiering av fødselsom-

sorgen er treffsikker med hensyn til kompleksitet og kostnadsnivå.

Arbeidsgruppen skal ledes av Helsedirektoratet og bestå av Den norske jordmorforening og Jordmorforbundet NSF, de regionale helseforetakene, relevante fagpersoner og Folkehelseinstituttet. Jeg har satt frist for oppdraget 1. mars 2020.

De regionale helseforetakene finansieres dels gjennom en basisbevilgning og dels gjennom aktivitetsbasert finansiering, herunder innsatsstyrt finansiering. ISF-refusjon utbetales fra staten til de regionale helseforetakene slik at de regionale helseforetakene kan finansiere tjenestene ut fra bl.a. lokal kunnskap om sykehus og pasientsammensetning ved disse.

Finansieringen skal ikke være til hinder for god organisering av tilbudet på den enkelte avdeling eller mellom avdelinger.

SPØRSMÅL NR. 2310

Innlevert 20. september 2019 av stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol

Besvart 30. september 2019 av eldre- og folkehelseminister Sylvi Listhaug

Spørsmål:

Viser til oppnevnt utvalg for gjennomgang av BPA-ordningen.

Hva er begrunnelsen for at statsråden har valgt å utelate arbeidstakersiden i utvalget?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen vil styrke ordningen med brukerstyrt personlig assistanse (BPA) som ble lovfestet i 2015. Regjeringen setter i den forbindelse ned et offentlig utvalg som skal foreslå forbedringer.

Svar:

Hovedformålet med utredningen er å se nærmere på om BPA-ordningen imøtekommer brukernes behov for å få ulike tjenester organisert på en måte som styrker deres mulighet for selvbestemmelse og frihet i hverdagen.

Brakerstyrt personlig assistanse er en organisering av tjenestene som ofte kjennetegnes ved at kommunen inngår avtaler med private leverandører. Derfor er leverandørsiden representert i utvalget. Jeg har imidlertid vært opptatt av at utvalget skal være bredt sammensatt både når det gjelder kompetanse og representasjon fra

brukere og brukerorganisasjoner. Jeg har derfor sørget for at det i utvalget er medlemmer som har god kjennskap til arbeidsmiljøloven og problemstillinger som kan berøre forhold mellom arbeidsgiver, arbeidstaker og arbeidsledere.

Utvalget skal ha en åpen arbeidsform. Det betyr at det skal innhente innspill og drøfte sentrale tema med ulike miljøer. Jeg legger til grunn at arbeidstakerorganisasjonene er svært relevante i denne sammenheng.

SPØRSMÅL NR. 2311**Innlevert 20. september 2019 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes****Besvart 1. oktober 2019 av utenriksminister Ine M. Eriksen Søreide****Spørsmål:**

Hva gjør utenriksministeren og den norske regjeringen overfor Israel for å hindre at Jordandalen i Vestbredden, deler av Dødehavet og de mange andre ulovlige okkuperte bosettingene på Vestbredden og Øst-Jerusalem skal fullt ut annekteres av Israel?

BEGRUNNELSE:

Benjamin Netanyahu lovet i valgkampen at Israel skal annektere størsteparten av Jordandalen i Vestbredden, deler av Dødehavet, samt en rekke av de mange ulovlige bosettingene på Vestbredden og i Øst-Jerusalem. Den fremste utfordreren til statsministerposten, Benny Gantz, har på sin side også fremstått svært aggressiv i sikkerhetspolitikken. «Blått og hvitt» har både medlemmer som er uttalte støttespillere av tostatsløsningen og uttalte støttespillere av annektering av okkuperte Vestbredden. Begge de to blokkene har ved valget sagt at de vil sikre bosettingene på den okkuperte Vestbredden.

Nesten 700 000 israelere har bosatt seg på den okkuperte Vestbredden og i Øst-Jerusalem, til tross for FN-resolusjoner om at bosettingene er ulovlige. Norge bør vise tydelig at vi ikke aksepterer annekteringer av palestinsk territorium.

Svar:

Jeg viser til mitt svar på spørsmål nr. 450 (2018-2019) fra representanten Bjørnar Moxnes.

Norges tilnærming til den israelsk-palestinske konflikten ligger fast. En varig fred kan kun oppnås gjennom en forhandlet to-statsløsning.

Jeg har uttrykt sterk bekymring over statsminister Netanyahu's nylige uttalelser i den israelske valgkampen om å annektere deler av Vestbredden. En slik eventuell unilateral handling vil innebære et alvorlig tilbakeslag for en forhandlet to-statsløsning. Det vil dessuten kunne ha en negativ effekt på sikkerhetssituasjonen på Vestbredden og ellers i regionen.

En eventuell israelsk beslutning om å endre status for den okkuperte Vestbredden, for eksempel ved å gjøre israelsk lovgivning eller administrasjon gjeldende i området eller å erklære at området faller inn under israelsk suverenitet, vil være rettslig ugyldig. Sikkerhetsrådet har slått dette fast i flere resolusjoner, inkludert i resolusjon 465 (1980).

I vår kontakt med israelske og palestinske myndigheter er vi tydelige på at folkeretten må respekteres, og at de utestående sluttstatusspørsmålene, inkludert fastsetting av endelige grenser, må løses gjennom forhandlinger.

SPØRSMÅL NR. 2312**Innlevert 20. september 2019 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik****Besvart 1. oktober 2019 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

Kan det bes om en oversikt for hver enkelt av alle norske og utenlandske banker med virksomhet i Norge over (1) dagens kapitaldekningskrav ihht. tier 1 og tier 2-krav, (2) kapitaldekningskrav ihht. tier 1 og tier 2-krav med departementets forslag fra 25. juni 2019 for 2020, (3) bankens faktiske kapitaldekning i dag og (4) bankens forventede faktiske kapitaldekning med departementets forslag for 2020?

BEGRUNNELSE:

Departementet foreslår å øke systemrisikobufferkravet fra 3 til 4,5 prosent fra 31. desember 2019. Fra samme dato har det lenge vært kjent at den motsykliske kapitalbufferen skal økes fra 2 til 2,5 prosent. Omtrent samtidig med disse skjerpelsene vil Basel I-gulvet for IRB-bankene opphøre samtidig som SMB-rabatten trolig innføres. Endringene vil få ulik virkning for ulike banker. Jeg ønsker å få klarhet i hvilke konsekvenser endringene vil få for den

enkelte bank. Det er særlig interessant å få belyst hvilke konsekvenser endringene kan få for konkurranse mellom norske og utenlandske banker og mellom store og mindre banker. Jeg ber om at man i tillegg til data for enkeltbanker presenterer tall for følgende grupper av banker: de største bankene, utenlandske bankers norske virksomhet, de regionale sparebankene, de mindre lokale sparebankene samt alle andre banker enn DNB (gjærne sammenlignet med DNB direkte).

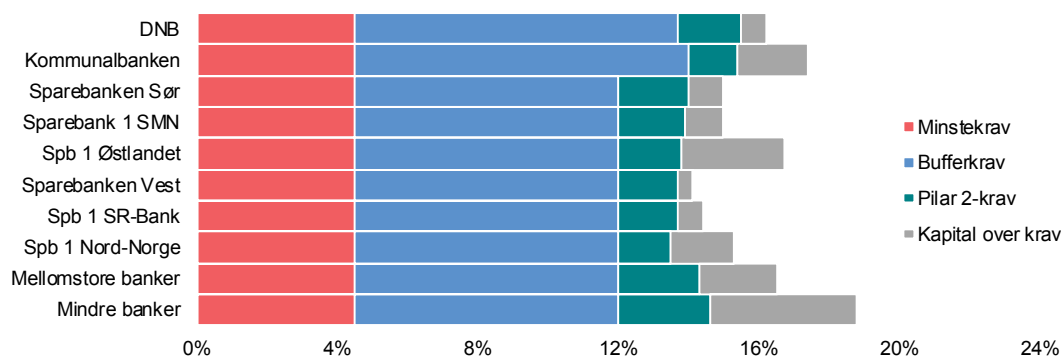
Det bes om at svaret presenteres på en opplysende måte, gjerne tilsvarende som på s. 7 i høringsnotatet fra 25. juni.

Svar:

Formålet med kapitalkrav er å sikre at banker har evne til å tåle tap uten å innskrenke utlånsvirksomheten eller gå over ende. Kapitalkravene for banker består i hovedsak av generelle minste- og bufferkrav («pilar 1-krav») til såkalt ren kjernekapitaldekning. Dersom de generelle kravene ikke fullt ut fanger opp risikoen de enkelte bankene er utsatt for, skal Finanstilsynet pålegge enkeltbanker eller grupper av banker tilleggskrav («pilar 2-krav»). Finan-

stilsynet har de siste par årene fastsatt pilar 2-krav for de fleste norske banker. De store bankene har pilar 2-krav på mellom 1,5 og 2 prosent. For de mellomstore og mindre bankene som har fått pilar 2-krav fra Finanstilsynet, er kravene i gjennomsnitt på henholdsvis 2,3 og 2,6 prosent. Forbrukslånsbankene har pilar 2-krav på opptil 6,5 prosent, og er holdt utenfor de nevnte gjennomsnittene. Gruppen mellomstore banker består av regionale og lokale sparebanker, samt enkelte forretningsbanker og forbrukslånsbanker. Gruppen mindre banker består i hovedsak av sparebanker.

De totale kapitalkravene (pilar 1 og 2) i dag ligger i gjennomsnitt på ca. 13,5 prosent for de store bankene, og rundt 14,5 prosent for de mellomstore og mindre bankene. DNB og Kommunalbanken skal oppfylle et eget bufferkrav for systemviktige banker, og har totale krav på om lag 15,5 prosent.¹ Figur 1 viser totale krav og faktisk ren kjernekapitaldekning for de store bankene og for gruppene mellomstore og mindre banker. De mellomstore og mindre bankene har generelt større margin til kravene enn de større bankene. Se figur 4 og 5 nedenfor for tall på enkeltbanknivå.²

Figur 1. Minste-, buffer- og pilar 2-krav til ren kjernekapitaldekning for norske banker, samt faktisk ren kjernekapital ut over totale krav ved utgangen av 2. kvartal 2019

Kilde: Finanstilsynet

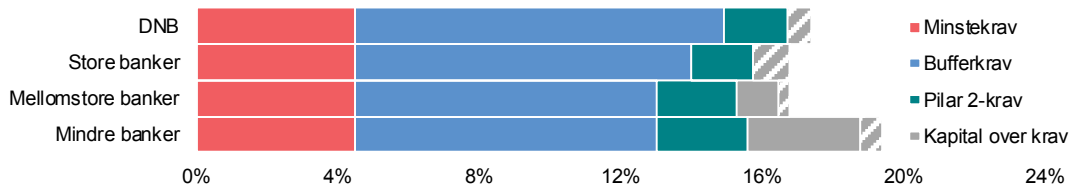
Når EUs kapitalkravsregelverk for banker (CRR/CRD IV) blir del av EØS-avtalen, vil SMB-rabatten bli innført og Basel I-gulvet opphevet for norske banker. Endringene innebærer at den rene kjernekapitaldekningen i bankene vil øke. Hvor mye vil avhenge av om banken bruker IRB-metoden og hvordan bankens bedriftsutlånsportefølje er

sammensatt. Basel I-gulvet har sikret at større banker som beregner kapitalkrav med interne risikomodeller etter IRB-metoden, ikke har fått uforsvarlig lave krav. SMB-rabatten vil senke kapitalkravene for utlån til små og mellomstore bedrifter, og kan særlig gi lettelse for de mindre bankene, siden de jevnt over har en høyere andel utlån til

- 1 DNB har et noe lavere samlet bufferkrav enn Kommunalbanken fordi det motsykliske bufferkravet er et vektet gjennomsnitt av kravene som gjelder i de ulike landene bankene har virksomhet, og DNB har deler av sin virksomhet i land der kravet er lavere enn det norske motsykliske bufferkravet på 2 prosent.
- 2 Figur 4 og 5 viser også at enkelte banker har noe lavere bufferkrav pga. virksomhet i utlandet, jf. fotnote 1, mens noen banker har høyere minstekrav i samsvar med konsesjonsvilkår. Flere banker har ennå ikke fått pilar 2-krav fra Finanstilsynet, og er derfor oppført med pilar 2-krav på 0 pst. i figurene.

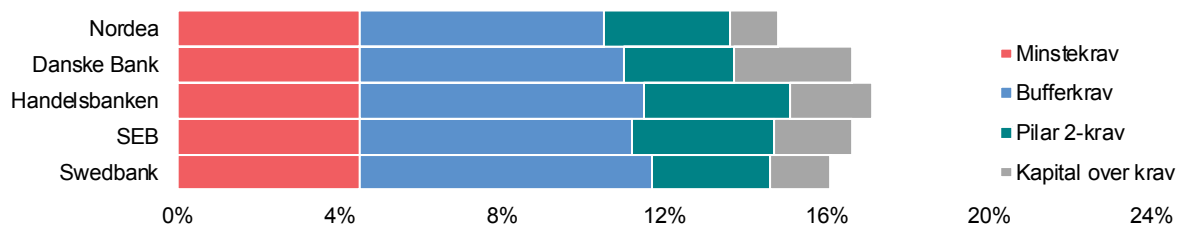
slike bedrifter. Finanstilsynet anslår at den rene kjernekapitaldekningen for de store bankene kan øke med ca. 1,4 prosentpoeng samlet sett. For DNB alene kan økningen utgjøre om lag 1,2 prosentpoeng. For de mellomstore og mindre bankene kan økningen utgjøre henholdsvis 1/3 og 2/3 prosentpoeng. Anslagene er foreløpige og usikre, og angis derfor ikke på enkeltbanknivå.

Det foreligger ikke anslag på hva bankenes rene kjernekapitaldekning kan være ved utgangen av 2019. Det vil avhenge bl.a. av resultater, kapitaloppbygging, porteføljeendringer mv. i 2. halvår 2019. Figur 2 viser imidlertid Finanstilsynets anslag på bankenes rene kjernekapitaldekning per 2. kvartal 2019 med CRR/CRD IV-endringene, sammen med hva de totale kapitalkravene kan være ved utgangen av 2019 i henhold til departementets høringsforslag.

Figur 2. Dagens minste- og pilar 2-krav til ren kjernekapitaldekning for norske banker, buffer-krav per utgangen av 2019 iht. høringsforslaget (inkl. økt motsyklisk buffer), samt anslag på ren kjernekapitaldekning ved 2. kvartal 2019 uten Basel I-gulv og med SMB-rabatt (den mulige økningen med CRR/CRD IV-endringene er skravert)

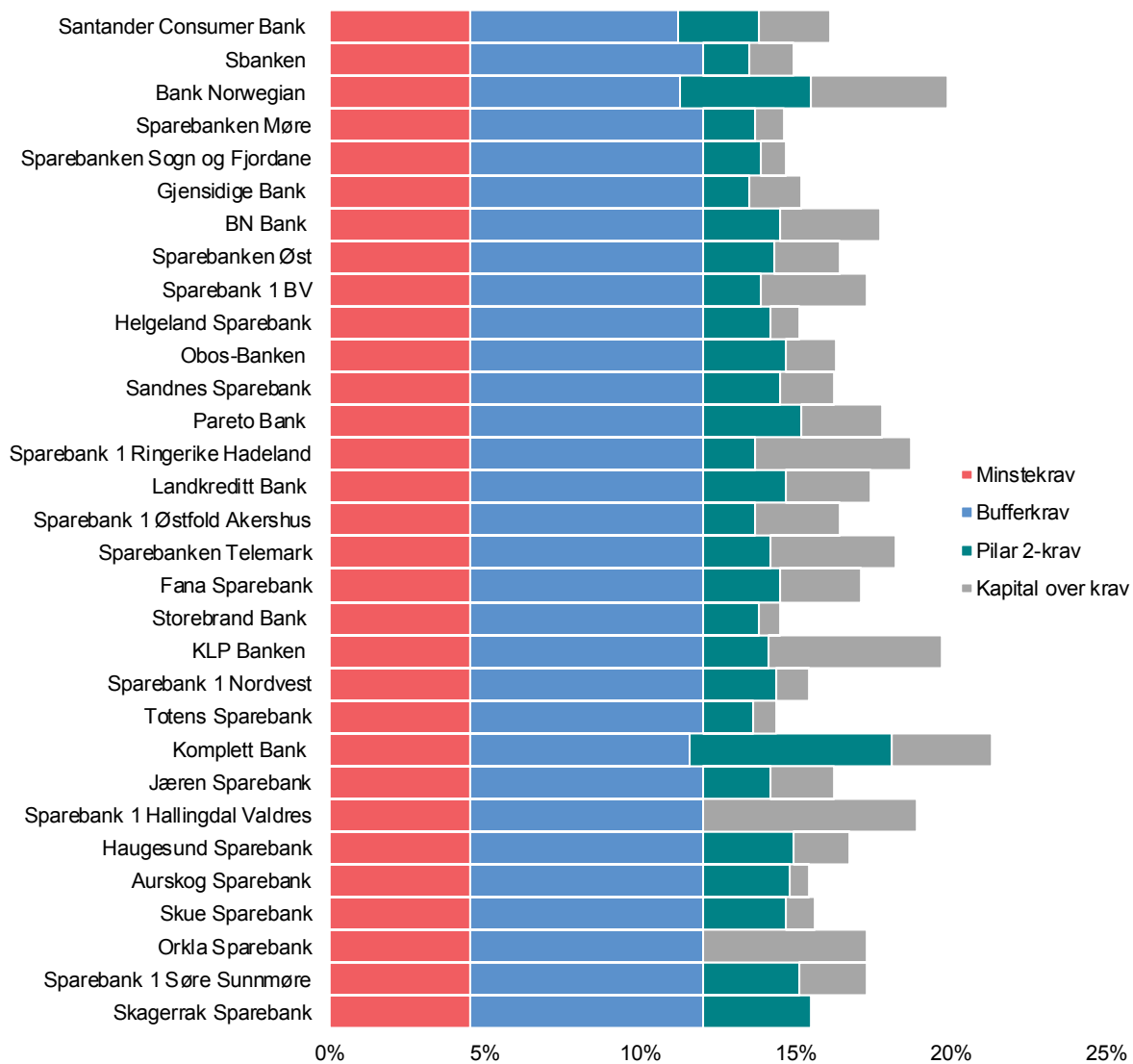
Kilde: Finanstilsynet

Figur 3. Minste-, buffer- og pilar 2-krav til ren kjernekapitaldekning for noen nordiske banker, samt faktisk ren kjernekapital ut over totale krav ved utgangen av 2. kvartal 2019

Kilder: Finanstilsynet og bankenes kvartalsrapporter

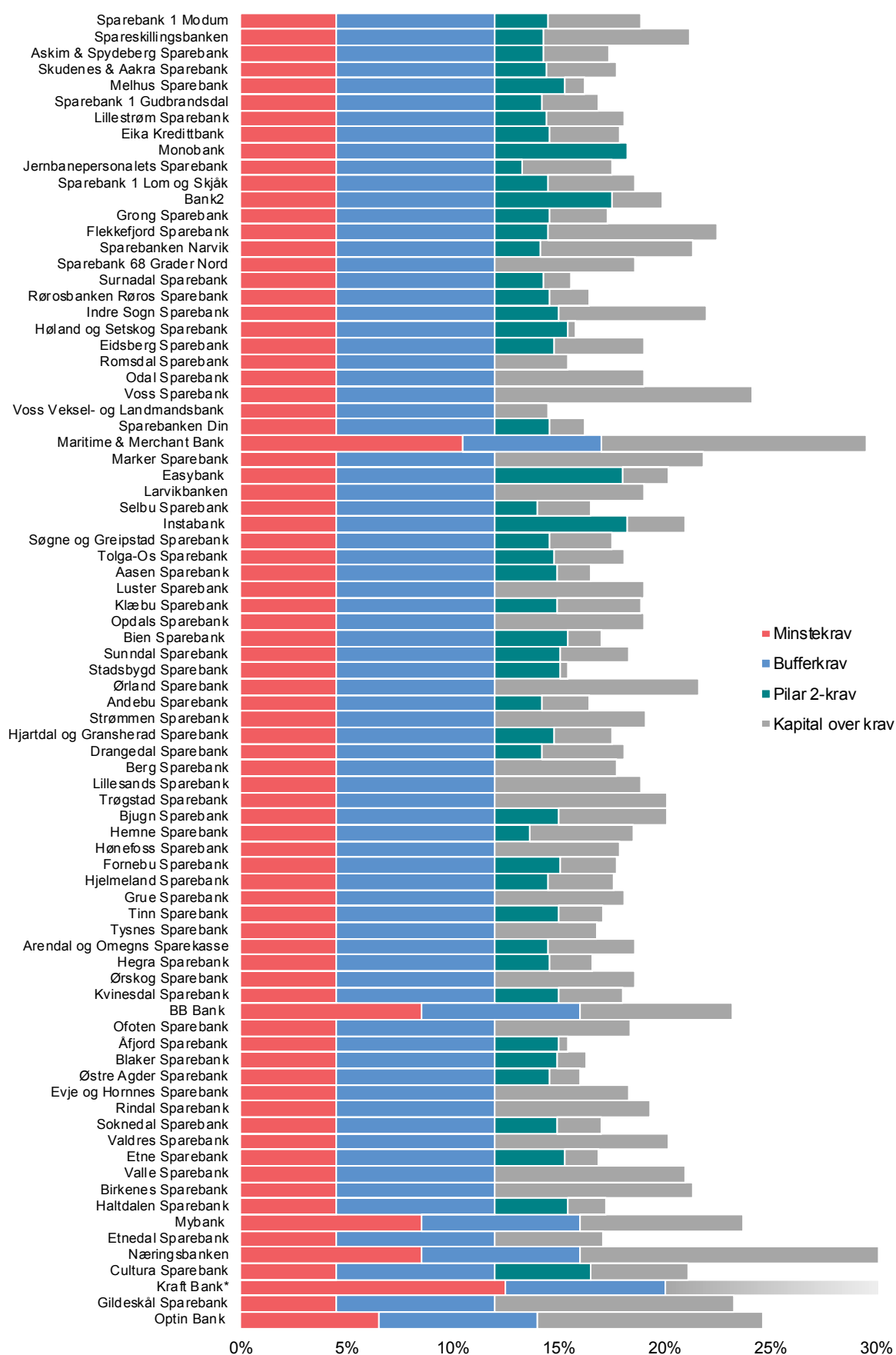
Nordiske banker står for det aller meste av de utenlandske bankenes virksomhet i Norge. De største nordiske bankene (utenom DNB) driver virksomhet gjennom filial i Norge. Det vil si at det ikke rapporteres separate kapitaldekningstall for den norske virksomheten, men bare for bankenes samlede virksomhet. Figur 3 viser de nordiske bankenes totale krav og rene kjernekapitaldekning per 2. kvartal 2019. De totale kapitalkravene ligger mellom 13,5 og 15 prosent. Som omtalt i kapittel 5.2 i departementets høringsnotat, har imidlertid de utenlandske bankene ofte lavere risikovekting av utlån enn norske banker, slik at like prosentvise krav til ren kjernekapitaldekning ikke gjør det nødvendig med like mye kapital målt i kroner. De nordiske bankenes kapitaldekningstall vil ikke bli påvirket av den norske CRR/CRD IV-innføringen. For å fremme finansiell stabilitet og like konkurransevilkår for norske og utenlandske banker, er det i høringsforslaget lagt vekt på at de norske kapitalkravene bør utformes slik at de kan gjelde for alle banker med virksomhet i Norge, også filialer av utenlandske banker.

Figur 4. Minste-, buffer- og pilar 2-krav til ren kjernekapitaldekning for mellomstore norske banker, samt faktisk ren kjernekapital ut over totale krav ved utgangen av 2. kvartal 2019

Kilde: Finanstilsynet

Figur 5. Minste-, buffer- og pilar 2-krav til ren kjernekapitaldekning for mindre norske banker, samt faktisk ren kjernekapital ut over totale krav ved utgangen av 2. kvartal 2019

* Kraft Bank har ren kjernekapitaldekning på 61 pst. Aprila Bank og Safe Deposit Bank of Norway er ikke vist i figuren, men har ren kjernekapitaldekning på hhv. 214 og 10 407 pst.

Kilde: Finanstilsynet

SPØRSMÅL NR. 2313**Innlevert 20. september 2019 av stortingsrepresentant Solfrid Lerbrekk****Besvart 27. september 2019 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie****Spørsmål:**

Kan jeg be om en oversikt over avtaler inngått mellom Nav og bedrifter under «inkluderingsdugnaden» fordelt etter om bedriftene er bemanningsbedrifter, vikarbyrå, rekrutteringsfirma eller ordinære arbeidsplasser og hvor mange arbeidsplasser som inngår i de ulike avtalene?

BEGRUNNELSE:

Ifølge regjeringen har Arbeids- og velferdsetaten en sentral rolle i gjennomføringen av inkluderingsdugnaden, i samarbeid med andre aktører. For å trappe opp rekrutteringsbistanden til arbeidsgivere er Arbeids- og velferdsetaten styrket med flere stillinger som skal drive med markeds- og rekrutteringsarbeid.

Et element i regjeringens arbeid er få i stand avtaler mellom Nav og bedrifter i rekruttering.

Når bemanningsbyråer får i stand slike avtaler med Nav er arbeidstakerne prisgitt mer kortvarige kontrakter og uforutsigbarhet, mens bemanningsbyråene på sin side tjener gode penger på regjeringens «inkluderingsdugnad».

Svar:

Arbeids- og velferdsetatens tjenester overfor arbeidsgivere skal gi et bedre grunnlag for å lykkes med å få flere personer i arbeid. I Meld. St. 33 (2015–2016) NAV i en ny tid – for arbeid og aktivitet la regjeringen opp til å videreutvikle Arbeids- og velferdsetatens arbeidsmarkedsinnsats overfor både arbeidsgivere og arbeidssøkere. Regjeringen ønsket en styrket og mer helhetlig innsats fra Arbeids- og velferdsetaten til arbeidsgivere.

Arbeids- og velferdsetaten har arbeidet systematisk med å følge opp dette, blant annet gjennom å få på plass avtaler med større virksomheter om samarbeid for rekruttering, inkludering og kvalifisering. De første avtalene, bl.a. med bemanningsbransjen og Choice Hotels, ble inngått før inkluderingsdugnaden ble igangsatt, men innsatsen for nasjonale avtaler er intensivert gjennom inkluderingsdugnaden.

Arbeids- og velferdsetaten har i dag avtaler med virksomheter innenfor et bredt spekter av næringer og bransjer. Det er inngått avtaler med Nordic Choice Hotels, NHO Service og handel, Adecco Norge, Manpower, Randstad, Jobzone, XXL, Nille, Personalhuset, EBA – Entreprenørforening bygg og anlegg, NHO logistikk og transport, Norsk Industri og Sjømat Norge.

Flere av disse avtalene er inngått med bransjeforeninger som representerer en rekke virksomheter. Det er derfor vanskelig å svare eksakt på spørsmål om hvor mange arbeidsplasser som inngår i de ulike avtalene. For eksempel har Norsk Industri om lag 2800 virksomheter med rundt 124 500 ansatte i mer enn 20 bransjer. De nasjonale avtalene skal tilby en overordnet plattform for samarbeid med NAV og spesifiserer ikke hvor mange av NAVs brukere som vil være aktuelle for jobb i virksomhetene. De nasjonale avtalene danner grunnlag for inngåelser av lokale avtaler, og gir et mangfold av rekrutteringsmuligheter. Dette skal gi grunnlag for å få flere personer med nedsatt funksjonsevne og/eller hull i CV-en i arbeid. Formidlingstallene er beheftet med usikkerhet, men ifølge Arbeids- og velferdsdirektoratet er i overkant av 400 personer gått til jobb i en virksomhet med avtale så langt i 2019.

Ifølge Arbeids- og velferdsdirektoratet er bemanningsbyråene en viktig inngangsport til arbeidslivet for flere av NAVs brukere, blant annet flyktninger som har problemer med å komme inn på arbeidsmarkedet. Når det gjelder inkluderingsdugnaden, oppgir direktoratet at det er de øvrige virksomhetene NAV har inngått samarbeidsavtaler med, som er mest aktuelle for flere i inkluderingsdugnadens målgrupper. Direktoratet opplyser at det har skjedd en nedgang i antall formidlinger til bemanningsbransjen.

Fra 2. halvår 2018 fikk NAV økte ressurser for å ansette flere markedskontakter i forbindelse med inkluderingsdugnaden. Markedskontaktene skal ha tett kontakt med bedriftene og kartlegge deres rekrutteringsbehov, sørge for koordinert bistand og legge til rette for god matching med NAVs kandidater. Markedskontaktene arbeider også med å følge opp virksomheter som har inngått avtaler med NAV, og bl.a. legge til rette for å inkludere flere i målgruppen for inkluderingsdugnaden.

Arbeids- og velferdsdirektoratet mener at potensialet for rekrutteringsavtalene med større bransjeforeninger er mange tusen virksomheter med et stort og variert rekrutteringsbehov. Rekrutteringsavtalene er derfor viktige for Arbeids- og velferdsetaten, for å få flere i jobb. Jeg vil følge utviklingen på dette området framover. Jeg legger også til grunn at Arbeids- og velferdsetaten løpende vurderer innhold i og resultater av det samarbeidet som er inngått med ulike virksomheter og bedrifter, herunder også med bemanningsbransjen.

SPØRSMÅL NR. 2314**Innlevert 20. september 2019 av stortingsrepresentant Geir Pollestad****Besvart 30. september 2019 av kultur- og likestillingsminister Trine Skei Grande****Spørsmål:**

Kva planar har regjeringa for markeringa av 200-årsjubileet for starten av utvandringa til Amerika, og er det planar om å setja ned ein jubileumskomite?

GRUNNGJEVING:

Det er vanleg å rekne at utvandringa til Amerika starta då seglskuta «Restaurationen» i 1825 gjekk frå Stavanger til New York.

Utvandringa til Amerika er ein viktig del av vår historie og eit jubileum er ein god sjanse til å gje folk i Noreg meir kunnskap om saka.

Landsmøtet i Historielaget skal ha sendt eit brev der dei ynskjer at det vert oppnemd ein jubileumskomite.

Svar:

Kulturdepartementet har motteke brev frå Anno museum, der Norsk utvandrer museum inngår som ei avdeling, om

å markera at det i 2025 er to hundre år sidan sluppen "Restauration" sigla frå Stavanger med kurs for Sambandsstatane. Denne hendinga vert gjerne rekna som startpunktet for den organiserte utvandringa frå Noreg til Amerika. Det går fram av brevet at utvandarmuseet samhandlar med ei lang rekkje aktørar for å førebu eit jubileum i 2025, og Kulturdepartementet vert i denne samanhengen oppmoda om å nemna opp ein "nasjonal komité".

Dei siste to hundre åra har om lag ein million menneske utvandra frå Noreg, av desse om lag 80 pst. til Sambandsstatane. Fleire millionar nolevande amerikanarar ættar frå norske innvandrarar. Med det omfanget denne migrasjonen har hatt, er det utan tvil rimeleg å førebu ei høveleg markering i 2025.

Eg er difor glad for dei initiativa som er tekne frå ymse hald, og som det ser ut til kan verta samordna gjennom utvandarmuseet. Kulturdepartementet vil i nær framtid invitera initiativtakarane til eit møte for å få nærare informasjon, som eit ledd i den vidare førebuing av saka.

SPØRSMÅL NR. 2315**Innlevert 22. september 2019 av stortingsrepresentant Une Bastholm****Besvart 1. oktober 2019 av statsminister Erna Solberg****Spørsmål:**

Norge sies å ha et verdiskapingspotensial innen flytende havvind på 117 mrd. kroner og en sysselsettingseffekt på 128 tusen årsverk over en 30-års periode. Det understrekes at dette avhenger av et aktivt hjemmemarked, at man er tidlig ut, en tydelig visjon fra myndighetene som bidrar til forutsigbarhet for norske aktører og tilpassede virkemidler.

Hva vil regjeringen aktivt gjøre for å sikre at Norge skal få en ledende posisjon i et kommersialisert marked for flytende havvind?

BEGRUNNELSE:

Menons rapport om verdiskapingspotensialet knyttet til utviklingen av en norskbasert industri innen flytende havvind viser at Norge har et verdiskapingspotensiale på 117 mrd. kroner og en sysselsettingseffekt på 128 tusen årsverk over en 30-års periode. Menon understreker at dette avhenger av et aktivt hjemmemarked, at man er tidlig ut, en tydelig visjon fra myndighetene som bidrar til forutsigbarhet for norske aktører og tilpassede virkemidler.

Svar:

Vindkraft til havs, både bunnfast og flytende, vil kunne bli en viktig fornybar ressurs for verden, men også grunnlag for næringsutvikling og energi i Norge. 17. september

hadde jeg gleden av å lede et norsk toppmøte om vindkraft til havs i Bergen. Ledere fra en rekke norske selskaper kunne fortelle om stor aktivitet og interesse for flytende vindkraft, der mange understreket betydningen av aktive tiltak fra myndighetenes side.

Jeg er kjent med at konsulentselskapet Menon har utarbeidet en rapport om utviklingen av en norskbasert industri innen flytende vindkraft, som representanten viser til. Rapporten omtaler muligheter og fremtidsperspektiver for havbasert vindkraft, og mulige tiltak. Den peker bla på at et stort mulig markedspotensial for norsk leverandørindustri for flytende havvind internasjonalt. I en av rapportens oversikter fremgår det også at det norske prosjektet Hywind Tampen er det klart største pågående prosjektet for flytende havvind i verden.

Rapporten representanten viser til peker også på noen utfordringer. I en vurdering av om det er samfunnsøkonomisk grunnlag for å støtte en utbygging på norsk sokkel, har Menon tatt utgangspunkt i en subsidiert utbygging av to flytende havvindparker tilknyttet det norske og nordiske kraftsystemet. Med de forutsetninger konsulentselskapet selv legger til grunn, er det i rapporten anslått et støttebehov på 36 mrd. kroner.

Arbeidsplasser knyttet til vindkraft til havs vil være viktige kompetansearbeidsplasser for havnasjonen

Norge, og jeg har forventninger til utviklingen på dette området. Vi har i dag et virkemiddelapparat som er fleksibelt, og som kan bidra til å løfte fram de teknologiene og næringene som vil gi oss inntekter i fremtiden.

Enova har nylig gitt tilsagn om støtte på 2,3 mrd. kroner til Equinors planer om Hywind Tampen. Dette prosjektet kan bli det største flytende vindkraftverket i verden. Også NOx-fondet har betydelige midler tilgjengelig for havvind.

Equinors erfaring og kompetanse innenfor vindkraft til havs har også medført at selskapet og samarbeidspartnere av britiske myndigheter er tildelt kontrakter for å utvikle tre store havvindprosjekter i Doggerbank-området i Nordsjøen. Dette blir verdens største bunnfaste havvindutbygging.

Regjeringen har foreslått å åpne to områder for fornybar energiproduksjon til havs, og bedt om innspill på et tredje område i en høring som avsluttes 1. november. Vi har samtidig sendt på høring et forslag til forskrift til havenergiloja. Slik legger vi til rette for fremtidige prosjekter i norske havområder. Regjeringen vil arbeide videre med å legge til rette for en norskbasert næring for havvind. Jeg mener allerede iverksatte tiltak viser at norske myndigheter både bidrar, og har et virkemiddelapparat som kan håndtere store prosjekter.

SPØRSMÅL NR. 2316

Innlevert 19. september 2019 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 30. september 2019 av olje- og energiminister Kjell-Børge Freiberg

Spørsmål:

I Dagens Næringsliv 19. september kommer Equinors Brasil-sjef med flere positive uttalelser om politikken til Brasils president. Bla bagatelliseres skogbrannene det siste året gjennom å peke på at Brasil har vernet langt mer skog enn Norge, og det sies at Brasil har god skogskjøtsel.

Er statsråden enig i Equinors bagatellisering av den negative virkningen Bolsonaros politikk har for regnskogen, og hva vil han i tilfelle gjøre for å sørge for at Equinor ikke bidrar til å undergrave vår innsats for å bevare regnskogen?

BEGRUNNELSE:

"Se på Amazonas nå. Mye kommer skjevt ut. Brenning og avskoging er en bekymring. Men når Europa klager på Brasil, føler mange brasilianere det går på suverenitet-

en løs. Husk også at 96 prosent av brasilianerne ønsker å bevare Amazonas, ifølge en meningsmåling. Brasil leverer også på Parisavtalen når det gjelder andel fornybar energi i energimiksen, men det hører en aldri noe om."

Dette sier Equinors Brasil-sjef til DN 19. september. I intervjuet kommer sjefen også med flere rosende omtaler av Brasils nye president Bolsonaro.

Disse uttalelsene er i skarp kontrast til norske myndigheters arbeid for å ta vare på regnskogen og Klima- og miljøministerens uttalelser som at Bolsonaro svikter når det gjelder vern av regnskogen. Det er derfor interessant å få olje- og energiministerens syn på saken og høre om og i tilfelle hva han vil gjøre ovenfor Equinor.

Svar:

Det følger av eierskapsmeldingen, Meld. St. 27 (2013-2014) Et mangfoldig og verdiskapende eierskap, at staten forvalter sitt eierskap basert på en klar rolle- og ansvarsfordeling mellom eiere og ledelse i tråd med selskapslovgivningen og statens egne prinsipper for god eierstyring. Staten involverer seg ikke i driften av selskapet, dette er styret og ledelsen sitt ansvar. Alle eiermessige beslutninger tas på generalforsamlingen som er selskapets øverste beslutningsorgan.

I samsvar med rammene for den statlige eierskapsutøvelsen, som fremkommer i ovennevnte eierskapsmelding, forventer staten at Equinor er i fremste rekke når det gjelder arbeidet for klima og miljø i sin bransje.

Equinor er selv ansvarlig for kommunikasjonen med omgivelsene. Staten som eier kan ikke ta ansvar for hva

Equinor uttaler om forholdene i de landene selskapet opererer i. Det vil være i tråd med grunnleggende norske demokratiske verdier, som ytringsfriheten, at Equinor deltar i det offentlige ordskiftet. Norsk utenrikspolitikk ivaretas av norske myndigheter og ikke av norske selskaper som har virksomhet i andre land. Dette gjelder uavhengig av om staten er eier eller ikke i selskapet.

Når det gjelder Equinors Brasil-sjef sine uttalelser om avskoging i Brasil, vil jeg vise til at hun har presisert hva som er hennes og selskapets syn. Equinor er bekymret for konsekvensene av den økte ulovlige avskogingen i Brasil og tar dette opp i selskapets dialog med brasilianske myndigheter. Equinor ser beskyttelse av regnskog og planting av ny skog som avgjørende for å nå klimamålene, og selskapet ønsker å investere i beskyttelse av regnskog og deltar i arbeidet med å etablere et robust internasjonalt regelverk for dette.

SPØRSMÅL NR. 2317

Innlevert 22. september 2019 av stortingsrepresentant Willfred Nordlund

Besvart 30. september 2019 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen

Spørsmål:

Hva gjør regjeringen og Forsvarsbygg dersom Luftfartstilsynet pålegger sivil trafikk restriksjoner som følge av den planlagte hangaren for overvåkningsfly på Evenes, selv etter eventuelle justeringer?

BEGRUNNELSE:

For to år siden kom Avinor med ei anmodning til Forsvarsbygg om å foreta turbulensanalyse som «må inn i alternativanalysen» for utbygginga av Evenes flystasjon. Men Forsvarsbygg fulgte ikke anmodninga. Luftfartstilsynet har sagt at de ikke kan godkjenne tiltak som vil forverre turbulenssituasjonen for sivil trafikk. Alternativet er restriksjoner.

Svar:

Det pågår et grundig arbeid for å vurdere de ulike hangaralternativene og eventuelle konsekvenser av disse. Det utvikles ytterligere strømningsanalyser parallelt med at Atkins Norge AS gjennomfører en supplerende analyse av hangarens eventuelle påvirkning på sivil flytrafikk.

Flysikkerheten ved Evenes lufthavn skal opprettholdes. Først når resultater fra alternativsvurderinger og

analyser foreligger, vil Luftfartstilsynet gjennomføre egne vurderinger på ivaretagelse av flysikkerheten, og om det eventuelt blir behov for restriksjoner. Det er for tidlig å konkludere med tiltak før det foreligger noen resultater av det pågående arbeidet.

Jeg har tillit til at det pågående arbeidet vil danne et solid grunnlag for å skape en sikker løsning på Evenes.

SPØRSMÅL NR. 2318**Innlevert 22. september 2019 av stortingsrepresentant Heidi Greni****Besvart 1. oktober 2019 av kommunal- og moderniseringsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

Dersom statsråden ved fylkesmannsembetet mener rivning og gjenoppbygging av et tilsvarende bygg på samme sted er en sak som bør stoppes som følge av nasjonale interesser, hvilken type saker er det statsråden mener lokaldemokratiet skal få mer innflytelse over, kan statsråden eksemplifisere typen saker hvor lokaldemokratiske ønsker nå skal veie tyngre?

BEGRUNNELSE:

I statsrådens brev Fylkesmennenes medvirkning og behandling av saker etter plan- og bygningsloven, datert 03.09.19 presiseres det at regjeringen vil legge stor vekt på lokaldemokratiet i plan- og bygningssaker. I brevet står det blant annet "Jeg viser her til endringene i forvaltningsloven § 34, som trådte i kraft 1. januar 2018. Det fremgår at der statlig organ er klageinstans for vedtak truffet av en kommune eller fylkeskommune, skal klageinstansen legge stor vekt på hensynet til det kommunale selvstyre ved prøving av det frie skjønn. På denne bakgrunn vil jeg minne om at fylkesmennene bør være varsomme med å overprøve beslutninger som hører til det lokalpolitiske skjønnnet.»

Som et eksempel har Holtålen kommune innvilget en søknad om rivning og gjenoppbygging av en hytte på samme sted og av samme størrelse, dette vedtaket har fylkeskommunen nå påklaget.

Svar:

I mitt brev til fylkesmennene 3. september 2019 minner jeg fylkesmannsembetene om at det er viktig å ta hensyn til lokaldemokratiet ved behandlingen av plan- og byggesaker. Samtidig sier jeg at det også er viktig at nasjonale og viktige regionale interesser ikke blir vesentlig tilsidesatt.

Brevet er generelt utformet, og gir et signal til fylkesmennene om at de skal ta hensyn til det lokale selvstyret ved behandlingen av plansaker og enkeltsaker etter plan- og bygningsloven. Vurderingen av de konkrete sakene er det kommunen og fylkesmannen som har ansvaret for. Sakene må avgjøres etter en nærmere vurdering av forholdene i hvert enkelt tilfelle. Dette gjelder også for saken fra Holtålen kommune, som er nevnt i spørsmålet. Klag-saken fra Holtålen kommune ligger nå til behandling hos fylkesmannen, og jeg kan derfor ikke kommentere denne saken.

Ved behandlingen av innsigelsessaker i departementet er det tatt større hensyn til lokaldemokratiet under nåværende regjering enn under tidligere regjering. Departementet har siden 2013 behandlet 146 innsigelsessaker, og kommunen har fått medhold i 53 prosent av sakene og delvis medhold i 29 prosent av sakene. Under forrige regjering fikk kommunene bare medhold i 22 prosent av innsigelsessakene og delvis medhold i 20 prosent av sakene.

SPØRSMÅL NR. 2319**Innlevert 22. september 2019 av stortingsrepresentant Kari Henriksen****Besvart 30. september 2019 av barne- og familieminister Kjell Ingolf Ropstad****Spørsmål:**

Det skjer, heldigvis sjelden, at barn begår alvorlig vold og også dreper andre barn. Pårørendes rettigheter er i slike saker noe annerledes enn i alvorlige overgrep- og drapshandlinger der voksne er gjerningsmenn, blant annet når det gjelder varsling.

Er dette noe statsråden vil vurdere å ta med i lovarbeidet i forbindelse med revisjon av barneloven?

Svar:

Det er heldigvis sjelden at barn begår alvorlige volds- og overgrepshandlinger.

I saker der en person under 15 år begår slike alvorlige lovbrudd, kan påtalemyndigheten beslutte at saken skal overføres til barnevernstjenesten. I saker der ungdommen har vist alvorlige atferdsvansker ved alvorlig eller gjentatt kriminalitet, kan vedkommende uten eget eller foreldrenes samtykke plasseres i barnevernsinstitusjon for observasjon, undersøkelse eller behandling, jf. barnevernloven § 4-24.

Blant annet Stine Sofies Stiftelse har tidligere kontaktet departementet, og vist til at fornærmede og etterlatte har behov for forutsigbarhet med hensyn til muligheten for å møte gjerningspersonen i nærområdet. De ønsker derfor varsling om når gjerningspersonen er utenfor barnevernsinstitusjonen.

Departementet har etter dette fått utredet muligheten for å innføre varsling fra barnevernstjenesten til fornær-

mede eller etterlatte. Utredningen ble levert til departementet tidligere i år.

Jeg har stor forståelse for at fornærmede og etterlatte ønsker mer informasjon i situasjoner der en ung gjerningsperson er ivaretatt av barnevernet. Men spørsmålet om varsling reiser også vanskelige dilemmaer og avveininger. Jeg tar dette temaet på stort alvor, og er derfor i gang med å gjennomgå regelverket for å se på hvilke muligheter det kan være for å innføre varslingsregler.

Barnelovutvalget som ble oppnevnt 7. desember 2018, skal gjennomgå barneloven og barns rettigheter, i lys av blant annet menneskerettighetene. Mandatet til Barnelovutvalget peker på enkelte sentrale spørsmål utvalget skal vurdere, men problemstillingen du skisserer er ikke blant dem. Utvalget identifiserer selv de mest relevante problemstillingene innenfor rammene av mandatet.

SPØRSMÅL NR. 2320

Innlevert 22. september 2019 av stortingsrepresentant Arne Nævra

Besvart 26. september 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

Etter stortingsbehandlingen av Prop. 70 L (2018–2019) - endringene i Yrkestransportloven (om drosjenæringen) skulle det utarbeides detaljerte forskrifter om enerettsordningen. For store deler av drosjenæringen er dette avgjørende forskrifter. Utformingen av dem kan bety et være eller ikke være for drosjeeiere i distriktene.

På vegne av en viktig næring og viktige servicefunksjoner i distriktene vil jeg spørre statsråden; når vil disse forskriftene foreligge?

Svar:

Utkast til endringer i yrkestransportforskrifta var til alminneleg høyring som ein del av framlegget til endring i yrkestransportlova hausten 2018. Det er ikkje planlagt ny høyring om ordninga med einerettar. Eg tek sikte på å fastsette forskriftsendringene i løpet av hausten 2019.

SPØRSMÅL NR. 2321**Innlevert 22. september 2019 av stortingsrepresentant Willfred Nordlund****Besvart 30. september 2019 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen****Spørsmål:**

Har det vært møter vært mellom Luftfartstilsynet og Forsvarsbygg i forbindelse med bygging av ny hangar for de maritime overvåkningsflyene på Evenes og hvorfor har det eventuelt ikke vært?

Svar:

Dialogen om utbyggingen på Evenes har vært gjennomført mellom Avinor AS, som konsesjonsinnehaver og flyplassoperatør, og Forsvarsbygg. Luftfartstilsynet blir holdt informert om status på arbeidet fra Avinor AS. Det er således ikke gjennomført møter mellom Luftfartstilsynet og Forsvarsbygg.

SPØRSMÅL NR. 2322**Innlevert 20. september 2019 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes****Besvart 25. september 2019 av olje- og energiminister Kjell-Børge Freiberg****Spørsmål:**

Hvordan kan statsråden garantere at den nye energiklagenemnda som nå opprettes som følge av innlemmelsen av EUs tredje energipakke kan fatte gyldige vedtak også når disse vedtakene er i strid med EUs regelverk og instruks? Og hvis ikke dette kan garanteres, hvilken reell myndighet har da nemnda?

BEGRUNNELSE:

Som en del av innlemmelsen av EUs tredje energipakke ble det vedtatt å opprette en «uavhengig klagenemnd», for vedtak fattet av

Reguleringsmyndigheten for energi (RME). Departementet har ut fra EU-regelverket laget en forskrift for klagenemnda. RME får sine vedtak fra ESA, som i tur har fått disse fra ACER. Ettersom både ACER er et byrå under EU, og ESA forutsetningsvis skal kopiere ACERs vedtak, vil mange av RMEs vedtak være iverksetting av EUs instruks-er på energifeltet. Energiklagenemnda vil dermed kunne behandle klager på RMEs iverksetting av EUs instruks-er. Det er tvilsomt om denne nemnda gyldig kan fatte vedtak i strid med EUs regelverk og instruks-er uten at ESA og eventuelt EFTA-domstolen vil overprøve den.

Svar:

Stortinget samtykket 22. mars 2018 til å innlemme EUs tredje energimarkedspakke i EØS-avtalen, jf. Prop. 4 S (2017-2018) og Innst. 178 S (2017-2018). Det ble samtidig gjort endringer i energiloven og naturgassloven for å gjennomføre energimarkedspakken i norsk rett. Lovvedtakene er ikke satt i kraft ennå.

Som følge av lovendringene skal det bl.a. opprettes en uavhengig klagenemnd som skal behandle klager på enkeltvedtak fattet av Reguleringsmyndigheten for energi (RME). Energiklagenemnda skal fatte sine enkeltvedtak i medhold av energiloven og naturgassloven.

EØS-avtalen er en folkerettslig avtale. Norske forvaltningsorganer slik som RME og Energiklagenemnda må basere sine vedtak på norsk regelverk, i dette tilfelle energiloven og naturgassloven og forskrifter gitt i medhold av disse. Jeg kan ikke se at EUs regelverk og instruks-er på annen måte kan komme inn når Energiklagenemnda skal fatte sine vedtak med hjemmel i norsk lov.

Nærmere bestemmelser om Energiklagenemnda vil bli fastsatt i forskrift til energiloven og naturgassloven, i tråd med forutsetningene i Stortingets vedtak 22. mars 2018 og avtalen mellom flertallspartiene på Stortinget. Norsk forvaltningsrett, forvaltningsloven og offentleglova vil gjelde for nemnda på vanlig måte.

SPØRSMÅL NR. 2323**Innlevert 23. september 2019 av stortingsrepresentant Geir Pollestad****Besvart 1. oktober 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

Var saka om å avlysa Rogfast-kontrakt lagt fram for statsråden før avgjera vart teken og kor tid kan ein no vente at Rogfast-prosjektet opnar?

Svar:

Avgjerda om å avlyse konkurransen om den første store tunnelkontrakten på E39 Rogfast-prosjektet vart teken av Statens vegvesen som byggherre. Samferdselsdepartementet vart orientert før avgjerda vart gjort offentleg

kjent. Avgjerda vart teken på grunnlag av at tilbodet innebar at det ikkje ville vere mogeleg å gjennomføre prosjektet innafor dei økonomiske rammene som er fastsette av Stortinget.

Statens vegvesen går no gjennom prosjektet og vil komme tilbake til departementet med forslag til plan for gjennomføring. Gjennomgangen omfattar særleg økonomisk prognose, strategi for gjennomføring og framdrift. Samferdselsdepartementet vil komme tilbake til Stortinget så snart det ligg føre tilstrekkelege avklaringar. Eg legg framleis til grunn at prosjektet skal realiserast.

SPØRSMÅL NR. 2324**Innlevert 23. september 2019 av stortingsrepresentant Ruth Grung****Besvart 1. oktober 2019 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

Hva er totalkostnaden ved gjennomføring av den fullstendige metodevurdering vedrørende bruk av legemidler ved multipel sklerose (MS)?

Svar:

Utredningsinstansene i Nye metoder, hhv. Folkehelseinstituttet og Statens Legemiddelverk, er tildelt en fast bevilgning over statsbudsjettet for å gjennomføre metodevurderinger etter bestilling fra de regionale helseforetak.

Folkehelseinstituttet har informert meg om at de estimerte kostnadene knyttet til gjennomføring av den fullstendige metodevurderingen ved behandling av multipel sklerose er på 4,4 mill. kr. med en usikkerhetsmargin på +/- 0,4 mill. kr.

Folkehelseinstituttet opplyser at de har vurdert ni legemidler, hvorav ett var et "off label" legemiddel. I arbeidet ble ulike eksperter involvert, herunder forskere, helseøkonomer, statistikere, jurist, etiker, kliniske eksperter og bibliotekarer. Den høye kostnadsrammen reflekterer at Folkehelseinstituttet i forbindelse med dette arbeidet også har videreutviklet modeller for metode-

vurdering som vil brukes i fremtiden i gjennomføring av andre metodevurderinger.

SPØRSMÅL NR. 2325**Innlevert 23. september 2019 av stortingsrepresentant Terje Aasland****Besvart 30. september 2019 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie****Spørsmål:**

Vil regjeringen gjennomgå og eventuelt utvide regelverket for dekning av reise og oppholdsutgifter for tolker/ ledsager ved reiser til utlandet slik at det blir enklere også for døvblinde å gjennomføre reiser til utlandet ved at disse slipper å betale reise og kost for tolk nummer en?

BEGRUNNELSE:

Jeg har fått meg forelagt et spørsmål om døvblinde kan slippe å betale for den første tolken/ledsager når man reiser til utlandet?

Jeg har forstått regelverket slik at staten alltid vil dekke lønn til tolkene uansett hvor i Norge eller utlandet tolkene skal tolke. Når det gjelder reglene for dekning av reise- og oppholdsutgifter for tolker til døvblinde ved reise i utlandet er dette annerledes. Jeg har forstått at regelverket er strammet inn slik at det er bare når den døvblinde er under 18 år eller har behov for å reise i forbindelse med arbeid eller kortvarig undervisning i utlandet at staten kan dekke både tolk nummer en og to sine reise- og oppholdsutgifter. Ved andre reiser i forbindelse med organisasjonsarbeid, ferie, fritid, helsereiser med mer, må døvblinde dekke tolk nummer en sine reise- og oppholdsutgifter.

Svar:

Folketrygden gir rett til tolke- og ledsagerhjelp for døvblinde i situasjoner der dette er nødvendig og hensiktsmessig i arbeidslivet eller i dagliglivet. Retten faller bort i den utstrekning retten faller inn under ansvarsområdet i annen lovgivning.

Stønad til tolke- og ledsagerhjelp for døvblinde er nærmere regulert i egen forskrift, se forskrift 15. april 1997 nr. 321. I tråd med forskriften dekker folketrygden alltid lønn for tolker for døvblinde, både i og utenfor Norge.

Ved utenlandsreiser dekkes reise- og oppholdsutgifter fullt ut i forbindelse med arbeidsreiser. For tolking i dagliglivet dekkes reise- og oppholdsutgifter fullt ut for tolk nummer to, mens den døvblinde selv dekker reise- og oppholdsutgiftene for tolk nummer en. For personer under 18 år dekkes reise- og oppholdsutgiftene fullt ut for begge tolkene i forbindelse med reise i arbeid eller kortvarig undervisning i utlandet.

Jeg kan for øvrig opplyse om at før 1997 fikk ingen dekket disse utgiftene. Det har således vært enkelte utvidelser av ordningen de senere årene for å prioritere tolk knyttet til arbeid og for personer under 18 år, og ikke en innstramming.

Departementet har heller ingen planer på nåværende tidspunkt om å gjennomgå regelverket med sikte på å se på eventuelle utvidelser.

SPØRSMÅL NR. 2326**Innlevert 24. september 2019 av stortingsrepresentant Nils Kristen Sandtrøen****Besvart 1. oktober 2019 av landbruks- og matminister Olaug Vervik Bollestad****Spørsmål:**

Hvordan vurderer landbruksministeren avslaget på søknaden om vanning til Bore i Klepp kommune i Rogaland i lys av statsrådets tidligere positive uttalelse om vanningsanlegg?

BEGRUNNELSE:

I Dokument nr. 15:1499 (2018-2019) konkluderte landbruksministeren med at det er fornuftig å kunne investere vanningsanlegg framover som et konkret tiltak for å redusere risikoen for tap av avlinger som følge av tørke. I tillegg til investeringer i utstyret trenger også de som har matproduksjon som arbeid tillatelse til uttak av vann til vanning. I Klepp i Rogaland ser vi nå et konkret eksem-

pel der et bruk ønsker å ha mulighet til vanning, men får avslag på søknad om å ta ut vann.

Svar:

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) avsto 6. september 2019 søknad fra Rein Erik Bore om uttak av vann fra Figgjoelva i Klepp kommune. Saken er behandlet etter vannressursloven av NVE som ansvarlig myndighet etter loven. Jeg har fått opplyst at NVE har gitt utsatt klagefrist

til 22. oktober 2019. Hvis NVE opprettholder sitt avslag vil saken bli oversendt til mitt departement for endelig avgjørelse.

Det følger av vannressursloven at en tillatelse bare kan gis hvis fordelene ved vassdragstiltaket overstiger skader og ulemper for allmenne og private interesser. Når det gjelder den konkrete saken om uttak av vann fra Figgjoelva, kan jeg ikke kommentere en sak som er til behandling i NVE og som senere kan komme til departementet som klagesak.

SPØRSMÅL NR. 2327

Innlevert 24. september 2019 av stortingsrepresentant Solfrid Lerbrekk

Besvart 1. oktober 2019 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie

Spørsmål:

Hvor raskt vil statsråden fremme forslag til nødvendige lovendringer for å sikre at mottakere av pleiepenger kan beholde disse i tre måneder etter barnets død?

lag til enkelte endringer folketrygdloven på alminnelig høring i løpet av høsten, og der også denne saken vil bli vurdert.

BEGRUNNELSE:

Tall fra Nav viser at det døde 126 barn i 2017 hvor foreldre hadde mottatt pleiepenger i forkant av dødsfallet. Endringen rammer familier en i ekstremt sårbar situasjon. Det bør være en enkel sak å rette opp i dette umiddelbart, for de få familiene som rammes.

I skriftlig spørsmål (Dokument nr. 15:1982 (2018-2019)) ble det stilt spørsmål ved hva regjeringen hadde ment med dette kuttet. I sitt svar innrømmer Hauglie at kuttet ikke ble omtalt i lovarbeidet. Statsråden svarte ikke på når regjeringen vil foreslå å rette opp dette kuttet.

Svar:

Den tidligere ordningen med fortsatt rett til pleiepenger i en overgangsperiode på tre måneder etter at pleie er avsluttet fordi barnet dør ble innført i 2010, og den ble ikke videreført i forbindelse med omleggingen i 2017. Denne retten gjaldt foreldre som hadde mottatt fulle pleiepenger i minst tre år på grunn av omsorg for et livstruende eller svært alvorlig sykt barn, dvs. ikke alle mottakere av pleiepenger.

Som nevnt i mitt svar av 8. juli på skriftlig spørsmål 1982 fra representanten, vurderer departementet nå hvordan denne gruppen bør ivaretas sett opp mot den nye pleiepengeordningen. Jeg tar sikte på å sende et fors-

SPØRSMÅL NR. 2328**Innlevert 24. september 2019 av stortingsrepresentant Nina Sandberg****Besvart 1. oktober 2019 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

Hva gjør statsråden for å hindre at Norge går glipp av verdifull kompetanse fra utlandet, og for å sikre at norsk godkjenningsspraksis av utenlandsk helseutdanning tilfredsstiller krav i gjeldende lovverk og avtaler om gjensidig godkjenning?

BEGRUNNELSE:

Riksrevisjonen offentliggjorde 18. juni funn fra en undersøkelse om godkjenning av utdanning og yrkeskvalifikasjoner fra utlandet. 66 prosent av de undersøkte sakene gjaldt godkjenning av helsepersonell og vedtak fattet av Helsedirektoratet.

Riksrevisjonen skriver i sin offentliggjøring at lite og dårlig informasjon om hva som godkjennes og hvordan man skal gå fram, øker risikoen for at Norge går glipp av verdifull kompetanse. Videre oppsummeres funnene slik:

1. Informasjonen til brukerne er ikke god nok
2. Det er ikke lagt godt nok til rette for effektiv saksbehandling hos godkjenningssmyndighetene
3. Det er dårlig tilrettelagt for påbygging av utdanning og yrkeskvalifikasjoner fra utlandet
4. Godkjenningssfeltet er preget av lite samordning

I dagens medisin 31. juli i år skriver tidligere assisterende direktør i Statens autorisasjonskontor, Lars Swanstrøm, om en dom fra Agder lagmannsrett, hvor statens helsepersonellnemnd ble dømt for å feilaktig ha nektet en dansk-utdannet tannlege en godkjenning vedkommende har hatt rett på. Dommen er ikke rettskraftig. Swanstrøm stiller videre spørsmål ved om Statens helsepersonellnemnd ivaretar sitt samfunnsoppdrag med å være et rettsikkerhetsorgan for helsepersonell.

På toppen av dette undersøker det europeiske overvåkningsorganet ESA stadig flere saker hvor det er mistanke om at Norge bryter EØS-reglene i saker om godkjenning av utenlandsk utdanning.

Svar:

Jeg er enig med representanten at det er viktig at vi får utnyttet kompetansen til helsepersonell med utenlandsk utdanning som ønsker å jobbe i de norske helse- og omsorgstjenestene. Den norske godkjenningsspraksisen er, som representanten er inne på, avgjørende for at vi får til dette.

Norsk praksis for godkjenning av helsepersonell med utdanning fra utlandet skal tilfredsstille kravene i gjel-

dende lovverk og internasjonale regelverk. Den norske praksisen skal, på samme måte som lov- og regelverket på området, finne en balanse mellom hensynet til pasientsikkerhet og hensynet til fri flyt av arbeidskraft, herunder kandidatene med utenlandsk utdanning.

Det å finne denne balansen kan være krevende. Hensynet til pasientsikkerhet tilsier at vi så langt som mulig må forsikre oss om at kandidater med utenlandsk utdanning som søker godkjenning i Norge, har tilstrekkelige kvalifikasjoner og kompetanse til å arbeide og møte pasienter og brukere i de norske helse- og omsorgstjenestene. Hensynet til kandidatene tilsier blant annet at de får tilstrekkelig med informasjon om lover, regler og praksis i forkant, underveis og i etterkant av studiene. Videre skal kandidatene helst ha en så effektiv og transparent saksbehandling som mulig, med forståelige vedtak.

Det blir for tiden stilt spørsmål fra flere hold om norsk godkjenningsspraksis er innrettet på en hensiktsmessig måte, og i henhold til gjeldende lover og regelverk. Ulike myndigheter får en rekke spørsmål om dette, og flere saker blir, som representanten påpeker, klaget inn for norske domstoler eller EFTAs overvåkningsorgan ESA.

Departementet vurderer at norsk godkjenningsspraksis er innrettet i tråd med relevant lov- og regelverk på området. Samtidig er det også slik at departementet kontinuerlig vurderer og arbeider med å forbedre den norske godkjenningsspraksisen. Dette skjer i samarbeid med Helsedirektoratet, Kunnskapsdepartementet og andre aktører. Det har blitt gjennomført flere ulike tiltak de siste årene som har ført til forbedringer og forenklinger, for eksempel innen samordning og klargjøring av informasjonen som er tilgjengelig for studenter.

Samtidig utelukker jeg ikke at de spørsmålene som blir reist og de ulike pågående sakene, kan være uttrykk for at vår godkjenningsspraksis kan forbedres. Det er derfor positivt at flere ulike aktører og instanser nå på ulike måter vurderer og gir innspill til den norske godkjenningsspraksisen. Det gir et godt utgangspunkt for det videre forbedringsarbeidet. I første omgang vil utfallet av de ulike rettslige prosessene og vurderingene i ESA være viktige korsveier i dette arbeidet.

SPØRSMÅL NR. 2329**Innlevert 24. september 2019 av stortingsrepresentant Sheida Sangtarash****Besvart 8. oktober 2019 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

I påvente av at prisen på legemiddelet Aimovig vil bli forhandlet ned, hvilke akutte tiltak vil statsråden innføre for å sikre at personer som er avhengig av denne medisinen i hverdagen får tilgang, og vil han vurdere egne tiltak for de som er sykest?

BEGRUNNELSE:

I statsbudsjettet for 2020 er det varslet at migrenemedisinen Aimovig ikke vil bli tilgjengelig på blåresept. Medisinen har påvist effekt, og har i dag en kostnad på ca. fem tusen kroner for den enkelte pasient. Alvorlig migrene er en svært ødeleggende tilstand, som rammer 900 000 nordmenn hvert år og tre ganger så mange kvinner som menn. Det er den tredje hyppigste årsaken til helsetap og den hyppigste årsak til uførhet under 50 år.

Nye medisiner prises urimelig høyt. Det er derfor prisverdig av regjeringen å møte industrien med harde forhandlinger. Men det kan ikke løses med å bruke pasientgrupper med store smerter som forhandlingskort. I påvente av billigere medisiner må regjeringen finne en midlertidig løsning for pasientene som allerede nå har ventet urimelig lenge på tilgang på medisin de er avhengig av.

Hodepineforeningen har bedt om en løsning for de sykeste mens vi venter på en løsning for alle. En individuell vurdering ville gitt de mest alvorlige tilfellene en betydelig bedret helsetilstand.

Svar:

Legemiddelverket har metodevurdert den første CG-PR-hemmeren som kom på markedet, erenumab (Aimovig). Metodevurderingen viser at legemidlet kan være kostnadseffektivt for pasienter med kronisk migrene (15 eller flere hodepinedager per måned i minst tre måneder) som har forsøkt minst tre andre vanlige forebyggende legemidler. Det vil si at nytten av behandlingen står i et rimelig forhold til ressursbruken (herunder legemiddelkostnader) og tilstandens alvorlighet for denne pasientgruppen.

Ut fra dagens pris på Aimovig har Legemiddelverket anslått at merkostnadene for Folketrygden vil være over fullmaktsgrensen (på 100 millioner kroner). Dette vil være tilfelle selv om refusjon begrenses til individuell stønad via Helfo for pasienter med kronisk migrene og med krav om at behandlingen settes i gang av spesialist i nevrologi eller en sykehusavdeling med tilsvarende spesialitet.

Legemiddelverket har også sett på om det kan settes strengere vilkår for å begrense refusjon til en mindre undergruppe der behandlingen i enda større grad er kostnadseffektiv, men har kommet til at det ut fra dokumentasjonen i metodevurderingen ikke er mulig å skille ut en slik gruppe. Det vil derfor ikke være aktuelt å innføre en midlertidig ordning med individuell stønad.

Flere nye migrenelegemidler er nå kommet på markedet. Departementet har bedt Legemiddelverket, i samarbeid med Sykehusinnkjøp, å gjennomføre prisforhandlinger for disse legemidlene. Målet med prisforhandlingene og eventuell konkurranseutsetting er å få ned legemiddelkostnadene slik at norske pasienter kan få dem på blå resept i løpet av 2020.

SPØRSMÅL NR. 2330**Innlevert 24. september 2019 av stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland****Besvart 8. oktober 2019 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

Vil det bli vurdert å innføre en ordning der de som har størst utfordringer med migrene likevel kan få Aimovig på

blå resept, hva er kostnadene med sykemeldinger for personer med migrene, og hva er anslåtte nettokostnader for å gi de som er hardest rammet av migrene Aimovig på blå

resept, etter at man har trukket fra forventede besparelser knyttet til redusert sykefravær?

BEGRUNNELSE:

NRK kan 23. september melde at regjeringen ikke har valgt å prioritere hjelp til personer som er rammet av sterk migrene, da den ikke vil bruke penger på å innføre Aimovig på blå resept i neste års statsbudsjett. Siden gruppen som er rammet av migrene er stor, vil de totale kostnadene beløpe seg til over 100 millioner. Derfor må spørsmålet om blå resept avgjøres i behandlingen av statsbudsjettet. Det er med andre ord ikke manglende effekt som setter en stopper for å innføre Aimovig på blå resept, men paradoksalt nok at det er for mange som har sykdommen. Selv om medisinen Aimovig har en betydelig kostnad, vil den også kunne ha en inntektsside gjennom redusert sykefravær, i tillegg til vesentlig økt livskvalitet for den som er rammet.

Svar:

Legemiddelverket har metodevurdert den første CG-PR-hemmeren som kom på markedet, erenumab (Aimovig). Metodevurderingen viser at legemidlet kan være kostnadseffektivt for pasienter med kronisk migrene (15 eller flere hodepinedager per måned i minst tre måneder) som har forsøkt minst tre andre vanlige forebyggende legemidler. Det vil si at nytten av behandlingen står i et rimelig forhold til ressursbruken (herunder legemiddelkostnader) og tilstandens alvorlighet for denne pasientgruppen.

Ut fra dagens pris på Aimovig har Legemiddelverket anslått at merkostnadene for Folketrygden vil være over

fullmaktsgrensen (på 100 millioner kroner). Dette vil være tilfelle selv om refusjon begrenses til individuell stønad via Helfo for pasienter med kronisk migrene og med krav om at behandlingen settes i gang av spesialist i nevrologi eller en sykehusavdeling med tilsvarende spesialitet.

Legemiddelverket har også sett på om det kan settes strengere vilkår for å begrense refusjon til en mindre undergruppe der behandlingen i enda større grad er kostnadseffektiv, men har kommet til at det ut fra dokumentasjonen i metodevurderingen ikke er mulig å skille ut en slik gruppe. Det vil derfor ikke være aktuelt å innføre en midlertidig ordning med individuell stønad.

Stortinget har gjennom behandlingen av Prioriteringsmeldingen sluttet seg til at produktivetsgevinster ikke skal tas hensyn til i vurderingen av om et tiltak i helsetjenesten skal tas i bruk eller ikke. I meldingen slås det fast at "Den økonomiske verdien av det arbeidet som vil utføres ved at en pasient kommer tilbake på jobb skal imidlertid ikke inkluderes i prioriteringsvurderinger i helsetjenesten. Mennesket har verdi i seg selv, ikke i kraft av hva det har gjort seg fortjent til eller kan yte i arbeidslivet." Kostnader knyttet til sykemeldinger for personer med migrene inngår derfor ikke i Legemiddelverkets metodevurdering av Aimovig.

Flere nye migrenelegemidler er nå kommet på markedet. Departementet har bedt Legemiddelverket, i samarbeid med Sykehusinnkjøp, å gjennomføre prisforhandlinger for disse legemidlene. Målet med prisforhandlingene og eventuell konkurranseutsetting er å få ned legemiddelkostnadene slik at norske pasienter kan få dem på blå resept i løpet av 2020.

SPØRSMÅL NR. 2331

Innlevert 25. september 2019 av stortingsrepresentant Solveig Skaugvoll Foss

Besvart 2. oktober 2019 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen

Spørsmål:

Hvorfor nevnte du ikke olje og gass da du talte om klima i FN?

BEGRUNNELSE:

Klimaendringene truer hele vår eksistens, og de som rammes først og hardest er innbyggerne i land som er fattigere enn vi er, og dermed har trangere muligheter til å tilpasse seg dem. Norges olje- og gassindustri har bidratt

sterkt til, og bidrar fortsatt til, den globale oppvarminga som står bak denne urettferdige klimakrisa.

Til å være et land med et relativt beskjedent antall innbyggere og kvadratkilometere leverer Norge helt over evne når det gjelder å tjene penger på ødeleggelse av verdens klima, men samtidig som vårt land håver inn på andres ulykke, skaper vår statsminister et inntrykk av noe annet. Talen som ble holdt på FNs Climate Action Summit 23. september 2019 fokuserte på justeringer for et litt mer

bærekraftig havbruk, noe som dekker over og bagatellisierer de store utslippene fra olje og gass.

Den massive internasjonale bevegelsen av unge klimastreikere har slått an også i Norge, og det fremste budskapet Natur og Ungdom, Changemaker, Spire og KFUK-KFUM Global har hatt når de har samlet tusenvis av ungdommer for å protestere mot klimapassive politikere, har vært et krav om å ikke gi nye utvinningstillatelser til oljeindustrien, men heller skape nye klimavennlige jobber i Norge. Klimastreikerne mobiliserer sterkt og konstruktivt, og har for lengst skrevet seg inn i Norgeshistorien, men forbigås likevel av Norges fremste representant internasjonalt.

Svar:

Norge har et ambisiøst mål om å kutte klimagassutslippene med minst 40 prosent i 2030, sammenlignet med 1990-nivå. Vi vil samarbeide med EU for å nå målet. FNs klimapanel 1,5-gradersrapport, som ble lagt fram i fjor, viste tydelig at økte ambisjoner må til for at verden skal klare å nå Parisavtalens temperaturmål. Neste år skal alle land som er med i Parisavtalen, levere nye eller oppdaterte klimamål. Norge bekreftet tidlig, som et av få land i verden, at vi kommer til å forsterke vårt mål.

Dette var en beskjed som statsministeren tok med seg til klimamøtet som FNs generalsekretær arrangerte i New York nå i september. Det er for tidlig å si hva det endelige forsterka målet blir for Norge, men vi arbeider for at EUs samlede ambisjonsnivå øker til 55 prosent, og melde inn et forsterket norsk klimamål i tråd med EUs ambisjoner. Møtet i FNs generalforsamling var en av de viktigste arenaene for den internasjonale dialogen som nå foregår i forkant av at landene skal kommunisere forsterkede klimamål. Siden hvert enkelt land var tildelt begrenset talletid, var det ikke rom for å gå nøye inn på innretningen av klimapolitikken i de ulike sektorene.

Den nye rapporten fra FNs klimapanel viser at klimaendringene vil få alvorlige konsekvenser for livet i havet og for sårbare samfunn langs kysten og i Arktis. Samtidig kan havet bidra med 21 % av utslippskuttene vi trenger. Statsministeren presenterte derfor, på vegne av Høynivåpanelet for en bærekraftig havøkonomi, en «Call to Ocean-Based Climate Action» med seks konkrete områder for handling. Norges tale trakk også fram regnskogsatsingen. Det vil ikke være mulig å nå klimamålene, biodiversitetsmålene eller målene for bærekraftig utvikling uten å beskytte verdens regnskoger. Norge støtter store regnskogland i alle de tre gjenværende regnskogbassengene i verden i deres arbeid med å beskytte skogen deres. I New York lanserte Norge blant annet et stort nytt resultatbasert skogsamarbeid med Gabon gjennom Central African Forest Initiative.

Den norske petroleumspolitikken, rammer for virksomheten og avveininger mot andre samfunnsforhold har

vært gjenstand for grundige vurderinger og avveininger i Stortinget over flere tiår. I henhold til Granavolden-plattformen er hovedmålet i regjeringens petroleumspolitik å legge til rette for lønnsom produksjon av olje og gass i et langsiktig perspektiv. Regjeringen fører en ansvarlig og forutsigbar petroleumspolitik i møte med klimautfordringene. Norsk petroleumspolitik og norsk klimapolitik bygger på

prinsippet fra det FN-ledede klimasamarbeidet om at hvert land er ansvarlig for utslipp fra sitt territorium og sin økonomiske sone. Petroleumsvirksomheten i Norge er allerede underlagt streng virkemiddelbruk for å begrense utslippene til luft fra produksjonsaktiviteten, vesentlig strengere enn i andre petroleumsproduiserende land. Virksomheten har i dag kvoteplikt under det europeiske kvotesystemet for klimagasser (ETS) i tillegg til CO₂-avgift. Kvoteplikt og CO₂-avgiften er hovedvirkemidlene i klimapolitikken på norsk sokkel, jf. Prop 80 S (2017-2018). Avgiftssatsen er høy og kommer på toppen av kvoteplikten. Sammen gir disse økonomiske virkemidlene oljeselskapene kontinuerlig en økonomisk egeninteresse av å gjennomføre alle utslippsreducerende tiltak som har et rimelig kostnadsnivå. Også andre krav, som forbudet mot faking, begrenser utslippene. I henhold til Granavolden-plattformen vil regjeringen stille strengere klimakrav under produksjonsfasen for felt på norsk sokkel, herunder krav om beste tilgjengelige teknologi. Disse virkemidlene begrenser utslippene av klimagasser fra sektoren og bidrar til at utslippene på norsk sokkel er langt lavere enn de ellers ville vært. Utslippene per produsert enhet på norsk sokkel er i gjennomsnitt om lag halvparten av gjennomsnittet for andre petroleumsproduiserende land.

Regjeringen har også fått utredet klimarisikoen som norsk økonomi står overfor. Økt kunnskap om et lands samlede eksponering mot klimarisiko vil styrke informasjonsgrunnlaget, slik at politikk og virkemidler kan rettes inn på en måte som reduserer landets sårbarhet for klimarisiko og ivaretar langsiktig verdiskapning. Regjeringen vil, i henhold til Granavolden-plattformen, vurdere og følge opp anbefalingene og vurderingene fra klimarisikoutvalget, og stille krav til at selskapene synliggjør klimarisiko i sine utbyggingsplaner.

For at verden skal nå Parisavtalens mål, må globale utslipp reduseres. Dette krever en styrket klimainnsats i årene framover. Norge gir et betydelig bidrag til utviklingen av fornybare alternativer til fossil energi. Vi bidrar til utvikling av teknologi for fangst og lagring av CO₂, som er en av de viktigste teknologiene for å nå klimamålene på global basis. Norge går også foran i arbeidet med å kutte klimagassutslippene fra transportsektoren. Siden 2013 har elbilandelen økt fra 5,5 prosent til 44,2 prosent av nybilsalget så langt i 2019. Også i skipsfarten tar Norge en lederrolle. Rundt 80 ferger vil ha installert batterier innen 2022.

Vi er også en pådriver for at det settes en pris på utslipp av CO2 internasjonalt. På sikt vil dette bidra til at fossile ressurser blir mindre lønnsomme å produsere. Etter-

spørselen globalt etter olje og gass påvirkes av klimatiltak som gjennomføres i de enkelte land.

SPØRSMÅL NR. 2332

Innlevert 25. september 2019 av stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol

Besvart 4. oktober 2019 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

Hvordan vil helseministeren sikre beredskapen i Vesterålen ut 2019, når dårlig dimensjonering har ført til overforbruk av overtid?

BEGRUNNELSE:

I fjor ble det avdekket et høyt forbruk av overtid i ambulansetjenesten i Vesterålen. Styreleder for Nordlandssykehuset lovet å gjøre endringer, men pekte også på krevende økonomi for Nordlandssykehuset. Nå melder Vesterålen online at beredskapen svekkes fordi det er for mye bruk av overtid i tjenesten. Ambulansen på Andenes og Åse vil være enmannsbetjent fra klokken 19:10 til 08:00 hver natt resten av året.

Svar:

Det er styret og ledelsen ved helseforetaket som har det overordnede ansvaret for å sikre nødvendig beredskap og

forsvarlig pasientbehandling i sin virksomhet. Jeg forventer at Nordlandssykehuset HF løpende vurderer situasjonen og tar de grep som kreves for å sikre beredskapen for befolkningen i sitt opptaksområde.

Helse Nord RHF har innhentet opplysninger fra Nordlandssykehuset HF om denne aktuelle saken. De kan informere om at den ovenfor gjengitte beskrivelsen av situasjonen i Vesterålen Online ikke medfører riktighet. Det er ikke planlagt drift med enmannsbetjente ambulanser i Vesterålen. Det har i 2019 vært korte tilfeller med beredskapsavbrudd på grunn av personalmangel, men hvor AMK driver flåtestyring for å ivareta beredskapen. Flere ansatte har nådd arbeidsmiljølovens grenser for overtid. Dette har ført til en utfordrende situasjon, men det er ikke planlagt å sette noen av bilene ut av beredskap. Det arbeides nå med å leie inn kompetente ambulanseressurser fra andre områder enn Vesterålen for å sikre beredskapen ut 2019.

SPØRSMÅL NR. 2333

Innlevert 25. september 2019 av stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol

Besvart 2. oktober 2019 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

Anser statsråden at akuttfunksjonene ved sykehuset i Volda ikke er i tråd med Nasjonal Traumeplan sine sterke anbefalinger for akutt sykehus med traumefunksjon?

BEGRUNNELSE:

Helse Møre og Romsdal har foreslått å ikke ha traumefunksjon ved sykehuset i Volda, og begrunner dette med at tilbudet ikke er i tråd med Nasjonal Traumeplan. Samtidig har utredningen av traumefunksjoner i Møre og

Romsdal pekt på at det ikke er store endringer som skal til for at akuttilbudet på Volda er faglig forsvarlig og i henhold til Nasjonal Traumeplan.

Svar:

Den nasjonale traumeplanen ble i 2017 revidert av Nasjonal Kompetansetjeneste for Traumatologi på oppdrag fra de regionale helseforetakene. Planen stiller krav til akuttsykehus med traumefunksjon.

Helse Møre og Romsdal har funnet det nødvendig å revidere sitt traumesystem i henhold til kravene i den nasjonale traumeplanen.

En arbeidsgruppe har gjennomgått traumesystemet i Helse Møre og Romsdal og laget en rapport som konkluderer med at det vil være forsvarlig at både Ålesund og Volda har traumefunksjon, siden akuttkirurgien vil bli utvidet til 24/7 i Volda.

Ledelsen i Helse Møre og Romsdal anbefalte i sin innstilling til styremøtet 25. september d.å. at sykehusene i Molde og Ålesund fortsatt skulle være akuttsykehus

med traumefunksjon, mens man ikke anbefalte traumefunksjon for sykehusene i Kristiansund og Volda. Disse sykehusene må allikevel ha en plan for videre transport av traumepasienter som kommer til akuttmottaket pga. værforhold eller andre årsaker.

Anbefalingen ble ikke begrunnet med at det ville være faglig uforsvarlig med traumefunksjon i Volda, men man vektla hensynet til likeverdige tilbud i foretaket, konsekvenser for prehospitale ressurser og tjenester, flyoperative forhold, ressurser ved sykehusene og fremtidige kostnader ved å opprettholde nødvendig kompetanse i systemet.

Ledelsens anbefaling ble sendt til kommunene til orientering med mulighet for innspill og ble lagt frem for styret i Helse Møre og Romsdal 25. september. Styret besluttet å utsette saken for å få fremlagt et bredere beslutningsgrunnlag. Det skal gjøres en konsekvensvurdering av pasientsikkerhet, forsvarlighet, faglighet og økonomi ved å ha traumefunksjon på to eller tre (inkludert Volda) sykehus i Helse Møre og Romsdal. Saken ble sendt tilbake til adm.direktør for videre behandling.

SPØRSMÅL NR. 2334

Innlevert 26. september 2019 av stortingsrepresentant Lise Christoffersen

Besvart 3. oktober 2019 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie

Spørsmål:

I folketrygdlovens § 11-31 framgår det at et medlem som har mottatt arbeidsavklaringspenger ut maksimal stønadperiode, ikke har ny rett til arbeidsavklaringspenger før etter en karenstid på 52 uker. På nav.no oppgis saksbehandlingstida for AAP i de ulike fylkene til et sted mellom åtte og tolv uker.

Har Nav hjemmel til å nekte et medlem å levere søknad om ny AAP helt til karenstiden på 52 uker er utløpt, eller har et medlem rett til å levere søknad i perioden for forventede saksbehandlingstid?

BEGRUNNELSE:

Bakgrunnen for spørsmålet er en tilsynelatende ulik praksis fra Nav-kontor til Nav-kontor. På AAP-aksjonens facebook side er det mange brukere som forteller om ulike erfaringer med dette. Noen opplyser at de søkte på slutten av karenstiden, fikk avslag med henvisning til denne og beskjed om at søknad om ny AAP først kunne leveres når karenstiden var utløpt. Andre forteller at de ble

oppfordret av lokalt Nav til å søke før karenstiden var utløpt, slik at evt. ny AAP kunne tre i kraft samtidig som karenstiden var over.

De som først får levert og deretter behandlet sin søknad etter at karenstiden er over, kan i realiteten oppleve en karenstid på opptil 64 uker, avhengig av saksbehandlingstida. Noen kan få økonomisk sosialhjelp i ventetida, andre ikke, men uansett medfører ekstra ventetid en belastning for den det gjelder. Det virker uforståelig og urimelig at det skal være så ulik praksis fra kontor til kontor.

Svar:

Folketrygdloven inneholder ingen hjemmel for å nekte et medlem å levere søknad om arbeidsavklaringspenger, selv om karenstiden på 52 uker ikke er utløpt. Et medlem har anledning til å søke om en ytelse selv om en på søknadstidspunkt ikke har rett på ytelsen. Det normale bør være at medlemmer som søker i rimelig tid får behandlet søknaden sin i tide til at vedkommende ved en

ev. innvilgelse av arbeidsavklaringspenger vil kunne mota ytelsen umiddelbart etter at karenperioden utløper.

Arbeids- og velferdsetaten har interne rutiner for veiledning, saksbehandling og arbeidsfordeling som skal bidra til lik praksis på de ulike enhetene i hele Norge. Jeg

er også opptatt av at Arbeids- og velferdsetaten behandler like saker likt.

På dette området kan det se ut til å være en ubegrunnet forskjellsbehandling, og departementet vil derfor be direktoratet ha en gjennomgang av dette.

SPØRSMÅL NR. 2335

Innlevert 26. september 2019 av stortingsrepresentant Solfrid Lerbrekk

Besvart 3. oktober 2019 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie

Spørsmål:

Forskjell i praksis slik som beskrevet over oppleves svært urettferdig for de som er rammet av lenger ventetid for arbeidsavklaringspenger.

Hva gjør statsråden for å sikre at arbeidsavklaringspengemottakere behandles med lik praksis uavhengig av hvor man bor i landet?

BEGRUNNELSE:

Når man søker arbeidsavklaringspenger og andre ordninger hos Nav så er det som regel en behandlingstid på denne søknaden. Denne behandlingstiden på arbeidsavklaringspenger er i følge NAVs egne nettsider 8-12 uker i de fleste fylker. AAP-aksjonen har informert undertegnede om at det er regional variasjon i praksis for søknad om arbeidsavklaringspenger etter karenstid. En praksis som er meldt om er at man kan ikke søke ny periode med arbeidsavklaringspenger før den datoen karenstid er over. En annen praksis som meldes om er at man kan søke ny periode arbeidsavklaringspenger før karenstid er over slik at man slipper å vente på behandlingstid.

Svar:

Stortingsrepresentant Solfrid Lerbrekk viser i begrunnelsen for spørsmålet til at hun har fått informasjon om at det er ulik praksis for behandling av søknader om arbeidsavklaringspenger etter karenstid i Arbeids- og velferdsetaten. Representanten viser til at noen ikke får søke før karenstiden er over, mens andre kan søke før, slik at de slipper å vente på svar under behandlingstiden etter karenperioden.

Folketrygdloven inneholder ingen hjemmel for å nekte et medlem å levere søknad om arbeidsavklaringspenger, selv om karenperioden på 52 uker ikke er utløpt. Et medlem har anledning til å søke om en ytelse selv om

en på søknadstidspunkt ikke har rett på ytelsen. Det normale bør være at medlemmer som søker i rimelig tid får behandlet søknaden sin i tide til at vedkommende ved en ev. innvilgelse av arbeidsavklaringspenger vil kunne mota ytelsen umiddelbart etter at karenperioden utløper.

Arbeids- og velferdsetaten har interne rutiner for veiledning, saksbehandling og arbeidsfordeling som skal bidra til lik praksis på de ulike enhetene i hele Norge. Jeg er også opptatt av at Arbeids- og velferdsetaten behandler like saker likt. På dette området kan det se ut til å være en ubegrunnet forskjellsbehandling, og departementet vil derfor be direktoratet ha en gjennomgang av dette.

SPØRSMÅL NR. 2336**Innlevert 26. september 2019 av stortingsrepresentant Åsunn Lyngedal****Besvart 3. oktober 2019 av kultur- og likestillingsminister Trine Skei Grande****Spørsmål:**

Mener kulturministeren i fullt alvor at hele landsdelen Nord-Norge må gi avkall på andre og eksisterende statlig støttede kulturprosjekter for å få statlig støtte til Bodø som Europeisk kulturhovedstad 2024?

BEGRUNNELSE:

Bodø har fått resten av Europas tillit som Europeisk kulturhovedstad i 2024. Tidligere har Bergen og Stavanger hatt denne statusen. For første gang skal en by nord for polarsirkelen ha denne statusen, og for første gang stiller en norsk kulturminister spørsmål ved om staten bør prioritere dette økonomisk. Kulturministeren gjør arbeidet tyngre gjennom sin gjentatte motvilje mot å gi støtte til dette viktige prosjektet for Norge og Nord-Norge. Det stilles krav om at landsdelen skal prioritere dette innen sine statlige kulturbudsjetter. Det er interessant å vite hvordan hele Vestlandet fra Rogaland til Møre og Romsdal prioriterte statens midler til Bergen som Europeisk kulturhovedstad, og hvordan samme landsdel bidro økonomisk til den statlige satsningen på Bergen. Det kan synes som kulturministeren ikke har et begrep om den nasjonale betydningen av Bodø som Europeisk kulturhovedstad, ei heller om størrelsen på landsdelen. Det hadde vært nyttig å vite hvordan ser ministeren for seg prioriteringssamtalen mellom Bodø og Alta med 900 km mellom. Og hvordan kuttene for øvrig på Østlandet fra

Dovre til Svinesund gitt grunnlaget for satsningen på Opera, Lambda og andre av de kulturbygg for 15 mrd. som nå er under bygging i hovedstaden.

Svar:

Først og fremst gratulerer jeg Bodø med nyvunnet status som europeisk kulturhovedstad 2024. Jeg deler gleden over det fantastiske resultatet; en velfortjent seier etter stor innsats og en svært god søknad. Bodø som europeisk kulturhovedstad vil bety et stort løft for byen og for kulturnasjonen Norge.

Representanten har nok misforstått meg når hun spør om jeg mener at Nord-Norge må gi avkall på andre og eksisterende statlig støttede kulturprosjekter for at Bodø som europeisk kulturhovedstad skal få statlig støtte. Det har jeg selvfølgelig ikke sagt. Jeg kjenner meg heller ikke igjen i representantens karakteristikk av min "gjentatte motvilje mot å gi støtte" til prosjektet. Jeg kan som kulturminister ikke forskuttere penger før vi har en søknad på bordet. Alle budsjetter må henge sammen, og 100 millioner kroner til en europeisk hovedstad må nødvendigvis bety 100 millioner kroner mindre til noe annet på statsbudsjettet. Som kulturminister ønsker jeg selvfølgelig mer penger til kultur på budsjettene; det er min jobb i regjeringen.

Vi vil i løpet av høsten motta en søknad fra Bodø, og jeg håper på et godt og konstruktivt samarbeid til beste for kulturhovedstadsprosjektet.

SPØRSMÅL NR. 2337**Innlevert 26. september 2019 av stortingsrepresentant Ruth Grung****Besvart 2. oktober 2019 av næringsminister Torbjørn Røe Isaksen****Spørsmål:**

Under behandling av offentlige anskaffelser etterlyste flere aktører, spesielt innen bygg- og anleggskontrakter og hotelltjenester, at det offentlige delte opp kontraktene for å sikre at også norske tilbydere og små og mellomstore lokale leverandører inviteres inn i anbudsprosessen. Ter-

minus Hotel i Bergen har løftet dette i flere år, og tidligere næringsministeren Mæland lovde å ta tak.

Hva gjør ministeren konkret for å følge opp Stortinget når det gjelder statlige avtaler for hotell- og konferansetjenester?

BEGRUNNELSE:

I juni i år behandlet stortinget "Smartere innkjøp - effektive og profesjonelle offentlige anskaffelser. Der ble det blant annet vedtatt følgende:

"komiteen vil understreke at det er viktig at størrelse tilpasses slik at det gir reell mulighet for deltagelse også for små og mellomstore bedrifter. Anskaffelsene må bidra til å utvikle markeder og konkurranse, ikke begrense konkurranse og markeder."

Den siste tiden har følgende statlige anbud blitt sendt ut rettet mot hotell og konferanse og alle etterspør en nasjonal aktør:

- Arbeidstilsynet: en nasjonal rammeavtale for hotell- og konferansetjenester.
- Universitets- og høyskolerådet: konkurransegrunnlag for rammeavtaler for UH sektoren vedrørende Hotellovernatting for tjenestereise.
- NRK: konkurransegrunnlag - åpen konkurranse - rammeavtaler hotelltjenester for NRK

Svar:

Det å dele opp anskaffelser kan bidra til å styrke konkurransen både på kort og lang sikt, ved at kontraktene lettere blir tilpasset mindre leverandørers kapasitet, fagområde og geografiske plassering. Samtidig er det ikke gitt at oppdeling av kontrakter er det mest hensiktsmessige i alle anskaffelser. Viktigheten av at offentlige oppdragsgivere alltid vurderer å dele opp store kontrakter for å skape god konkurranse, er tydelig adressert i Meld. St. 22 (2018-2019) Smartere innkjøp – effektive og profesjonelle offentlige anskaffelser og regjeringens nylige fremlagte strategi for små og mellomstore bedrifter.

I anskaffelsesregelverket er det regler om at oppdragsgiverne skal gi en begrunnelse dersom de ikke deler opp store anskaffelser, gjerne kalt «del opp eller begrunn-prin-

sippet». Vi har lite kunnskap om oppdragsgiverne faktisk gjennomfører en slik vurdering, og om de gir gode og forståelige begrunnelser dersom de velger å ikke dele opp kontrakten.

Det er også behov for mer kunnskap om hvilke konsekvenser store kontrakter kan ha på markedet, herunder påvirkningen dette har på små og mellomstore bedrifters deltakelse og konkurransesituasjonen ellers.

Regjeringen har derfor et eget tiltak, både i stortingsmeldingen og strategien for små og mellomstore bedrifter, om at vi vil utrede de markedsmessige konsekvensene av store offentlige anskaffelser. I utredningen vil vi også se på oppdragsgivernes etterlevelse av regelverkets «del opp eller begrunn-prinsipp». Utredningen skal ta for seg utvalgte områder der vi vet at det er utfordringer med store kontrakter. Hotellmarkedet er ett av de utvalgte markedene for utredningen. Utredningen er et særlig prioritert oppfølgingspunkt fra stortingsmeldingen og et eksternt utredningsoppdrag vil bli lyst ut i høst.

Et annet viktig tiltak som regjeringen setter i gang denne høsten, er å utarbeide felles "kjøreregler" for bedre anskaffelser og anskaffelsesprosesser. Kjørereglene skal utarbeides i samarbeid med næringslivet og oppdragsgiverne. Her kan blant annet viktigheten av å vurdere oppdeling av store kontrakter adresseres og sørge for nødvendig bevisstgjøring hos alle landets oppdragsgivere.

Jeg vil også vise til at aktørene selv gjør mye bra for å få bedre hotellanskaffelser. Sykehusinnkjøp HF er en av oppdragsgiverne som tidligere har fått kritikk for å lyse ut landsdekkende kontrakter på kjøp av hotelltjenester. Som svar på dette har de, sammen med NHO Reiseliv og Statens innkjøpssenter, utarbeidet en egen veileder for hotellanskaffelser. Veilederen ble publisert i mai 2019. Formålet er å bidra til bredere og større konkurranse om offentlige kontrakter i hotellbransjen, samt sikre kompetanseoverføring mellom offentlige innkjøpere ved at flere tar veilederen i bruk.

SPØRSMÅL NR. 2338

Innlevert 26. september 2019 av stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård

Besvart 3. oktober 2019 av kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

Regjeringen overholder per dags dato ikke sin forpliktelse om å påse at alle elever i Norge får undervisning om Nordens språk, kultur og samfunn i passende omfang (Hels-

ingforsavtalen, art.8) gjennom siste høringsutkast til læreplaner.

Hvordan vil statsråden se til at det nordiske perspektivet blir inkludert i relevante fag i de nye lærerplanene?

BEGRUNNELSE:

Norge har en forpliktelse om å påse at alle elever i Norge får undervisning om Nordens språk, kultur og samfunn i passende omfang (Helsingforsavtalen, art.8). I siste høringsutkast til læreplaner er ikke denne forpliktelsen innfridd:

- Det mangler et nordisk perspektiv i læreplanene (norsk og samfunnsfagene). Dette burde være integrert både i kjerneelementene og kompetansemål.
- Kompetansemål om dansk og svensk språk fokuserer på skriftspråk fremfor muntlig kommunikasjon og kommer for sent i forløpet.
- Språk i Norden (jfr. Helsingforsavtalen) ut over dansk og svensk er ikke nevnt.
- Kultur, samfunn (jfr. Helsingforsavtalen) og samarbeid i Norden er ikke nevnt.

Spørsmålsstiller støtter at lærerplanene ikke skal være uttømmende lister hvor det skal settes av tid til alle temaer i undervisningen, og presiserer at dette dreier seg om det nordiske perspektivet i relevante fag.

Svar:

Det nordiske fellesskapet og samarbeidet er unikt. Samarbeidet har stor verdi for innbyggerne, næringslivet og for landene. Det nordiske samarbeidet er også viktig i et internasjonalt perspektiv fordi vi med utgangspunkt i våre felles verdier ofte står sammen i sak. Å videreutvikle dette samarbeidet er en prioritert oppgave for regjeringene i de nordiske landene. Jeg er helt enig i at det er viktig at barn og unge er kjent med nordisk språk og kultur, og det nordiske fellesskapet.

Kunnskapsdepartementet har nylig fått oversendt Utdanningsdirektoratets forslag til læreplaner. Læreplanene ble sendt på høring før sommeren, og det kom over 7 000 høringsvar til Utdanningsdirektoratet. På bakgrunn av

innspillene har direktoratet gjort både større og mindre endringer i de forslagene som nå er til behandling hos oss. Læreplanene skal etter planen fastsettes i løpet av høsten 2019. Det kom også høringsinnspill tilknyttet tematikken spørsmålsstilleren tar opp. Foreningen Norden peker i sitt høringsvar på at det nordiske perspektivet i læreplanene ikke var godt nok ivaretatt i utkastene til læreplaner før sommeren.

Vi skal selvsagt ivareta våre internasjonale forpliktelser, inkludert de nordiske. I læreplanene som ble sendt på høring var det flere kompetansemål som var relevante for det nordiske perspektivet. I forslagene som Utdanningsdirektoratet har sendt meg, er dette ytterligere forsterket. Jeg har registrert at Utdanningsdirektoratet i sine forslag til nye læreplaner for eksempel har foreslått å gjøre justeringer for å spesifisere at tekstutvalget på flere av trinnene skal omfatte tekster på svensk og dansk.

Min vurdering så langt er at det ser ut som om direktoratet har gjort dette på en god måte, men jeg skal frem til fastsetting vurdere helhet og sammenheng i alle læreplanene. Når vi fastsetter læreplanene, må vi også sikre at alle andre føringer for arbeidet med å fornye læreplanene ivaretas. Dette er føringer Stortinget tok stilling til i behandlingen av Meld. St. 28 Fag – Fordypning – Forståelse om fagfornyelsen, og handler blant annet om å prioritere, legge til rette for dybdelæring og ivareta et nødvendig pedagogisk handlingsrom for lærere og skoler. Det er også viktig å minne om at læreplanene ikke er utformet slik at de er pensumlister med en oppramsing av alt elevene skal lære, men de beskriver hvilken kompetanse elevene skal oppnå. En av de store utfordringene vi har er at mange argumenterer med hva som skal inn i planene, mens få, om noen, foreslår temaer som bør gå ut. Det er derfor min jobb nå å vurdere ulike hensyn opp mot hverandre, og legge til rette for at skolen får læreplaner som er gode, relevante og fremtidsrettede.

SPØRSMÅL NR. 2339

Innlevert 26. september 2019 av stortingsrepresentant Arne Nævra

Besvart 4. oktober 2019 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen

Spørsmål:

I 2014 fjernet Solberg-regjeringen støtten til juridisk bistand til krevende utbyggingssaker i strandsonen. Dette var en ordning som viste seg svært nyttig når ressurssterke utbyggere lot saker gå til retten etter at de hadde oppført

bygninger eller innretninger uten nødvendig tillatelse. Mediene har i det siste dokumentert hvor liten adgang allmennheten nå har til strandområder mange steder, og fri-luftsorganisasjonene har ønsket ordningen gjeninnført.

Vil statsråden vurdere gjeninnføring av støtten, eventuelt hvorfor ikke?

Svar:

Det er viktig at kommunene følger opp ulovlige byggesaker, både i strandsonen og ellers i kommunen. Plan- og bygningsloven er en av våre viktigste miljølover. Loven skal fremme bærekraftig utvikling til beste for den enkelte, samfunnet og framtidige generasjoner. Det er viktig at loven følges av både private og næringsdrivende dersom formålene bak loven skal nås. Det må derfor føres kontroll med at byggetiltak og annen arealbruk er i samsvar med loven. Det følger av plan- og bygningsloven § 32-1 at kommunene skal forfølge overtredelser av bestemmelser gitt i eller i medhold av loven. Jeg har tillitt til at kommunene tar dette ansvaret på alvor. Jeg har forståelse for

at ulovlighetsoppfølging kan være ressurskrevende, og at saker kan være kompliserte å håndtere. Der vi nå får større kommuner med større fagmiljø, vil det ligge til rette for bedre oppfølging av komplekse saker ute i kommunene, både på dette området og på andre områder.

Jeg vil også minne om at kommunene har fått økt økonomisk handlingsrom de senere årene gjennom en vekst i frie inntekter, slik at man har større handlingsrom til å leie inn juridisk bistand i saker hvor dette er nødvendig.

Da ordningen med juridisk bistand til kommuner i utbyggingssaker i strandsonen ble innført, lå ansvaret for plan- og bygningsloven under Klima- og miljødepartementet. I dag ligger ansvaret for planjuridiske virkemidler under Kommunal- og moderniseringsministeren, som dermed har det overordnede ansvaret for å følge opp ulovlige byggesaker.

SPØRSMÅL NR. 2340

Innlevert 26. september 2019 av stortingsrepresentant Arne Nævra

Besvart 4. oktober 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

Departementet har gitt Statens Vegvesen i oppdrag å redusere kostnadene i prosjektet E6 Åsen – Mære gjennom Levanger kommune. Den 19.09.2019 ble en ny veitrase gjennom Skogn, som betyr sterk nedbygging av matjord, lagt fram for kommunen. Dette har resultert i undring, bekymring og vrede lokalt. Stortinget har gitt klar beskjed om at vern av matjord skal prioriteres høyt.

Hvorfor ser vi gang på gang veisaker der nedbygging av god matjord utgjør SVV sine alternativ og hva vil statsråden gjøre for at dette ikke skal skje?

BEGRUNNELSE:

Et stadig tilbakevendende spørsmål er kostnader, kravet om å få kostnadene ned i prosjektene. Samtidig øker departementets politiske ledelse kravet til standard - i stor grad til firefelts motorveier og 110 kilometer i timen på mange Europaveg-strekninger.

Disse kravene, eller bestillingene fra departementet, øker selvsagt kostnadene enormt, samtidig som utbyggingene skaper større konflikter, ikke minst i forhold til nedbygging av dyrka mark, ofte god matjord.

Når departementet krever billigere løsninger og utredninger av flere alternativer, havner planleggenes

tusjstreker ofte over dyrka mark. Det er lettest sånn. Det er ofte det enkleste og rimeligste alternativ. Ikke er det tunnelbehov der og ikke er det bebyggelse der. Statsråden må vite at nedbygging av matjord er følgene av sin bestilling.

Vi har altså på nytt sett dette i Levanger - og vi har sett dette i Lier - der SVV nå også har et nytt alternativ for E134 over Norges kanskje beste matjord.

Samtidig kommer rapport etter rapport - fra FNs naturpanel, fra FAO - og en rekke andre, samt nedfelling i FNs bærekraftsmål at dyrka mark nå MÅ vernes strengere. Stortinget har i flere ganger sluttet seg til dette.

Da viser så omfattende nedbygging som vi er vitne til i flere norske samferdselsprosjekter at det er utrolig langt mellom liv og lære, mellom festtaler og praksis.

Det er mange som spør seg om statsråden og departementets ledelse bør revurdere sine krav til kurver (les: hastighet) og bredde (les: firefelts motorvei) der så verdifulle arealer, ikke minst av matjord, bygges ned. Jeg vil gjerne at statsråden også er innom disse vurderingene i sitt svar.

Svar:

Planlegging av nye veganlegg skjer med heime i plan- og bygningslova og tekniske krav ifrå gjeldande vegnormalar, og skal følge opp måla i Nasjonal Transportplan.

Kommunane er i utgangspunktet planmynde, med eit sjølvstendig ansvar for å gjere heilskaplege vurderingar av konsekvensar for miljø og samfunn. Dette inneber avveining av mange ulike samfunnsinteresser, herunder både jordvern og kostnader, opp mot fordelane prosjekta gjev for storsamfunnet.

For at avveinga skal kunne gjerast på eit best mogleg grunnlag, nyttast standardisert og anerkjent metodikk for utgreiing og verdsetting. For nokre prosjekt vert fordelane ved bygging på dyrka mark større ulempene.

For å redusere nedbygging av dyrka mark samarbeider samferdsleetatane godt med miljøforvaltinga. Det er dei siste åra planlagt og gjennomført fleire prosjekt for å teste ut ulike tiltak som kan redusere nettotap av dyrka mark, som nydyrking og reetablering av dyrka mark. Slike tiltak kan, dersom dei viser seg å vere rekningsvarande, bidra til å redusere framtidige prosjekt sine negative konsekvensar for dyrka mark og andre miljøinteresser.

Når det gjeld E6 Åsen – Steinkjer har Statens vegvesen fremma forslag til kommunedelplan for prosjektet. Prosjektet går gjennom kommunane Levanger, Verdal, In-

derøy og Steinkjer i Trøndelag. Vedtatt konsept inneber at E6 skal utviklast til tofelts veg med midtdelar og forbikjøringsfelt og fartsgrense 90 km/t.

Steinkjer kommune har vedtatt ei løysing ved Sparbu som er vurdert å vere meir kostbar enn det Vegvesenet har foreslått. Løysinga til kommunen er vurdert å vere dårlegare trafikalt med trafikk gjennom tettstaden og utfordrande kryssing av jernbane. Kommunen si løysing er om lag 450 millionar kronar dyrare enn vegvesenet sitt forslag, men legg beslag på om lag 60 dekar mindre dyrka mark enn foreslått av Vegvesenet. SVV har ikkje fremmet innsigelse til kommunen sitt planvedtak, men har vurdert denne delstrekningen for optimalisering i NTP-oppgdrag 1. Eg har merket meg innspela sendt departementet i samanheng med NTP og tar desse med i departementet sitt vidare NTP-arbeid.

Eg minner for øvrig om at nedbygginga av dyrkamark har vore gradvis redusert under denne regjeringa. Nedbygginga er monaleg redusert samanlikna med når SV sist satt i regjering. Dette viser at vi tek ansvaret for matjorda på alvor.

SPØRSMÅL NR. 2341

Innlevert 27. september 2019 av stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand

Besvart 4. oktober 2019 av forsknings- og høgere utdanningsminister Iselin Nybø

Spørsmål:

Statsråden sier til Khrono 10. september at hun vil "sjå nærare på kva som ligg bak" at studenter anten ikkje takkar ja eller ikkje møter opp til tildelt studieplass, som kjem fram i ei ny OECD-rapport. I tillegg synar rapporten at fleire av studentane gjennomfører raskare enn snittet ellers.

Korleis og når vil eventuelt statsråden sjå nærare på årsaka til at studentar ikkje takkar ja eller takkar ja til studiar utan å møte opp og kvifor fleire fullfører bachelorstudia raskare enn OECD-snittet?

Svar:

Spørsmålet frå representanten Knutsdatter Strand gjeld tal frå OECD-publikasjonen Education at a Glance 2019. Den syner mellom anna at 29 pst. av dei som søkte opptak til høgare utdanning i Noreg i 2016 ikkje nytta seg av studieplassen dei fekk tilbod om. Noreg skil seg ut med langt høgare del enn dei andre OECD-landa som har tal

for dette. Utfordringa med ein så høg del som ikkje brukar studieplassen dei har fått tilbod om, er til dømes at universiteta og høgskulane må treffe rett nivå på overbookinga, slik at dei ikkje tek opp for mange eller for få samanlikna med talet på tilbydde studieplassar. I tillegg skapar det ein utrygg situasjon for søkarane til høgare utdanning, særleg for søkarane som er kvalifiserte og står på venteliste.

Per i dag har vi ikkje systematisk kunnskap om søkarane som får tilbod om studieplass utan å nytte den. Vi må derfor skaffe kunnskap om denne gruppa og sjå på kva som kjenneteiknar desse søkarane, og kva dei gjer i staden for å studere. Eg vil i haust undersøke moglegheitene for å få ut meir informasjon om desse søkarane frå ulike datakjelder og kostnadene med det. Samordna opptak vil trulig kunne skildre søkarane ut frå variablar som til dømes kjønn, alder, bustad, karakterpoeng, tilleggspoeng og søknadsprioritet (førsteval eller ikkje). Det er viktig å prøve finne ut om dei systematisk skil seg frå dei som får tilbod og nyttar studieplassen. Gjennom Samordna opptak vil det truleg også vere mogleg å få svar på i kva grad desse søkarane søker på nytt seinare år, og om dei

då nyttar ev. nytt tilbod om studieplass. Statistisk sentralbyrå sit truleg på registerdata som kan svare på om desse søkarane i staden for å studere er i arbeid eller er i andre delar av utdanningssystemet i Noreg. Lånekassa vil trulig ha informasjon om nokre av desse heller studerer i utlandet.

Eg vil i denne samanhengen understreke at høgare utdanning i Noreg skal vere tilgjengeleg for dei som ønsker det og er kvalifiserte. Høgare utdanning er eit gode både for samfunnet og den einskilde. Behovet for høgt utdanna arbeidskraft vil berre auke framover.

Det er ikkje gitt at system for opptak til høgare utdanning i andre land er betre i eit samfunnsøkonomisk perspektiv. Til dømes har Finland utstrekt bruk av omfattande og kostnadskrevjande opptaksprøver, som søkarar gjerne tar om igjen år etter år. Søkarane må rett nok investere langt meir i søkeprosessen enn i Noreg, og dei som kjem inn brukar då også stort sett studieplassane dei har fått tilbod om. Eg er, som eg tidlegare har uttalt, positiv til at universitet og høgskular prøver andre metodar for opptak, men vi må søke å unngå altfor kostbare løysingar.

Education at Glance 2019 syner også at norske fulltidsstudentar på bachelornivå fullfører raskare enn snittet for bachelorstudentar i OECD-landa med slike data. Det

er gledenleg. Representanten Knutsdatter Strand spør når og korleis eg vil sjå nærare på årsakene til at norske bachelorstudentar fullfører raskare enn snittet. Eg kan ikkje sjå at det er tenleg å gå nærare inn på årsakene til dette, og meiner utgreiingskapasiteten bør nyttast der det er problem vi vil løyse. Sjølv om norske studentar gjennomfører raskare enn OECD-snittet, veit vi at det stadig er rom for betring, og Meld. St. 16 (2016-2017) Kultur for kvalitet i høgere utdanning lanserte ei rekke tiltak for å betre kvaliteten i studia. Derimot veit vi at studentane i Noreg har høgt fråfall og frå tidlegare forskning veit vi ein del om årsakene til kvifor studentane sluttar før avlagt grad. Fråfall er ei problemstilling departementet arbeider med og følger utviklinga på. Vidare arbeider departementet no med stortingsmeldingar om internasjonal studentmobilitet og arbeidsrelevans i høgare utdanning. Begge desse meldingane skal også medverke på kvar sin måte til høgare kvalitet på utdanningane. Heller enn å sjå på årsakene til at fullføringa i Noreg er betre enn i ein del andre land, må departementet og sektoren arbeide saman for å styrke kvaliteten i høgare utdanning. Det er her innsatsen må leggest inn. Det vil vonleg gi seg utslag i enno betre fullføringstal på sikt.

SPØRSMÅL NR. 2342

Innlevert 27. september 2019 av stortingsrepresentant Siv Mossleth

Besvart 4. oktober 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

Er regjeringen fornøyd med ulykkesstatistikken, og hvordan de sikkerhetstilrådnings som er fremmet for innlandshelikopter er blitt fulgt opp, hvis regjeringen ikke er fornøyd, hvilke tiltak vil regjeringen sette i verk for å redusere ulykkesstatistikken for innlandshelikopter?

BEGRUNNELSE:

I 2013 kom analyseselskapet Safetec med en sikkerhetsstudie innlandshelikopter på bestilling fra samferdselsdepartementet, den konkluderte med 41 sikkerhetstilrådnings. Oppfølgingen av disse sikkerhetstilrådningsene var at de «Lukkes med grunnlag i at Luftfartstilsynet ikke har myndighet til å pålegge kommersielle krav utover myndighetskrav». Dermed ble ikke disse sikkerhetstilrådningsene, som har som hensikt å unngå ulykker, fulgt opp. Helikopterbransjen opplever prispress og økt konkurranse

fra utenlandske aktører, det forsterker behovet for å hele tiden å ha oppdaterte krav til sikkerhet og gjennomføring av oppdrag.

Svar:

Regjeringa sitt hovudmål for transportsikkerheit er å redusere transportulykkene i tråd med nullvisjonen, jf. Meld. St. 33 (2016-2017) Nasjonal transportplan 2018-2029. Hovudmålet inneber ein visjon om at det ikkje skal førekomme ulykker med drepne eller hardt skadde i transportsektoren.

Regjeringa sin innsats på området skal baserast på risikovurderingar. Det er større sikkerheitsutfordringar forbunde med innlands helikopteroperasjonar enn annan kommersiell luftfart, men sidan tidleg på 2000-talet har det vore ein klar reduksjon i ulykkesraten. Regjeringa

slår seg ikkje til ro med dette og vil fortsette arbeidet med auka sikkerheit på innenlands helikoptertrafikk.

Det er ikkje korrekt at dei 41 tilrådingane frå Safe-tec-rapporten ikkje er følgt opp. Sidan rapporten frå sikkerheitsstudien for innlandshelikopter blei ferdigstilt i 2013 har oppfølging av alle sikkerheitstilrådingane vore ei prioritert oppgåve for Luftfartstilsynet, og alle tilrådingane utanom ei er lukka. Samferdselsdepartementet har hatt tett oppfølging av dette i etatsstyringsdialogen med Luftfartstilsynet. Tilrådingane er følgt opp med konkrete tiltak eller ved at det har kome felleseuropeiske reglar på området. Dette er gjort med bakgrunn i blant anna

innføring av nytt regelverk, styrkt tilsynsaktivitet, innføring av risikobasert tilsyn, utvikling av nytt utstyr og haldningsskapande arbeid, blant anna gjennom "Flysikkerhetsforum for operatører av innlandshelikoptre" som Luftfartstilsynet leiar. Nokre tilrådingar er lukka med føresetnad om at tiltaket blir handsama gjennom løpande aktivitet. Det er no berre eitt tiltak som står att, og departementet vil følge opp dette.

Samferdselsdepartementet er nøgd med måten tilrådingane er handsama på, og vil fortsatt arbeide for å oppretthalde og styrke det høge sikkerheitsnivået innan luftfarten.

SPØRSMÅL NR. 2343

Innlevert 27. september 2019 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes

Besvart 4. oktober 2019 av olje- og energiminister Kjell-Børge Freiberg

Spørsmål:

Hva er årsaken til at Norge ikke har gått aktivt ut mot Storbritannias planer om å la understell og fundament fra utrangerte oljeplattformer bli stående i havet, og hva gjør regjeringen for å sikre gjenbruk og forsvarlig avfallshåndtering fra utrangerte oljeplattformer i Nordsjøen generelt, og på Brentfeltet i spesielt?

BEGRUNNELSE:

E24 hadde 6. september en artikkel om at Storbritannia planlegger å la ett stålunderstell og tre betongfundament fra Brentfeltet, 185 kilometer nordøst for Skottland, fra de fire riggene Alpha, Bravo, Charlie og Delta, bli stående.

I de tre fundamentene skal det være 11.000 tonn råolje og miljøgifter. Over tid vil fundamentene brytes ned og dette vil føre til store utslipp som kan være til skade for økosystemene og fiskebestandene i Nordsjøen. At disse fundamentene blir stående stå innebærer også at man ikke sikrer gjenbruk av materialene.

Mens Tyskland, Sverige, Belgia, Nederland og Luxembourg har gått aktivt ut med dette sier departementet, i følge E24 følgende:

«Dette er en sak som behandles av britiske myndigheter. OED er i dialog med britiske myndigheter om saken.»

Svar:

Det er britiske myndigheter som beslutter hvordan innretninger på felt på britisk kontinentalsokkelet skal disponeres. På norsk kontinentalsokkel er det på tilsvarende måte norske myndigheter som beslutter disponeringsløsningen for det enkelte felt.

Både Storbritannia og Norge har gjennom OSPAR-konvensjonen forpliktet seg til ikke å dumpe eller etterlate utrangerte offshoreinnretninger til havs. I henhold til konvensjonen kan det på visse vilkår gjøres unntak fra denne forpliktelsen; blant annet når det gjelder understellet på stålennretninger og betongennretninger. Slike understell kan etter en samlet vurdering av risiko, miljøhensyn, tilgang på teknologi, samfunnsmessige hensyn og kostnader tillates etterlatt av nasjonalstatens kompetente myndigheter. Hovedregelen er i UK som i Norge at innretninger for petroleumsvirksomhet som ikke lenger anvendes, skal fjernes.

Shell og ExxonMobil er rettighetshavere på Brentfeltet, Shell er operatør. En av plattformene på feltet har stålunderstell som er festet på betongbaser under havbunnen, og tre av plattformene har betongunderstell. Selskapene har etter mer enn 10 års arbeid og analyser av mulige disponeringsløsninger, der også offentlige høringer har vært gjennomført i flere omganger, anbefalt å etterlate stålunderstellet på den ene innretningen og betongunderstellet på de tre andre innretningene på feltet. Toppiden på alle innretningene fjernes og tas til land for opphugging.

Før britiske myndigheter tillater at deler av en innretning kan etterlates under unntaksordningen i OSPAR-konvensjonen, skal øvrige OSPAR-land konsulteres. Denne prosessen pågår nå. Ut fra det faktagrunnlaget som er forelagt oss, har vi funnet å kunne støtte britenes anbefaling.

Disponeringssaker på norsk sokkel, herunder sikkerhets- og miljømessige aspekter, vil også fremover bli utredet og behandlet i henhold til gjeldende petroleumslovgivning og Norges forpliktelser under OSPAR-konvensjonen. Beslutninger vil bli fattet på bakgrunn av de faktiske forhold knyttet til den enkelte sak.

SPØRSMÅL NR. 2344

Innlevert 27. september 2019 av stortingsrepresentant Siv Mossleth

Besvart 2. oktober 2019 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

Når kommer statistikk fra SSB for trafikkulykker for 2018, og kan vi forvente at disse kommer tidligere for 2019 enn september 2020?

BEGRUNNELSE:

Tallene fra SSB som viser ulykkesstatistikk fra foregående år har normalt kommet medio mai året etter. Tallene for 2018 har derimot fortsatt ikke kommet. Disse tallene gir vurderingsgrunnlag for eventuelle trafikksikringstiltak og belyser utfordringer som er viktig å ta tak i. Vi må ha en nullvisjon på drepte i trafikken og fylkeskommunene etterspør dataene.

Svar:

Statistisk sentralbyrå (SSB) er ifølge statistikkloven § 4-1 en faglig uavhengighet virksomhet, administrativt underlagt Finansdepartementet. Beslutningsmyndigheten om utarbeidelse av offisiell statistikk er delegert til SSB. Finansdepartementet har følgelig bedt SSB besvare spørsmålet. SSB ga følgende svar:

«SSB vil publisere endelige tall for trafikkulykker for 2018 fredag 4. oktober 2019. Endelige tall kunne ikke publiseres i mai som vanlig, fordi en del innrapporterte ulykker fra Politiet manglet stedfestelse. Det måtte foretas et arbeid for å finne korrekte kommuner for ulykkene, og denne kvalitetssikringen medførte en forsinkelse. Siden problemet med manglende stedfestelse nå er løst av Politiets IKT-tjenester, vil endelige tall for trafikkulykker for 2019 bli publisert 29. mai 2020.»

Generelt vil jeg understreke at Finansdepartementet legger stor vekt på aktualitet i statistikken. Departementet stiller derfor generelle krav til dette i de årlige tildelingsbrevene, og disse kravene er skjerpet de senere årene.

SPØRSMÅL NR. 2345

Innlevert 27. september 2019 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 8. oktober 2019 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

Kan helseministeren opplyse om hva det vil koste å refundere Aimovig på blå resept for pasienter med kronisk mi-

grene, og hvordan forventer statsråden at Stortinget skal kunne ta stilling til refusjon av legemiddelet hvis denne kostnaden er ukjent?

BEGRUNNELSE:

Den 21. juni konkluderte Statens legemiddelverk med at kostnaden ved å gi forhåndsgodkjent refusjon (blåreseptrefusjon) til migrenelegemiddelet erenumab (Aimovig) vil overskride fullmaktgrensa på 100 millioner kroner i året. Det innebærer at Legemiddelverket ikke selv kan vedta blåreseptrefusjon for legemiddelet, og at saken må avgjøres av Stortinget.

Helseministeren har kunngjort at regjeringen ikke vil foreslå å bevilge penger til blåreseptrefusjon av legemiddelet i statsbudsjettet for 2020 (NRK, 23. september). Denne beslutningen har skapt stor frustrasjon blant migrenepasienter, hvorav flere i dag betaler for behandlingen av egen lomme.

I Legemiddelverkets vurdering kommer det frem at legemiddelselskapet bak medikamentet har tilbudt flere rabatter, avhengig av hvilke migrenepasienter som skal få behandlingen refundert. På bakgrunn av disse rabattene, som er hemmelige for offentligheten, konkluderer Legemiddelverket med at behandlingen er kostnadseffektiv for følgende pasienter:

- «1 Pasienter med kronisk migrene, definert som mer enn 15 hodepinedager per måned i mer enn tre måneder sammenhengende, hvorav minst åtte dager kan karakteriseres som migrene og som
- 2 har forsøkt tre forebyggende behandlinger forut for behandlingen med erenumab»

Med andre ord kan legemiddelet gi god helsegevinst for pengene for mange av pasientene med den mest alvorlige migrenesykdommen. På grunn av regjeringens politikk om å holde legemiddelpriser hemmelige, er det imidlertid ukjent hva som blir budsjettkonsekvensen av å refundere medikamentet for denne gruppa.

Spørsmålsstilleren minner om at det er Stortinget som er Norges bevilgende myndighet, og at Stortinget er avhengig av å vite hva som blir budsjettkonsekvensen for å avgjøre om Aimovig skal få blåreseptrefusjon.

Svar:

Legemiddelverket har metodevurdert den første CG-PR-hemmeren som kom på markedet, erenumab (Aimovig). Metodevurderingen viser at legemidlet kan være kostnadseffektivt for pasienter med kronisk migrene (15 eller flere hodepinedager per måned i minst tre måneder) som har forsøkt minst tre andre vanlige forebyggende legemidler. Det vil si at nytten av behandlingen står i et rimelig forhold til ressursbruken (herunder legemiddelkostnader) og tilstandens alvorlighet for denne pasientgruppen.

Basert på maksimalpris er netto budsjettvirkning ved å ta Aimovig i bruk på blå resept for pasienter med kronisk migrene anslått til 26,8 mill. kroner første år med refusjon, stigende til 152,3 mill. kroner det femte året. Legemiddelverket har i sin metodevurderingsrapport også pekt på at det er stor usikkerhet knyttet til anslagene, og at risikoen for utglidning i forskrivning for trygdens regning, og dermed økte utgifter, er betydelig.

Novartis har tilbudt en konfidensiell rabatt som gjør at behandlingen anses som kostnadseffektiv for pasientgruppen, men de totale legemiddelkostnadene vil fortsatt overstige fullmaktsgrensen på 100 mill. kroner i løpet av minst ett de fem første årene. Dette vil være tilfelle selv om refusjon begrenses til individuell stønad via Helfo for pasienter med kronisk migrene og med krav om at behandlingen settes i gang av spesialist i nevrologi eller en sykehusavdeling med tilsvarende spesialitet.

Flere nye migrenelegemidler er nå kommet på markedet. Departementet har bedt Legemiddelverket, i samarbeid med Sykehusinnkjøp, å gjennomføre prisforhandlinger for disse legemidlene. Målet med prisforhandlingene og eventuell konkurranseutsetting er å få ned legemiddelkostnadene slik at norske pasienter kan få dem på blå resept i løpet av 2020. Dersom budsjettkonsekvensene etter forhandlinger kommer under fullmaktsgrensen, kan Legemiddelverket fatte vedtak om refusjon uten Stortingets samtykke.

SPØRSMÅL NR. 2346

Innlevert 27. september 2019 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik

Besvart 8. oktober 2019 av justis- og innvandringsminister Jøran Kallmyr

Spørsmål:

Er PSTs vurdering av Huawei endret etter at PST la frem sin trusselvurdering i februar 2019 og hvem er det som i

siste instans har ansvaret for å ivareta norske borgeres sikkerhet og kontroll over kritisk infrastruktur i Norge?

BEGRUNNELSE:

PST har kommet med klare advarsler mot selskaper fra land Norge ikke har sikkerhetspolitisk samarbeid med og gitt uttrykk for at de bør begrenses fra å jobbe med ekom-nettet. Til E24 15. januar i år sa PSTs informasjonsdirektør Martin Bernsen at «Vi er bekymret for at det kan føre til at vi ikke har full kontroll på norske ekomnett som er kritisk infrastruktur.»

I forbindelse med fremleggelse av PSTs årlige trusselvurdering, uttalte PST-sjef Benedicte Bjørnland til NRK 4. februar i år at «Vi peker på to land vi ikke har et sikkerhetspolitisk samarbeid med, og som driver etterretning mot Norge og norske interesser. Det er Russland og Kina. Begge har cyberkapabiliteter som setter dem i stand til å etterrette og stjele informasjon fra Norge i cyberdomenet.» Videre kom PST-sjefen med klare advarsler mot det kinesiske selskapet Huawei «Vi har sagt at man bør være oppmerksom på Huawei som aktør i forbindelse med 5G-nettet som skal bygges ut. Ikke fordi vi tror at det er noe galt med Huawei og menneskene som jobber i Norge, men Huawei som selskap har antagelig ganske tette bånd til kinesiske myndigheter.» PST-sjefen viste videre til at Kina har en etterretningslov som pålegger både private virksomheter og enkeltpersoner å samarbeide med kinesiske myndigheter dersom de blir bedt om det.

Flere land har nektet Huawei å ta del i utbyggingen av 5G-nettet. Justisdepartementet bekreftet i januar i år at også Norge vurderte tiltak som kan holde Huawei utenfor utbyggingen av neste generasjons mobilnett. Til Reuters 9. januar i år uttalte daværende justisminister Tor Mikkelt Wara at «Norge deler USA og Storbritannias bekymring og er bekymret for at private og statlige aktører i Norge er utsatt for spionasje.»

Torsdag 26. september kunne Reuters melde at Norge likevel ikke gjør som vår NATO-allierte USA som stenger ute Huawei fra utbyggingen av 5G-nettet, men at Norge lar det være opp til teleselskapene å gjøre de endelige sikkerhetsvurderingene knyttet til Huawei som selskap.

Svar:

Spørsmålet representanten stiller angår både samfunns-sikkerhetsministerens og justis- og innvandringsministerens ansvarsområder, og besvares av meg på vegne av oss begge.

I PSTs trusselvurdering for 2019 nevnes ikke enkelt-selskaper, med det pekes på at «...tjenester fra andre land, som for eksempel Kina, [vil] utføre etterretningsoperasjoner mot mål og virksomheter» i Norge. I PSTs muntlige fremleggelse av trusselvurderingen anbefalte imidlertid PST at man burde være oppmerksom på Huaweis eventuelle rolle i utbyggingen av 5G-nettene og at selskapet antagelig har ganske tette bånd til kinesiske myndigheter. Dette er, etter PSTs vurdering, fortsatt gjeldende.

Når det gjelder sikkerhet og kontroll over kritisk infrastruktur i Norge, er det generelle prinsippet at den enkelte virksomhet har ansvar for å sørge for forsvarlig sikkerhet innenfor sitt ansvarsområde, og at den enkelte fagstatsråd har et overordnet ansvar innenfor egen sektor. Det pågår nå et arbeid med å kartlegge grunnleggende nasjonale funksjoner som er av en slik betydning at et helt eller delvis bortfall av funksjonen vil få konsekvenser for statens evne til å ivareta nasjonale sikkerhetsinteresser.

Digitaliseringsministeren har det overordnede ansvaret for oppfølgingen av sikkerhetsloven på ekom-feltet, blant annet knyttet til 5G-utbyggingen. Trussel- og risikouvurderinger fra etterretnings- og sikkerhetstjenestene er en del av grunnlaget i dette arbeidet. Vurderingene gjøres i samråd med berørte statsråder, blant annet samfunns-sikkerhetsministeren og meg, og i tett dialog med teleselskapene.

Nasjonal sikkerhetsmyndighet (NSM) skal ha nasjonal oversikt over skjermingsverdige objekter og infrastruktur basert på innmeldingene fra hver sektor.

I tillegg til ansvaret for egensikring som ligger til aktørene som råder over den kritiske infrastrukturen, har politiet et ansvar for å håndtere kriminelle handlinger mot slik infrastruktur. Forsvaret kan ved behov yte bistand til politiet. Forsvaret har videre et ansvar for å håndtere handlinger som konstateres å være et væpnet angrep i henhold til folkeretten.

I siste instans er det regjeringen som er ansvarlig for å ivareta norske borgeres sikkerhet og kontroll over kritisk infrastruktur i Norge.

SPØRSMÅL NR. 2347**Innlevert 27. september 2019 av stortingsrepresentant Mathilde Tybring-Gjedde****Besvart 4. oktober 2019 av kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

Har regjeringen et anslag på hvor mye de private barnehagene vil få i økt driftstilskudd i 2020 som følge av at bemanningsnormen er oppfylt i flere kommuner (og barnehager) i 2018?

BEGRUNNELSE:

De private barnehagene får støtte basert på regnskapene for de kommunale barnehagene i kommunene to år tilbake. Bemanningsnormen fastsetter hvor mange barn det skal være per ansatt i grunnbemanningen og ble innført 1. august 2018. Barnehagene hadde frem til 1. august 2019 til å oppfylle normen. Bemanningsnormen var i gjennomsnitt allerede oppfylt og finansiert i de kommunale barnehagene på nasjonalt nivå ved innføringen av normen. Private barnehager mottar i gjennomsnitt samme bevilgning som kommunale barnehager. Likevel viste tilgjengelig statistikk for 2017 at det ved innføringen av normen i 2018 var mange kommuner som ikke oppfylte normen. Som en følge av dette var det mange private barnehager som i 2018 og 2019 ikke fikk driftstilskudd som reflekterte bemanningsnormen. Statistikk for 2018 viser at antallet kommuner som oppfyller bemanningsnormen økt. For 2020 vil driftstilskuddet til de private barnehagene øke i tråd med dette.

Svar:

Vi har mange gode barnehager, men kvaliteten og bemanningen i barnehagene varierer fortsatt for mye. Tidligere har det ikke vært et nasjonalt minstekrav til antall ansatte i barnehagene. Det har regjeringen gjort noe med. Bemanningsnormen innebærer at det for barn under 3 år skal være maks tre barn per voksen, mens det for barn over 3 år skal være maks seks barn per voksen.

Bemanningsnormen var i gjennomsnitt allerede oppfylt og finansiert i de kommunale barnehagene på nasjonalt nivå ved innføringen av normen. Private barnehager mottar i gjennomsnitt samme bevilgning som kommunale barnehager. Regjeringens forslag til bemanningsnorm følger de samme prinsipper og forholdstall som barnehagelovutvalget foreslo i 2012, og som Stoltenberg-regjeringen foreslo i 2013. Kostnadsberegningen og innretningen har vært den samme siden 2012, og er i tråd med veileder for statlig styring av kommuner og fylkeskommuner. I veilederen heter det at "ved oppgave- og regelendringer med økonomiske konsekvenser for kom-

munesektoren skal kommunene tilføres eller trekkes midler i rammetilskuddet, i samsvar med anslåtte merutgifter eller innsparinger for kommunene eller fylkeskommunene samlet". Regjeringen mener derfor at bemanningsnormen er fullfinansiert.

Private barnehager mottar driftstilskudd som er beregnet på bakgrunn av utgiftene i kommunale barnehager i samme kommune to år før tilskuddsåret. Driftstilskuddet prisjusteres med kommunal deflator, men eventuelle nye lovkrav som kommunene blir pålagt vil først reflekteres i driftstilskuddet til de private barnehagene to år senere. Regjeringen ser at det kan være behov for egne mekanismer i finansieringssystemet som gjør at private barnehager blir finansiert til å oppfylle nye lovkrav samtidig som kommunene. I høringen om ny regulering av private barnehager varsles det derfor at Utdanningsdirektoratet skal utrede hvordan dette eventuelt kan gjøres.

Statistikk for 2017 viste at det ved innføringen av bemanningsnormen i 2018 var 106 kommuner som ikke oppfylte normen i kommunale barnehager. De private barnehagene i disse kommunene mottok dermed driftstilskudd tilpasset en for lav bemanning for å innfri normen. Det er innført et midlertidig øremerket tilskudd til bemanningsnormen i perioden 2018-2020 for å styrke innføringen av normen i små private og kommunale barnehager i kommuner som ikke oppfylte normen. Statistikk for 2018 viser at antallet kommuner som oppfyller bemanningsnormen har økt betraktelig fra 2017, slik at det kun er 31 kommuner som ikke oppfyller bemanningsnormen i kommunale barnehager i 2018. I 2020 baseres driftstilskuddet til private barnehager på kommunenes regnskapstall fra 2018. Det betyr at nesten alle de private barnehagene i 2020 vil motta kommunale driftstilskudd som reflekterer bemanningsnormen.

Det legges til grunn at spørsmålsstiller etterspør økningen i kommunale driftstilskudd til private barnehager i 2020 sammenliknet med 2019. Departementet gjør oppmerksom på at endelige tall for endringer i bevilgning til driftstilskudd først vil være tilgjengelig når utbetalingene til de private barnehagene er gjennomført i 2020. Økning i driftstilskudd vil også kunne skyldes flere faktorer enn økt bemanning.

For å anslå økningen i driftstilskudd til private barnehager som følge av at flere kommuner oppfylte bemanningsnormen i 2018, har departementet tatt utgangspunkt i økningen i antall årsverk i grunnbemanningen i kommunale barnehager fra 2017 til 2018.

Statistikk fra Utdanningsdirektoratet viser at bemanningen i kommunale barnehager i kommuner som ikke oppfylte bemanningsnormen i 2017, men som oppfylte normen i 2018, økte med 533 årsverk. Det er lagt til grunn en årsverkskostnad som innebærer at de nye årsverkene i barnehagene er fylt av en lik andel assistenter og pedagoger, basert på nasjonale gjennomsnittstall for årsverkskostnad fra Teknisk beregnings- og statistikkutvalg for kommunesektoren (TBSK).

Ved dele den anslåtte økningen i årsverkskostnader i kommunale barnehager på antall barn i kommunale barnehager, får man et anslag på økningen i kostnad per barn. Siden driftstilskuddene i de private barnehagene fastsettes på bakgrunn av kostnader per barn i de kommunale barnehagene, gir dette tallet også et anslag på økningen i tilskudd per barn i de private barnehagene i samme

kommune. For å anslå økningen i driftstilskuddet som private barnehager vil få i 2020 som følge av økt bemanning i de kommunale barnehagene, multipliseres økningen i tilskudd per barn med antall barn i de private barnehagene i 2018. Beregningene er gjort på kommunenivå. Dette gir en anslått økning i driftstilskudd på om lag 490 millioner kroner til barnehager i kommuner som ikke oppfylte bemanningsnormen i 2017, men som oppfylte normen i 2018.

Når tilsvarende beregninger som beskrevet over utføres for alle landets kommuner, det vil si uavhengig av om de oppfylte bemanningsnormen i 2017 eller ikke, anslår departementet en samlet økning i driftstilskuddet til private barnehager på om lag 630 millioner kroner.

Det understrekes at det er usikkerhet knyttet til anslagene.

SPØRSMÅL NR. 2348

Innlevert 27. september 2019 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes

Besvart 7. oktober 2019 av næringsminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

Hva er statsrådens meninger om at det statlig eide Bring ved å opprette en ny avdeling i Polen med polsk lønnsnivå bidrar til å presse ned lønninger i transportbransjen, utkonkurrere norske transportarbeidere og -selskaper, samt motarbeide statlige mål om at økt andel av godstrafikken skal tas på bane og sjø, og hva vil statsråden gjøre for å få Bring til å bidra til å oppfylle disse målsettingene?

BEGRUNNELSE:

Siden 1990-tallet har det vært klare politiske målsettinger om å få en økt andel av godstrafikken over fra vei til sjø og bane. Dette har man ikke lyktes med, og godstrafikk på vei tar en stadig større andel. Det betyr at klimagassutslippene fra godstrafikken øker, stikk i strid med behovet for rask reduksjon av klimagassutslipp for å nå målene i Paris-avtalen. I tillegg har økt godstrafikk på vei en rekke andre samfunnsmessige negative konsekvenser inkludert stor slitasje på veier, lokal luftforurensing og støy, og økt fare for trafikkulykker.

I en undersøkelse fra TØI i 2015 kommer det frem at 69 % av 600 intervjuede transportaktører som velger vei-transport over transport til sjø gjør dette på grunn av pris, frekvens eller en kombinasjon av disse. Andelen gods på bane har også gått betraktelig ned de siste årene, og ak-

tørene for gods på bane i Norge har varslet at det er fare for at all virksomhet må legges ned. Siden 2015 har også prisene for veitransport gått ytterligere ned, i stor grad knyttet til lavere lønninger, dårligere arbeidsforhold og omfattende bruk av sosial dumping.

Riksrevisjonen konkluderte i Dokument 3:7 (2017–2018) med at staten har gjennomført for få tiltak for å oppnå målene om overføring av gods fra vei til sjø og bane, og at det har blitt lagt bedre til rette for arealer til tilbydere og brukere av transport langs hovedveinettet enn ved havner og jernbaneterminaler. Det er vanskelig å ha tiltro til at regjeringen mener alvor med målsettingene sine når selv statlig eide selskaper motarbeider disse gjennom kreative forretningsmodeller og lønnsdumping.

Svar:

Mitt generelle inntrykk er at norske selskaper respekterer lover og regler i de landene de har etablert virksomhet, ivaretar grunnleggende arbeidsstandarder og betaler en anstendig lønn. Jeg har ikke grunn til å tro at dette ikke er tilfellet også for Posten Norge AS (Posten Norge).

I eierskapsmeldingen har regjeringen dessuten klare forventninger til selskapene der staten er eier. Dette inkluderer spesifikke forventninger innenfor samfunnsansvar knyttet til arbeids-takerrettigheter. Det forventes blant

annet at selskapene aktivt følger, og er med på å utvikle, god forretningsskikk, og respekterer og bidrar til et anstendig arbeidsliv hvor grunnleggende arbeidsstandarder og rettigheter ivaretas samt at arbeidstakere gis en lønn de kan leve av. Forventningene tar utgangspunkt i, og bygger på, nasjonale og internasjonale standarder, konvensjoner og rapporteringsnormer. Oppfølging av selskapenes arbeid med samfunnsansvar skjer i eierdialogen.

Det er Nærings- og fiskeridepartementet som forvalter statens eierskap i Posten Norge, som er morselskapet til Bring. Målet med statens eierskap i Posten Norge er forankret i Meld. St. 27 (2013-2014) Et mangfoldig og verdiskapende eierskap (eierskapsmeldingen) og er: "å sikre et landsdekkende tilbud av leveringspliktige tjenester til rimelig pris og med god kvalitet. [...]Selskapet skal drives på forretningsmessig grunnlag og med sikte på å levere konkurransemessig avkastning."

Staten som eier har som nevnt klare forventninger til selskapene. Men det er ikke slik at eier skal legge seg opp i selskapenes daglige drift. Rollefordelingen mellom staten som eier og selskapets ledelse følger av selskapslovgivningen og er beskrevet i eierskapsmeldingen. Forvaltningen av selskapet er styrets ansvar. Ansvar for forretningsmessige beslutninger og problemstillinger knyttet til den operative driften hører under styret og ledelsen i selskapet. Det statlige eierskapet skal forvaltes på en profesjonell og forutsigbar måte, og selskaper hvor staten er eier som driver kommersiell virksomhet i konkurranse med andre aktører skal verken ha fordeler eller ulemper av det statlige eierskapet.

Posten Norge har opplyst at konsernet etablerte virksomhet i Polen sommeren 2018 som ledd i virksomhetens strategi for å ivareta de internasjonale logistikkbehovene

til kunder som skal ha gods distribuert i Norden. Videre forstår jeg at etableringen av datterselskapet Bring Truckings polske avdeling i mai 2019 er en del av den samme satsingen, og at avdelingen blant annet ble etablert for å unngå tomkjøring til og fra Slovakia. Posten Norge har også opplyst at selskapet i 2019 bestilte en ekstern revisjon av lønns- og arbeidsvilkår i Bring Truckings virksomhet i Norge med kontrollperiode 2018, og at resultatet av denne skal vise at ingen av sjåførene har fått lønn under lovpålagt minstelønn ved kabotasje eller kombinerte transporter.

Jeg er ellers glad for at Posten Norge satser aktivt på tiltak som bedrer miljøet og bidrar til lavere klimagassutslipp. Konsernet oppgir at det har som ambisjon kun å benytte fornybare energikilder i kjøretøy og bygg i 2025. De opplyser videre at tog spiller en viktig rolle og at Posten Norge står for om lag 40 pst. av container/trailer-volumet transportert på tog i Norge og inn/ut av Norge (gods på tog, målt i antall TEU¹).

Jeg vil benytte denne anledningen til å understreke at regjeringen arbeider langs flere spor for å bidra til trygge og gode arbeidsforhold i Norge. Regjeringen har blant annet en strategi mot arbeidslivskriminalitet som er utarbeidet i samarbeid med partene i arbeidslivet og skal sikre en bred og felles innsats mot useriøs virksomhet og kriminalitet. Regjeringen jobber aktivt for å bekjempe arbeidslivskriminalitet og urettferdig konkurranse fra virksomheter som ikke følger norsk lov i transportbransjen. Det er etablert et treparts bransjeprogram for godstransport på vei og turbil som en langsiktig satsing for å oppnå varige forbedringer av arbeidsvilkårene i transportbransjen. Arbeidet ledes av Arbeidstilsynet, og Statens vegvesen deltar, i tillegg til bred deltagelse fra partene i sektoren.

SPØRSMÅL NR. 2349

Innlevert 27. september 2019 av stortingsrepresentant Geir Pollestad

Besvart 7. oktober 2019 av landbruks- og matminister Olaug Vervik Bollestad

Spørsmål:

Hvilke tiltak er iverksatt for å ta vare på helsen til og sikre beredskap for bøndene og deres familier som står i fare for å bli økonomisk ruinert som følge av nedlegging av pelsdyrnæringen?

BEGRUNNELSE:

H, FrP, KrF, V, SV, MDG og Rødt stemte 13. juni, etter forslag fra regjeringen, for å legge ned pelsdyrnæringen. Etter dette sendte statsråden på høring et forslag til kompensasjonsordning. Det har kommet frem i media at mange av de som rammes sliter med helseplager som følge av en usikker økonomisk fremtid. Det er klart at mange vil sitte

¹ Twenty-foot Equivalent Unit

igjen med millioner av kroner i tap dersom statsrådens forslag til kompensasjonsordning går gjennom.

Det er ingen tvil om at dette er en stor psykisk belastning for de som rammes og det meldes også at flere har fått helseplager og blitt sykemeldt. Det er svært viktig at dette tas på det alvor og at man har en beredskap for å ivareta bøndene og familiene som rammes.

Svar:

Forbudet mot hold av pelsdyr og konsekvensene av dette, oppleves som en stor belastning for mange pelsdyroppdrettere. På denne bakgrunn har mitt departement bedt Norsk Landbruksrådgivning (NLR) om, gjennom sin

HMS-rådgivning, å ha særlig oppmerksomhet på behovet for oppfølging av pelsdyrbønder og eventuelt å tilby krisebistand. En viktig del av NLRs rådgivningstilbud er innenfor HMS-arbeid, der forebyggende arbeid med psykisk helse og krisebistand inngår.

NLR har i møte med mitt departement om saken bekreftet å ha spesielt fokus på pelsdyroppdrettere nå. NLR har i denne sammenheng kontakt med Norges Pelsdyrslag (NPA), og jeg har fått opplyst at det nå ligger an til at NLR skal delta på fem regionale møter i regi av NPA.

For ordens skyld nevner jeg at Helse- og omsorgsdepartementet i brev til NPA 4. juli 2019 har redegjort for kommunenes ansvar for nødvendige helse- og omsorgstjenester.

SPØRSMÅL NR. 2350

Innlevert 27. september 2019 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik

Besvart 7. oktober 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for hvilke konkrete bestemmelser for internasjonal transport og arbeidstakerrettigheter den norske regjeringen har kjempet for gjennom arbeidet i «Road-Alliance», mener statsråden at etableringen av Bring Truckings østeuropeiske selskaper bidrar til å nå regjeringens mål for transportnæringen, og vil regjeringen bruke eiermakten til å hindre at selskapet aktivt motarbeider norsk transportnæring?

BEGRUNNELSE:

I NRK 25. september fremkommer det at det statseide Bring Trucking skal etablere et nytt datterselskap i Polen. Grunnen er ifølge Posten å kunne frakte varer fra Polen til Skandinavia. Fra før av har Bring Trucking et tilsvarende selskap i Slovakia. Av NRK-saken fremkommer at selskapet ikke bare frakter varer fra Øst-Europa og inn til Skandinavia, men at Bring-sjåførene ofte kjører såkalte «internasjonale oppdrag» mellom Norge og Sverige. Hensikten med de østeuropeiske selskapene man etablerer er åpenbart å skulle konkurrere i det europeiske transportmarkedet, herunder også det nordiske transportmarkedet, med østeuropeiske lønninger. Dette skjer samtidig med at samferdselsdepartementet, gjennom «Road Alliance» har vært aktive deltagere i lobbyarbeidet inn mot EU, for å få på plass strengere regler for europeisk transport. Gjennom deltagelse i «Road-Alliance» har den nor-

ske regjeringen kjempet sammen med andre europeiske land for å gjøre EUs mobilitetspakker mer i tråd med interessene til norsk transportnæring. I stor grad har dette også sammenfall med forslagene og ønskene fra arbeidstakersammenslutningen European Transport Workers Federation (ETF), der også norske yrkessjåfører er med.

Problemstillingen knyttet til Brings selskaper burde verken være ukjent eller ny for regjeringen. Til Abcnyheter 21. oktober 2015 uttalte Lastebileierforbundets leder Geir A. Moe at «En skulle tro staten hadde nok med å regulere markedet og kontrollere oss, om de ikke skal utkonkurere oss også.» Bakgrunnen for uttalelsene var den gang Brings slovakiske selskap sin aktivitet i Norge. Nå utvides altså denne aktiviteten ytterligere.

Svar:

Nærings- og fiskeridepartementet forvaltar staten sitt eigarskap i Posten Norge AS som er morselskap til Bring Trucking. Målet med staten sitt eigarskap i Posten Norge AS er forankra i Mld. St. 27 (2013–2014) Et mangfoldig og verdiskapende eierskap (Eigarskapsmeldinga). Det følger av meldinga at målet er å sikre eit landsdekkande tilbod av leveringspliktige tenester til rimeleg pris og med god kvalitet. Selskapet skal drivast på forretningsmessig grunnlag og med sikte på å levere konkurransemessig avkastning.

Rollefordelinga mellom staten som eigar og leiinga i selskapet følgjer av selskapslovgivinga, og er omtalt i eigarskapsmeldinga. Forvaltinga av selskapet er styret sitt ansvar. Ansvar for forretningsmessige avgjerder og problemstillingar knytt til den operative drifta høyrer derfor under styret og leiinga i selskapet.

Som eigar legg staten til grunn at selskapa med statleg eigardel følgjer lover og reglar. I tillegg uttrykkjer regjeringa gjennom eigarskapsmeldinga klare forventningar til selskapa på område som staten meiner bidreg til å nå staten sine mål som eigar. Dette gjeld òg spesifikke forventningar knytt til arbeidstakarane sine rettar. Her er det forventningar om at selskapa med statleg eigardel aktivt følgjer, og er med på å utvikle god forretningsskikk. Det vert forventa at dei respekterer og bidreg til eit anstendig arbeidsliv der grunnleggjande arbeidsstandardar og rettar vert ivaretekne, og at arbeidstakarane får ei lønn dei kan leve av. Regjeringa sine forventningar tar utgangspunkt i og byggjer på nasjonale og internasjonale standardar, konvensjonar og rapporteringsnormer.

EU-Kommisjonen har som kjent fremma forslag om nytt vegtransportregelverk, den såkalla mobilitetspakka.

Første del vart lagt fram 31. mai 2017, andre del 8. november 2017 og tredje del 17. mai 2018. Del ein av pakka omhandlar mellom anna forslag til nye reglar for køyre- og kviletid, fartsskrivar og handheving av køyre- og kviletid og arbeidstid, kabotasje og utsending av arbeidstakarar. Dette vert kalla den sosiale delen av mobilitetspakka.

Den sosiale delen av mobilitetspakka har vore omstridd i EU-systemet. Noreg har saman med våre samarbeidspartnarar i Road Alliance arbeidd for eit regelverk som skal redusere moglegheitene for misbruk og svindel knytt til sosiale rettar og trafikktryggleik.

Noreg sin posisjon er at vi treng klare reglar som det er mogleg å handheve. Regjeringa er tydelege på at vi ikkje ønsker ei oppmjuking av kabotasjereglane. Vi ønsker òg at det framleis skal være forbode for sjåførane å ta normal vekekville i køyretøya.

Mange av dei problematiske sidene ved Kommisjonen sitt opprinnelege forslag har vorte justerte i Rådet og Europaparlamentets sine posisjonar, i positiv retning slik vi ser det. Det gjenstår likevel trilogforhandlingar mellom Rådet, Parlamentet og Kommisjonen før vi veit om og når eit nytt regelverk er på plass og korleis det blir sjåande ut.

SPØRSMÅL NR. 2351

Innlevert 27. september 2019 av stortingsrepresentant Tuva Moflag

Besvart 7. oktober 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

Vil statsråden sørge for permanente alternativer for reisende på Østfoldbanen og andre lokaltoglinjer som er sterkt berørt av innstillinger og forsinkelser?

BEGRUNNELSE:

Problemene med lokaltogtrafikken vil ingen ende ta. Det skaper store problemer for folk som skal rekke jobb, henting i barnehage/skole og andre gjøremål i hverdagen. Det ustabile tilbudet over så lang tid, krever at vi må ha flere ben å stå på. Buss for tog-løsningene må tilbake som et permanent avlastningstilbud, slik at folk kan stole på kollektive reisemidler i hverdagen.

Svar:

La meg først seie at eg har stor forståing for frustrasjonen mange reisande på Østfoldbanen opplev. Dei reisande har opplevd ei rekke avviksituasjonar den siste tida, og då

spesielt dei første vekene etter sommaren. Dette er svært uheldig, og bakgrunnen for at eg i slutten av august bad Jernbanedirektoratet gjere greie for problema knytte til forseinkingar og innstillingar som oppstod då dei sommarstengte strekningane opna for trafikk igjen i byrjinga av august. I tillegg kalla eg aktørane inn til eit møte for å få ei orientering, og diskutere moglege åtgjerder som kan settast inn for å betre reisekvardagen for pendlarane.

Trafikkavtalen mellom Vygruppen AS (Vy) og Jernbanedirektoratet er utarbeidd slik at Vy er tent med å ha flest mogleg reisande. Fornøgde reisande vil i praksis seia fleire reisande. Det er med andre ord i Vy si eiga interesse at dei reisande på Østfoldbanen, og på resten av dei togstrekningane VY opererer, opplever eit stabilt og godt reisetilbod.

Eg har også utfordra selskapet på om det ikkje vil være formålstenleg med ei vesentleg betre avvikshandtering enn det vi har sett dei siste månadane. Selskapet har meldt til meg at deira erfaring er at få vel bussalternativ, også på dagar med avvik i togtrafikken.

Det er viktig at Bane Nor og Vy i fellesskap håndterer avvikssituasjonene bedre enn det vi har sett i år. Det handler både om bedre førebygging av avvik, tilstrekkelig informasjon når avvik oppstår, og tilstrekkelig kapasitet på alternativ transport. Eg vil i fortsettinga følgje dette opp overfor aktørane.

På bakgrunn av ovannemnde er det på det noverande tidspunkt ikkje aktuelt å setja inn permanente alternative

transporttilbod på Østfoldbanen, men eg vil følgje situasjonen tett. Eg vil be jernbaneaktørane om fortløpande å vurdere bruk av alternative transportmiddel, og legge til rette for god og rettidig informasjon til de reisande. Den situasjonen som passasjerane på Østfoldbanen opplev, må forberast.

SPØRSMÅL NR. 2352

Innlevert 28. september 2019 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 7. oktober 2019 av utenriksminister Ine M. Eriksen Søreide

Spørsmål:

Utenriksdepartementet har vist til en diagnose stilt av ICRC/WHO – begge instanser avviser å ha stilt en slik diagnose.

Hvem stilte denne diagnosen og formidlet den til UD, hva var det medisinske grunnlaget for diagnosen, og stemmer det at en ny, eventuelt flere, diagnoser er stilt under oppholdet i AL Hol-leiren og av hvem, når og hvordan det ble gjort?

BEGRUNNELSE:

Viser til manglende svar på spørsmål knyttet til om UD presset på for at en norsk kvinne i Al-Hol-leiren i Syria skulle la sin syke gutt på 4 år få en operasjon, og ber om ytterligere svar.

Svar:

Utenriksdepartementet gir konsulær bistand innenfor de rammene som følger av utenriktjenesteloven og Meld. St. 12 (2010-2011) Bistand til nordmenn i utlandet. Anmodninger om konsulær bistand fra norske borgere i Al-Hol vurderes i hvert enkelt tilfelle i tråd med disse rammene. Saker som gjelder mindreårige norske borgere som lever under vanskelige forhold i leirene i Syria har vært, og fortsetter å være, høyt prioritert. På anmodning fra den omtalte moren er det nedlagt et betydelig arbeid fra utenriktjenestens side for at lokale helsetilbydere legger til rette for helsebistand til hennes sønn.

Utenriktjenesten har aldri stilt en diagnose, og har heller aldri bedt om en konkret behandling. Det har vi ingen forutsetninger for å gjøre. Det er medisinsk personell på bakken som foretar medisinske vurderinger og eventu-

elt gir tilbud om behandling. Utenriktjenesten har heller ikke mottatt detaljerte helsejournaler fra medisinsk personell på bakken, ettersom helsetilbydere i leiren ikke deler detaljert helseinformasjon med norske myndigheter.

Korrespondanse mellom utenriktjenesten og det syke barnets mor er av andre gjort kjent i media. Det gjelder også journaler og brev til kvinnens advokat. Av denne korrespondansen fremkommer det at ulike helsetilbydere har undersøkt gutten, og at de medisinskfaglige vurderingene og diagnosene som er stilt er forskjellige. Utenriktjenesten har kun oppfordret mor til å følge råd fra lokalt medisinsk personell slik at gutten kunne undersøkes nærmere og motta medisinsk behandling.

Som redegjort for i svaret datert 25. september avhenger konsulær bistand til mindreårige av at foreldre med foreldreansvar samtykker. Så langt har mor avslått de tilbudene om helsehjelp for sønnen som har blitt formidlet henne av utenriktjenesten. Utenriktjenesten kan ikke pålegge behandling av barnet.

Lokale helsetilbydere jobber under svært krevende vilkår i al-Hol. Den humanitære situasjonen er alvorlig, og situasjonen i anneksene er spent, preget av stor frustrasjon og en sterkt radikaliseret befolkning. Av hensyn til de involverte sikkerhet og lovpålagt taushetsplikt kan vi ikke gi ytterligere detaljer i denne saken.

SPØRSMÅL NR. 2353**Innlevert 28. september 2019 av stortingsrepresentant Karin Andersen****Besvart 7. oktober 2019 av utenriksminister Ine M. Eriksen Søreide****Spørsmål:**

Hvilket helsetilbud er det konkret norske myndigheter kan bidra med å legge til rette for, og dersom ICRC sitt sykehus ikke kan behandle gutten, hvorfor henvises det til ICRC?

BEGRUNNELSE:

Viser til manglende svar på spørsmål knyttet til om UD presset på for at en norsk kvinne i Al-Hol-leiren i Syria skulle la sin syke gutt på 4 år få en operasjon, og ber om ytterligere svar.

Svar:

Utenriksdepartementet gir konsulær bistand innenfor de rammene som følger av utenriktjenesteloven og Meld. St. 12 (2010-2011) Bistand til nordmenn i utlandet.

Anmodninger om konsulær bistand fra norske borgere i Al-Hol vurderes i hvert enkelt tilfelle i tråd med disse rammene. Saker som gjelder mindreårige norske borgere som lever under vanskelige forhold i leirene i Syria har vært, og fortsetter å være, høyt prioritert. På an-

modning fra den omtalte moren er det nedlagt et betydelig arbeid fra utenriktjenestens side for at lokale helsetilbydere, som jobber under svært krevende vilkår, kan legge til rette for helsebistand til hennes sønn.

Utenriktjenesten har vært i kontakt med ulike helsetilbydere i leiren, herunder ICRC. Det er medisinsk personell på bakken som foretar medisinske vurderinger og eventuelt gir tilbud om behandling. Tilbudene det kan legges til rette for avhenger av situasjonen i leiren og hvilke tilgjengelige ressurser som finnes.

Helseteam på bakken har tidligere gitt tilbud om både medisinske undersøkelser i leiren og om evakuering til sykehus utenfor leiren, herunder tilbud der mor kunne følge med til sykehus. Mor har avslått de tilbudene om helsehjelp for sønnen som har blitt formidlet henne av utenriktjenesten og har valgt å forholde seg til feltsykehuset.

Foreldreansvaret står sterkt i norsk lov, og foreldre har både rett og plikt til å ta avgjørelser for egne barn, også i spørsmål relatert til helse. Som redegjort for i svaret datert 25. september avhenger all konsulær bistand til mindreårige av at foreldre med foreldreansvar samtykker. Utenriktjenesten kan ikke pålegge behandling av barnet.

SPØRSMÅL NR. 2354**Innlevert 30. september 2019 av stortingsrepresentant Geir Pollestad****Besvart 7. oktober 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

Vil statsråden syte for at ingen samferdselsprosjekt vert stoppa på grunn av omorganiseringa av Statens vegvesen?

BEGRUNNELSE:

Det har gjennom media kome melding om at fleire vegprosjekt i Rogaland er stoppa på grunn av omorganisering av Statens Vegvesen. På toppen av dette er Rogfast stoppa og E39 Hove-Ålgård er varsla overført til Nye Veier As til trass for at fyrste del av prosjektet snart kunne vore lagt ut i marknaden.

Konsekvensane av dette er permitteringar hos entreprenørane.

Ein skulle tru at når ein har ei fleirtalsregjering så burde det vera mogleg å ha ei viss planlegging av prosessane som vert køyrde. Det som no skjer er lite føreseieleg for næringslivet og vil også råka trafikantane.

Svar:

Statens vegvesen og fylkeskommunane er i krevjande prosessar med omstilling. Overslagsvis brukte Statens vegvesen om lag 1850 stillingar på oppgåvene knytta til

sams vegadministrasjon i fylkeskommunane i 2018. Dette er stillingar knytt til oppgåver som fylkeskommunane tek over frå 2020. Mellom anna på grunn av denne store endringa og som oppfølging av områdegjennomgangen av Statens vegvesen, førebur vegvesenet ny organisasjon frå 1.1.2020. Samstundes er dei fleste fylkeskommunane i prosessar med å slå seg saman med andre.

I ein overgangsfase med omstilling har Statens vegvesen og fylkeskommunane felles utfordringar med å halde oppe den same produksjonen som før. Dette kjem i liten grad av at dei tilsette bruker tid på sjølve omstillinga. Hovudutfordringa er at fleire enn vanleg sluttar og finn andre arbeidsgjevarar enn Statens vegvesen og fylkeskommunane. Det er no over 8 % som sluttar i Statens veg-

vesen, mot normalt 4-5 %. Her er det geografiske variasjonar og variasjonar mellom område. Rogaland har større utfordringar enn ein del andre område.

Eg er kjent med at det er god dialog mellom Statens vegvesen og fylkeskommunane for å finne dei beste løysingane der det er utfordringar med å oppretthalde produksjonen som planlagt, men det er likevel ikkje mogleg å gjennomføre ei så stor omstilling heilt utan konsekvensar for framdrift i ein overgangsfase. Omstillinga rokkar likevel ikkje ved dei utbyggingsplanane som ligg på vegsektoren i dei ulike regionane. Statens vegvesen vil difor fortsetje sitt arbeid for å realisere utbygging av alle viktige vegprosjekt.

SPØRSMÅL NR. 2355

Innlevert 30. september 2019 av stortingsrepresentant Kirsti Leirtrø

Besvart 7. oktober 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

I veier24.no kunne vi før helga lese at omorganiseringen i Statens vegvesen gjør at etaten ikke har kapasitet til å fullføre anbudsrunder på fylkesvei 333 i Sandnes.

Konkurransen blir dermed avlyst og ny utlysning i fylkeskommunal i regi når det er kapasitet til å følge opp der etter regionreformen. Hvordan er bemanningssituasjonen nå i Statens vegvesen?

BEGRUNNELSE:

Vi leser også om lange ventetider for oppkjøring ved flere trafikkstasjoner, og en uvanlig høy kompetanseflukt fra Statens Vegvesen på flere områder. Vi har fra tidligere hørt at SVV er bekymret for situasjonen rundt riksvegprosjekt, men det er første gang en kan lese om at det også på fylkesveiprojekt blir problematisk. Her skal ansatte fra enten 01.01.20, eller 01.01.21 overføres til fylkeskommunen.

Svar:

Statens vegvesen og fylkeskommunane er i krevjande prosessar med omstilling. Overslagsvis brukte Statens vegvesen om lag 1 850 stillingar på oppgåvene knytta til sams vegadministrasjon i fylkeskommunane i 2018. Dette er stillingar knytt til oppgåver som fylkeskommunane tek over frå 2020. Mellom anna på grunn av denne store endringa og som oppfølging av områdegjennomgangen

av Statens vegvesen, førebur vegvesenet ny organisasjon frå 1.1.2020. Samstundes er dei fleste fylkeskommunane i prosessar med å slå seg saman med andre.

I ein overgangsfase med omstilling har Statens vegvesen og fylkeskommunane felles utfordringar med å halde oppe den same produksjonen som før. Dette kjem i liten grad av at dei tilsette bruker tid på sjølve omstillinga. Hovudutfordringa er at fleire enn vanleg sluttar og finn andre arbeidsgjevarar enn Statens vegvesen og fylkeskommunane. Det er no over 8 % som sluttar i Statens vegvesen, mot normalt 4-5 %. Her er det geografiske variasjonar og variasjonar mellom område. Rogaland har større utfordringar enn ein del andre område.

Eg er kjend med at det er god dialog mellom Statens vegvesen og fylkeskommunane for å finne dei beste løysingane der det er utfordringar med å oppretthalde produksjonen som planlagt, men det er likevel ikkje mogleg å gjennomføre ei så stor omstilling heilt utan konsekvensar for framdrift i ein overgangsfase.

Når det gjeld ventetider på førarprøver, så er det ofte store sesongvariasjonar. Den største utfordringa er i sommarsesongen. Dette skuldast at det er motorsykkelsesong kombinert med ferieavvikling. I og med at motorsykkelsesongen no snart er over, er ventetidene også på veg ned og i hovudsak innafor Statens vegvesen sine interne krav på 20 virkedagar.

SPØRSMÅL NR. 2356**Innlevert 30. september 2019 av stortingsrepresentant Arne Nævra****Besvart 4. oktober 2019 av samferdselsminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

Det har vært en viktig praksis i Statens Vegvesen å ha årlige kontroller av utenlandske vogntogs dekk/kjettinger på grenseovergangene i forkant av vintersesongen. Årets kontroll i uke 47 har blitt kuttet ut. Dette er veldig beklagelig og stikk i strid med det statsråden og statsministeren har lovet etter alle ulykkene med utenlandske vogntog sist vinter, da det angivelig skulle innføres strenge kontroller.

Kjente statsråden til denne stansen i kontroll uke 47, hvis ikke, vil han ta initiativet til å gjennomføre den?

Svar:

Statens vegvesen gjennomfører omfattende kontrollaktiviteter gjennom heile vintersesongen, med eit særleg fokus på utanlandske vogntog ved grenseovergangane.

Det er Statens vegvesen som til kvar ei tid prioriterer ressursbruken tilpassa sentrale krav og prioriteringar. Desse prioriteringane går fram av Statens vegvesen sin strategi for kontroll med dekk og kjetting i vintersesongen 2019.

Den aktuelle storkontrollen som var planlagt til veke 47, er ein kampanje som normalt blir gjennomført kvart år på Austlandet ved grenseovergangar. Statens vegvesen opplyser at kampanjen ikkje blir gjennomført i år fordi regionen arrangerer ein nasjonal felleskontroll i veke 44. Sjølv om kampanjen ikkje blir gjennomført, har ikkje det innverknad på prioriteringane eller den totale kontrollaktiviteten til Statens vegvesen. Kontrolltrykket oppretthaldast, og spesifikke grensekontrollar med særleg fokus på utanlandske vogntog gjennomførast fortløpande.

Kontroll med dekk og kjetting, både på og utanfor grenseovergangane, har høg prioritet for regjeringa og for Statens vegvesen gjennom heile vintersesongen.

SPØRSMÅL NR. 2357**Innlevert 30. september 2019 av stortingsrepresentant Øystein Langholm Hansen****Besvart 7. oktober 2019 av næringsminister Torbjørn Røe Isaksen****Spørsmål:**

Har regjeringen som mål å «eksportere» den norske arbeidslivsmodellen, og på hvilken måte mener den i så fall at Bring Trucking sin etablering av en avdeling i Polen, med polske arbeidstakere, til polske lønns- og arbeidsvilkår, bidrar til dette?

BEGRUNNELSE:

Vi vet at Posten Norge AS, gjennom Bring, for en tid tilbake etablerte en egen avdeling i Slovakia, Bring Logistics. Dette er en etablering som også er debattert i Stortinget. Denne uken har det blitt kjent at selskapet nå også har etablert et selskap i Polen. Begrunnelsen for etableringen er angivelig å bruke billig arbeidskraft for å kjøre gods fra Øst-Europa til Skandinavia. Næringsdepartementet forvalter eierskapet til dette konsernet, og har tidligere uttalt at det er opp til konsernledelsen å vurdere om det

er hensiktsmessig å etablere selskap i utlandet med dette formålet. I Norge har vi en arbeidslivsmodell, som gjør at vi gjennom tid har etablert et arbeidsliv som gjør at arbeidstakere har en lønn å leve av, og i tillegg er aktive deltakere i utviklingen av et seriøst arbeidsliv. Transport- og logistikkbransjen er en bransje i vekst, og trepartsarbeidet er viktig for å utvikle den og samtidig beholde et anstendig arbeidsliv i Norge. Den modellen Bring Logistics benytter for å skaffe seg billig arbeidskraft påstås av aktører i bransjen å undergraver den norske arbeidslivsmodellen. Dette er i utgangspunktet ikke ulovlig, men medfører ofte at sjåfører ved «feil» blir underbetalt og arbeider lengre og mer enn det som er tillatt i forbindelse med kabotasjekjøring. Det forekommer også underbetaling av sjåfører ved kabotasjekjøring. Dette gjelder også sjåfører ansatt i Bring Trucking. Fagbevegelsens parter i transportbransjen, Yrkestrafikkforbundet, Fellesforbundet og Norsk Lastebileierforbund, er sterkt kritiske til den

måten Bring opererer på, fordi de mener den undergraver den norske arbeidslivsmodellen.

Svar:

Mitt generelle inntrykk er at norske selskaper respekterer lover og regler i de landene de har etablert virksomhet, ivaretar grunnleggende arbeidsstandarder og betaler en anstendig lønn. Jeg har ikke grunn til å tro at dette ikke er tilfellet også for Posten Norge AS (Posten Norge).

I eierskapsmeldingen har regjeringen dessuten klare forventninger til selskapene der staten er eier. Dette inkluderer spesifikke forventninger innenfor samfunnsansvar knyttet til arbeidstakerrettigheter. Det forventes blant annet at selskapene aktivt følger, og er med på å utvikle, god forretningsskikk, og respekterer og bidrar til et anstendig arbeidsliv hvor grunnleggende arbeidsstandarder og rettigheter ivaretas samt at arbeidstakere gis en lønn de kan leve av. Forventningene tar utgangspunkt i, og bygger på, nasjonale og internasjonale standarder, konvensjoner og rapporteringsnormer. Oppfølging av selskapenes arbeid med samfunnsansvar skjer i eierdialogen.

Det er Nærings- og fiskeridepartementet som forvalter statens eierskap i Posten Norge, som er morselskapet til Bring. Målet med statens eierskap i Posten Norge er forankret i Meld. St. 27 (2013-2014) Et mangfoldig og verdiskapende eierskap (eierskapsmeldingen) og er:

"å sikre et landsdekkende tilbud av leveringspliktige tjenester til rimelig pris og med god kvalitet. [...]Selskapet skal drives på forretningsmessig grunnlag og med sikte på å levere konkurransemessig avkastning."

Staten som eier har som nevnt klare forventninger til selskapene. Men det er ikke slik at eier skal legge seg opp i selskapenes daglige drift. Rollefordelingen mellom staten som eier og selskapets ledelse følger av selskapslovgivningen og er beskrevet i eierskapsmeldingen. Forvaltningen av selskapet er styrets ansvar. Ansvar for forretningsmessige beslutninger og problemstillinger knyttet til den operative driften hører under styret og ledelsen i selskapet. Det statlige eierskapet skal forvaltes på en profesjonell og forutsigbar måte, og selskaper hvor staten er eier som driver kommersiell virksomhet i konkurranse med andre aktører skal verken ha fordeler eller ulemper av det statlige eierskapet.

Når det gjelder utenlandske transportaktører som opererer i Norge, følger det av Tariffnemndas allmenngjøring av tariffavtale for godstransport at denne gjelder også for deres virksomhet i Norge. Driver man transportvirksomhet man i Norge, må man også betale norsk lønn.

Jeg vil benytte denne anledningen til å understreke at regjeringen arbeider langs flere spor for å bidra til trygge og gode arbeidsforhold i Norge. Regjeringen har blant annet en strategi mot arbeidslivskriminalitet som er utarbeidet i samarbeid med partene i arbeidslivet og skal sikre en bred og felles innsats mot useriøs virksomhet og kriminalitet.

Regjeringen jobber aktivt for å bekjempe arbeidslivskriminalitet og urettferdig konkurranse fra virksomheter som ikke følger norsk lov i transportbransjen. Det er etablert et treparts bransjeprogram for godstransport på vei og turbil som en langsiktig satsing for å oppnå varige forbedringer av arbeidsvilkårene i transportbransjen. Arbeidet ledes av Arbeidstilsynet, og Statens vegvesen deltar, i tillegg til bred deltagelse fra partene i sektoren.

Innsatsen mot arbeidslivskriminalitet gir resultater og er forsterket blant annet gjennom økt myndighetssamarbeid i Norge og over landegrensene. Norge bidrar aktivt med å dele sine erfaringer. Blant annet er det overfor EU tatt initiativ til et styrket samarbeid mot slik kriminalitet på europeisk nivå, herunder et styrket europeisk kontroll-samarbeid innenfor veitransport. Norge er også en viktig bidragsyter til den internasjonale arbeidsorganisasjonen ILO.

